

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

CAtalogus sancto//rum [et] gestor[um] eor[um]

Petrus <de Natalibus>

Lugduni, 1508

Liber Tertius.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70797)

tū sola sancti anastasi intercessio obtinere potest
tu iſſet. Hec Grego. primo dialogo. cap. viij.

Explicit liber secundus.

Incipit prologus tertij libri.

Tertius liber

huius catalogi continet sanctorum passionum et gesta: quorum festiuitates eueniunt infra illud tempus in quo representat ecclesia ipsius dei sponse per anulum subaratum atque desponsatione: quod fuit a christi baptismo usque ad eius resurrectionem. Et illud tempus ecclesia representat a septuagesima usque ad pascha: In quo tempore vera sancta ecclesia primis tribus dominicis subaratur anulo fidei per christi doctrinam et predicationem: hoc est in dominica septuagesime: septuagesime: et quinquagesime. Quas predicationem christus primo per discipulos adimpleuit: cum. lxxij. discipulos ante faciem suam misit in omnem ciuitatem et locum quo erat ipse venturus. Et hoc in euangelio ipsius dominice septuagesime mystice denotatur: in patrefamilias qui est ipse christus: qui exiit primo mane conducere operarios: id est predicatorum in vineam suam sanctam: scilicet ecclesiam in qua ipsos introiit. Secundo ipsius predicationis officium etiam per seipsum exercuit. Et hoc in euangelio dominice septuagesime figuratur in seminare: quod ipse ueritas de semine predicationis exponit. Tertio eandem predicationem etiam miraculis confirmauit. Et hoc in euangelio dominice quinquagesime exprimitur per cecum illu-

minatū a christo: humanus genus significārem a cecitate culpe per uerbi dei predicationē illustratum. Sequentibus uero quattuor dominicis: scilicet a prima dominica quadragesime usque ad dominicam passionis: dei sponsa anulo spei subaratur per christi penitentiam et afflictionem: de qua tunc iugiter memoria colitur. Et quod penitentie opera in quattuor consistunt: scilicet in ieiunio: oratione elemosina et peregrinatione: quod christus cepit facere et docere. Ideo in prima dominica agit de christi ieiunio: quod specialius in euangelio commemoratur. Tum enim ieiunauerat quadraginta diebus et quadraginta noctibus etc. In secunda agit de oratione: de qua in euangelio mentio habetur. Nam ideo motem thabor excelsum ascendit: ut oraret etc. quod quibus mattheus filiarum: marcus et lucas expressius sonant. In tertia agit de christi elemosina: non quidem materialis pecunie quam christus pauper uide daret non habuit: sed spiritualis gratie quam egros sanando concessit: ideo in euangelio cecus: surdus: mutus: et demoniacus ab omnibus ipsis passionibus liberatus introducit. In quarta agit de peregrinatione: que in euangelio specialiter recollitur: ideo ibi. Abiit iesus trans mare galilee etc. Ultimis uero duabus dominicis ecclesia anulo charitatis decoratur: dominica passionis uidelicet et palmarum per christi mortem et passionem: que tunc deuotissime celebratur. Et merito duabus dominicis talis memoria recollitur: quia duo sunt precepta charitatis: dei scilicet amor et proximi: quam christus pro nobis partendo signanter exhibuit infinitam. Et ideo in prima dominica agit de passione mentali que pertulit a iudeis eiecus et expulsus: quod ad litteram in dominicali euangelio et per toram legitur septimanam. In secunda agit de passione corporali: quam sustinuit in carne passus et crucifixus: quod in quattuor passionibus in ipsa hebdomada ad litteram demonstratur. Ad huius igitur temporis festa perquirenda ueniendum est.

Incipit liber tertius a septuagesima

vsq; ad pascha dominice resurrectionis.

¶ De septuagesima.

Capitulū. i.

Septuagesima significat

tempus deuotionis: et inchoatur a dominica: in qua cantatur officium Et cum dederunt me. et terminatur in sabbato post pascha. est autem instituta propter tres rationes: vt dicit Johannes belerh in summa: videlicet Primo propter redemptionē. Nam q; sancti patres statuerant: vt propter uenerationē dñice ascensionis quinta feria sicut et dies dominica sollempnis esset: et in ipsa nullus penitus ieiunaret: et sic de diebus quadragesime septem dies diminuebatur. s. oēs quinte ferie. Ideo in redēptione illorū sancti patres vnam septimanā quadragesime in ieiunio premiserunt: quā et septuagesimā vocauerunt. Secūdo propter significationē. Nam hoc tempus significatur deuotio exiliū: et tribulatio generis hūani ab Adā vsq; ad finē mūdi. Quod quidē exiliū sub reuolutione septē dierū agit: et sub septē milīū annorū tpe includitur. Ab initio autē mūdi vsq; ad ascensionem sūm quosdam sex milīū annorū computat. Et tunc nō quicquid tps sequit sub septimo millenario cōprehendit: cuius terminū solus deus nouit. Nos igit tps in sexta mūdi etate ab hoc exilio in spe eterne retributionis innocentie stola reddita: p baptismū eripuit: sed cōsumato exiliū tpe nos vtraq; stola decorabit. Hinc est q; in hoc exiliū tpe cārica leticie deponim⁹. Sed in sabbato pasche vnū allā decātam⁹: tanq; in spe patrie gratulātes et stolā innocentie sexta etate per xpm recuperātes. Cui etiā tractus subiicit: quo signatur labor: quē adhuc in mandatorū adimplētionē retinem⁹. In sabbato nō post pascha vbi septuagesima terminat: duo allā cāramus: q; cōpleto exiliū termino duplicē stolā glorie cōsequemur. Tertio ppter representationē: qm hoc tps. lxx. dierū representat. lxx. annos qb⁹ filij israel sub captiuitate babilonica seruierūt. Et deponim⁹ cārica leticie quēadmodū et illi deposuerūt dicētes. Quō cātabim⁹ canticū dñi in terra aliena. In sabbato nō pasche allā cantamus: quia et illi anno sexagesimo data sibi redeundi licentia letari ceperunt. Sed statim tractū subiūgim⁹: q; et illi ab edificatione cēpit vsq; ad annos. lxx. cōpletos. phibiti fuerūt. Ideoq; sabbato quo septuagesima terminat: duplex canim⁹ allā: eorū plenā leticiam postq; venerūt in patriā figurātes. Hoc etiā tps exiliū et captiuitatis iudeorū representat tps nostre deuotionis in qua stetit hu

inānū genus a primo parēte vsq; ad xpi aduen-
tum per decursus quinq; etatū. ⁊ sicut illi sexta
gesimo anno sunt liberati: sic ⁊ nos in sexta mū-
di etate. ⁊ sicut adhuc in colligendo sarcinulas
laborauerūt: sic ⁊ nos etiā liberati in mandato
rū adimpletione laboramus. Sed cū ad patriā
peruentū fuerit: ois labor cessabit: ⁊ gloria per-
fecta erit: ⁊ duplex allā cātabim⁹: q; aīa ⁊ cor-
pore duplici gloria vestiemur. ¶ In hoc ergo
exiliū tpe ecclesia multis tribulationib⁹ pressa
⁊ fere in barathro desperationis posita ab alto
trahens suspiria: clamat in officio. Et cū de
rūt me genitus mortis ⁊c. ostendens sui tribula-
tionē: ⁊ pro miseria contracta: ⁊ pro duplici pe-
na inflata: ⁊ pro culpa cōmissa. Qui tñ in epi-
stola ⁊ euāgelio ne desperet proponit triplex
remediū ⁊ triplex premium. Remediā sunt: vt
in vinea aīe sue laboret abscondendo peccata.
In stadio vite currat per penitentie opera. Et
viriliter in agone pugnet contra diaboli tenta-
mina: q; laborati dabit denarios: currētī bra-
uiū: ⁊ pugnati corōna. ¶ Et q; tēpus istud de-
ulationē nostrā significat: que incipit a propla-
sto: merito hoc tpe liber geneleos legit: in quo
denario priorū parentū facta per peccatū res-
colit. Et q; in hebdomada septuagesime p̄se
etatis tēpora recolunt: merito sanctorū patrū
p̄ime etatis gesta immediate subiūciunt: eo q
eorū obitus dies penit⁹ scripti nō reperit̄ur.
Quāuis de primo hominū adā quidā codices
videant expr̄imere: q; eodē in anni circulo die:
quo secūdus adā fuit de femina virgine incar-
natus. s. viij. kalē. aprilis. Quo etiā die sicut ⁊ se-
cūdus adā: post. xxvij. etatis sue annos fuit in
carne passus: sic ⁊ eodē die primus adam post
cccccccxx. annos sue creationis fuisset per
mortē corporaliter resolutus. Quo etiā die vo-
lūt ad litterā: abel iustū a cayn fratre per inuis-
diā interfecit. Sed q; hec et autērico quoquā
volumine nullā obtinent auctoritatē. Merito
gesta patrū hui⁹ p̄ime etatis eo tpe ponimus:
quo eorū vite decursus ad litterā ⁊ acta cōmes-
moram⁹. ¶ Et notandū q; licet non oēs sancti
p̄imer secūde etatis in libro generis specialr
nominati in sc̄orū patrū catalogo ex textu sa-
cre pagine reperiant ascripti: vt pote cū de pri-
ma etate solus abel in euāgelio: ⁊ de eadē sol⁹
enoch ⁊ de secūda solus noe in ecclesiastico no-
minent⁹ vt iusti. Eteris tñ in eisdē etatis spe-
cialr expressi: vt dicit iosephus triplici ratione
in sanctorū numero sunt conterri. ¶ Primo q;
per eorū generationē deuenit ad abrahā: qui ex
oibus gentibus solus electus intrantū deo pla-
cuit: q; inter oēs hoīes signū circūcisionis acce-
pit: vñ nec credēdū dicit: deū permisisse tantū
patrē ex alio: reprobati hoīs semine. ppaga-
ri. ¶ Secūdo q; vsq; ad tertiā etatē: nulla pres-
cesserat idolatria propter quā patres illi a veri

del cultu potuissent diuelli. Et si in alijs aliquā
do vel leuiter deliquissent: eorū omīssa facilius
per penitentiā laxabant. Non em̄ nisi ad sol⁹ na-
turalis legis obseruantia erant obligati nulla
lege scripta adhuc homini imposita. ¶ Tertio
q; longissimas etates transigentes abnepotes
⁊ trinepotes etiā cum abauis ⁊ triauis in euo
cōcurrerāt: qd q; eorū p̄genitores erāt scripsi-
mi: horū exēplis ⁊ doctrina formabant: vñ nec pu-
randū est illos a lege nature declinare: quā ara-
uos: ⁊ deinceps oēs succedentes ad vngū cer-
nebāt obseruare. Hanc igit opinione assecut⁹:
duarū p̄marū etatū patres in generis notatos:
per quos ad abrahā p̄ogenē deuenit sanctoꝝ
catalogo inferēdos nō immerito fore decreuit.
¶ De sc̄to Adā hūani generis patre. Cap. ij.

Dam totius huma

ni generis pater sicut fuit pri-
mus hominum: sicut primus cre-
ditur esse sanctorum. Nam licet
inobediēte peccato diuini mā-
dati transgressor grauissime de-
liquit: peccatū suū tamē desens adeo p̄ pe-
nitentiā deleuit: q; veniā in xpi morte futura
p̄destinata a seculis meruit: ⁊ mortuus nulla
purgationis pena dignus fuit. Nō em̄ minus ⁊
petrus xpm negādo peccauit: qui tñ culpā ⁊ la-
chrymis contriuit: ⁊ remissione consecuta nec
sanctitatē amisit. Quod autē adā sanctus fue-
rit ex eo maxime credit⁹: q; in horto sepulture
disce tumulatus: cū xpo resurrexisset perhibe-
tur: ⁊ vna cū ceteris ipsius resurrectionis testi-
bus: beata in eternis sedib⁹ immortalitate ve-
stiri: vt dicit hieronymus. ¶ Adā ergo in prin-
cipio mūdi in cōsumatione omnīū creaturarū
ab opifice summo de limo terre corporeis mē-
bris in agro damasceno format⁹: ⁊ aīa rationali
ad dei imaginē ⁊ similitudinē p̄ducta spirita
liter inspirat⁹: oibus aīantib⁹ acris aque ⁊ ter-
re dñator preposuit est. Quib⁹ etiā oib⁹ tubere
deo noīa imposuit: ⁊ ex illis nullū sibi simile fo-
re cognouit. Deinde trāstulit eū deus in para-
disum voluptatis quē plantauerat ab initio: vt
operaret ⁊ custodiret illū. Et ne minor esset fe-
licitas ne consore careret: q; sine socio nulla
est iocūda possessio: fecit dñs eū de costa ade-
domitētis in paradiso: vt esset homini in adiu-
torij: nedū ad societatis solatiū: sed etiā ad p̄-
pagande prolis obsequiū. Tūc Adā propheti-
co spiritu ⁊ iura matrimonij statuit: ⁊ multa de
christo ⁊ ecclesia cōinge prophetauit. Quibus
deus legem imposuit: ne comederent de ligno
sciente boni ⁊ mali: qui tamē per diaboli fue-
runt in forma serpentis sedu: ti comedentes
de pomo ligni prohibiti. Pro quo statim se nu-
dos viderunt: et pro disconuenientia nudita-
tis: ficus folia cōsuentes perisomata sibi fece-
rūt. Prima liquidē die qua creati fuerāt: prece

pro dei cōtempo: post increpatōne a dño sibi factam a paradisi delictis sunt exclusi: posteaq; dñs ante paradysum murū igneū iugē custodiā angeloz. Electusq; adā cū vxore sua habitauit in hebron: quod est iuxta agrū damascenū: vñ fuerat pcreatus: in sudore vultus sui terrā operans: et exinde comedēs panē. ¶ Adam ergo et eua de paradiso virgines egressi. xv. etatis sue anno genuerūt cayn et vxore eius calmanā. Anno 80. xxx. etatis sue natus est abel et vxor eius delbora. Quo a cayn p inuidiā occiso ipm cētū annis adam et eua in valle lachrymarū desueuerūt: voutiq; adam se vltra vxorē nō cogniturū. Sed de uolēte angelo cōmonitus votū fregit: annoq; ceterimo post mortē abel amore. plis uel hemeter exultans eua cognouit: ex eaq; genuit filium noie seth: cū esset annoz. cccxx. Et vltra pnotatos. xxx. filios et totidem filias semp gemellos vtroq; sexu pgenitos legitur habuisse: videlicet filios et filias et filioz filios et nepotum suoz vsq; ad octauā generationē. Viri q; adā dcccxxx. annis. i. vsq; ad. lvi. annū natiuitatis lamech fm hebreos. iuxta interpres hōvsq; ad xliij. annū natiuitatis mathusalē: et mortu' est. ¶ Legit quoq; in euangelio nicodemū: q; dum adam egrotaret: filius eius seth accessit ad sanuā paradisi: et petiit ab āgelo de oleo misericordie: quo patrē inūgeret: vt sic ad sanitatē rediret. Cui angel' plantā de ligno in quo adā peccauerat tradidit. et vt eā plāraret admonuit: dicens q; qñ fructū faceret: pater ei' cōualesceret. Qui redies patrē mortuū reppit: et eū i hebrō: vt qdā asserūt: sepeliuit. Quisā dicit in eodē hōto: vbi et dñs crucifixus est et sepult': vnde postmodū et cū eo resurgere adā exiit fuscitatus. Plantā hō seth cōferuit sup tumulū p̄is: que in arborē crescēs durauit vsq; ad tpa salomonis: quā ille postmodū excidit: et in domofaltus in edificio posuit. quod lignū regina sabba vidit cū salomonē vstrauit: et p spm pdixit: q; in ligno illo quidā fuerat suspēdendus: per cuius mortē regnū iudeoz fuerat destruendū. Salomon ergo lignū amouit: et in viscerib' terre pfundius inclusit. Quod tamē passionis xpi repositū superenatauit: et lignū principalis fuit in quo christus cōfessus exiit. Hec de libro genechis cap. ij. et. iij. et de libris hieronymi et iosephi: et ex chroniciis guilelmi.

¶ De sancta Eua matre.

Cap. iij.

Eua mater omnium

viuentiū in paradiso delitarius de costaviri dozmētis a deo pducta: et eidē matrimonio copulata: signi ficauit ecclesiā de latere chysti patētis per aquam et sanguinē procreatā: et sibi in sponsam vitam matreūz fidelitū appellatam. Hanc vt seculi molliores diabolus cētaturus hominem prius in petiit: adeo q; mulier decepta

serpenti assensit: et de pomo ligni vetri prius comedit: deinde viro ad vscendum porexit. Cui adam ad complacentiā vxoris maxime sibi cōsensit. Ob hoc mulier a deo duplicem maledictionem accepit: vt in dolore filios pareret: et viro subiecta semper existeret. Eua igit post transgressionem vna cum viro peccatum desuesit: et ventam promerens: et ipsa a deo sanctifficationem percepit. Quot autem annis vixerit: vel vtrū ante virum decesserit: nulla scriptura cauetur: nisi q; in eodem sepulchro cum adam deposita fuisse prohibetur.

¶ De sancto Abel.

Cap. iij.

Abel secus

do genitus adam primus martyr et virgo: iustus et sanctus nō solum ex domini sentētia. Matthei xliij. sed etiā ex genechis testimonio comprobaf: q; accepta eius a deo narrantur munera. Benef. iij. Cuius frater mas

io: natu cayn dolosus: malivol': inuidus: et auarus fuit agricola. Nam vt auaricie sue confulesceret: prius coluit terram. Abel autem simplicissimus et innocens in pascendis ouibus occupabatur. Creditur adam i spiritu filios docuisse: vt deo offerrent decimas et primitias. Igitur anno. cxxx. vite adam cum cayn de primitiis frugum deo tismodo paleas segetes corrosas: aut secus viam conculcatis in sacrificiū obrulisser: et Abel de primitiis omnium pinguiora domino immolasset: dominus eorum cogitationes noscens: ad Abel munera respiciens: cayn mura nō respexit. Ignis enim de celo veniens abel munera accendit et cōsumpsit. Iratusq; cayn: et inuidia ductus: erubescens minore sibi germanum preferri: abel fratrem suū in agro damasceno interfecit. Sed increpatus a domino de fraticidio: et de venia desperas vagus et instabilis positus est super terram. Et posuit in eum dominus tremorem capitis: vt sic ex signo sciretur punitus a deo: et indignus misericordia ne interficeretur. Qui tamē inter fructuclatitans: dum Lamech ab eo septimus renaretur: putatus vt bestia: quia pilosus et hispidus sagitta directa in eū ab eodem est interfecetus. Omnisq; ipsius progenies vniuersali est deleta diluio. Sicq; sanguis abel sancti in psonaz cayn et eius fuit prole vindicatus.

¶ De sancto Seth.

Cap. v.

Seth filius Adā

ex quo omne gen' humanū in presententi cōsistens ppagatū est: natus est āno ceterimo post mortē abel cum esset adam annorum cccxx. In hoc enim magis conuenit imitari

e iij

Interpretes ꝑ hebreos. Interpretes em̄ ponunt Adam annorū. cccxx. vt dictū est: quādo genuit Seth: hoc modo cōputantes: videlicet: qz adā annorū. xxx. genuit abel: qui cū esset centū anorū: ⁊ adā. cxxx. occlusus ē a Layn: quē Adā cētū annis desituit: anteq̄ eū denuo cognouisset. ⁊ sic Adam. cccxx. annorum genuit Seth: et non cxxx. vt hebrei tradūt. Supuicit autē Adā nato Seth annis. cccccc. ⁊ sic annorū. ccccccxxx. mortuus ē. Seth autē iussu patris supauit plez suam: qui dicebant filij dei a stirpe cayn: q̄ filij homin vocabant. Sed p̄cessu t̄pis cōstiti sunt: ⁊ in de gygantes exort. Ipse autē seth cuz esset vir egregius: imitatores sui filios dereliquit. Qui sciētes esse p̄dictū ab adam duo diluua mundo ventura: vnū per aquaz: aliud per ignē: ea in duabꝫ colūnis ꝑscripserūt: altera lapidea contra aquam: altera lateritia contra ignem: ne per hoc delerent. Ip̄i etiā disciplinam rerum celestium ⁊ earum ornatus ꝑmitus inuenerūt. Vixit autem annis. cv. ⁊ genuit enos: cui supuicit annis. ccccccviij. vsqz ad ānos. clxvij. natiuitatis Lamech: ⁊ sic annorum. ccccccxxxij. mortuus est. Hic ex eo etiam inter sanctos patres computari debet: qui eius progenies filij dei appellati sunt.

De sancto Enos.

Cap. vi.

Enos filius seth qui ab eodem ꝑgenitus est: cuz esset annorū. cv. vt dictum est anis ab Adā creatione decursis cccxxxij. Iste prius incepit inuocare nomen dñi: forte inuenit vbera de prece totia ad inuocandū deū: vel forte ad excludēdū pigritiam memorie dei: deum effigauit: vt modo fit. Et ex hoc etiā inter sanctos patres: sanctus ⁊ ipse computari meretur. Qui annorum xc. genuit Lainam. Post cuius ortum vixit annis. ccccccxxv. videlicet vsqz ad. lxxxvij. annū natiuitatis Noe. Et cuz eēt annorū. ccccccxxv. mortuus est.

De sancto Lainam.

Cap. vii.

Lainā filius Enos ab eodē percreatus est: cū eēt annorū ccccccxxv. vt supius dicit̄ anis vite ade decursis. cccxxxij. Qui cū eēt annorum. lxx. genuit malalebel. Quo nato vixit annis cccccccl. videlicet vsqz ad ānos. clxxvij. natiuitatis noe. Et sic cainā ānoz. ccccccxxx. mortuus ē.

De sancto Malalebel.

Cap. viij.

Malalebel filius cainā anno. lxx. etatis parentis editꝫ vt ꝑmissum est: postq̄ videlicet Adam annos vite sue. cccxxxij. rāsegerat. Qui annorū. lxx. ge-

nuit Jared. Cui ꝑgenito superuicit annis ccccccxxxij. vsqz ad annos natiuitatis Noe cccxxxij. Et sic Malalebel annorū. ccccccxxx. mortuus est.

De sancto Jared.

Cap. ix.

Jared filius malalebel ex eo genitus cū esset annorū lxx. vt iam tactū est. Reuolutis annis ade. cccccc. Hic cū esset annorū. clxxij. genuit Enoch. Cui nato superuicit annis. cccccc. vsqz ad annos cccxlvi. natiuitatis Noe. Et sic Jared annorū ccccccclxxij. mortuus est.

De sancto Enoch.

Cap. x.

Enoch filius iared primus omnium patrū testamenti veteris ⁊ solus ꝑme etatis in catalogo sc̄orū ponit̄. Eccl̄. xliij. Qui anno etatis patris. clxxij. natus est: vt in superioribus tangit̄: annis ad vite transactis. dccclxxij. Qui etiā annorū. lxx. genuit Methusalē. Cui annis. xxx. superuicit in orbe: Hic enoch deo placuisse scribit̄: eo q̄ cū deo ambulauit: subaudi ꝑ ceteris vias mandatorum dñi custoduit. Et nō vltra cōparuit: quia tulit eū deus. Postq̄ em̄ mūdo vixerat: vt dictū est: trāstus est in paradysum voluꝑtatis ad r̄pus: vt in fine temporū cū helia veniat: ⁊ coida filios r̄ū ad patres cōuertat. Fuit etiā septimꝫ in generatione ꝑioꝝ: sicut ⁊ Lamech septimus in generatione reproborū: qui ꝑimꝫ bigamā introduxit: ⁊ patricidius in cayn cōmisit: vnde forte etiam vt quidam dicunt: ꝑpter septenariū numerum diuino numini cōsecratur: enoch accēptor deo fuit: quē septima editū generatione suscepit. Hunc enoch nōnulla diuina scripsisse ⁊ aliqua ꝑherasse iuda apostolo testāte cognouimus: vnde ⁊ filij eius ⁊ nepotes in studio sapientie feruentes fuerunt.

De sancto Methusalē.

Cap. xi.

Methusalē filius enoch anno vite parentis. lxx. natus: vt dictū est annis ad vite transactis dccclxxij. Hic annorū. clxxxvij. genuit Lamech. Post cuius natiuitatem impleuit annos. dccclxxxij. id est vsqz ad diluuiū. Et sic Methusalē annorum. dccclxxxij. mortuus est. Quidā autē habēt Methusalē annis. dccclxxxij. vixisse. ⁊ sic ānos. xliij. post diluuiū trāsegit: quo tpe videlicet āno illo quo diluuiū factū est: dicit̄ eū in paradysum apud patrē trāstātū: ⁊ ibidez secum mansisse: donec diluuiū finitum fuit. Et post hec asserunt eum ad terras inter hos eucēū esse ⁊ annis. xliij. superuicisse: eo q̄ in arca non legit̄ fuisse. Hic ronyinus tamen asserit: q̄ mortuus est anno

De sanctis in mēse ianuarij occurrētibus. Fo. xlv.

codem quo rōlūm factū est. Quod etiā diligen-
tius cōputatio annorū eius sūm genēm ma-
nifestat. Datus d'arbusalē anno etatis. xliiij.
adam diem clausit extremū: sūm interpres. sūm
hebreos aut anno. lvi. etatis Lamech. Et q' vt
dictū est hebrei annorū. cxx. adā genuisse scrib-
dicunt. Interpretēs s' anno. cxx.

De sancto lamech. Cap. xij.

Lamech fili' mathu-
salē anno vite ipsius. clxxvij. mū-
do edit' est. decursis sūm interpres
res ab obitu adā annis. clxxij. sūm
hebreos s' etatis ade aduocruē
tis anno. ccccclxxvij. Causa d'iscerptōis su-
perius assignatur. In hoc aut interpretū opī-
nito approbabilior esse videt. Igitur lamech cū
esset anno. clxxij. genuit Noe. De quo r' spū
p'phetico vaticinatus est: q' genus humanū cō-
solari debebat ab operibus r' laboribus manū
suarū in terra cui d'ns maledixit quasi futurum
aliquid magni noe r' famosissimū in orbe terra-
rum his verbis insinuās. Post cuius obitū su-
peruixit Lamech annis. ccccclxx. Sicq' anno
rum. ccccclxxvij. mortuus est: videlicet. vi. an-
no ante diluuiū. Hec ex libro genesis. c. v. et ex
chronicis hieronymi iosephi r' methodij: nec
non ex historia scolastica dispersim collecta de-
scribuntur.

De sancta Emerentiana virgine
et martyre Cap. xij.

Emerentiana virgo
r' marty' collectanea fuit bea-
te agnetis virginis: r' ipsa ciuis
romana. Que licet esset adhuc
carbecumina fide th' xpianissi-
ma: ad sepulchrū virginis sta-
bat r' gentiles de eorū impietate redarguebat.
Et dū cōtra furentes turbas staret intrepida:
lapidata est ab eis: oās q' iuxta sepulchrū virgi-
nis emisit spū. Quā ambrosius dicit fuisse in
suo sanguine baptizatā. Statimq' tremor' cū
coruscationib' r' tonitruis eruperunt: adeo q'
pleriq' ex infano populo perierūt. Corpus aut
emerentiane iuxta corpus beate agnetis ab ei'
parentibus sepultū est. r. kalen. february. Pa-
gant aut exterriti nullū ex inde veniētū ad me-
morā virginis in aliquo ledere p'sumpserunt.

De sancto Parmena diacono
no Cap. xij.

Parmenas fuit vnus
de vij. diaconib' ab apostolis ele-
ctus: vt habetur Actuum. vi. Dic-
traditus gratie dei a fratribus in
iunctum sibi predicatoris officij
fidelissime cōplens: plena fide cōsumatus mar-
tyr' gloriā adeptus est: qui r' philippis sepul-

tus quiescit. r. kalen. february: vt dicit hieronim-
mus in martylogio suo.

De sancto Ascla martyre. Cap. xv.

Ascla marty' passus est
apud egyptum civitatem antinonū tēpore
Diocletiani imperatoris sub p'side
arriano: qui primo atrocissime su-
spendio tortus: deinde lateribus
flammis admortis exustus: ad vitimū in flumē
ne precipitatus preciosam xpō animam reddi-
dit. r. kalen. february. Sepultusq' est in ipsa ci-
uitate a xpianis ministerio philemonis r' apol-
linij diaconorum.

De sanctis Severiano r' Aquila
martyribus. Cap. xvi.

Seuerianus r' aquila
vroz eius in puincia mauritanie et
uitate zenocæsarea passi sunt. Qui
pro nominis xpī inuicta cōfessio-
ne flammis insecti ignium cōsagratiōe com-
busti: coronam martyri' a d'no perceperunt. r.
kalen. february. vt dicit ado.

De sancto Timotheo discipulo. Cap. xvij.

Timothe' discipu-
lus beati pauli apostoli fuit: vt
polycrates p'sbyter scribit. qui
lithris exortus lycaonie ciuita-
te filius mulieris vidue: vt in
actibus apostolorū habet cap.
xvi. ab eodem paulo in fide doctus r' baptizat'
eidem cōperegrinus factus est. Lū quo deue-
niēs ad ephesum ciuitatē asie metropolitim: ibi
dem ab apostolo eps est ordinatus imperante
nerone: vbi doctrinis r' miraculis coruscavit:
r' gloriosi euāgeliste iohānis auditor fuit: quo
in parthmos insula sub domitiano relegato: lo-
cum eius tenuit. Sed dū gentiles in festo dia-
ne ad templum eius accendentes a sacrificijs
phibere niteretur: furere populo in eū: palis r'
lapidibus macratur: r' semivivus relic' a xpia-
nis in monte adiacenti ciuitati reducitur: vbi
ix. kalen. february quiescit in pace imperate ne-
rone. Sepultusq' est in epheso ciuitate.

De sanctis babila epo et socijs
martyribus Cap. xvij.

Babilas episcopus
antiochenus r' marty' cū trib'
paruulis vrbano: p'elidano et
epollono sub numcriano impe-
ratore passus est. Qui dū esset
antiochie r' xpianorū eccliam
ingredi veller: babilas ingressum phibuit: ma-
nus pectori imperatoris apponēs. Propter qd'
tenus ab imperatore: r' in carcere arctus est
impositis torque ferreis in collo eius: r' compe-

disbus in pedibus eius. Deinde numeriano exhibitus cum de alijs xpianis interrogaretur: respondit tres habere spirituales filios a se in fi de doctos: scz vrbannum: prelidanum: et epollo num: quoru primus erat annorum .xij. secundus .ix. tertius .vij. Quos omnes mox imperator cum matre theodola comprehēdit iussit. Qui dñi oēs xpian confiteretur. Primo quidē theodolā alapis cesam: tormentis filiorum adhibendis assistere fecit: vt grauius ipsa mente q̄ illi corpore torqueretur: et pueros in cathomo leuari mandauit: ac priorū plagas. xij. inferri: secundo. .ix. tertio autē. .vij. iuxta numerum annorum suorum: quos mater cum episcopo viriliter confortabant. Deinde babilā vnicum infantibus suspensos et grauius tortos. Dum omnia constantissime tolerassent: et xpian vnanimiter confiterentur: gladio animaduerti precepit: quoru corpora sancta theodola sepeliuit. .ij. kal. februarij. **De sanctis Marcondio et Musone et socijs martyribus** Cap. xij.

Mardonius muson regent: et marcellus martyres apud zencoccesaream ciuitate mauritanie p̄uicie passi sunt. Quos officis detentos et in xpian confessione p̄sistētes iussit iudex ignibus tradi: et eorum reliquias in ausum fluitum dispergi: vt xpiana sepultura carētes: a fidelibus minime nominibus martyrum colerentur: qui passi sunt. .ix. kalen. ianuarij: vt dicitur ado.

De conuersione sancti Pauli apostoli. Cap. xij.

Conuersio sancti pauli apostoli facta est eodem anno: quo christus passus est et stephanus lapidatus: anno scilicet non naturali: scz emergenti. Nam xps passus est. viij. kalen. aprilis. Stephanus eodē anno. iij. nonas augusti lapidatus est. Paulus vero mense ianuario subsequēte conuersus est. **Le**lebratur autē eius conuersio potius q̄ multorum sanctorum triplici ratione. Primo propter exemplum: vt nullus quantūcūq; peccator desperet de venia q̄ tantū in culpa rale cōspicit: postmodum fuisse in gratia. **Secundo** propter gaudium: vt sicut ecclesia magnam tristitiam habuit in eius conuersione: ita maximā leticiam habuit in eius conuersione. **Tertio** propter miraculū: quod dominus in eo ostēdit. Dum de seuisimo p̄secutore fecit fidelissimum predicatorem. Eius autē conuersio fuit miraculosa ratione christi efficientis: modi disponētis: et pauli patientis. Rome xpian efficien-

tis: quia sibi ostēdit suam mirabilem potētiam: sapientiam: et clementiam. His enim tribus argumētis animalia per homines capiuntur. **Quo** si fuerit enim homines animalia capere. Per potētiam cum eis pugnando: sicut in venationibus capiuntur leones et vici. Per sapientiam illaqueando: sicut laqueis et decipulis capiuntur aues. Et per clementiam nutriendo et confortando: sicut animalia que parua recipiuntur de nido: et per homines enutrita domestica fiunt: et cum eis habitant. **Le**psit ergo christus paulum per potētiam ipsum impugnando et ad terram prostrando. Nam vt dicitur Actuum. .ix. luce diuina percussus: cadens in terram audiuit vocem de celo: quia durum sibi esset contra stimulum calcitrare. Et continuo immutatus respondit. Domine quid me vis facere. vnde cōtatur de illo. Prostratus seuisissimus p̄secutor: et erectus est fidelissimus predicator. Item cepit eum per sapientiam: eidem decipulam infirmitatis humane ostendendo. Non enim deū vel dei filium se dixit: sed hominem appellauit dicens. Ego sum Iesus nazarenus quem tu persequeris: vt infirma humilitatis aspiciens et superbie squammas deponens diuinitatis laqueo caperetur. Sicut et alias: sed ad aliū finem diabolus ceperat ostendens humanam infirmitatem: et abscondens diuinam maiestatem. **Item** cepit eum per clementiam eūdem de nido legis iudaice in qua natus fuerat accipiendo: et sua per maximā gratia confortando. Quod notatur ex hoc q̄ ipsum existens in actu et voluntate peccandi conuertit. Habebat enim difformem affectum: quia spirans minarum et cedis in discipulos. Peruersum conatum: quia accessit ad principem sacerdotum .xc. quasi se ingerens. Et perniciosum actum: quia ibat vt vinctos perduceret in hierusalem. Et ideo eius iter pessimum erat: ipm tamen diuina misericordia conuertit. **Fuit** etiam miraculosa ratio modi disponētis: id est lucis: que ipsum tripliciter ad conuersionem disposuit: fuit enim ipsa lux subita: inmensa: et celsa. Propter primum dicitur et subito: propter secundum circumfulsit: id est circumquaq; resulsit. Propter tertium lux de celo. Nam paulus tria virtia in se habebat. **Primum** erat audacia: quia accessit ad principem sacerdotū. **Alia**. non vocatus: sed sponte zelo concitante. **Secundum** erat superbia: quia spirans minarum. **Tertium** carnalis intelligentia: quam in lege habebat: vnde glosa super illud. Ego sum Iesus nazarenus .xc. Ego deus de celestibus loquor quem mortuum putas sensu iudaico. Ipsa igitur lux diuina fuit. Subita: vt audacem terreret. Immensa: vt superbum prosterneret. Celsa: vt carnalem intelligentiam in celestem mutaret: vel fuit dispositio hec: in voce a clamante: in luce resurgente: et in virtute

disponere. ¶ Fuit insuper miraculosa ratione pauli patientis. In quo tam miraculose cōcur rerunt: scz prostratio: obsecratio: et tridua ieiunatio. ¶ Est em̄ p̄strat⁹: vt erigatur: quantū ad depressum affectū. Augustinus. Elisus est emens et factus est credens: elisus est lupus et factus est agnus: elisus est saulus et factus est paulus: elisus est persecutor et factus est p̄dicator: elisus est filius perditionis et erectus est vas electionis. ¶ Et obsecratus: vt illustret quantū ad tenebrosū intellectum: vnde et in illustriū quo māsit cecus: docens fuit euāgelistā. Augustinus. Paulū dico verū athletā xp̄i: doctum ab illo: vinctū de illo: crucifixū cum illo: et gloriosum in illo. ¶ Est in carne maceratus: et vt ip̄a caro disponatur ad bone operationis affectus. Optime em̄ deinceps corpus eius ad oīa dispositū erat. Nam esurire et abūdere sciebatur: et vbiq; et in oībus institutus erat oīa omnibus factus: vt omnes xp̄o lucrifaceret. ¶ Vel dicat q̄ in ip̄o fuerit ista tria primo parenti cōtraria. In adam em̄ fuit cōtra deū erectio: oculorū apertio: et sibi veritā degustatio. E contra in paulo fuerunt. Ad terrā prostratio. Oculorū obsecratio. Et cibo: ū subtractio. Fuit autē de tribu beniamin ip̄e paulus oppido ḡscollis: vt ait hieronym⁹ in libro de viris illustribus: q̄ ad septem ecclesias nouē scripsit ep̄stolas. Ad romanos vnam. Ad corinthios duas. Ad galatas vna. Ad ephesios vna. Ad philippenses vnam. Ad colosenses vna. Ad thessalonicenses duas. Scripsit discipulis suis. Timotheo duas. Tito vna. Philemoni vna. Ep̄stola que legitur ad hebreos an sua fuerit: propter stilliculorū elegantiam a nōnullis dubitatū est. Ascribunt em̄ eā: alij barnabe: alij luce: pleriq; clementi qui postea pontificalē in vrbe tenuit sedem. Clemen tamē alexandrinus et origenes eius discipulus: eusebius cesariensis archiep̄scopus: pauli fuisse manifeste cōfirmant: qz hebreus et hebreis in proprio scripsit eloquio. Ideo ornati⁹ et cultius scribere potuit quam in extero. Et sic in grecū sonātius transferri potuit ex hebreo. Legunt quidā et aliam eius ep̄istolam ad laodicenses: sed ad nostris explauditur. Fuit autē festū conuersionis pauli die qua ad litterā ab ecclesia celebratur: videlicet octauo kalendas februarij. ¶ Fertur q̄ in muro ciuitatis damasci adhuc erat fenestra: per quam paulus tunc nuper conuersus a fratribus dimissus fuit cum quereretur a preposito regis arache tenēdus: vt habetur actuū. ff. r. ff. cor. r̄inc. xij. quam fenestram sep̄ius saraceni obturarunt ad custodiam ciuitatis: que tamē factomane semper diuinitus aperta inuenta est. Cuius miraculi testes ipsi sunt saraceni qui hoc nostratibus rettulerunt.

¶ De sancto Anania discipulo. Capitulum. xlii.

Ananias discipulus

apostolorum fuit. Cui dominus apud Damascum per visum apparuit: et eisdem mandauit: vt in vicum qui vocatur rectus accederet: et in domū inde saulum tarsensem quereret: eiusq; manū imponderet: vt visum reciperet: ac baptizaret: pronuncians ipsum vas electionis futurum: et nomen christi coram gentibus et regibus et filiis israel portaturum. Qui iussu domini ad saulum accessit: manusq; imponens oculos eius aperuit: baptizauit: et cibo refecit. Qui etiam deinde exemplo Pauli ad officium predicationis feruentior effectus est. Ip̄osq; fideliter peracta apud Damascum quieuit in pace: eodem die quo et paulū baptismo genuerat filiū: videlicet octauo kalendas februarij. Hūc ananiam doctor beatus abbas scribit vnum ex septuaginta duobus discipulis christi fuisse: et ab apostolis post pauli conuersionem: damasci ep̄scopum ordinatū extitisse.

¶ De sancto Proiecto ep̄scopo et martyre. Cap. xlii.

Proiectus ep̄scopus

Auernens. et martyr: vt ait sigisbertus: tempore cōstantini iunioris martyrium passus est. Quē dū adhuc m̄ in vtero gestaret: vidit in somnis: q̄ p̄ laetitia ei⁹ egrediebatur filius sanguine rubricatus: qd̄ sibi quidam seruus exponens: predictit et ea filium nasciturum: ipsumq; martyriū coronandum. Natus ergo puer et moribus ac vita insignis effectus: satis iuuenis archidiaconus auernens. ecclesie factus: omnia sua pauperibus erogabar. ¶ Dum autem quadam vice ad illum multi pauperes pro elemosyna conuenissent: et famulus duos socios nummos in sacculo super fuisse nūciasset: ceteris omnibus distributis: effuso sacculo tot nummi reperti sunt: quot pauperes affuerunt: singuliq; singulos acceperunt. Doctus hō ep̄scopo felice eisdem proiectus in ep̄scopatu successit oīni sanctitate et gratia pollens. Dumq; ad regem francorum vocatus esset: ad sanctū Martinum abbatem egrotantem diuertit: eumq; ab infirmitate sanauit: qui cum securus vna secum martyrii gloriam percepit. Nam cum illi visitato rege reuereretur: et quidam emulsi viri sancti eos insequerentur: martinum quidē abbatem decollauerunt: et purantes se similiter proiectus occidisse redibant. A quo reuocati: postq̄ illum viuētem eorum euasisse manus co-

gnouerunt: ipsum efferebantes et iugulantes dimiserunt. Lulus corpus auernis sepultum est. Kadabertus autem qui ipsum occiderat non multo post consumptus a vermibus exspirauit. Alius vero de interfectoribus: dum venaretur ex equo decidens fracto dextro brachio ossibus membris debilitatur. Qui ad penitentiam reuersus oras ad sancti martyris sepulchrum salutem obrinuit: et vas argenteum decem marcharum pro sine liberationis beneficio in munus obtulit. Passus est autem martyr christi una cum sancto Marino abbate. viij. kalen. february.

De sancto Severiano episcopo. Capitulum. xxiij.

Severianus episcopus

Severianus episcopus gabalitane civitatis admirande sanctitatis et doctrine vir eruditus: qui post laudabilem conversationis vitam: et salutifere predicationis doctrinam apud eandem urbem in pace quiescit. viij. kalen. february. Hic est ut genadius scribit in scripturis divinis eruditus et in homeliis declamator eximius: exposuit epistolam pauli ad galathas. Et de baptismo et epiphania solennitate libelli insignem composuit. Hunc iohannes constantinopolitanus episcopus archadius imperator frequenter constantinopolim evocabat: ut eius sermones audiret: quorum tempore ipse claruit: hec genadius de viris illustribus.

De sancto Policarpo episcopo et martyre. Capitulum. xxiij.

Policarpus

Policarpus episcopus et martyr et discipulus iohannis euangeliste fuit: et ipsius auditor. Hic ut habetur. iij. libro historie ecclesiastice: fuit episcopus smyrnensis. sanctitatem gratam atque doctrinam catholicam fidei admodum insignis. Qui cum iam esset etate maturus: vidit quadam nocte per somnium ceratocal suum flammis esse consumptum: et praedixit fratribus se per ignem martyrem futurum. Regnantibus vero marco antonio et lucio aurelio quomodo imperatoribus: christianorum persecutione feruente missi sunt ad eum apparatus proconsulis asie: ut eum tenerent. Quos ille gratanter suscepit: et in mensa refecti: et postea secum iuit. Et dum coram proconsulis tribunali christum viva voce confiteretur: exclamato clamore gentium et iudeorum contra eius iussu proconsulis traditur ignibus concrematus. In quo dum esset immixtus flammarum globis undique valabatur: ita ut ipse in medio incendii sibi cedentis in modum camere staret: et deum glorificans comburi non posset. Tunc spiritus

culator accedens lancea ipsum transdidit: et sanguinis pro uiuo ignis extinctor fuit. Cuius reliquias christiani sepelierunt in ciuitate smyrne. Post cuius transitum. xij. alij discipuli qui cum a laodicia venientes secuti fuerant: martyrium passi sunt in eadem ciuitate. Hic beatus episcopus ob quasdam pasche questionem romam veniens antonio pio imperium gubernare: anacleto vero papa romane tunc ecclesie presidere: plures christianos martionis et valerini hereticorum irretitos laqueis: ad fidei catholicam conuertit. Scripsit autem ad philippenses. epistolam stolam valde valde. Passus est martyr annu agens etatis. lxxvi. die. viij. kal. february. Hec Hieronymus de illustribus viris.

De sanctis Theogene et socijs mar. Cap. xxv.

Theogenes

Theogenes martyr cum alijs. xxvi. christianis martyris passi sunt in eadem ciuitate laodicie pmissa persecutione regere: qui cotinentes temporalem mortem coronas vite eterne adepti sunt. viij. kalendas february: ut dicit Hieronymus.

De sancto Jona ppheta. Cap. xxvi.

Jona propheta

Jona fuit de oppido geth que est in opphira ad differentias geth que est in palestina: et est nomen regionis. Ophira est nomen est turris nebulosae: que non longe erat a templo.

Hic hebrei affirmant illi fuisse mulieris vidue sareprane sidoniorum: ad quas belias famis tpe declinavit: ipsumque moruum suscitavit. Que remporibus hierodotus filii iouis regis israel claruisse: prophetiam quoque exorsum fuisse: quod liber regum commemorat. In condemnatione autem israel tonas ad gentes mittit quod nunc agente penitentiam illi in malicia pseruabat. Qui idcirco ad ninive uitas predicandos ire recusabat: quod cum prophetia illuminare: perdores ciuitatis ninive misericordiam dei consecuturos sperare ne falsa videret predictare sententiam pro eos placam reuocari volebat diuine dispensationis ignarus qui salutem hominum ad se reuertentium magis vult quam interitum. Ideoque se a facie dei fugere putans: descendit ioppem: ascendit nauem euntem in tarsum: deditque nauulum nautis. Sed de cuius voluntati nemo potest resistere: qui et eentia est ubique: misso vero validissimo tempestate turbavit mare: periclitat nauis: timore nauis: et invocato domino de salute desperantes more arborum perdo alicui eorum periculum cunctorum ascribit: hostem illum forte ingrendum decernunt. Jona forte despondit: spore in mare mittit: et tempestas sedat. Jona deo dispensante cetera deglutit: et post triduum eundem in aridas ille sum euomit. Jona flagello dei correptus ninive intrat: iudicium subuersionis post dies xl.

De sanctis in mēse ianuarij occurrētibus Fo. xlvij.

futurū prenūciat. Rex et populus ad dñm conuertuntur: factis induitur: ieiunijs affligunt. Misericors de peccatorū penitentiā respicit: ciuitatisq; peccē sententiā reuocauit: vidēs se mē dācem extitisse ionas turbas: vrbēq; egressus contra deum conquerit. Quē deus vt confunderet et se indigna dispositōe misericordē ostēderet afflictum seruore solto hederā subito nascente et caput pphete obstrante ab estu refrigerauit: et sequēti nocte iterū repente arefacta cōstrauit. Et cū hederā epicatā deslerreret: audiuit a deo q; irasci non deberet: eo q; tante ciuitatis excidiō pepercisset. Si enim moleste fe rebat hederā arefactā: et deus molestius tulisset tātā vrbē subuersam. Sicq; ionas pacatus rediit a ninīue. Processu tamē temporis ninīue ad peiora peccata conuersi ppheta nam pphete admoniti sunt. Qui nō curātes cōuertit: eo q; alias ionas falso subuersionē ciuitatis premisisse cognouerūt: irā dei tandē nō euaserunt. Nā fluitus polus qui cā cūcū dabat: vrbē inundauit: factosq; pariter tremotu: ignis de celo emissus eam incendit. Sicq; vrbē dīlūūio aque et ignis pariter delera est. Reuersus ergo ionas a ciuitate ninīue ad terrā suam tre erubuit: eo q; in vaticinio insultarū mēdax apparuit. Sed tpe famis assumpta matre in colā gentiū factus est. Fame hō transacta: reuersus est ad terrā iuda: et mortua matre sepeluit eā iuxta balanū delboze. Hic predictū signū enerationis hierusalē: q; cū videriat lapidē luctuose clamantem: prope sit finis. Et cum viderint in hierusalē gētes vniuersas: tūc tota illa ciuitas irrecuperabiliter enertet. Quienit in pacetē pore ozie regis iuda. vi. kal. februarij: et sepultus est in spelunca vniū iudicis israel. Eius sepulchū monstratur in vna vrbium geth: in vculo iuxta sephorū. Diesus est ex numero. xij. prophetarū qui ecclesiastici. xlij. in sanctorū petrum caralogo memoratur. Hec hieronymus et Iosephus in historia scolastica.

De scō tobe L hyzostomo epo. Cap. xxvij.

Thānes chryso

stomus quod latine os aureus interpretatur episcopus constantinopolitanus et doctor grecorū tempore archadij imperatoris floruit. Hic natione antiochenus filius secundus anthure nobilitū persarum: discipulus sophiste libani: et auditor andragati philosophi liberalis: artibus annis puerilibus antiochie studuit. De hinc defuncto patre romam veniens causarum orator extitit: pauperibusq; gratis patrocinium exhibebat. Post hec relictis studijs secularibus dīuine scripture vacā: annozū. xvij. omnes

sacre pagine libros memoriter didicit: et sanctis inuentus operibus seculo abrenunciavit. Reuersusq; ad patriam cum sancto basilio in quodam monte antiochie: protimo solitariā vitam duxit. Basilio hō cesareā eunte: iohannem sanctus Thelertius antiochenus episcopus in lectorē et postea in diaconū ordinauit. Quē euagrīus eius successor pcessu tps ad sacerdotiū pmouit. Qui sanctitate vite et claritate doctrīne pficiēs diuinis studijs intētus predicatio nī insistebat: et mira opuscula cōtinue exarabat: famaq; eius sapientie vndiq; personabat. Quē etiā ppter castitatis zelū severior habebat: et feruori magis q; mansuetudini feruens arrogans a nescientibus putabatur. Defuncto igitur necario constantinopolitane vrbis epō: cū de ordinando presule questio oriretur. Nouissime fama eius comperta imperatoris archadij iussu: iohannes presbyter ab antiochia vocatus epō ordinatus est. Qui mox in sui potificatus initio cum vitam clericorū corrigere voluit: oēs in sui odiū cōcitauit. Eūcūq; eūyelut furiosus et superbū declinabat: et apud oīes ei detrabant: et quā nūq; cum alijs in mēsa cōmunicare volebat. Reuera autē ille hoc ideo faciebat: quia propter nimīā abstinentiā caput et stomachū sepe dolebat: populus hō propter sermōnes quos in ecclesia faciebat: eū plurimū diligebat parū pendēs quisquid contra eū emulū loquerent. Necessitatibus hō egenorū liberaliter pvidebat: et pluribus ad suscipiēdos pauperes hospitalibus erectis: de redditibus episcopatus eiusdē ministrabat. Quadā die dū epistolārū pauli expositioni intenderet: orauit ad dñm: vt sibi in ipis plenū intellectū daret. Eū inuisibiliter apparuit beatus apostolus: dicens: se nō aliter in suis epistolis intellexisse: q; iohannes intelligebat: eūq; deosculari disparuit quem etiā notarius eius probus: qui tūc actiua verba ei scribebat asperit: et ex p̄sentia apostolica totus contremuit. Cui iohānes eū post futurū episcopū cōstantinopolitanū predictū: succur et reuēntus pbauit. Eutropius imperatoris ppositus et cōsul volens se in quibusdam ad ecclesias cōfugientibus vindicare: studuit: vt lex ab imperatore de immunitate ad ecclesiam cōfugientū reuocaretur. Quod iohānes molleste ferens: eum audacius increpauit. Et post paucos dies eutropius imperatorē offendit: et ad ecclesiam fugit: quem episcopus laritatem p palauit et durissime increpauit: et eū imperatorē ductū de ecclesia decollauit: vñ et ex hoc episcopus multorum odiū incurrit. Insup etiā qz plures clericorum propter eorū dissolutā vitam pluribus causis deposuit. Quidā gantias genere celticus: cōsilio barbari: secta arrian: magister militum factus est. Hic imperatorē rogauit: vt intra ciuitatē vnicam tñi suis ecclesiam concederet. Quod cum imperator de hoc epim

Liber

Interrogasset: vt sic illius tyrannidem refrenaret: et eps hoc modis oibus prohiberet. Sani as noctu barbaros misit: vt palatium concremarent. Quibus venientibus angelorum armatorum ingens corpus habentium copiosa turba apparuit: que illos prorinus effugauit. Quod dum sequenti nocte iteratum esset. Ille cum suis tertio egressus miraculum vidit: et fugit: et stimans milites in die latere: et in nocte vrbem custodire: qui egressus ad thraciam exercitu congregato cuncta in suburbanis vastabat. Imperator ergo iohanni onus legationis imposuit: qui egressus ad eo suis montis et comminationibus gantiam exterruit: vt eius prouoluit genibus veniam peteret: et confestim cum suis abiret. Post hec cum eudoxia augusta horum cuiusdam vidue preciosis et vberibus arboribus constitum in periali viridario contiguum occupasset illa quoque coquesta fuisset: iohannes apud imperatoris tantum institit: et regina horum vidue redere copulit: propter quod et ipsa contra iohannem indignatione concepit. Preterea seuerianus gabalicensis. episcopus regine dilectus: quem iohannes suspectus est in heresim plausum fuisse et quibusdam scripturis suspectis: que heresim sapere videbantur: a iohanne episcopi hereticus et blasphemus de ciuitate expulsus est. Quod augusta cooperiens nacta occasione contra episcopum: quasi in exspectu p familiares seuerianus: mox illum a chalcidonia fecit euocari. Hinc iohannes accensus lingue vbertate: fecit sermonem in populo cunctarum mulierum vituperatione plentem: quod augusta velut iniuria sua imperatori narrauit: dicens spiritus magis esse corumelia quam sua. Qua de re gestum est: vt theophilus alexandrinus episcopus: multos similes episcopos monens: suasu imperatoris constantinopolitana synodum celebraret: quasi origenis libros damnaturus. Quibus iohannes bis citatus et timens aior impetuositatem: episcopos illos velut apertos inimicos recusasset: et generalis synodum fieri petens parere noluisse: damnauerunt eum nullo alio culpares: nisi quod carere noluit obedire. Sic quoque iussu imperatoris oportuit eum damnatum in exilium deportari. Sed cum iohannes nimium a populo amaretur: ora seditione in populo propter ipsum: timens augusta imperatoris suauiter: vt iohannem ab exilio reuocaret: qui dudum reuocatus redire copulsus est populo sibi cum cereis et lapidibus occurrete. Reuersus quoque iohannes cum in cathedra sua residere nolleret: sed solum simplicem ducere vitam coactus multa popolorum instantia sede resumpsit: et vti prius predicare cepit. Eodem vero tempore statua argentea ad honorem eudoxie auguste iuxta ecclesiam sancte sophie constituta erat: vbi milites et proceres ludos publicos exercebant. Quod cum iohannes fieri prohiberet: augusta ad sui iniuriam reputabat: et contra ipsum vt iterum celebraret synodus procurabat. Hoc sentiens iohannes illam famosissimam in ecclesia protulit homeliam: cuius initium est.

Tertius

Rursus herodias vocat etc. Quod factum ad iracundiam plus concitauit eudoxiam. Et dum quidam iohannem vellet occidere vt coplaceret auguste: a populo est captus et iudicatus: sed a prefecto ne occideret: ereptus est. Et illo die populus iohannem vicissim custodiebat: et nocte domum eius armaris munitabat. Quoad ergo augusta: episcopi constantinopolim conuenerunt et eum in concilio damnauerunt: nihil contra ipsum inuenientes: nisi ex eo solo: quod post prioris depositionem sine decreto concilio in episcopali sede residere presumpsisset. Propter quod ipse iohannem in exilium iterum duci fecit: in quadam ciuitate parua barbaris vicina: vbi fines sunt imperii romanorum. Hoc autem in uocatus papa audies et moleste ferens: concilio in sede aplice celebravit: et iohannem innocenter ab exilio reuocauit. Qui reuocatus die sui obitus perierit: et ex labore itineris fatigatus: ante perueniret ad ciuitatem languore incurrit: et sic post dies modicos in pace vitam finiuit. Fuit kalendis octobris: quo defuncto grando vehemens in constantinopolim et circa suburbana descendit: dicitur tibus cunctis hoc dei iudicio gestum esse: eo quod iohannes iniuste fuerat condemnatus: quibus fide dedit mors auguste die decimanona subsecuta: Theodosius autem iunior archadii filius: corpus doctoris in regiam ciuitatem transtulit: et digno honore tumulauit. vi. kalendis. februarii. quo die festum est in grecorum ecclesia celebrat. Quibus circa annos domini. ccc. lxx. Scripsit autem hic uenerandus antistes super toto nouo et veteri testamento expositionum librorum nonaginta. Commentarios in mattheum distinctos per homelias. etc. Super iohanne homelias. lxxviii. Super epistolis pauli libros singulos per sermones distinctos. In epistola ad hebreos homelias. lxxviii. Super genesi libros questionum. De laudibus pauli apostoli homelias. vii. Contra arrianorum heresim fortissimos libros. Contra simoniacos. Contra martionem: Lirinthum: Ebionem: Arremonem: atque Phorinum: qui eorum suscitauit heresim. Contra Apollinarem librum vnum. Contra manicheos insignis volumine. Contra omnes hereticos super parabolas salomonis longum opus et elegans. Tractatum vnum in thomam apostolum in quo aduersus arrianos fortissime disputat. Super canticis canticorum quinquaginta duo. Item vitam sancti Deletii episcopi antiocheni. De vestibus legalibus sacerdotum et leuitarum: et de ornatu summi pontificis: veteris testamenti volumen egregium. De humilitate in lotionem pedum tractatum. i. Contra eos qui ad missas non occurrunt tractatum. i. De uirginitate De patientia. De fide. De penitentia. De confessione. De elemosyna tractat plures. Homelias et sermones per totam quadragesimam. Sermonem declamatorum in decollatione iohannis baptiste. Item in laudem beate uirginis sermo nes mira suauitate fragrans. Aduersus ara

bes de resurrectione mortuorum qui dicitur aias
mori cū corpore lib. ij. *Frē. cōtra iudeos lib. i.*
Aduersus gentes in modum dialogi grande
insigne volumen. De ordine et officio sacerdo
tis lib. ij. *i. Dymnos et sermōes et alia plura me
tro edidit apud grecos. Et q̄q̄ latino fulserit
eloq̄o: plurimus tamē scripsit in greco. Hec et
hieronimo de illustribus: et ex historia triprita.*

De sancto Johanne pres
bytero. Capitulu. xxviij.

Johannes presbyter

antiochenus sanctitate et sapientia in
signiter fuit. Qui ex gramatico et
declamatore presbyter factus cōpo
suit librum aduersus eos qui dicunt xpm in vnā
tantū substantiam adorandū: nec acquiescunt
duas in xpo confitendas esse naturas. Impu
gnauit etiā nonnullas cyllii alexandrini epi sen
tentias incaute aduersus nestorū. platos: que
thunorianis videntur prestare robur et adhibe
re fomenta. Claruit sub theodosij senioris tē
pore. Hec hieronymus de illustribus viris.

De sancta Paula vidua. Cap. xxiij.

Paula vidua nobilis

simā romanoꝝ matrona fuit: cui
vitam hieronymus scripsit. Que
nobilis genere: sed nobilitate san
ctitate. Potens quondā diuitiis:
sed xpi sanctitate insignior: omēs suos paupes
res pauperior ipa dimisit et humiles humilitate
te superauit. Hec. vi. edidit liberos. s. blefillam
super cuius morte eā hieronymus consolatus
est. Paulinā sanctā: et admirabile virū et p̄posi
tum rerū suarū pammachiū ad quē super eius
obitu idēs doctor paruū libellū edidit. Eusto
chijū que in sanctis locis virginitatis et ecclie
monte preciosissimū fuit. Rufināq̄ in matris
funere piū matris animū cōsternauit: et theo
chijū puerū: post quē parere desist. Hec post
viri obitum in sancta viduitate permansit et ad
deseruitium se cōuertit: omēsque sui diuitias
in pauperes erogauit. Deinde paulini ep̄sco
pi antiocheni et ep̄sopi ep̄sopi salamine
qui romā venerent accensavirtutibus: patriam
deserere cogitabat. Descendensq̄ ad portum:
fratre: cognatis affinis: et qd̄ maius est theo
chjo puero ac ruffina tam nubile: prosequenti
bus et recessum paulē deploꝝ: ritibus. Hec con
tra iura nature non pariebat plena fide et amo
rem filioꝝ maiore in deo amore contēns: in
sola eustochjo que propositi et nauigationis co
mes erat acquieuerat. Sicq̄ relicto seculo ad
syriā nauigauit. Lūq̄ ad loca sancta venisset: et
procul palestine: qui eius familiā optime noue
rat: et pretorium preparasset: humilē cellam
elegit: cūtraq̄ loca sc̄ra deuore instrauit. Pro
strata ante crucem quasi pendentem dominū

adorabat: ingressa resurrectionis sepulchrum
osculabat lapidē et corpus locū: lachrymis et su
spirijs aq̄s fidei ore labebat. Deinde perre
xit bethleē et specū saluatoris ingressa etiam
xpm natum ex virgine: et cetera infantie rudi
mēra oculis corporeis se vidisse testata est: vbi
et requiē habitatiōis sibi elegit: et cū filia eusto
chjo constructo locello sub beati hieronymi dis
ciplina: et cōgregatis virginibus deo fuisse cepit.
Tātaq̄ se humilitate deiecit: vt iā nō matrona
rū p̄ma: sed ancillarū vltima videret. Post viri
mortē vsq̄ ad ei⁹ obitū nunq̄ cū viro comedit:
balnea nunq̄ adijt: mollia lectuli strata etiaz in
grauissima febre non habuit: sed sup̄ humū str
tis cilitijs lacebat. Panē solū et aquam post ve
speras degustabat parato legumina cōdebat:
in qb⁹ dieb⁹ festiuis exceptis: vit oleū appone
bat. Castitate aut in oib⁹ pudicissimā p̄cedea
bat. In largiēdo profusior hoc habere voti. aie
bat: vt vnicū nūmū filie moriēs nō dimitteret:
et in funere suo aliena sindone regeret. Virgines
q̄s ex diuersis prouincijs cōgregauerat in tres
turmas et monasteria distit: ita duntaxat vt in
ope et cibis separe: psalmis et orōnib⁹ iūgeren
tur. Lūq̄ alijs languētib⁹ large p̄beret: si qm̄
ip̄a egrotasset sibi nō indulgebat. Cum autem
semel mēse iulio grau⁹ egrotaret: et medici cō
sulerēt vino tenui sibi opus esse: ne aquā bibēs
in hydropisim verteret. Sacerdō ep̄sopi ep̄sopi
ep̄sopi haustū vini eidē suaderet: nō solū acq̄
scere noluit: sed pene hoicem senē: vt nunq̄ vinū
degustaret: induxit. Scripturas aut sacras me
moriter retinebat: et carum studio assidue vaca
bat: ita etiā vt hebraicā linguā p̄fere disceret:
et psalmos hebraice decātar et. Sicq̄ post lōg
laboris cursum oibus referta virtutibus grauiss
mo de p̄ssa lāguore ad extrema vite deueniens:
inter psalmonie recitationē vltimū spiritū dño
cōmēdauit. Lūius obitu coperto monachi oēs
et virgines de eoz cellulis ad ipsius funera per
currentes eius lachrymarum effusione plarū et
hymnorum sacroz modulatione sanctas eius:
exq̄as celebrarūt: corpusq̄ apud bethleē cōdi
gna veneratione tumularūt. Lūi cōgregationē
sancta eius filia et virgo eustochijū post matris
obitū laudabiliter gubernauit. Quiescit autem
sancta paula in dño. vi. kalen. februarij.

De sc̄ro paulo papa et cōfessore. Cap. xxx.

Paulus papa

p̄fessor: stephano pape
secūdo in potificatu ro
mano successit: qui na
tione romanus fuit: et
patre cōstantino de re
gione vialata: sed itq̄
annos. x. et mēsem vñ.
Hic minor german⁹ ste
phant pontificis p̄decessoris sui ab incunte

etate in lateranensi palatio pro eruditione ecclesiastica discipline ab eodem fratre suo tradit⁹ est tempore gregoriani secundi pape. Et postmodum a zacharia papa in diaconatus ordine pariter cum germano suo promotus est. Sed dum idem frater et antecessor pontifex ad vitam extremam pertingeret: populus romanus divisus est: et alii cum theophilato archidiacono tenebant: alii vero eidem paulo diacono adhaerebant. Dum vero de hac luce pontifex idem migrasset: continuo congregatio populi que cum eodem paulo valis dios erat: eum in pontificem elegerunt: et ita in apostolica sedem ordinatus est temporibus constantini et leonis imperatorum. Hic constituit divina officia celebrari in quadagesima ante septimam. Hic congregatis sacerdotibus et clero ac populo romane urbis corpus beate petronille de loco ubi quiescebat extra portam via apia abstulit una cum sarcophago marmoreo in quo legebat titulus manu propria beati petri apostoli sculptus. Auree petronille dulcissime filie: quod plautro impositum intra urbem in beati petri ecclesia collocavit. Hic fuit fortissimus fidei defensor: unde septem nuncios cum litteris ammonitionis prefatis augustis direxit: pro restituendis et in primo statu confirmandis sacras imaginibus christi dei genitricis atque sanctorum omnium que illi comburere faciebant. Hic multas ecclesias restauravit: quod plures etiam noviter edificavit: et nonnullas mirifice decoravit. Fuit enim mitissimus et misericors: nulli malum pro malo reddens: sed omnibus eorum offendentibus misericorditer indulgens. Hic cum paucis familiaribus suis nocturno silentio per cellas pauperum et infirmorum in lectis decumbentium circumbar: eis necessaria ministrando: sed et carceres visitans per eadem noctis secreta retrusos a mortis periculis eruebat: et obligatos pro debitis redimebat. Ceteris et pupillis omnibusque indigentibus opere ferens: sicque sanctis pollens virtutibus apud sanctum paulum quiescit ubi etiam sepultus est. vi. kalen. februarii. Sed post dies modicos corpus eius a romanis cum honore ad sanctum petrum delatum est: ubi et miraculis clarior: et cessavit episcopus annu. vni. et mensem vni.

De sancto Adituro abbate. Cap. xxxi.

Aditus abbas pio monacho mimatensi. postea abbas carnotensi. pagus que portusum vocatur deo providere factus est: qui laudabilibus operibus vitam ducens: dissolutione corporis suis predictis: et decessit aurelianensis humatus est: supra cuius corpus fideles ciues ecclesiam construxerunt: quam cum die anniversarii sui festi universus populus celeberrime visitasset: unus ex ciuibus contempta missa ac cepto rastro vineam palinabat increpatumque a quibusdam cur ad ecclesiam sancti non

accederet. Respondit quod etiam adiutus cultor vinee fuerat. Quod sibi manus retorta et facies ad tergum versa est in admiratum stuporem: qui ad ecclesiam sancti confugit: et in testimonium sanctitatis beati corporis diebus aliquibus sic manens: ut a cunctis videri posset: tandem peccatum confitens et veniam petens: oransque ad sancti tumulum post dies modicos liberatus est: huius sancti festum agitur. vi. kalen. februarii.

De sancto Mauro abbate. Cap. xxxii.

Mauro abbas monasterii bobacensi. vir fuit mira sanctitate conspicuus: cuius virtutibus plenam: vir illustris ac patricius diuani scribitur: quem tamen hacrenus nunc valis res

perire: qui et in christo pausavit. vi. kalen. februarii: ut Ado restatur.

De sancta Agnete secundo. Cap. xxxiii.

Agnete secundo die

octava ab eius passione ab ecclesia celebratur: non quidem pro modo octave: sed quasi pro festi repetitione: et hoc propter quoddam visionis miraculum: quod apparuit parentibus agnetis virginis ipsa die: ut Ambrosius scribit. Nam cum diebus pluribus parentes beate agnetis ad eius tumulum eius orationibus vigilarent: die octavo medie noctis silentio: viderunt choros virginum vestibus aureis indutum: cum immenso lumine transcurrentes. Inter quos vident beatam agnetem simili veste fulgentem: et a dextris eius agnum nive candidiore. Et dum hec videntes obstupescerent: rogat agnes ceteras hygines gradum figere. Ipsa que stans pariter cepit admonere: ne illam quam mortua deficerent: sed eius potius glorie perganderent: eo quod cum sanctis virginibus lucidas sedes acceperat. Illis in celestibus iuncta erat que in terris posita tota intentione dilexerat. His dictis visio evanuit: et societas parentum consolatione recepit: visionemque publice enarravit. Et idcirco festum agnetis secundo ab ecclesia institutum est. v. kalen. februarii.

De sancta Constantia hygine. Cap. xxxiiii.

Constantia virgo: filia constantini imperatoris fuit: que lepra gravissima laborans: tantis erat obsessa vulneribus: ut a capite usque ad pedes nulla membra

rum pars libera permansisset. Que cum audisset qualiter beata agnes parentibus apparuerat (ut superius dictum est) et qualiter infinitis miraculis conuascabar: accepto consilio et spe recuperanda sanctorum: venit ad tumulum virginis nocte: et licet pagana: mente christi credula: preces ad deum fideliter effundebat: ubi dum oratione persisteret:

De sanctis in mēse ianuarij occurrētibus. Fo. xlix.

obdormiuit: viditq; in somnis beatam agnetē: eam vt cōstanter ageret et in christum crederet et portarent: atq; ipam sanam effectā ab eius egritudine nunciantē. Ad hanc vocē vigilans cōstātia se perfecte sanam inuenit: adeo vt nec in mēbris eius signū alicuius vulneris remaneret. Quod pater cernens et fratres maris ma leticia repleti sunt. Quorū licentia obrēta: cōstāntia baptisimū suscepit: et votū virginitatē emisit. Et supra tumulū beate agnetis monasterium fabricauit: et ibidē dño scruiens euz multis virginibus se includit. Que post vitam laudabilē ad dñm migravit: et iuxta corpus beate virginis sepulta fuit.

De sancto Iuliano episcopo. Cap. xxxv.

Iulianus cenomaneus. Episcopus fuit. Dicitur ille leprosus fuisse dicitur: quē dñs a lepra sanauit: et qui cum ad conuandū inuitauit. Qui post ascensionē domini ab apostolis cenomaneus episcopus ordinatus est. Qui etiā multis clarus virtutibus extitit. Nam cuspidē baculi sui terrā percutiens fitientī populo fontē produxit. Lecū quoq; illuminauit: et carceratos se inuocantes: sponte apertis ianuis liberauit. Tres etiā mortuos vt dicitur suscitauit: et postmodū in pace quiescit. v. kalen. february. Dicitur et ab aliquibus fuisse de. lxxij. xpi discipulis vnus. Dicitur et esse ille Iulianus: qui ab itinerantibus pro inueniēdo bono hospitio inuocaf: eo q; in domo eius xps fuerit hospitatus. Sed verius videt alius Iulianus: qui vtrūq; parentem ignoranter occidit: de quo dicitur. ij. idus february.

De sancto Iuliano confessoze fratre Iulij. Cap. xxxvi.

Iulianus alius frater Iulij fuit. Hī duo fratres a theodosio imperatore xpianissimo obtruncati: et ecclesias edificare: mandauitq; imperator omnibus predictos fratres adiuuare: et eis in omnibus pena capitū obedire. Euz ergo sancti Iulianus et Iulius in loco dicto gaudianū ecclesie construerēt: et eos mandato imperatoris omnes transeuntes iuuarent: quidā cum curru eūtes ad inuicē cōdixerunt: aliquā excusationē prētere: vt sic liberi possent pertransire: vnū igitur ex suis in plaustrum supinum posuerunt: et cū pannis vt mortuū cooperuerunt: qui se mortuum fingebar et oculis clausis supinus iacebat. Eū ergo ad Iulianū et Iulij peruenissent rogauerūt eos vt parū persisterēt et eos in opere iuuarent. Qui se ibi stare non posse dicebant: qm̄ hominē mortuū deferebāt. et dū sanctus Iulianus eos mentiri diceret illi

se verum dicere affirmabant. Qui deū imprecatus est: vt fm̄ veritatem dicit sui sibi contineret. Eūq; procul recesserūt collegā et nosē vocare ceperunt. Qui euz nullatenus moueret pulsari ab eis cepit: et finaliter mortuus apparuit. Quod ceteri videntes timuerunt: nulliq; desinde xpi famulos decipere presumpserunt.

De sancto Iuliano sabba confessoze. Cap. xxxvii.

Iulianus heremita cognomento sabba fuit. De quo dicit theodorus in hystoria tripartita: q; angelicā vitā in terris deducebat: et in heremo cōsistens cōtēplationi et orationi vacabat. Hic per spiritum cognouit et predictē obitū Iuliani apostate imperatoris: longe. xx. diebus positus ab eo loco vbi interfectus fuit. Qd vt presenciuerat sic cōrigisse repertū est.

De sancto Iuliano confessoze. Cap. xxxviii.

Iulianus alius confessor fuit: de quo ait genadius libro de viris illustribus: q; acer ingenio et facundia extitit: diuisis scripturis doctus: greca et latina lingua scholasticus et inter doctores ecclesie clarus. Hic scripsit aduersus augustinū eius impugnatorem libros quattuor: et iterū aduersus alios heresiarchas libros. viij. Erat et liber altercationis amborū patres suas defendentū satis conspicuus. Hic fuit in elemosinis liberalissimus: Quorū autē valentianū imperatoris constantij filij tpe.

De sanctis Leoncio et socijs martyribus. Cap. xxxix.

Leoncius thyrus et calonicus martyres in ciuitate apollonia passi sunt tempore decij sub prefidibus cubertico siluano et bado. Qui diuersis tormentorū generibus et cruciati. Demū primus et vltimus capitis abscissione: mediū celesti voce vocatū spm̄ reddiderunt. Sic que martyrium consumauerunt. v. kalen. february in partibus grecie tumulati: vt dicit ado.

De sanctis papia et mauro mar. Cap. xl.

Papias et mauros martyres passi sunt rome tpe diocletiani et maximiani imperatorū sub laodicio vrbis prefecto. Qui cum essent milites videntes qua liter saturninus et simonius martyres statuā iouis cream eisdē a prefecto presentatā: sicut plumbū liquefactū contriuisent conuersi sunt ad dñm: et in pietatē laodicej redarguere ceperūt: q; in xpi martyres seniebat.

Libertus

Tunc frater laodiceus: iussit ora coram lapidibus contudi: et postmodum illos in carcere recitari: ubi a sancto marcello papa baptizati sunt: post dies. xij. educti de ergastulo subire prefecro fustibus ceduntur: deinde in equiteo leuati: tandiu plubatis contusi sunt: donec spiritum emisissent. Quorum corpora Johannes presbyter sepeliuit via numerana ad nymphas beati petri. iij. kalen. februarij.

De sanctis flauiano et socijs
martyribus. Cap. xli.

Flavianus: maximus:

secunda: calcedinus: marcus: et seuerus cum alijs multis martyribus passi sunt sub maximo et claudio imperatoribus: constantino imperator magno iam a militibus apud galliam in imperium sublimato. Quorum primo maximus comes millenarius erat ab infantia sua christianus et parentibus christianis exortus centum et viginti et suis militibus conuersos a sancto marcello papa baptizari fecit. Quod audies maximianus eundem maximum comprehensum vna cum diebus centum et viginti militibus dannaui ad harenam fodienda. Et post menses. ix. dum marcus tribunus cooperisset: et maximus comes ceteros suos milites qui ex millenario residui fuerant: qui ad eum visitandum accesserant conuertisset: fecit maximus in carcere mitti: deinde eductus fustibus cedi iussit: et dum cederet tribunus excecatus est. Quod maximianus imperator audies et moleste ferens maximus comitem cum centum et viginti militibus ad harenam dannaui fecit decollari. Reliquos vero et mille militibus conuersos in harenario missos: flammis iussit incendi. Quorum corpora sanctus marcellus papa cum iohanne presbytero sepeliuit in loco cucumeris secundo miliario ab urbe post duos menses maximianus moris: et claudius rome in imperium exaltatus: qui audies secundam uxorem quondam maximi comitis cum filiis esse christianas: fecit eas teneri: et filios eius calendinum et marcum ac filiam eius seueram. Qui dum sibi presentati essent secunda inter manus eam teneri iussit spiritum. Flavianus autem vicarius imperatoris qui ei assistebat: cum vidisset angelos qui super capita filiorum secunde orantium manus tenebant. et ipse conuersus est: et a theodoro presbytero baptizatus cum omni familia sua. Quod audies imperator claudius flavianum cum omni domo sua detentum centum cellis adduci mandauit: et ibidem omnes pariter capite cedi. Beatos vero calendinum et marcum atque seueram olim maximi filios miliario. xxv. ab urbe iuxta mare deferris ibique tandiu plubatis cedi donec spiritum exalarunt. Quorum omnium corpora in loco qui dicitur pignus: sepulta sunt a christianis. Horum omnium martyrium passio collitur. iij. kalen. februarij.

De sancto Sabiano martyre. Cap. xliij.

Tertius

Sabianus martyr pas-

sus est in territorio trecastino sub aureliano imperatore: qui dum in partibus hispanie et gallicie resideret: et ad trecasti ciuitatem deuenisset: sabianum detentum et christum predicantem decollari fecit. Ibiq; sepultus est. iij. kalen. februarij.

De sancto Cyrillo episcopo alexandrino. Cap. xliij.

Cyrrillus episcopus

alexandrinus pro catholica fide preclarissimus extitit propugnator: variarumq; rerum tractator: edidit diuina et humana pollens. Homelias composuit: que ad declamandum a grecis episcopis commendantur. Ex parte dicitur et libri eius de synagoga defectu. Et aduersum hereticos precipue contra nestorium liber que elegios intitulat: in quo nestorii ocula padunt: et perita profutur. Item ad nestorium epistolam duas misit: in quibus illius dannaui errores. Item ad iohannem episcopum antiochenum epistolam scripsit plures. Item thesaurorum librorum xliij. Contra iulianum imperatorem librorum viij. Super marcum librorum xij. Super iohannem librorum ix. Item librorum proposneticon ad theodosium imperatorem. Scripsit et alia creditur: que adhuc ignoscantur a nostris. Quereuit in pace sub theodosio fenore. iij. kalen. februarij.

De sancto Cyrillo episcopo hierosolymitano. Cap. xliij.

Cyrrillus episcopus hieroso-

lymorum sub theodosio primo imperatore episcopatum tenuit in concessum: cum prius sepe pulsus et receptus fuit. Dulius tempore beatus hieronymus ab urbe roma digressus venit ad syriam: et a cyrillo episcopo locum obtinuit iuxta bertheleem oppidum monasterij construendi: ubi sacre scripture libros transtulit de hebreo in grecam linguam pariter et latinam. Dulius et ipse episcopus amicissimus extitit: et perfecti episcopalis regiminis ab eo regulam sumpsit. Pluribusq; illum gratis visitauit epistolis: cum et hieronymus multa remisit. Hic quoque corpus beati hieronymi sepeliuit: et in eius transitu felici miracula de illo visionem conspexit: ut dicitur in eius legenda. ii. kalen. octobris. Augustinus quoque hipponeis. episcopus cyrillo epistolam misit: in qua ab eo instanter expetit: ut miracula que apud bertheleem per beatum monstrabantur hieronymum sibi transcriberet. Cui cyrillus epistolam pictam et facundo digestam illo remisit: in qua sibi stupenda prodigia meritis almi do-

De sanctis in mēse ianuarij occurrētibus Folio. I.

et: is ostensa narravit. Plurima quoque huius
cyriaci errat opuscula fidei nostre mysteria re-
dolentia grato lepore lucubra, claruit aut sub
honorio et theodosio iuniorē.

De sexagesima.

Cap. xlv.

Sexagesima significat
tempus vi-
duationis. Et inchoatur domi-
nica in qua caratur. Exurge do-
mine. et terminat in quarta feria
post pascha. Instructura est autem

propter redemptionem: et propter significationem: et
propter resurrectionem. Primo propter redemptionem.
Quia enim Melchisedes papa et silvester statur
runt ut bis in omni tempore sabbato comedere: ne
propter abstinentiam quam homines sustinerant in
sexta feria in qua omni tempore ieiunandum est:
natura debilitaret. In redemptionem ergo sabba-
torum temporis quadragesima: unam septimanam
addiderunt: et sexagesimam vocauerunt. Secundo
propter significationem: quia sexagesima designat
tempus viduitatis ecclesie: quia fructus sexage-
simus viduus debet sicut et ceterimus dignus:
et trigessimus fugat. Ideo et merore illum assumit
pro absentia sponsi: quod ad celum rapit. In consolati-
one autem illius pro absentia sponsi: dant ecclesie ale-
due. scilicet misericordie operum exercitatio: et decalogi
adimpletio: quod iuncte multiplicata constituit. Ix. vii
sexagesima sonat secies decem: ut per sex intelli-
gas opera misericordie: et per decem decalogus.
Tertio propter representationem. Nam sexagesima
non solum tempus viduitatis significat: sed etiam
nostre redemptionis representat. Nam per decem intelli-
git homo qui est decima dragina: eo quod factus
est ut ruinam novae ordinis repararet: ut sit quasi de-
cimus ordinis. Vel homo qui ad creationem suam
consideratam habet universalem decem potentias.
Quia enim non habet animam vegetativam: sensitivam
et intellectivam. Vegetativa habet potentiam nu-
trientem et generantem. Et sensitiva habet potentiam
quae sensum corpus: scilicet visus: auditus: gustus: odor-
ratus: et tactus. Et intellectiva habet potentiam
rationalem: concupiscibilem: et irascibilem: quae omnes sunt
decem potentiae: merito creatio hominis numero de-
nario figurat. Insuper qui ad redemptionem suam
homo sex beneficiis redemptus est: quae sunt incar-
natio verbi: peregrinatio: passio: resurrectio: ascen-
sio: et spiritus sancti missio. Et sic sexagesima repre-
sentat ipsam novae redemptionis. Protendit autem
sexagesima usque ad feriam quartam post pascha: in
quo cantat. Venite benedicti etc. quod illi qui in operibus
misericordie se exercet: audient illud: venite be-
nedicti etc. ut ipse ipse testat: ubi tunc tanquam sponsus
se aperient: et in amplexu sponsi fructus. In epistola
autem admonet ad instar pauli: ut tribulationem de
absentia sponsi patienter toleret. In evangelio
ut seminationi bonorum operum semper insistat. Et
quia quasi desperans clamaverat. Et tunc ede-
runt me etc. Nunc quoque rediens ad se petit in offi-

cio in tribulationibus adsumari: et ab ipsis er-
pi dicens. Exurge dicit etc. Et ponit ibi triplex
exurge. Quidam enim sunt in ecclesia qui adversis
premiunt: et non desunt. quidam premiunt et desunt
cuius. quidam nec premiunt nec desunt: tamen
quia adversa non tolerant: periculum est ne pro-
ra ipsos frangat. Et amat ergo ecclesia ut exur-
gat qui ad primos ipsos eripiendos: qui ad secundos
ut exurgat ipsos convertendo: a quibus videtur
faciem avertisse ipsos quodammodo repellendo:
qui ad tertios ut exurgat ipsos in prosperis ad-
iuvandis liberando. Et quod in hebdomada sexa-
gesime sede etatis tempore recolunt. merito sanctorum
patrum sede etatis immediate gesta supponuntur
eo quod illorum obitus dies certi penitus sunt ignoti.

De sancto Noe patre.

Cap. xlv.

De patre vir iustus

atque perfectus: ut ex divina scri-
ptura recte colligitur. et Eccle-
siastici. etc. in catalogo sanctorum
inferitur: filius Lamech anno
clxxxij. etatis patris progenitus: et secunde etatis
pater primus annorum quingentorum genuit tres
filios: sem: cham: et iaphet. Multiplicavit ergo
hominibus super terram. vii. generatione transacta:
filii dei. scilicet filii Seth ceperunt legis naturalis et
patrum mandata pretere: malicia hominum excre-
scente. Nam filii Seth filii cayn contra man-
datum ade ceperunt commiseri. et earum fornicati-
onibus abuti: ex quibus gygantes procreati
sunt. Mulieres etiam in vesania verse supgressae
viris turpe luxuria exercebant. Quasi in-
super in alterutrum coeuntes nefandum scelus prope-
trabant. His criminibus deus provocatus de-
crevit diluivum mittere super terram: omnemque car-
nem delere: solo Noe cum eius familia resuato:
qui ex omnibus hominibus solus iustus repertus est.
Deditque hominibus spacium penitendi. etc. anno-
rum. Nam annus. etc. priusquam arca inciperet man-
davit ei: ut faceret arcam de lignis leuigatis in qua
posset saluari semem universae carnis super terram
ab aquis diluivum: quod sibi tunc deus facturum
se esse praedixit. Cuius arcae structura: forma: atque
mensura in hystoria scholastica expressius ponit-
tur. Igittur annus. etc. post preceptum dei cepit Noe
arcam fabricare: quam in annis centum praecit cum
filiis suis: in quo tempore filius hominis penitentiam
predicabat: et futurum diluivum praedicebat. Cuius ser-
mones homines irridentes ad peiora se facinora-
convertebant. Ergo cum noe esset sexagensorum
annorum cum tribus filiis suis et vxore sua ac tri-
bus vxoribus filiorum suorum: de mandato dei arcam
ingressus est: et ex cunctis animantibus hominum
septena: de animantibus vero imminutis bina ad se-
men conservandum super terram: dei voluntate ad
noe sponte venientia in arcam intromissa sunt.
Factaque est pluvia super terram quadraginta
diebus et noctibus continue: et aque maris ad

naturale situm et crescentes: omnē terram occupauerunt: ita quod etiam super altissimos montes. xv. cubitis aqua sublimior fuit: et sic omnes homines et animalia necauerunt: sordescitque aeris quousque ascenderrant opera hominum expurgantur. Et versus ad eundem locum ignis iudicij dei ascensus. Aque vero sic exaltate obrinuerunt terram. cxxv. diebus ab ingressu noe: et tunc paulatim ceperunt minui versus ad mensuram septimum: quo requirit arca super montes armenie. At vero noe ad explorandum: an adhuc terra appareat: emisit coruam ex arca: qui occupatus ingluvie cadaverum reperit non est reuersus ad eum. Emisit quoque columbam post ipsum: que prima quidem vice non inueniens ubi requiesceret pes eius: reuersa est ad eum in arcam. Sed iterum post dies septem emissa ad vespertinum reuertit: portans ramum oliue virentibus folijs in ore suo. Quo signo noe intellexit aquas super terram cessasse: et iam arbores apparere. Ad cautelam tamen post septem dies alios emisit tertio columbas: quae ultra non est reuersa ad eum: et tunc noe cum eius familia et omnibus animalibus de arca egressus est: eodem die quo fuerat ingressus: anno videlicet reuoluto. Tunc quoque etate prima terminata secunda incepta est. Egressus ergo noe de arca et altari edificato: quasi pro pace et gratiarum actione obtulit sacrificium domino de cunctis animalibus mundis offerens septimum: ut sic de septem in arcam intronissis sex remaneret: tria videlicet vtriusque sexus ad speciem multiplicationem sufficerent: propter quam causam in dispari numero septem animalia de qualibet mundi specie in arcam immissa fuerunt. Et tunc dominus in noe et eius filios benedictionem quam prius ad eum dederat: repetiuit: que consistit in tribus scilicet in filiorum multiplicatione: in ceterorum animalium subiectione: et in ciborum concessione. Nam cum prima etate solis terre fructibus vescerent: carniū eius secunde etatis hominibus concessus est. Et quod diluuiū adhuc timebat: et pro hoc noe instanter dominum precabatur: pepigit deus cum eo securitatis fedus: in cuius signum posuit arcum pluuialem in nubibus: duos habentem colores principales in signum duorum iudiciorum: ceruleum: scilicet exterius: qui et aquosus est signum iudicij per aquam preteritum amplius timeatur: et rubens interius: qui et igneus est signum iudicij per ignem futurum: ut expectetur. Post duos autem annos noe plantauit vineam labruscas videlicet naturales pro cultu ad vsum vinee trabes. Bibensque vinum: sed vinum eius ignorans inebriatus est: et nudatus in tabernaculo dormiuit. Quē videns cham eius filius medius irrisit. Sem vero et iaphet imposito humeris pallio: auersis vultibus incedentes patris virilita operuerunt: propter quod noe ex vino eius gilans cham et filio eius pro impudēti irrisione maledixit. Sem vero et iaphet pro honesta verecundia quam de eo habuerant benedixit. Ab his tribus filiis noe disseminatum est omne genus

hominum et quibus referuntur. lxxij. generationes: que postmodum in. lxxij. linguas diuise sunt: vices de Sem. xxvij. de cham. xxx. de iaphet. xv. vii. et christus dominus sicut prius. xij. apostolos. xij. tribubus israel miserat: sic postmodum. lxxij. discipulos misit: qui totidem linguarum gentibus euangelium predicaret. Ex his etiam noe filijs adhuc ipso viuente iuxta phisonem nati sunt quattuor milia et centum viros: exceptis paruulis et mulieribus: virisque noe post diluuiū annos. ccl. videlicet versus ad. lviij. annū natiuitatis abrahe et mortuus annorum. ccccccccl.

De sancto Sem patre.

Cap. lviij.

Em fili⁹ Noe primo

genitus anno. cccc. patris natus: ut dictum est: in cuius femine vnus veri dei cultus permansit: cum esset annorum. cij. genuit Arphasath: videlicet biennio post diluuium. Cui etiam nato annis. cccc. superuixit: videlicet versus ad annos quinquaginta natiuitatis Jacob: et sic annis. cccccij. impletis mortuus est. Hunc heber autem fuisse Oelchidesdech regem Sale: de quo dicitur infra post quinquagesimam: et omnes progenitos a Noe versus ad Aaron sacerdotes fuisse: qui in conuiujs et oblationibus populo benedicebant: et primogenita recipiebant.

De sancto Arphasath.

Cap. lviij.

Arphasath fili⁹ sem

anno etatis parentis. cij. genitus est: videlicet anno etatis Noe cccccccij. Qui cum esset annorum xxxv. genuit Sale: quo nato superuixit annis. cccij. videlicet versus ad annos. lviij. natiuitatis abrahe. Et sic Arphasath annorum cccxxvij. mortuus est.

De sancto Sale.

Cap. llix.

Alle filius arphasath

anno etatis patris. xxxv. procreatus est ut superius continetur: anno etatis noe. cccccccxxvij. Hic enim cum esset annorum. xxx. genuit heber: quo nato superuixit annis. cccclij. vices versus ad annos. xvi. natiuitatis iacob. Et sic sale annorum. cccxxvij. mortuus est.

De sancto Heber.

Cap. l.

Heber fili⁹ Sale etate

annis parentis anno. xxx. natus est: ut dictum est: anno scilicet etatis Noe dcccxxvij. qui cum esset annorum. xxxij. genuit Sale: quo nato superuixit annis. cccxx. scilicet versus ad annum. lxxix. natiuitatis Jacob. Et sic impletis annis. cccclxiiij. mortuus est. Ad hoc heber hebreorum genus nomen accepit. Quidam vero dicunt ab abraham: unde hebrei quasi abrahe dicti sunt.

De sanctis in mēse ianuarij occurrētibus. Fo. li.

De sancto Saleth.

Cap. li.

Eleth fili⁹ heber eta

ris parentis anno. xxxiij. pgenit⁹ est: vt superius est premissum: anno scz etatis Noe. cccccccci. qui cū esset annorū. xxx. genuit reu: cui nato superuixit annis. ccc. vsqz ad annū. xlvij. natiuitatis abrahe. Et sic impletis annis. cccxxix. mortuus est. Eius tēpore edificata est turris babel a nem⁹ roth principe filioz chā: et alijs et filijs Sem⁹ iaphet cōpiscib⁹ eius. Ita qz in ipso edificio de vnaquaqz generatione omnīū trium filioz noe aliqui cōuenerūt. Et sic cū esset solayna lingua hebraea in. lxxij. linguis hūanus sermo diuisus est: hebraea lingua in sola familia heber remanēte: qz in tali cōspiratione nō fuit. Diuisioqz sunt familie Noe in tribus partibus mūdī: filij sem⁹ asiam: filij cham⁹ aphyricā: filij No⁹ iaphet europan regionem tenuerunt.

De sancto Reu.

Cap. liij.

Reu quiz ragau fili⁹

saleth etatis patris anno. xxx. genitus vt dictū est anno videlicet Noe. cccccccxxi. Cū esset anno norū. xxxij. genuit saruch. Quo p genito superuixit annis. ccvii. videlicet vsqz ad annum. lxxvij. nati abrahe. sicqz reu decursis annis. cccxxix. mortuus est.

De sancto saruch.

Cap. liij.

Aruch filius reu na

tus est anno etatis patris. xxxij. vt dictū est: videlicet anno etatis Noe. cccccccxxij. Qui cum esset annorū. xxx. genuit nachor. Quo nato superuixit annis. cc. videlicet vsqz ad annū vnū post natū Isaac. Et sic saruch annorū. cccxxix. mortu⁹ est.

De sancto Nachor.

Cap. liiij.

Nachor fili⁹ saruch na

tus est anno etatis patris. xxx. vt dictū est: videlicet anno etatis noe cccccccxxij. Qui cū esset annorū. xxx. genuit thare. Cui⁹ nato superuixit annis cxxix. videlicet vsqz ad ānos. xlvij. natiuitatis abrahe. Et sic nachor annorū. cxxvij. mortu⁹ est.

De sancto Thare.

Cap. lv.

Thare fili⁹ nachor an

no etatis patris. xxxix. natus est: vt superius dictus est: anno videlicet Noe. cccccccxxi. Qui annorū. lxx. genuit tres filios: videlicet abra qui ⁊ abrahā de quo suo loco dicef: et nachor atqz arā. Post quorū natiuitatem superuixit annis. cxxv. videlicet vsqz ad ānos. xxxv. natiuitatis Isaac. Et sic thare annorū. ccv. mortu⁹ est. Habitaui

autē thare in ciuitate chaldee: que vocatur v: vbi interfecto filio eius aram a chaldeis: vt statim dicitur: Thare moleste ferens nec valens sustinere iniurias que sibi facebāt: eo qz ignē nollet colere que chaldei colebant: tulit omnē suam familiam filios videlicet et nepotes: et egressus inde de terra natiuitatis sue habitauit peregrinus in mesopotamia in ciuitate que dicitur aram siue charras: vbi ⁊ mortuus est.

De sancto Abram.

Cap. lvi.

Abram filius thare et

frater abre in terra chaldeorum genuit filij nomine Lot⁹ ⁊ duas filias: quarum vna vocata est melcha ⁊ alia sarai. Cum autem chaldei ignem adorarent: ⁊ abram atqz aram filios thare ad colendum ignem compellerent: filijqz vtpote veri dei cultores recusarent: procecerunt eos chaldei in ignem. Et aram ibi expirante. Abram dei auxilio de flamma liberatus est: vt tradit hebrei. vnde dicitur. Ego sum qui te eduxi de v: chaldeorum: quia chaldei v: ignem appellabant. vnde ⁊ aram inter veteris testamenti matres ascribitur: quia pro veri dei cultus religioe occisus est. Tunc thare pater eius dedit melcha filliam aram in vxorem nachor filio suo et sarai alteram eiusdem filliam dedit in coniugem abre alteri filio suo. Et qz sarai sterilis erat abram adoptauit lot⁹ filium aram fratris sui ⁊ fratrem sarai in filium. Cum quibus omnibus thare egressus de terra chaldeorum habitauit in aram: vt superius dictum est. Hec omnia de libro geni. a. c. vi. vsqz ad. xij. ⁊ et choronicis Josephi Hieronymi ⁊ methodij atqz ex hystoria scholastica colliguntur.

De sancto Gemiano epo.

Cap. lvij.

Gemiano

episcopus nobilibus parentibus murtine orundus tempore iontani imperatoris claruit. Qui ab annis puerilibus litterarum scientia eruditus sanctisqz virtutibus insignitus: templum corporis sui christo domino dedicauit. clericaleqz adeptus officium: se totum dei seruitio subegit: donec gradatim ab episcopo mutinesi. antonio diaconatus ordinem promeruit. Post cuius transitum a populo in episcopum eligitur: ⁊ ex humilitate refugiens ⁊ latitans: tandem repertus producitur: ⁊ instante patricio ac populo mutinesi. ab archiepiscopo rauenate in episcopum cōsecratur. Reuersus ergo geminianus ad urbem propriam in sancta regione domino seruiebat: et commissum sibi gre

g iij

gem verbo et opere refouebat: multisq; miraculis conuincabatur. Dum autem quadam nocte in ecclesia sancti petri oraret: et necessitate naturalis compulsus exiret: diabolus eum terrere uolens sibi apparuit: quem sanctus edicto signo crucis effugauit. Cui demon in aere cominatus est: quod mundum inueniret unde sibi molestiam ingereret. Post modicum temporis filia imperatoris fouant apud constantinopolim a demonio uexabatur: clamante immundo spiritu per os puellae: nunquam se egressurum de corpore illo: nisi presente episcopo Beminiiano. Quem imperatoris hec audiens per nuncios ubique requiriti fecit eum tandem citra mare adriaticum habitare comparuit. Ad quem imperatoris nuncijs uenientes: itineris causam exponunt: et ut ad filiam principis liberandam venire dignetur instanter deposcunt. Quos sanctus se usque ad litus maris preire mandauit: et ad urbem uenies ciues suos in domino confortauit: eisq; benedicens abiit: et uenies ad litus maris imperatoris nuncios se prestolantes inuenit. Ascendens ergo nauim: et constantinopolim nauigantes: exorta subito tempestate valida nauis conuulsatur: mare procelosum cunctis interitum cominatur. Beminianus non dormitans: a nauis excitatus. Qui surgens oratione ad dominum fudit: moxq; tempestatem sedauit: ventosq; ante prospero constantinopolim usque deuenit: ubi ab imperatore honorifice susceptus filiam eius consecram a demonio liberauit: multosq; languentes ab infirmitatibus diuersis curauit. Cui imperator tertium euangelionum auro ornatum: et calicem gemmatum ac pallium preciosum obtulit: et ipsius benedictione percepta magno illum cum honore ad propria remisit. Postquam autem ad ecclesiam suam reuersus esset: et ab attila hunorum rege italia vastaretur: dum ad ciuitatem mutine attila deuenisset: occurrit sibi episcopus: et ab eo quis esset interrogatus: se seruum dei fore professus est. Cui cum attila risidisset: se esse flagellum dei: qui seruos dei merito flagellaret: episcopus in christo confisus: ianuas ciuitatis huius aperiri iussit: offerens se cum eius populo paratum recipere: quicquid illi dominus facere permisisset. Qui ab una porta usque ad aliam per mediam ciuitatem transeuntes uti per eam perisra discurrerent: tali adeo cecitate percussi: ut sine alicuius lestone egredere turva cul et confusi: ubique quidem plateas et uicos percurrerent. domos non uenia minime conspicientes. His et alius clarus miraculis uir sanctus ad dominum celesti uoce uocans infirmitate per dies plures corripit: et ad extrema uenies spiritus eius exequie celebrarent: beatus seuerus archiepiscopus rauenas eadem hora missam celebrans: legere sub diacono epistolam in spiritu rapit: et completa lectione post mora aliquam a ministris excitatur. Qui erectus ministros qui se excitauerant re-

darguit: dicens se exequijs fratris eius geminiani episcopi nup defuncti interfuisse: et eius aliam domino comedasse: ac corpus in tumulo collocasse: et cum benedictione uellet dare populo excitatum fuisse. Qui die norates et horam matutina miserunt: et oia ut seuerus dixerat: ibidem re uera corrigisse inueniunt. Ad cuius tumulum multa miracula demonstrare dignatus est. Cui successit theodolus quidam ambrosij discipulus: qui supra sciti tumulum ecclesiam edificauit. Ad quam dum die eius anniuersarii festi mutineci. populus conuenisset: subito fluuio inundare adeo aqua excreuit: ut ciuitate tota et domos occuparet: usque ad ecclesie superiores fenestras excreceret. Que tamen domino miraculo per ianuas uel fenestras ecclesie minime introbar: sed quasi murus solidus in seipsum persistebat. Et cum populus siti affligeret: celus ad ianuas uenies aquam hauriebatur: et ex ea potum sumebatur. Que haurire quidem ut aqua poterat: sed defluere ut aqua nequibat. Quis uero autem scitis in christo. iij. kal. februarij.

De sancto Bartholoeo episcopo. Cap. lviij.

Bartholoeus episcopus hierosolymitanus

lymorum sanctissimus fuit: de quo miracula et plena fide gesta narrantur: quae in christo pressus ois uita sanctitate preclarus: ultimo in pace uitam finiuit. iij. kalen. februarij: ut dicitur ad.

De sancta Bathylde regina. Cap. liij.

Bathylde regina maritima

terlotharij imperatoris corbeie et calalae monasteria construxit. Fuit autem de clara psapia saxonum: uita et sanctitate conspicua. Hec die quadam deliciis egressa: dum iuxta litus maris spataretur: a transmarinis saracenis rapta et ad syrie partes delata est. Et post aliquod tempus ab hercanoaldo gubernatore palatii imperialis preciore depra: ab eodem in franciam reducta est. Cuius autem hercanoaldi defuncta esset: et ille bathylde in coniugium assumere uellet: illam nubere recusaret: in despectu habitus occulte fugam arripuit: et aliquibus annis in heremo latitauit: processu non temporis reperta: que esset agnita: a rege francozum dagoberto uxor carente ob elegantiam eius pulchritudinem in ipsam deducta est. Que tempus opportunum cognoscens per manus genesij abbatis multas eleemosynas lateenter fecit: et pestem simoniacae regis ad eius instantiam id agente de gallia extirpauit. Quae autem seditione inter francozum reges et rege clodoueo propter seditionem interfecto: ipsa in monasterio calaz religionis habitum sumpsit: et multa humilitate deo seruire cepit. Naz sicut una ex ministris seminis ipsius cenobii oblita generositate hebdomadam suam in mense et coquina et ceterorum villoribus officijs adimplebat. Ubi post laudabilia sanctitatis opa in pace quiescit. iij. kalen. februarij.

De sancto Hippolito martyre. Cap. lx.

Hippolit⁹ martyr

apud antiochiā passus ē. Quī pmo quidē nouari scismate er-
ronco aliquatū decept⁹ exti-
tit. Deinde xpi gratia operāte
ad charitatē ecclie redijt. Pro qua et in q̄ tādē
illustre martyriū cōsumauit. v. kalē. feb:uarij.
Voc Hieronymus in martylogio suo.

De translatione sancti Marci euang-
geliste. Cap. lxi.

Translatio

corpis sancti mar-
ci de vrbe Alexan-
dria ad ciuitatē ve-
netiarum facta est tēpore leo-
nis impatoris et iustiniāni ve-
netoz ductis āno dñi. cccclxv.
Nā postq̄ saraceni vniuersam
egyptum et alexandriam inua-
sissent: leo impator omnib⁹ im-
periū fidelib⁹ iussit: vt nullus negotiū causa ad
terram egypti pertingeret. Quod iustiniānus
dñi pena vite et confiscatione bonozum a suis
obseruari mandauit. Eodem tēpore naues de
cem venetoz ad partes alias nauigātes stante
contrario vento inuisitibus alexandriā du-
cte sunt. In quibus erant plures venetoz nobi-
les. Inter quos erāt duo clarissimi. Bonus tri-
bunus methemancheni. et rusticus torcellensis.
Hi duo deuotōis causa ecclie beati marci in
litore positā: vbi et ipsius corpus iacebat visi-
tare ceperūt: et iam de eo quod postmodū conti-
git: diuinitus inspirati: cū stauratio monachoz
theodoro p̄sbytero ipsius ecclie custodibus:
speciales amicitias cōtraxerūt: et cum ambo ex
grecoz essent genere: theodoz p̄sbyteri v̄tozē
habentē ac filios: bonus tribunus sibi cōpatrē
fecerat. In illis diebus regulus quidā sarace-
no: um babylonie palatium cōstruens: tabulas
marmoreas etiaz de ecclie surreptas in suo
edificio componebat: ppter quod multū chri-
stiani in partibus illis erāt afflicti. Potissime
autē custodes ecclie sancti marci dubitantes ne
ecclie sue fieret: quod alijs pluribus iam fie-
bat: vnde occasione accepta nobiles veneti cus-
todes illos iam sibi amicissimos secreti⁹ allo-
quūtur: persecuciones paganoz declinare sua-
dent: et vt corpus sancti marci accipiāt: secūq̄
pergētes venetas muneribus et honoribus di-
candi: instantius exhortātur. Quod illi quidez
primotenus egre ferentes omnino facere bene-
garunt. Deinde nō super huiusmodi tractātes
ad simulcem paulatim ad cōsensum inclinari ce-
perūt. Inter ea cōtingit: q̄ custos cuiusdam
ecclie alexandrine: tabulam marmoreā elegā-
tē confrēgerat: ne a ministris illius reguli tol-

leretur: ppter quod ab eis vsq̄ ad mortem fue-
rat flagellat⁹. Timētes ergo stauratus et theo-
dozus pari similia: venetis assensuz secreto col-
loquio p̄bnerūt: et dies in qua corpus surrip-
debeat statuerūt. Quo adueniēte ecclie intrō-
gressi: sepulturā latenter aperitū que erat mar-
morea habens in claustratus per latera p̄ quas
tabula desuper erat inducta. Corpus autē iace-
bat sup̄nū chlamyde syrica circūdatū: habēs
q̄ capite vsq̄ ad pedes sigilla imposita per loca
quibus ora chlamydis desup̄ iungebant. Ven-
tentes igit corpus a dorso sciderūt chlamyde:
vt salua signacula remanerēt: et corpus sancte
claudse quod erat in p̄mo tumulatum: in loco
beati marci repositū sit similit̄ modo sup̄inum et
chlamyde circūdatū: vt si forte quis corp⁹ san-
cti marci sublatū diceret: chlamydis signa in te-
gra falsum esse ostenderēt. Tota autē ciuitate ni-
mia fragrātia odoris resper̄sa: dubitantes aliq̄
ne corpus sancti marci ablatū esset ad ecclie
conuenerūt: et aperto tumulo corpus inuolutuz
chlamyde sigillis saluis viderunt: et corp⁹ san-
cti marci putantes ad p̄p̄ta redierunt. Tollen-
tes ergo corpus veneti in sportam miserunt: et
ex folijs olerum operuerūt: ac desuper carnes
porcinas posuerūt. Quod dum saraceni discus-
tientes vidissent porcinas carnes quas abomi-
nantur estimantes cancri. i. porcus exclama-
bant: et expuētes elongabātur: vententes ergo
veneti ad nauem absconderūt corpus in p̄nāis
velozum: ne si nauim scrutaretur ab alexandri-
nis inueniret. Die ergo statuta recesserunt.
Et stauratus quidem monachus oceanite cum
illis abscessit. Theodozus nō p̄sbyter timēs
plebē in litore stantē remāsit: habens iam oia
sua nauim imposita: cū quibus etia venit quidam
dominicus monachus comaclei. qui terrā san-
ctam iustratus repatriabat. Recedētes autem
ab alexandria: corpus de velis ablatū in nauis
solario accensis luminaribus honorifice collo-
carunt. Cum die quadā naues omnes v̄nto
prospero ducerent: naute nauis in qua corpus
iacebat: ceterisq̄ facta fuerāt aliarum nauium
enarrat: quidā ex altera naui irridēs dicebat
q̄ forte alicui⁹ egypti corpus eius traditū fue-
rat: quod illi sancti marci asserēbāt: cōfestimq̄
nauis vbi erat corpus euāgeliste tāta celeritas
re se vertit quāta nullus hominū: eā vertere po-
tuisset: insurgēsq̄ aduersus nauē in qua v̄t ille
erat: partē lateris eius fregit: nec ide discessit
donec omnes confiterent beatū marcū ibidem
iacere. Et dū quidā ex nauis nauis beati mar-
ci obstinatus: corpus ibidē sacrum iacere nega-
ret: a diabolo obsessus: tādiū vexat: q̄ diū bea-
ti euāgeliste corpus confitēs et penitēs: et me-
ritis liberat. Deinde cū nocte quadā tēpestas
adesset: nauesq̄ velificātes velocissime ducerē-
tur: nauesq̄ nescitēt quo pergerēt: brūs marc⁹
dñico monacho in somnis apparuit: etq̄ iussit

ut diceret nautis quatenus velociter vela depo-
nerent: quoniam terra non longe esset. Qui cum iussa nar-
rasset: velis depositis: facta aurore apparuit in
sula scroalis: cunctique beato euangeliste gratias
agunt. Et cum illi factum per viribus occultarent:
quocumque pueniebant ciuitatum et locorum populis
eisdem occurrerent dicente sibi reuelatum a domino
quod corpus sancti marci deferreret: et adorato corpo-
re munera offererent. Venientes itaque ad huma-
num ciuitatem hystrie: iustiniano ducti: omnia gesta
inimiciter: offerentes sibi corpus sanctissimum si-
eis indulgere vellent: eo quod inuicti transgressi fue-
rant eius mandatum. Quibus dux clementer re-
misit: et ut filios cum honore suscepit. Et cum viso
episcopo et populo ad portum manibus occurrit: cor-
pusque sanctum digna veneratione suscepit: et do-
mum ecclesiam fabricare fecit ipsum in proprio palatio col-
locauit. Dum autem corpus per scalas portaret palatium:
aliqui a gestantibus sentiebant ut onus grauissimum
et impotabile: aliqui vero agillimum atque leue.
Ordinavit autem dux clericos et cantores qui cor-
pus sanctum continue custodiret: et diuinis laudi-
bus honoraret. Inter quos stauratus monachus
primus erat. Sequenti vero anno theodorus presby-
ter venetias venit: et digne honoratus fuit. Cum
autem iustinianus dux ecclesiarum beato euangeliste fabricis
care disponderet: morte puenitus est. Quod germa-
nus eius iohannes ducatum suscipiens deuote ad-
implere curauit: constructaque solenni ecclesia corpus
sacrum ibidem digna veneratione recondidit. Cuius
translatio celebratur. non kalendas februarii: quo die
corpus sanctum venetias delatum peruenit.

De sancto Detrano martyre. Cap. lxxij.

Metransus martyr apud alexandriam passus
est. Quo nolente impia iherosolimitana
ad iussione paganorum omne corpus
eius fustibus colliserunt vultumque
ipsius et oculos acutis calamis res-
rebrantes extraxerunt cum cruciatibus expulerunt.
Ibis spiritum qui in eo superat: lapidibus eiecerunt
non kalendas febr. hec Hiero. in martylogio suo.

De sanctis Etyro et Johanne mar. Cap. lxxij.

Etyrus et Johannes
martyres rome martyrius passi
sunt. Quo tempore aut sub quo in-
dice: sen quibus tormentis affli-
cti fuerint: aut examinati in mar-
tylogio non exprimit: nec alicubi scriptum inue-
nit: nisi quod ecclesia romana eorum festum. non kalendas febr.
recolit: et in kalendariis ascribit.

De sancto Ignatio episcopo et martyre. Cap. lxxij.

Ignatius episcopus
antiochenus et martyr discipulus
Johannis euangeliste fuit: qui ter-
tius post beatum petrum apostolum
antiochie pontificatum tenuit, hic

beate virginis valde dilectus: eisdem adhuc in car-
ne existentis deuota epistola scripsit: et ab ea re-
sponcione eius sanctis manibus scriptam obti-
nuit. Hic ut in triplicita legitur: audiuit angelos
cantantes antiphonas super montem quedam.
Et extrunc instituit antiphonas in ecclesia decem
partes: et psalmos secundum antiphonas intonari. Quis
autem pro pace ecclesie exoraret: non suum: sed
infirmorum periculum metuens traiano imperatori
de victoria redeuntis et christianis morte commina-
ti occurrit: et libere se christianum esse dixit. Quae tra-
ianus ferro vincitum decem militibus tradidit: et roma-
mam adduci precepit: comminatus eisdem quod traderetur
bestiis deuorandus. Qui ad omnes ecclesias
epistolas destinabat: et eos in fide christi profes-
tabat. Cum autem romam adductus fuisset: et dudum
a traiano suavis deus sacrificare renuisset: pluribus
barbis primo in scapulis durissime cedidit: deinde
ungulis lateribus laniatus: et duris lapidibus eius
vulnera confricans. Et cum in his omnibus immobili-
ter permansisset: fecit cum imperator nudis pedibus
super accensos carbonos ambulare. Et cum illesus
egressus esset: et hec traianus arti magice deputaret:
dorsum eius iussit vinculis ferreis lacerari: et
ad ostium denudatione: deinde plagas eius sale
perfundi. Sicque dudum cruciatum et patetissime
supplicia tolerantem vinculis ferreis in cippo se-
dit alligari: et in uno carceris tenebroso fame et
siti per triduum cruciari: et post triduum decreuit de-
uorandum bestiis subijci. Tertio igitur die imperator
et senatus omnesque populus puenierunt videre episcopum
antiochenum cum bestiis pugnaturum. Cui imperator
expositos duos leones ferocissimos la-
ri precepit. Quos ille puocabat: ut ad se deuoran-
dum accederet: miratibus cunctis et ipso impe-
ratore constantia viri. Accurrerent ergo duo se-
ui leones ipsum trismodo profocauerunt: carnes autem
eius quis famelicus nullatenus tetigerunt. Traia-
nus autem hoc videns admiratus discessit: precipiens
ut non prohiberetur: si quis vellet tollere corpus eius.
Quod christiani auferentes honorifice condiderunt.
Cum autem traianus quosdam liberos a prefecto orientis
recepisset: in quibus christianos quos imperator occi-
di iusserat plurimum commedebat: doluit de his qui
ignatio itulerat: et precepit ut nullus christianus decete-
ro inquireretur: si quis tamen occurreret puniret. Les-
gus quoque cum beatus ignatius inter tot tormen-
ta nunquam ab inuocatione nominis iesu christi cessaret:
et tortores regerent: cur hoc nomen torques repli-
casset: et ideo ab eius inuocatione cessare non
posse. Post cuius mortem quidam qui hoc audierant
curiosus explorari volentes: cor eius a corpore euellunt:
et illud scindentes per medium: istis aureis scriptum
inueniunt: iesus christus. quo viso miraculo plurimi
crediderunt. Passus est autem kalendas febr. xi. traiani
anno. Hic quattuor scripsit epistolas in fide ex-
hortatorias: Ad ephesios primam. Ad magnesia-
nos secundam. Ad traosios tertiam. Ad romanos quartam.

Quas scripsit apud Smyrnā dū romā vīn-
ctus duceretur. Inde discedens scripsit ad phi-
ladelphenos aliam: et vltimā ad smyrneos: et
precipue ad polycarpum smyrne ep̄m: vbi de re-
surrectione domini elegans perhibet testimo-
nium. hec hieronymus de viris illustribus.

De sancto Severo ep̄o.

Cap. lxx.

Seuerus
ep̄iscopus rauen-
ne ciuitatis.
deciimuster
t̄ia sc̄to apol-
linare claruit

qui ex eadem ciuitate obscu-
re natus pauperē vitā laboze
manū deducēs cū vxore vin-
centia et filia innocētia lanfisi

cū opere sumptus quottidianos carpebat. Cū
autem ex consuetudine omnes ep̄iscopi rauen-
nates per columbam celestem ad sacerdotium
eligerent: et iam xij. post sanctum apollinarem
eo modo electi fuissent: et ad tantū miraculum
multi confluēnt: contigit rauenatē eccle-
siam pastore proprio viduari. Et cum multi ep̄i
scoporum finitimi cōuenirent ad orationē nō
ad electionē faciendam: multitudoq; populū: vr
dicrum est: ad hoc cōcurrisset: seuerus vxorē lē-
centiam petijt ad ecclesiā eundē: et colūbe mira-
culū spectandi: vxorē ip̄m redarguens: respō-
debat q; talis visio ad eum non pertinebat: sed
potius ad laborem sederet et ocio non vacaret.
Sive em̄ irer: sive non irer: ip̄m ep̄m non elige-
rent. Cum autem seuerus impotente instaret:
vincentia quasi tronice eidem vr̄t̄i propheta
uir: q; qua hora illuc perueniret: ep̄s fieret. Ce-
nitens ergo seuerus ad ecclesiā et sordidīs indu-
tus inter ceteros apparere nō audeō: post val-
uas ecclesie latitabat: et colūbe aduētū cū cere-
ris expectabat. Que orōne ep̄oz cōpleta p̄ se-
nestrā solitā ingredies: et ecclesiā circūuolans
super caput seueri latitatis resedit. Qui dum
territus eam a se repelleret: et illa iterum dudū
per aera volitasset iterum ad seuerum redijt et
in eius vertice resedit ac requisit. Qui statim
ab ep̄iscopis et populo electus quis renitēs in
cathedra collocatur et ep̄iscopus consecratur.
Et dum esset idiota et litterarū ignarus: diuina
inspiratiōe exēplo apostolorū sacris litteris re-
pente imbutus: nō solum diuina mysteria et pō-
tifficis officia exercebat: sed etiam predicator
factus: populum suum salutifero sermone do-
cebat. Ideo vr̄ cunctis in miraculum proderet
q; lanifex et idiota: tā subita mutatiōe doctor
eximius factus esset. Quisite sue sanctitate mul-
tis exēplo proficerebat: et plurimis miraculis
coruscabat. Cū hic per spiritum raptus dū mis-
sam celebraret: exequijs sancti geminiani ep̄i
scopi mutineē. Interfuit: eiusq; corp̄ mox pō-

tifficum tumulauit: et redies ad corpus missam
compleuit: vr̄ dictum est plenius superius in le-
genda sancti Geminiani. iij. kalen. february.
Cū etiam sanctorum heracleianum p̄saurien-
ep̄iscopum enutritus: et ad pontificatum ip̄ius
vrbis promouit: vxorem quoq; eius vincentiā
defunctam in pp̄rio tumulo sepeliuit. Post ali-
quod t̄ps: dū filia ei⁹ innocētia virgo diem im-
pleisset extremū: et eiusdē seuerus exequias ce-
lebrasset: corpusq; filie iuxta matrē ponere des-
creuisset: aperto sepulchro apparuit loc⁹ in tā-
tum exiguus q; corpus filie ibidem nullaten⁹
poterat collocari. Tunc ep̄s ad locū accessit et
vxori vr̄ locum daret filie mā dāuit. Et cōtinuo
corpus vincētie qd̄ erat sup̄inū in lat⁹ secessit et
innocētie filie locū dimisit. Que ibidē cunctis
stupētibus iuxta matrē disposita est. Cū autē
seuerus iam senio confectus obitū suum sibi a
dño reuelatū p̄sciuisset populū ad ecclesiā cō-
uocauit: et diuinis mysterijs celebratis glorio-
so sermone plebē suā in dño cōfortauit. Et de-
inde sibi sepulchra contigis et filie aperiri fe-
cit. Ac inter ipsa duo corpora se mediū ponēs
cunctisq; vale faciens inter verba orationis in
ep̄o feliciter obdormiuit kalen. february: vbi
clauso mausoleo sepult⁹ iacet: miraculis et vir-
tutibus pollens: ecclesia processu temporis ei⁹
nomini dedicata.

De sancto Severo presbytero et
martyre.

Cap. lxxi.

Seuerus presbyter et mar-
tyr. r. ra-
uennensis. natus et nutritus ab infantia de
um timēs miraculis clarere cepit. In-
ter que curyriū. cū annoz decrepitū senio vi-
su priuatum illuminauit: veniēs autē ad vrbē ro-
mam adhuc iuuentis in valle interocrina eccle-
siā in honore dei genitricis edificauit. In qua
et presbyter ordinatus deo multis annis deuore
seruauit et pauperib; sedule ministravit. Cū
autē quidā paterfamilias in extremis laborib;
eum ad se vocari fecisset: vr̄ sibi confiteretur: et
ille in putanda n̄sua laboraret: nuncijsq; vr̄ se
anteederent respondisset: et post hec aliquan-
tulū venire distulisset: veniens ad egrotū rep-
perit iam eū esse defunctum. Quod ille cernēs
contremuit magnisq; vocibus se interfectorem
illius clamare cepit. Cūq; vehemētissime iuxta
corpus desereret: et in terrā caput cōtunderet: re-
pente qui defunctus fuerat animā recepit. Et
admirantibus cunctis vbi fuerit: vel quomodo
reuiserit interrogatur. Qui respondit: q; a ter-
ris hominibus flammās naribus et ore vomen-
tibus per loca obscura ducebatur: s; a pulcher-
rimis iuuenibus eisdem terris occurrentibus
ereptus est: qui dixerunt q; oportebat eum ad
corpus reduci: qui eum dominus seueri lachry-
mis condonasset. Cui sanctus presbyter peni-
tentiam salutarem imposuit: et ipsa peracta vir

ille post dies vii iterum obdormiuit. Hec Bre-
gorius primo dialo. c. vlti. Post hec maxima
nus imperator audita fama seueri eum cõphẽ
di fecit: et sacrificare nolentem in p̃dica valle
decollari mandauit. Tulus animã duo angelis
in specie columbarũ vñi sunt ad celũ deferre.
Corpus autẽ eius apud urbem veterem condi-
tum est. Passus est aut̃ kalen. february.

De sancto Seucro presbytero
et confessore. Cap. lxxvii

Seuerus presbyter et

confessor cognomẽto sulphitius p̃-
uincle aquitante vir genere et lit-
teratura nobiliss epistolã ad dei
amozẽ et mudi cõtemptũ exhortatorias scripsit
forori sue multas: que nocte sibi esse discunt. Ad
paulinũ nolaniũ episcopũ scripsit duas: sed ad
alios plurimos que nõ vulgantur: quia familia-
ris necessitatis rem continent. Ebronica etiã
composuisse dicit. Beati martini vitam signis
et miraculis illustrem exarauit. Posthumani et
galli collationẽ ante se habitam: et dialogorum
libros. iij. Fuit autem discipulus beati martini
eiusq; sanctarum operum imitator: sub maiore
theodosio. Quieuit cum pace in domino. Dec-
gemnadius de viris illustribus.

De sancto Plone martyre. Cap. lxxviii.

Plone martyr: vt

habetur. iij. libro ecclesiastice by-
storie tempore antonini imperato-
ris: inter ceteros qui veri mar-
tyres extiterũt famosissimus fer-
tur: qui docens et exhortas populum et in ipis
tribunalibus disputans: eos qui in persecutio-
ne titubabant viriliter hortans: post squalorem
carceris: vbi etiã multos fratru ad tolerantiam
martyriũ: suis exhortationib; roborauit: crucia-
tibus multis veratus est: deinde clauis confis-
sus et cadenti rogo superpositus beatũ finẽ vi-
te sortit̃ est. Eũ quo et alij. xv. simili pena passi
sunt kalendas february.

De sancta Brigida virgine. Cap. lxxix.

Brigida virgo cla-

ruit apud scotiam tempore pi-
mi iustini impatoris. Que sp̃ia-
nis et clavis paritib; orta a pue-
ritia sanctitatis operibus dedis-
ta: etiã miraculorũ gloria co-
ruscauit. Hec dum a matre miseretur ad bury-
rum ex lacte vaccarum congregandũ: prout et
alie puelle a parentibus mittebantur: et illa ro-
tum quod collegerat: pauperibus erogasset: te-
pore exquisito super omnes alias iuenculas
cooperarias suas buryrum apporauit. Et dũ
autem eam parentes nuptui tradere vellent: et
ipsa pudicitiam elegeret: postq; in manib; epi-

scopi coram deo virginitatem professã est: li-
gnum altaris terigit: quod in testimonium ei⁹
sanctitatis statim viride factum est: sic manens
vsq; in presens. Quo viso miraculo stupefacti
parentes eam domino commendarunt. Et dũ
autem die quadã messorẽ ei⁹ segetes in agro
colligeret: et pluuia maxima erumperet: a mes-
soribus suis imbrem sedauit: circumstantibusq;
agris pluuia madefactis sola huius arca sicca
permanfit. Et die quadam cum oues pasceret
imbre cadente pannis perfusa domum rediit.
Et vestes madefactas super solis radium: qui
per rimas intrabat siccandas extendit: que qua-
si in solida pertica diuinitus permanserunt.
Et aquã in ceruisã et lapidẽ in salẽ conuertit: et
a natiuitate cecũ illuminauit. Et apũ inueniẽs
qui ad oues comedendas venerat: in xpi noie
adeo m̃suefecit: vt cũ ouib; pperuo quasi arti-
es moraretur: cũ eis deinceps ad pastum egres-
diens domũq; ipsas vti custos reducẽs. Et dũ
nouem viri in mortem conspirassent: et eos vir-
go christi ab intẽro pessimo reuocare non pos-
set: orauit ad dominum: vt nequam illorum vo-
to resisteret. Egresso autẽ illis apparuit ima-
go quedã quasi illius hominis occidendi: quã
illi gladijs percutientes hominemq; peremis-
se putantes leti reuerfi sunt. Sed dum quod il-
lis contigerat cognouerunt compuncti ad pe-
des virginis prociderunt: et penitentiam eges-
runt. Sicq; sancta virgo multis claris virtu-
tibus: quieuit in pace kalen. february.

De sancto Efron diacono
no. Cap. lxxx.

Efron edessene ec-

clesie diaconus doctor eximis-
sus heremiticã vitam ducẽs:
nulla necessitate de cella di-
scessit lecttonis et scripture at-
q; orationi semper intentus:
qui ad se venientes salutari doctrina reficie-
bat: et libros et opuscula syro sermone conscri-
bebat. Hic est qui Basiliũ cesariensem epi-
scopum in figura columnẽ ignis conspexit: et
ab eodem vt grece loqueretur: sibi a domino
vt impetraret obtinuit: vt haberetur supra in vi-
ta sancti Basiliũ kalendas ianuarij. Et tempore
quodam dum fames grauissima in omnem
terram seuiret: ipse pauperum miserus alias
nunq; egressus de cella exiit. Et ad ciuitatem
venit: diuitibus predicans: vt indigentibus
subuenirent: multasq; pecunias a diuitibus
suscepit inter inopes dispergendas. Quos in
porticibus congregauit: et pecunias eisdem
fideliter erogauit. Factaq; yberrate ad cellam
rediit: in qua post vnum mensem in domino re-
quieuit kalendas february: tempore valentis
imperatoris. Sepultusq; iacet in ecclesia edes-
sena. Hic multa syro sermone conscripsit: q; pu-

bluce in quibusdam ecclesijs scripta leguntur. Extrat liber de spiritu sancto: quem de syra lin gua vertit in grecam. Hunc beatus hieronymus legisse se dicit: et acumen ingenij illius etiam in translatione notasse. Hec ille in libro de vis ris illustribus.

De sancto paulo epō: Cap. lxxi.

Julius episcopus tre

castinus fuit. Julius vita vir tutibus claruit et mos preciosa miraculis celeberrimis com mendatur. Qui et in christo do mino diem clausit extremum kalendas february: vt dicit ado.

De purificatione beate marie virginis. Cap. lxxij.

Sanctifica

to beate Ma rie sempervir ginis quadra gesimo die a natiuitate do mini facta est videlicet quar to non. february. Preceperat enim lex Leuit. duodecimo. Ut mulier que suscepto semine fi

litum peperisset: immunda esset septem diebus scilicet a consortio hominum quibus complectis munda quidam efficiebatur quo ad consortium hominum: sed adhuc triginta tribus diebus immunda erat quoad templi ingressum. Tandem quadragesimo die templum intrabat: et puerum cum muneribus offerebat. Si vero feminam peperit duplicabantur dies: et quoad hominum consortium: et quoad templi ingressum. Hoc autem idcirco deus precepit: vt sicut quadragesimo die a conceptione anima in suo templo corpori maris infunditur: et carnis admixtione maculatur: sic puer quadragesimo die in templum materiale inducitur: templumque ingrediens per hostias ab ipsa carnis macula experietur. Vel moraliter loquendo: vt per hoc detur intelligi: quod illi templum celeste intrare merentur: qui precepta decalogi cum fide quatuor euangeliorum observare nituntur. In partu vero feminam dies duplicantur quoad templi ingressum: sicut duplicantur quoad corporis formationem. Nam sicut quadraginta diebus corpus masculi organizatur: et perficitur: et in quadragesimo anima infunditur: sic corpus femine in octuagesimo. Appellatur autem hoc festum triplici nomine: scilicet purificatio: hyppopanti: et candlearia. Primo enim purificatio dicitur: ex eo quod quadragesimo die natiuitatis domini beata virgo ad templum venit: vt secundum legis consuetudinem mundaretur: cum tamen sub illa lege non teneretur: quia non peperit suscepto semine;

sed mystico spiramine. Unde moyses addit suscepto semine: cum tamen non esset necesse quantum ad omnes mulieres: que suscepto semine pariunt: sed ideo addidit: vt dicit Bernardus. qui timuit in matrem domini blasphemiam irrogare. Voluit tamen in hoc se legi subdere propter quatuor rationes. Prima ratio est: vt daretur humilitatis exemplum. Nam talis humilitas non solum fuit ex parte matris: sed etiam ex parte filii: qui in natiuitate habuit se vt pauper homo: in circumcisione vt pauper et peccator homo: sed in purificatione vt pauper et peccator et seruus homo: vt pauper in eo quod pauperum oblationes elegit: vt peccator in eo quod ipse cum matre purgari voluit: vt seruus in eo quod redimi decreuit. Sicut etiam prius voluerat circumcidi: et postmodum voluit baptizari: non propter culpam purgandam: sed propter eius humilitatem maximam ostendendam: vnde Bernardus. Vere beata virgo non est tibi opus purificatione: sed nunquid filio tuo opus erat circumcisione. Esto inter mulieres tanquam vna illarum: sicut et filius tuus in medio puerorum sicut vnus illorum. Secunda ratio est: vt legem impleret. Non enim venerat dominus legem solvere: sed adimplere. Quam si soluisset: iudei ipsum merito repulissent: tanquam dissimilem patribus et legis traditiones minime obseruantem. Triplici autem legi se christus et matrem hodie subiecit. Primo legi purificationis in significationem virtutis: vt postquam omnia bene fecerim: dicamus serui inuertes sumus. Secundo legi redemptionis ad exemplum humilitatis. Tertio legi oblationis ad exemplum paupertatis. Tertia ratio est: vt legem purificationis terminaret. Sicut enim adueniente luce cessat tenebra: et adueniente sole recedit umbra: sic adueniente purificatione vera: terminata est purificatio typica que purificatio vera christus est. Quarta ratio est: vt nos spiritualiter purificandos instrueret. Debemus enim purificari domini templum ingredienti: peccata nostra oblationibus et clemosynis redimentes: gemitus columbarum pro peccatis emittentes: et turturum pudicitiam habentes. Veniens autem beata maria ad templum filium suum obtulit et eum quinque siculis redemit. Nam quedam primogenita redimebantur: sicut primogenita decimo primo tribuum que redimebantur: sed adulti in templo domino seruiebant: et sicut primogenita mundorum animalium que in sacrificio offeriebant. Quedam commutabantur vt primogenita asini que commutabantur oue. Quedam occidebantur: vt primogenita canis. Cum ergo christus fuerit de tribu iuda pareretur et debuit redimi. Obtulit etiam pro eo domino par turturum aut duos pullos columbarum. Hec enim erat oblatio pauperum: sed agnus oblatio diuinitum. Et nota tres

oblationes de domino factas. Prima est de ipso a parentibus. Secunda de ipso et de autibus. Tertiam fecit ipse in cruce pro omnibus. Prima ostendit eius humilitatem: quia dominus se legi subiecit. Secunda eius paupertatem: quia pauperem oblationem elegit. Tertia eius charitatem: quod se pro peccatoribus tradidit. In curre autem significatur pulchritudo castimonie. In columba amaritudo penitentie. Secundo hoc festum dicitur hyppoparti: quod idem quod obuiatio: quia Symeon et Anna obtulerunt domino: cum ad templum deferretur: et dicitur ab hyppo: quod est ire: et anti quod est contra. Tunc autem accepit eum symeon in vultus suas. Et ait de christo mirabilem eximiam antionem factam: ut ille qui est splendor glorie et figura substantie dei: durus cecorum ac via se ad hominibus duci sinat: ut scilicet ille qui est portans omnia verbo virtutis sue: in vultu senis se recipi et portari permittat: qui tamen se portantem baiulabat: iuxta illud. Senex puerum portabat: puer autem senem regebat. Ut etiam ille qui est purgationem peccatorum faciens: hodie se ut peccatorem purificari non recusat. Tunc autem symeon benedixit ei dicens. Nunc dimittis seruum tuum domine secundum te. Et appellat eum tribus nominibus scilicet salutare: lumen: et gloriam plebis israel. Et hoc triplici ratione. Primo propter nostram iustificationem: ut dicatur salutare et mittendo culpam: lumen dando gratiam. gloria plebis sue dando gloriam. Est enim salus: quia redemptor: lux quia doctor: gloria quia premiator. Secundo propter huius festi triplicem denominationem: nam dicitur purificatio quoad purgationem culpe: propter quod dicitur salutare. Dicitur candelaria quoad illuminationem gratie: propter quod dicitur lumen. Dicitur hyppopanti quoad collationem glorie: propter quod dicitur gloria plebis sue. In collatione enim gloria occurremus obuiam christo in aera: et sic semper cum domino erimus. Tertio propter triplicis diuini aduentus operationem: venit enim primo dei filius in carne ad homines salvandos: et ideo dicitur salutare. Venit secundo spiritus sanctus in igne ad apostolos illuminandos: et ideo dicitur lumen. Venit tertio christus in maiestatis sede ad electos glorificandos: et ideo dicitur gloria plebis sue. Tertio hoc festum dicitur candelaria: ex eo quod candelae accense in manibus portantur: quod ecclesia ordinavit fieri triplici ratione. Primo enim propter remouendam erroneam superstitionem. Romani enim olim in kalendis februariis ad honorem februae matris martis vrbis de quo in quintum annum cum cereis et facibus tora nocte illustrabant: ut filius suus bellis victoriam de inimicis concederet: et illud spatium dicebatur lustrum. Senes etiam februa

rio sacrificabant februa: id est pultoni deo inferorum et ceteris inferis: et hoc pro animabus suorum antecessorum. Et ut propiciarentur eorum solennes hostias eis offerbant: et tota nocte cum cereis et facibus vigilabant. Et quia difficile est consuetudinem dimittere: christiani de gentibus ad fidem conuersi difficile hanc paganorum consuetudinem dimittere poterant. Ideoque Bergius papa hanc consuetudinem in melius commutauit: ut scilicet christiani ad honorem matris domini omni anno ecclesias cum cereis benedictis illustrando circumiret: ut solennitate stante intentio mutaretur. Secundo propter ostendendum virginis sanctificationem: ne crederetur ipsam purificationem indiguisse: ut ergo ostendatur quod tota fuit luminosa et resplendens: ideo luminosos cereos deferendos ordinauit ecclesia. Adeo namque sanctitate resplenduit: quod non solum aliquod ad peccatum inclinatum in ea non fuit: sed etiam virtus eius sanctitatis ad alios se extendit. Ita quod etiam in aliis motus carnalis concupiscentie extinguit: unde dicunt iudei quod cum Maria pulcherrima fuerit: a nullo tamen unquam potuit concupisci. Tertio propter mysticam significationem et in capite et in membris. In capite enim candelae accensa christum significat. In cereo namque tria sunt: que denotant tria que in christo fuerunt. Nam cera quam apes gignunt sine commixtione significat carnem christi natam de virgine sine corruptione. Lychinum in cera latens significat animam candidissimam in carne latentem. Ignis vero siue lumen significat diuinitatem: quod deus noster ignis consumens est. In membris vero: quia per hoc instrumur: quomodo coram deo purificari debemus: ut scilicet habeamus fidem veram: actionem bonam: et intentionem rectam. Nam candelae accensa est fides integra eius operatione bona: quia sicut cera sine lumine mortua est: sic et fides sine operibus mortua est. Lychinum autem in cera occultatum est intentio recta in opere latens. unde Beatus Gregorius: sic fit fides in publico: ut recta intentio maneat in occulto.

De sancto Cornelio episcopo centurione. Cap. lxxiii

Cornelius centurio

episcopus beati petri apostoli discipulus et in baptismo filius fuit. Dicitur actuum. x. Lumen esset cesaream centurio prime cohortis que dicitur italica: ut religiosus et timens deum cum omni domo sua faciens elemosynas multas: et orationi insistens: licet adhuc gentilis: media die vidit manifeste angelum dei dicentem sibi: qualiter eius elemosyne et orationes ad deum ascenderant: propter quod deus ipsum saluari decreuerat: mandauit ut simonem

De sanctis in mēse february occurrētibus Fo. lvi.

petrum ad se accerseret: qui toppe apud symonem coziarum hospitabatur qui eum viam veritatis edoceret. Qui confestim nuncios ad petrum misit. Eademque hora qua illi ad hospitium petri peruenerat: dum petrus in superiora domus circa horam sextam oraret in extrahi raptus vidit lintheum quattuor funibus de celo missum cunctis animantibus plenum voce ad eum delapsa: ut ex ipsis occideret et manducaret. Qui cum nullatenus se immunda posse comedere diceret: audit fecundo que deus purificauerat minime immunda reputanda. Tunc descendens a nunciis causam itineris audisset: et visionem intellexisset: et etiam deus generalitatem immunda ad fidem suscipere: diuinitus ad christum migravit. Ibi et sepultus quiescit. iiii. nonas february.

De sancto aprontiano martyre. Cap. lxxviii.

Aprontianus martyr passus est rome sub maximo imperatore et Laodiceo prefecto. Tu enim laodiceus filium suum diaconum in carcere diebus xvii. detinuerat: ut dictum est in passione saturnini. iij. kalen. decembris: et post hec prefectus eum sibi presentari iussisset: dum aprontianus qui erat commentaricus. sissimum de carcere eduxisset: subito lux de celo facta est: et vox de luce exiit dicens: venite benedicti patris mei etc. Quod aprontianus videns credidit: et ad pedes sissinii procidit baptismum petens. Quem sissinius mox vnda sacra perfudit: et ad marcellum papam deduxit: qui ipsum sacro christumate delinuit et communicauit: venitque cum sissinio ad prefectum. Que cum de crudelitate qua in christianos scuebat argueret: et se christianum assereret: iubente prefecto via salaria militari secundo ductus ibique capite truncatus est: et a iohanne presbytero in ipso loco sepultus quarto nonas february.

De sanctis septem mulieribus martyribus. Cap. lxxv.

Septem sancte mulieres martyres que in passione sancti blasii leguntur apud sebastem ciuitatem passe sunt sub agricolao

prefide: que ab eodem sancto episcopo in fide fuerant edocte. Cum autem sanctus multa per pressus supplicia iussu prefidis ad carcerem duceretur: sancte femine eum insequentes: guttas sanguinis eius de corpore fluentis in lintheis colligebant: propter quod ab apparitoribus terebant et prefidi presentare. Qui iussit eas ad mortis supercilium lacu supereminentis adduci: data sententia: ut si non adorarent statuas iouis illuc delatam in lacum precipitarentur. Que cum idolum in lacum proiecissent: dicentes ut si deus est seipsum iuuaret: a ministris ad prefidem reducuntur. Qui fecit illas super. vii. crea subsellia igne cadentia sedere: ut in posterioribus vterentur. Quibus angelus domini apparuit: et eas intractas ab igne conseruauit. Deinde in equo leo leuate: vngulibus et pectinibus ferreis carnes earum dirupte sunt. Tunc duo pueri filij eius: et illis ad matrem accedentes: postulabant se fieri christianos. Quos iussit agricolao vna cum sancto blasio in carcere mancipari. Sanctas vero mulieres die sequenti mandauit in castinum ignis accessum immitti. Que dum in medio flammarum illese psallerent: et hec ministri prefidi retrulissent: iussu eiusdem extra ciuitatem educte datoque sibi iuramentum pacis osculo de collate sunt. Quarum animas carnifices omnes viderunt in specte septem virginum uti de thalamo prodeuntium ad celum conscendere coronatas. Corpora vero a christiano noctu sublata in eodem loco sepulta sunt. Passe sunt autem quarto nonas february.

De sancto blasio episcopo et martyre. Cap. lxxvi.

Blasius episcopus et martyr sub persecutore Diocletiano passus est: in ciuitate sebastem. puencie capadocie. Qui cum omni sanctitate polleret: electus est a christiano in ipso episcopo ciuitatis: urgente vero persecutione christiana nos speluncam argel montis petiit: et ibi heremiticam vitam duxit. Cui aues pabulum afferbant: et fere ad eum vnanimiter confluxebant. Quicumque vero ad ipsum accessissent egrori sanitatem ad libitum reportabant. Tu autem agricola preses christianos affligeret: et die quadam milites venatum misisset: illique hincinde discurrentes inuaniunt tenderent ante antrum sancti ferarum multitudinem inuenerunt: nullam tamen capere valentes prefidi retulerunt: et qualiter blasius christiano episcopo in specu lateret et oes ad se feras magicis artibus congregaret. Que iussit comprehendit sibi presentari. In ipsa autem nocte ipse sibi ter apparuit: monens ut sibi

tans q̄ cum faceret grauitē verberari. Qui eodē die phōic illo misit: et ip̄m ab oī pensione et tributo liberū fecit. Aduocansq̄ nepotē dulcissimis verbis eū ad patientiā et iniuriarum tolerantā auauit. ¶ Donumētū sibi fabricari fecit: qd̄ tamē quoaduicū imperfectū reliquit. Ordinauitq̄ suis clericis: vt quādo cūq̄ in solēntarijs celebraret: sibi cōmemoraret monumētū suū imperfectū existere: et q̄ ip̄m cōpleū mandaret: nescius quā hora fur veniret. Hoc autē faciebat: vt cōtinue memoriā mortis haberet. ¶ Dives qdā vidēs sanctū vilē stratū habere: eo q̄ oēs pānos pauperib⁹ erogasset: preciosum coopertoriū emit: et iohāni tradidit. q̄ eū illud nocte super se teneret oīno dormire nō poterat: cogitās q̄. ccc. dñi fut de tanto precio operiri possent. Facto igitur mane statim illud vendidit: et precū egenis distribuit. Quod audiens diues ille coopertoriū redemit: et iohāni secūdo tradidit: rogans ip̄m ne illud amplius venderet: sed semper se teneret. Ille autē secūdo vendidit: et de precio vt prius fecit. Tertio autē vir ille coopertoriū redemit: et iohāni dedit dicens: q̄ omnino propofuerat videre quis vinceret: aut ip̄e in redimēdo: aut ep̄s in vendendo. Et sic suauiter quasi diuē illos vindemiabat. ¶ Cūsdam elemosynā petenti nummū dari fecit: qui indignatus eo q̄ maiorē sibi elemosynā non dedisset: in cōtumeliā eius prouipit: famulosq̄ vindicare volēs ep̄s phibuit: sacculū quoq̄ pecuniarū coram illo effudit: dicens vt inde acciperet quot vellet. ¶ Consuetudinē fecerat populus: vt lecto euangelio ecclesiam exiret: et verbis ociosis vacarent. Qui dam vice lecto euangelio cum eis ep̄s erit: et inter eos stare cepit: dicens eo vbi ones sibi pastor esse debebat. Quod cū bis iterum fecisset: populū in ecclesia stare docuit. ¶ Iuuentis quidā qui sanctimonialē rapuerat a familiaribus suis exprobrabat: discētib⁹ q̄ erat dignus morte. Quos ille redarguit: dicens eos magis delinquere: qui proximiū indicabāt: qui forte amplius nō peccabat. Cū autē febre correptus vicius esset mortū deo gratias egit: qui vnicū sibi solū nummū dimiserat: quē et pauperibus dari fecit. Eum autē defunctus esset et corpus eius in sepulchro vbi erāt duorū ep̄scopoz̄ corpora deponere vellēt: corpora illa in latera secedentia mirabiliter beato iohāni cesserūt: et locū sibi mediū vacuū dimiserūt. ¶ Ante dies paucos obiit⁹ sui mulier quedā sibi cōfessa peccatum vni enorme et verecundā omisit: quod tamē in cedula scripsit: et sigillauit: et iohāni tradidit vt pro se dominum exoraret. Audiens autem ip̄m defunctā: et se confusam reputās: si forte scriptū suū ad manus cuiuspiā deuenis⁹ ser ad tumulū sancti iohānis durissime flere cepit. Cū ille pontificalibus indut⁹ apparuit duobus secū quiescētibus ep̄s hinc inde val-

latus: qui scriptum sigillatus mulieri tradidit: Quod illa apertens peccatum suū deletū inuenit: scriptum tamen ibidem repperit: p̄pter iohānem seruum meū deletum est peccatū tuū. Illaq̄ deo gratias egit. Quieuit autē sanctus iohānes in christo. iij. nonas february circa annum domini. cccc. ccc.

¶ De sancto Baudentio ep̄o. Cap. lxxviiij.

Baudentius ep̄s

pus nouariēsi. fuit. Qui de hyporia ostundus sancti martini turoneſi. ep̄scopi notarius et discipulus extitit. Eū multo tēpore adheſit. Et post modū mediolani. veniēs cum sancto eusebio vercellesi. ep̄scopo exilij suscipiuit. Inde q̄ reuocat⁹ a sancto simpliciāno. mediolani. archiep̄scopo: primus nouariēsi. ep̄scopus ordinatus fuit. Qui et ep̄scopatum suū strenue gubernauit: et inter cetera corpus sancti laurentij presbyteri et martyris apud nouariam cum multis quos baptizauerat passi dudum latens inuenit: et digna veneratione exaltauit. Dum autem mortuus esset: et sibi preciosum sepulchrum pararetur: a mense february vsq̄ ad augustum iuhumatus: et omnino incorruptus corpore permanſit: quo tempore et castilli et vngues eidem crescebant: vti eo tēpore quo viuebat. Die etiam inter cetera miracula: mulierem vegetam a diabolo liberauit. Quieuit in pace. iij. non. february.

¶ De sanctis celerino et socijs mar. Cap. lxxix.

Celerinus diacon⁹

et cōfessor: et auia eius celerina: laurentius eius patruus et ignatius auunculus martyres: apud ap̄ricam claruerunt. De quoz̄ omniū glorioſis laudibus memorat bti Lypriani ep̄stola ad martyres scripta. Nam vt ibides dicit celerina glorioſa anus martyrio coronata est. Patruus hō celerini laurentius: et auunculus eius ignatius in castris secularibus militans deo palmas domini illustrē passione meruerunt. Celerinus autē diu ad herentibus penis afflictus per. xij. dies in carceris custodia sepius in neruo ac ferro fame cruciatus: inde tandem educus: et diuina pietatis dimissus: ad diaconatus ordinem promotus sanctitate pollens quieuit in pace. Hoꝝ omniū festum recolitur. iij. non. february.

¶ De sc̄o Symeone. p̄pheta. Cap. lxxx.

Symeon sener et pro-

pheta noui testamēti: de quo in euangelio Luce. ij. multa preconiā predicantur: q̄ videlicet fuit homofustus et timoratus: et expectans consolatiōnem isrl̄: et q̄ spiritus sanctus erat in eo. Et q̄

responsum acceperat a spiritu sancto non visu
rum se morte: nisi videret xpm deum. Qui cum
spiritu sibi diuino reuelate: puerus iesum natu
r ad templu a parentibus deferendu didicisset:
venit in spiritu in templu die discip purificatione
nis. Et cum induceret puerum iesum parentes
eius: festinauit Symeon ad portam templi r ad
rauit iesum: r osculans plantas eius accepit
eum in vlnis suis. Et benedixit deum dicens.
Nunc dimittis seruum tuum dñe r c. Et cum
esset annorum. crñ. r vie posset seipm regere:
portauit pueru vsq ad altare: iuxta illud. Be
nef puerum portabat: puer autem senem rege
bar. Et tunc tradidit puerum matri dño offe
rendum. Et benedixit parentibus iesu. r pro
phetiam illam matri iesu predixit: que scribitur:
vbi supra. Et qualiter gladius mortis filij
animi genitricis pertransire debebat. perfe
ctis autem omnibus fm legem redcurrentibus pa
rentibus iesu ad domum suam: r Symeon ad
propria rediit. Et q: promissionem diuinam
obtinuerat: tertio die in domino obdormiuit: r
sepultus est in Hierusalem. ij. noñ. february.
Dec in libro de infantia saluatoris.

De sanctis Phylla r Phyloronio
r socijs martyribus. Cap. lxxxi.

Phylla r Phyloronio
nius in civitate egypti que appel
tur rannes passi sunt. Qui phyl
leas vt octauo ecclesiastice histo
rie habet: r vt dicit hieronymus
de prefata vrbe nobili profapia ortus. Primo
quidem honoribus in seculo fulgens libera
libus scientijs eruditus fuit: deinde ad episco
patum ipsius vbis prouectus de martyru lau
de volumen insigne composuit. Qui tempore
persecutionis cum multos de suo grege diuer
si secus ordinis r eratis quasi innumere mult
tudinis ad martyrium premisisset: a preside ci
uitatis tentus r carceri mancipatus est. Qui
cum a propinquis r dilectis blandis r lachry
mosis sermonibus induceretur: vt xpm nega
ret: r ipe ecetra constantior permaneret: ex sen
tentia presidis cum phyloronio eius diacono
decollatur secundo noñ. february.

De sanctis Aquilino r socijs
martyribus. Capitulo. lxxxij.

Aquilino gemin⁹: geles⁹
magnus: r do
nar⁹ martyres rome foro sym
phronij passi sunt. Quos ocs
pro confessione nominis xpi
sti iussit vbis prefectus capt
rati sententia vitam finire. ij.
noñ. february. vt dicit ado.

De sancto Siliberto con
fessore. Cap. lxxxij.

Geminus confessor

gemine. cenobij fundator an
no. rxx. orthonis imperatoris pñi
claruit: qui apud gorziam christo
porius q seculo militabat: et in
ipso loco monasterio ab eo fabri
cato r copiose dotato. ppter amorē sancte rell
gionis in pace dormiuit. ij. noñ. february. Lu
corpus relatu est ad gorziam vrbem.

De sancta Agatha virgine r mar. Cap. lxxxij.

Agatha vir

go r martyr apud
ciuitate carhanse.
tempore decij pas
sa est sub quintiano sicile con
sulari. Qui cũ esset ignozabil
lis: libidinosis: auarus: r ido
lis deditus beatam agatham
comprehendere nitēbat: vt qz
erat ignobilis tenendo nobilē

timeretur: quia libidinosis eius pulchritudine
frueret: quia auarus eius diuitias raperet: qz
idolatra dñs eā immolare cōpelleret. Ipam
detentam tradidit cui dā meretricis noie aphro
ditie nouem filias turpissimas habenti: vt per
dies triginta suaderet ei: quomodo est animus
immutaret: modo leta promittendo: modo per
aspera deterrendo: que cum vt supra firmā pe
tram christum immobiliter fundata: omnia sibi
promissa vel cōminata cōtempserit: r aphrodi
sia hec quintiano rettulisset: ipse virgines ad se
ad ductam cuius esset cōditionis interrogauit.
Lui virgo se ingenuam r genere spectabil
pro
genitas esse respōdit: addēsc q ancilla christi
esset: hoc quod magis eam ingenuas redderet.
Nam summa ingenuitas est: in qua christi ser
uitus comprobaf. Luf cum quintianus optio
nem dedisset: aut dñs sacrificandi: aut diuersa
supplicia sustinendi. Virgo respōdit: q vrinas
vxo: illius esset talis vt venis: r ipe talis quas
lis iuppiter deus suus. Tunc quintianus iussit
eam alapis cedi. Et cum diuersa sibi tormenta
comminaret. Et illa ecetra feras ignem r plas
gas r quascūqz penas se voluntario animo pas
sam offeret: iussit eam in carcere trahi: ad que
letissime r gloriatē sbar: r quasi ad epulas in
uitata agonem suus dño precibus cōmēdabat.
Sequenti die inde educif: r sacrificare: contē
nens in equuleo suspendif: r torquet. Et cum
in his penis delectari se diceret: iussit cōsula
ris mām illam eius diutius torqueri: et torram
abscindi. Que cum illū redargueret dicens: q
confundi debuerat amputare in femina: quod
ipse in matre fuisse: iussit eam iterū ad carce
rem reduct: phibens medicū quēcūqz ad eam
ingredi: r panem sibi vel aqua ab aliquo minis
trari. Tercius circa noctis medij venit ad eam

De sanctis in mēse february occurrētibus. Fo. lviij.

senior: quē antecedebar puer lūmis portitor;
dicitur virgini: q̄ cū passa fuerat: ibi erat: et cō-
siderauerat māmilla ei? salutē suscipere. Illa
hō omnē carnalē medicinā respuebat: sed solū
dñm iesum habere se dicebat: qui verbo curat
oīa et solo sermone restaurat vniuersa. Tunc se-
nior subidens dicit: se a xpo dño missum eius?
esse apostolū petrū. Et cōtinuo ab oculis ei?
disparuit: virgoq; sancta se perfecte sanātam
māmillaq; sibi restituta inuenit: et deo gratias
infinitas egit. Cum ergo et in mēso lūmie cu-
stodes territi fugissent: et carcerē apertū reli-
quissent: rogauerūt eā quidā et vincit̄ vt ab-
ret: q̄ oīno recusauit: dicens q̄ nolebat amitte-
re coronā sibi a dño p̄paratam. ¶ Post quar-
tuor dies reducta est ad quintanū: q̄ eā sanāta
conspiciens: et qualiter eā xps sanasset audicō:
stratus testas acutas iussit spargi: et carbones
ignitos subterponi: et illā nudo corpore desup
volutari. Statimq; facto terremoto ciuitas to-
ta cūcutit: et cadente pariete siluā et falconē
cōsularij iudicis opprimunt: cōcurrente pp̄lo
aduersus q̄ntanū et clamante q̄ ppter iniustū
agathe cruciatū talia paterent. Tūc cōsularis
et vna parte terremoto metuēs: et et alia ppli
seditionē nō ferens p pusterulā aufugit: et vir-
ginē in carcerē reponi mādauit: quo cū irro-
ser: orauit ad dñm: vt suscipere in pace spiritū
eius. Finitaq; oratione cū ingēri voce exstra-
uit. ¶ Cū autē fideles corpūs eius cū aroma-
tib? cōdirēt: et in nouo sarcophago collocarēt:
apparuit iuuenis sericis amict? cū plusq; cen-
tus alijs albis iduris alias nūq; visus: q̄ ad cor-
pūs veniēs tabulā marmoreā: ad caput ei? ap-
posuit: et clauso tumulo cū oib? ceteris ab oīum
oculis enauit. In tabula autē scriptū erat sic.
¶ Venitē sanctā spontaneā: honorē deo: et patrie
liberationē. Quo miraculo diuinigato: nō soluz
sp̄tant: sed etiā gēntes et iudei sepulchriū hōis
venerari ceperūt. Quintian? hō dū ad iuestigā-
das ei? diuitias pgeret: et flumē in nauē cū eq̄s
trāsiret: duo eq̄ seruētēs: calcēsque factātes: vn?
cū morū apperit alter calce p̄cussus i flumine
profect̄ et necauit. ¶ Reuoluto anno circa diē
natalis eius mons etna ciuitatē proximuz ru-
trauit incendiū: qui quasi torrens de monte de-
scendens et oīa cōburens: ad urbē cū impetue
usebar. Tūc paganoū multitudo: velū quo se-
pulchriū eius erat opertū arripuit: et cōtra ignē
opposuit. Statimq; in diē natalis eius ignis
cessit et vltorius non processit: passa est autem
noī. february circa annum domini. cclij.

¶ De sancto Ingenuino ep̄o. Cap. lxxxv.

Ingenuinus secun-
dus ep̄s sabionē. fuit: vt scribit
paul? in gestis longobardoz: quē
precesserat sc̄tus cassian? q̄ imole
immolatus martyriū cōsumauit.

Sabiona em̄ fuit olim ep̄scopalis ciuitas me-
tropolis aquileiē. nunc hō sedes trāsata est
in b̄tinā: et subest salzburgen. Huius tpe lon-
gobardi italiā occuparūt regnāte eoz rege au-
sterich. Gener? ep̄s in patriarchatu aquileiē.
helle successerat. Quē smaragdus patricius
cōpult cū quibusdā alijs ep̄s: cōdicare iohānē
heretico archiep̄scopo rauennatē: qui romanā
eclēsiā contēnebat. Sanctus hō ingenuinus
cū sancto agnello tridētū: petro altriū: iunioze
veronei. hosentio vincenti. Rustico taruissi:
fonteto feltrini. agnello equili. auretio bel-
luneci. maferentio iulieti. et adriano polei. ep̄s.
Huic sc̄smati non cōsenserunt. Propter quod
oēs p̄nominati sancti multas iniurias per-
pessi sunt. Sanctus hō ingenuinus actus in
exiliū: in pace quēcūt nōi. february. Eū san-
ctus cōstātinus successit. Corpūsque ipsius post
multos annos b̄tinā trāslatū est. Et sanct?
albinus ep̄scopus b̄tiniē. diē quo migra-
uerat: sc̄z nōi. february miraculis clarus eidez
associatur. Hec frater bartholomeus.

¶ De sancto Adiuo ep̄o. Cap. lxxxvi.

Aduus ep̄scopus

viēciē. criminē sanctitatis fuit.
Eius fide et industria atq; do-
ctrina mirabili ab infestatione
arriane herefeseos gallie defense
sunt tempore gūdobardi regis francoū. Qui
et virtutibus insignis nōi. february apud viē-
nam in pace dormiuit: vt dicit ado.

¶ De Quinquagesima. Cap. lxxxvij.

Quinquagesima

signifi-
cat tē-
pus remissionis. Et incohatur in
dñica qua canatur. Est m̄hi in
deū. et terminat in ip̄o diē pasche.
Instituta est autē propter supple-
tionē: et ppter significacionē: et propter repre-
sentationē. ¶ Primo ppter suppletionē: qm̄
cū debeamus quadraginta diebus ieiunare ad
similitudinē xpi: et nō sint in quadragesima nisi
triginta sex diebus ieiunabiles: quia in dñicis
nō ieiunatur ppter letitiā et reuerentiā dñice
resurrectionis. eo pro suppletione dñicarum
addit̄ sunt quatuor dies. Interū clerici vidētes
q̄ sicut precedit populū ordine sic debent pre-
cedere sanctitate p duos dies ante illos quat-
tuor ieiunare et abstinere ceperūt. Et sic septis-
mana vna addita est: que et quinquagesima vos-
catur. ¶ Secūdo propter significacionē: qm̄
quinquagesima significat tēpus remissionis: id
est penitentiē in qua oīa remittunt. Quinqua-
gesimus em̄ annus erat iubilus: q̄ erat annus
remissionis: qz tunc debita remittebant: serui
liberabant et oēs ad suas possessiones reuerte-
bantur. Per qd significat q̄ per penitentiā di-
mittuntur debita pctōz. Liberantur omnes a

feruitute demonū: et reuertunt ad possessiones
 celestium mansionum. ¶ Tertio propter repre-
 sentationē. Nam quinquagesima nō solū tēpus
 remissionis significat: sed etiam statū beatitudi-
 nis representat. Nam in .l. anno serui efficie-
 bantur liberti: in .l. die data est lex in mōte sinai:
 et in .l. die darus est spīritus sanctus apostolis.
 Et iō hīc nūerus bētrudīnē representat: vbi erit
 adeptio libertatis: qd̄ oñidif p̄ fuitur liberatio
 nē: cognitio vītat̄ qd̄ p̄ legē dationē: et p̄fectio
 charitatis qd̄ p̄ spīritū infusione. ¶ Numerus
 etiā quinquagenarius est denarius quinquaplar.
 Denarius hō significat beatitudinē sanctis in
 fine mundi conferendā. vnde et paterfamilias
 suis operarijs in vinea laborantibus: sero con-
 tulit denarios singulos pro mercede. Hic autē
 denarius ideo quinquaplar: quia. v. corporis
 sensus tunc beatificantur. Hic em̄ per quinq̄
 prudentes virgines designant: que fatuis ex-
 clusis ad nuptias euz sponso x̄po ingred iūtur.
 Ideoq̄ denarius retributionis in .v. sensibus
 quinquaplandus ad quinquagenū iubilei mul-
 tiplicatus ascendit. ¶ Tria autē sunt necessa-
 ria in epistola et euangelio dñicali propofita: ad
 hoc vt opera penitentię sint perfecta: scilicet cha-
 ritas que proponitur in epistola: memoria do-
 minice passionis: et fides que sumitur per illu-
 minationē cec̄i: que duo ponūtur in euāgelio.
 Nam fides ipsa opera facit acceptabilia: sine
 qua impossibile ē deo placere: memoria passio-
 nis facilia. Gregorius. Si passio christi in anī-
 mū ducitur: mihi est tam arduū quod nō equo-
 ato tolleretur: charitas autem facit esse conti-
 nua: q̄ vt idem dicit amor: dei nūq̄ est otiosus.
 Operatur em̄ magna si est. Si autē operari ne-
 gligit: amor dei non est. ¶ Unde sicut in p̄ncipi-
 pio ecclesia quasi desperans clamauerat. Lircū
 dederunt me etc. Et postmodū ad se rediens et
 adiuari petebat dicens. Exurge dñe etc. Ita
 tam hīc ex sepevenie fiducia concepta propter
 penitentiā orat et dicit. Esto mihi in deū prote-
 ctorez: vbi quattuor petit. s. protectionē: firma-
 mentū: refugū: et ducatū. Omnes em̄ filij sui:
 aut sunt in gratia: aut in culpa: aut in aduersis:
 aut in p̄sp̄eris. Illis q̄ sunt in gratia petit fir-
 mamentū: vt i ipsa gratia confirmentur. Illis
 qui sunt in culpa: petit refugium: vt conuertan-
 tur. Illis qui sunt in aduersis: petit protectio-
 nem: vt in ipsis tribulationibus protegantur.
 Illis qui sunt in p̄sp̄eris: petit ducatū vt in
 ipsis prosperitatib⁹ a deo innocēter ducantur.
 Terminat autē quinquagesima in die pasche:
 q̄ penitentiā ad nouitatē vīte facit resurgere.
 Et q̄ in hebdomada quinquagesime tēpora ter-
 tie etatis recolūtur: merito sanctorū patrū ter-
 tie etatis immediate gesta subscribunt: quozū
 dies obitus ignorant. Quāuis em̄ de solo sc̄o
 Abrahā beatus hieronymus diez dormitionis
 in suo kalendario scribat: videlicet. vij. idus

octobris: quia tamē de nullo alio ipsius etatis
 certa dies festiuitatis reperit: ne ipm̄ Abrahā
 p̄mū et solū etatis tercie ab alijs separemus
 congruentius vīsum est: vt de ipso vna euz alijs
 acta subiiciamus.

¶ De sc̄o abrahā patriarcha. Cap. lxxxvij:

Abrahā quē

deus p̄pter eius
 fides addita sibi
 vna littera quaz
 noi v̄oris detra-
 terat: vocauit postmodū abra-
 ham patriarcha sanctissim⁹:
 nō solum in sancto catalogo
 ecclesiastici. xliij. et p̄imo mathei. ij. cap. spe-
 cialiter notatur: sed etiā ex tertiū sacre scriptu-
 re in locis pluribus de fide: iusticia: et obdies-
 tia cōmendatur. Hic cum patre thare habitās
 in aram cū esset annozū. lxxv. ad imperium dñi
 relictis patre et fratre Nachor egressus inde
 cum vxore sara sterile et Loty filio fratris Ara-
 quē in filium adoptauerat: et cum oi eius fami-
 lia et supellectile: venit ad terram chanaā habi-
 taturus quā deus eius semini p̄miserat se da-
 turum: veniensq̄ ad sicchem iuxta vallē illustrē:
 que pentapolis dicebat a quinq̄ vrbibus sodo-
 morū: edificauit ibi altare dño. Exinde vt dicit
 iosephus p̄m̄us p̄sumpsit p̄nunciare vnum
 deum creatorem cunctozū. Inde transgred sēs
 inter bethel et hāi aliū edificauit altare: et vltra
 progrediens habitauit in damasco. Annus hō
 subsequens q̄ est. lxxvi. etatis abrahā. P̄m̄⁹ an-
 nus est repromissionis dei facte ad eū: a q̄ v̄s
 ad egressum filioz israel de egypto supputant
 anni. cccclxx. post quos apostolus ad gala. iij.
 dicit factā fuisse legē. ¶ Verum propter famē
 que facta est: descendit abrahā in egyptum: et
 mensq̄ libidinem egyptiozū: ne ei propter vxo-
 ris pulchritudinem occiderent: dixit eam soro-
 rem suā esse: sicut et erat re vera quia filia fra-
 tris. Et q̄ laudata est pulchritudo ei⁹ apud re-
 gē egypti: in domū eius sublata est. Sed deus
 regis desiderū ipedit: ne tāgeret eā in egrē-
 tudine et tumultu caularum: vt dicit iosephus.
 Lūq̄ pro salute regis sacrificaret: sacerdotes
 p̄ irā dei hoc accidisse significauerūt: eo q̄ v̄s
 rī pegrini infuriā inferre voluisset. Sicq̄ rex
 egypti vxorē suā intactā abrahe restituit: et de
 commissioeniam postulauit. ¶ Sane abrahā
 eo tpe arithmetica et astrologia egyptijs p̄m̄⁹
 tradidit: a quib⁹ postmodū peruenērūt ad gre-
 eos. Reuersus autē abrahā et egypto habi-
 tauit in loco: vbi fixerat tabernaculus inter be-
 thel et hāi. Et cū esset dines valde i auro et argē-
 to familia et iumentis et pastor: es eius cū pasto-
 rib⁹ loty p̄ pascuis ritarēnf: diuisus est a loty
 nepote suo: et dedit ei optioes eundi quo vel-
 ler. Loty elegit regionē circa iordanē fertile et

De sanctis in mēse february occurrētibus Folio. lviij.

amenā: et mortuus est in oppidīs sodomorum. **A**brāhā nō descendit ad cōuallē mambre iuxta hebrō: et habitās ibi iuxta quercū vel therebinthū: edificauit altare dñō. **D**ābre nō eschol et anel fratres erāt: et federati sunt abrahe: a q̄rū p̄mogenito vallis cognominabaf. **A**bi p̄miffit deus abrahe omnē circūstantē terrā p̄ quattuor partes dare sibi et semini eius. **P**ost hec cho: do: laomor rex helamitarū cum alijs tribus regibus quinq; reges sodomorū vicit in bello: et tulit omnē substantiā eorū: cū loth et omni substantiā eius. **Q**uo audito abrahā cū. cccxviij. venacis suis et tribus p̄dictis fratribus mābre: eschol: et anel p̄secutus ē eos vsq; ad dan: et plurimis trucidarijs victoria obtinuit: et loth nepotem mulieres et p̄p̄m omnēq; substantiam reduxit. **L**ui melchisedech rex salem et sacerdos occurrat: et sacrificiū panis et vini p̄mus obtulit: cuiq; abrahā decimas p̄soluit: vt infra de melchisedech dicitur. **A**b hac victoria p̄ remissione captiuoz dicitur quidā in tritu habuisse subleuz: quod remissio interpretat. **E**t institut' est anno quinquagesimo: quia tūc erat loth quinquaginta annoz. **P**ost que abrahā per inflammationē sacrificij diuinitus illapsam: accepit signum de p̄missione sobolis in stellarū numerū multiplicande. **Q**uod quia vti naturaliter impossibile deo credidit: de fide merito commēdat. **T**ūc p̄mū suscepit filiū ex agar ancilla: cui nomen ismael: a quo ismaelitarum gens: qui et agarenī ab agar dicti sunt: qui et postmodū vti sare filij saracenoꝝ falsum nomē vsurpauerunt. **D**einde abrahā qui p̄mo dicebat abā: a deo vocatus est abraham: vtoꝝ: q̄ ip̄sius que sarai dicebat a deo sara vocata fuit. **P**receptaq; accepit diuinitus abrahā vt se cū sua sobole circūcideret: vt inter cūctas nationes tali signaculo corporis electorum viroz soboles nascerent. **E**t cū eēt annoꝝ xcix. circūcidit se et ismaelē filiū suū annoꝝ xiiij. ac oēs familiā suā sexus masculini. **F**re: rum quoq; dñs abrahe per subiectam angelicā creaturā apparuit: filiūq; de sara repromissit: eamq; hesitantē redarguit: et abrahe sodomorū interitum nunciavit. **T**unc sanctus patriarcha beate trinitatis prius mysteriū intellexit. **E**uz tres viros vidit et vniū adorauit: quos et hospitio susceptos fertili cōiunio refecit: vbi trinitatis expresse mysteriū ponit. **E**um abraham nūc ad vniū nunc ad tres loquit. **I**psēq; deus in tribus apparētib; angelis: nūc singulariter: nunc pluraliter virum sanctū affatur. **A**brāham post hec peregrinatus in geraris sarā vxorē vt fecerat in egypto sororē esse dixit: et simile necis periculum simili modo: per dei p̄uidentiā euasit. **E**um nō esset annoꝝ centū corpūq; tā haberet mortuū naturaliter ad generandū. **S**ara nō sterilis et nonagenaria esset: iuxta repromissiones dei ad eos factā nar' est isaac: qui et octauo die iuxta diuinū mādatum circūcisus est anno ab

institutione circūcisionis secūdo: ab ortu nō ismaelis. xiiij. **A**blacrato nō isaac: et aliquantulū exrescere dū cum ismaele luderet. et eū ille vti maior in ludo lesisset: cum etiā vt dicunt hebrei ismael aliqua idola de terra finisset: et isaac ad ea colenda inducere vellet ad instantiam sare: abrahā ismaelē cum matre simul eiecit. sed dñs ismaelē custodiēs duodecim duces tribuū suarū ex eo multiplicandos procreauit. **D**einde abimelech rex geraris timēs abraham dicitur et multiplicatū cum sichol p̄ncipe exercitus sui ad eum venit: et cum illo ad puteū fedus inijt: vbi et abrahā nemus plantauit. **E**t autē abraham adhuc habitaret in bersabe et isaac eēt annoz. xxx. vel vt quidā asserūt quadraginta dñs fidem et obedientiā sancti patriarche tētare volens: non quia nesciret: sed vt nobis exemplum innoteretur: p̄cepit immolare filiū suū isaac in monte moria: in quo postea templū domini a salomone edificatū est. **Q**uod quidē ille creato ri suo amplius q̄ suo affectui cupiēs deseruire adimplere curauit. **E**t dum cū assumptis duobus pueris et filio sine victima pgeret: et dimissis famulis nar' parentē vbi esset victima quereret adhuc abrahā eidem diuinū mandatū noluit reuelare. dicens q̄ deus sibi de victima p̄deret. **E**um autē ad montē puenissent: refert iosephus verba patris ad filiū dicentis: q̄a sicut ex voluntate dei ingressus fuerat mundū mirabiliter: sic dei voluntate necesse erat ei egredi inuisitanter: quem dñs quidē iudicasset nō egredī tudine: nō bello: nō aliqua passione humana vitam finire: sed cū orationib; et sacrificijs animi ipsius ad se reuocare: et q̄ nō dubitaret: quia in fallibiliter deus eū suscitaret: ob promissiones impēdas. **E**t sic isaac inmolādus libēs accessit ad arā. **S**ed nunq̄ credētib; dura diuinitas permāsit. **N**am et deus angelicavoce suspendit abrahā a filiū nece ostēdēs et quē immolarer p̄ filio areret: vt absq; pietatis dispēdo rñi sacrificiū consumaret. **I**n hoc morte xp̄i p̄figurans vt sicuti reseruato isaac artes immolaf: sic diuinitate in xp̄o seruata humanitas in cruce paritur. **E**x hoc forte quidā codices autumāt sacrificiū abrahe eodē anni die cum xp̄i passione concurrisse scz. viij. kalen. aprilis: quo etiā die tradunt melchisedech p̄mū sacerdotē regē: panis et vini deo primitus mysteriū obtulisse. **R**everso autē abraham ad conuallē mābre: mortuāq; sarā eius vxorē misit seruum suū eliezer ad mesopotamiam syrie ad nepotem suū barhuelem filiū nachoz: adiurans eum vt filiam nepotis sui de cognatiōe sua filio suo vxorem assumeret. **Q**ui recto gradu perueniēs ad domū barhuelis cum esset adhuc in agro et expectaret diuinitus inspiratus vxorē isaac p̄destinatā rebecca barhuelis filiū nachoz filiam nunq̄ sibi vtiā cognouit. **L**ogitās vt quēcūq; puella ad hauriendā aquā pergēs sibi potū pe

tenit quinetiā camelis aquā preberet: ipsa futu-
ra isaac cōiungē esset. Que oīa cū in rebecca cōti-
gissent: seruusq; cūcta patri narrasset: dedit pa-
ter puellam in vxore isaac desponsandā. Quas
secū adductā: isaac desposuit cū esset annorū
xl. vel fm quosdā. l. et infantū eā dilexit: vt dolo-
rem qui sibi ex matris morte acciderat tēpera-
ret. ¶ Abraham hō alīā duxit vxore nomine ce-
thuram: quam quidē dicunt agar ancillas eius
fuisse: et ex ea plures genuit filios: quib; et mu-
nera dedit: et eos ab isaac separauit. Illi hō vt
heredi omnē possessionē suā tribuit. Et postq;
genuerat isaac supuixit annis. lxxv. videlz vsq;
ad. xv. annū natiuitatis iacob et esau. Sicq; cū
esset annorum. clxxv. in senectute bona mortu-
us est. Et sepultus est in spelūca duplici quā emit
ab effrō in sepulturā generis sui: vbi et sara et
vxor ab eo fuerat tumulata. Dies autē domitio-
nis abrahe fm Hieronymū fuit. vij. idus octo-
bris. hec ex libro genesis a. c. xij. vsq; ad. xxv. in
clisue. et ex dictis iosephi hieronymi et hystorie
scholasticę: atq; ex chronico guilelmi

¶ De sancta Sara matre. Cap. lxxvij.

Sarai quam propter
eius incredulitatez detracta vna
littera eius nomini et addita no-
mini abrahe de sarā nominauit:
filia fuit aram fratris abrahe: et
ipsius abrahe cōsobrina. i. neptis ex fratre. Nā
eo tēpore ad augendū et multiplicandū genus
humanū cutuscūq; gradus preter forozē conu-
gem accipere licebat. Nec cū sterilis esset: agar
egyptiam ancillā suam abrahe dedit vxorez: ex
qua suscepit filiū ismaelē. Deinde promissione
sibi a deo facta cū esset annoz. xc. ex abrahā cō-
tenario filiū cōcepit et peperit: quem vocauit
isaac. Et cū aliquantulū creuisset puer: et cum
ismaele luderet: perpēdit sara q; ismael de luto
idola finxerat: et isaac ad ea colenda puocabat:
vnde et viro institit: vt ancillā cum filiō a se ei-
ceret: ne filius innocēs ismaelis malicia feda-
ret. Supuixit autē sara nato isaac anis. xxxvij.
Et cū esset annorum. cxxvij. mortua est: et a viro
sepulta in hebron in spelūca duplici: quā abra-
ham emit in perpetuā sui et suoz possessionem
sepulchri. hec vnde supra.

¶ De sancto Melchisedech rege. Cap. xc.

Melchisedech rex sa-
lem: que postea dicta est hierim
cui apl's paul' ad heb. vij. san-
ctitatis testimoniū perhibet: in
plerisq; sacre scripture locis sā-
ctissimus nominat. Cui tamē genealogia fm
apostolū subiecte christū in hoc prefigurans: q;
fm humanitate patre caruit: et cui fm diuini-
tatem gnationis narratio narrari nequit. Hūc
tamē hebrei autuāt sem filiū noe fuisse. vsq;

ad isaac tempora visisse: et oēs primogenitos a
noe vsq; ad aaron sacerdotes extitisse: qui in cō-
uiujs et oblationibus populo benedicebant: et
pmogenita recipiebāt. Sive autē melchisedech
ides qui et sem fuerit: siue alter extiterit: hoc ex
diuina pagina expressum habemus: q; rex et sa-
cerdos fuit: qui et primū et alijs inuitatum sa-
crificium deo in pane et vino obtulit: cui etiam
abrahā vtī vero dei omnipotentis sacerdoti de-
cimas exsoluit. In quibus omnibus christus ex-
pressius designauit: qui et rex iudeoz et hierim
et regis dauid carne pgenit' fuit: quz et magl
ab oriēte veniētes regem iudeoz adorant: et
pilatus imperiū romanū vicariū in titulo: cruci
superposito regem iudeoz affirmat. Hic etiam
sacerdos verus extitit sacrificiū sui corporis et
sanguinis immaculatū sub speciebus panis et
vini deo offerens: oblationēq; et melchisedech
prefiguratā adimplens. De quo pater eius fm
carne dauid pphetauerat dicens. Tu es sacer-
dos in eternū fm ordinem melchisedech. Abba-
to em sacerdotio aaron quod fuit ad tēpus: sa-
cerdotium melchisedech in christo inuouatum
eternaliter confirmat. Cui etiam vtī vero et legi-
timo sacerdoti omnīs laicoz decimatio perfol-
uēda debet: et per cōsequēs eius vicarijs in ec-
clesie regimine substitutis: qui et eius eidem sa-
crificium administrāt. Quomodo autē melchise-
dech: aut qua morte: vel vbi: seu quo tēpore vita
excesserit ignorat: imo q; aliquādo mortuus sit
omnino silentio preterit. In hoc etiā christi sa-
cerdotis typum representans: qui et si in carne
aliquādo passus fuit: immortalis tamen ex resur-
rectione factus nunq; de cetero moriturus ab
ecclesia predicatur.

¶ De sancto Loth.

Cap. xcj.

Loth filius Arā fra-
tris abrahe naturalis: abrahe hō
filius adoptiuus fuit: cuius sara
forozē diem abrahā in cōiugum
accepit. Hic cum adoptiuo patre
et naturali patruo de arā in terrā chanaan pro-
gressus est: et postmodū ab eo diuisus habita-
uit in oppidis sodomoz: vt dictū est supra. Hic
etiā cū ipsis regibus achodor laomor helamita-
rum rege captus: ab abrahā redēprus est. Cui
autē dñs ppter vitū abominabile sodomiticū
quinq; ciuitates sodomoz. i. sodomā: gomozā:
adama: seboim: et segor subuertere decreuisset:
que in confinio arabie et palestine postre erāt.
Loth abrahe nepotem propter eius iusticiā et
abrahe preces saluare disposuit. ¶ Veniētesq;
duo āgeli sodomam vespere missi a deo ad eius
sententiā exequendā: apud loth hospitari sunt.
Quos sodomite iuuenes putantes: et eis abu-
tī volentes: ad domū loth insulsum fecerunt: vt
viros ad se educeret. Quos ille defendere stu-
dēs duas filias suas virgines despositas qdē:

De sanctis in mēse february occurrētibus. Fo. lix.

sed nondū viris cognitas eis illudendas trade
re voluit. Quō illi reuētes: et vt iuuenes sibi da
ret: instātes: ab eisdē angelis cecitate percussī
sunt: ita vt sanuas videre nō possent. Tunc an
geli miserunt loth de ciuitate cū duabus filia
bus et vxore duob⁹ generis suis exire nolētib⁹:
et ppter loth pepercit dñs ciuitati segor: ne cū
alijs subuerteretur: ad quā loth declinare pro
posuit: forte qz minor erat alijs quattuor sub
uerendīs: vel minus peccauerat. Admonue
rūtqz angeli loth: ne quis eorū post tergū respī
ceret. Cum autē sol ortus fuisset: et loth in se
gor introisset: subuertit deus quattuor ciuita
tes reliquas sodomorū cū pūnlis et mulieribus
et pecudib⁹ et oibus hōibus existentib⁹ in eis: q
sulphure et igne celso cōbuste sunt: et in fauillā
redacte. Respiciēsqz vxor loth post se: versa est
in statuā salis. Cum autē nec etiā in segor loth
se turū reputaret: ascendit et habitauit in mōre:
vbi duabus noctibus a duabus filiabus successi
ue inebriatus cū eis concubuit: et vtraqz iparū
ex eo filiū genuit. Dator filiū suū vocauit mo
ab: ipse ē pater moabitārum: minor: hō suum natū
appellauit amon: ipse est pater amonitarū. Nec
peccauit loth cū filiabus coeundo: qz ipas nō
cognoscebat quāuis peccasset se inebriādo: vel
forte nec etiā in ebrietate deliquit: qz virtutē
vini noue regionis non cognouit: sicut nec noe
quando inebriatus est. Forte etiā fille minus
peccauerūt: que nō cōcupiscentia dūce: sed vt
saluarent semen de patre concubendi secū mo
dum inuenerunt: putantes oēs hōies mūdī si
cut et sodomitas incendio perisse: et sicut alias
diluuio audierant esse factum. Potissime quia
scdm diluuiū ignis exstitisse putabāt: qd futuz
intellerāt prophetatū. Si autē loth peccauit
credendū est ipm penitentia egisse. Alioquin
in sanctorū collegio non poneret. Quod autē
sanctus notandus sit: nō solū ex testimonio pe
tri aplī in secūda epistola. c. ij. probat: sed etiā
et Bēti. testimonio: vbi solus ipse iust⁹ inter cū
ctos vni⁹ ciuitatis peccatores hōies nominat.
Quis autē aut quando vite sue finis fuerit vt
terius nō legitur. Nec vnde supra.

De sancto Isaac patriarcha. Cap. cxi.

Isaac pa
triarcha abrahe fi
lius qz in sanctorū
patru catalogo cō
scribitur ecclesiastici. xliij. p
re promissione anno. c. patris
natus octauo die circuncisus
a deo intantum dilectus fuit:
vt tentans patres de eodē sibi
exhiberi holocaustū mandas
set: et eius obedientiam propalata pro ipso arie
tem cōmutasset: et eum a morte reseruasset: que
omnia in abrahe legenda superius dicta sunt.

Cum ergo isaac esset annorum. xl. et rebeccam
barhuelis filiam dixisset vxorem vt iam preta
ctum est: in geraris peregrinatus est: et fedus
cum abimelech iuramento firmavit: et dñm sibi
pollentem que et patri suo pmiserat auduit.
Cū ergo rebecca vxor eius. xx. fere annis ste
rilis exstitisset: orante p. cauro suo: vt implef
promissio: tandē duos geminos cōcepit. Quo
rum mutua collisione adinuicem afflictionem
in vtero sustinuit. Consultoqz dño et accepto
de duob⁹ populis ex eis nascituris diuino ora
culo: geminam prolem edidit anno Isaac. lx.
Primo egressus rufus et hispidus dictus est
Esau: qui et edom: a quo gens idumeorū. Secū
do natus dictus est Jacob: quia plantam fra
tris manu tenebant: qui postea israel nomina
tus est: a quo israelite: qui nūc iudei descende
runt. Cum ergo adoleuissent esau factus est ve
nator: et iacob agricola et pastor: in tabernaculis
habitabat. Pater diligebat esau quia primoge
nitus: et quia de venationibus eius vescebatur
libenter. Mater hō diligebat iacob pro eius
simplicitate ac etiam diuina inspiratione. Luz
autem Jacob lentilulā coxisset: et esau lassus
de agro rediret: et de palmēro fratris peteret.
Illeqz sibi dare recusaret: veditit sibi esau pri
mogenita sua: ea parū pēdēs: et se mo: ituz pu
tans nisi instanti comederet: deditqz sibi primo
genita pro edulto lentis: et iurauit talem vendi
tionem se ratum habiturū. Et qz lentilula fulua
erat: et hebraice edom fuluuz dicit: extunc esau
vocatus est edom. Erant autem primogeni
ta dignitates quas habuerant primogeniti in
cognationibus suis vsqz ad aaron: videlicet ve
stes speciales quibus induebantur tantum in
sacrificiis offerendis: et recepto finalis bene
dictionis a patre. Ipse hō in solennitatibus et
conlugis benedicebat minoribus: et in his du
plam ciborū benedictionē percipiebat. Simi
liter et in diuisione hereditatis: nec peccauit sa
cob fratrem esurētes nō reficiendo gratis sim
gregorium: qz laborabat ille vitto gule: non na
ture necessitate. Cum autē senuisset isaac et
videre non posset: mandauit esau primogenito
suo de venatione sibi cibos parari anteqz mo
retur: vt sibi benedicere posset. Quo ad venā
dus egresso iussit rebecca iacob filio suo: vt sibi
afferreret duos hēdos optimos: ex quibus escas
gratas faceret patri suo: vt sibi pro esau bene
dictionē daret. Et cum ille ex hoc se deprehen
dendū dubitaret: et fortasse maledictionē pro
benedictioe recepturū: pro: estata est mater q
ralis maledictio in suum caput verteretur: duz
modo iussa per filiū compleretur. Quod cum
iacob perfecisset: paratis cibus induit iacob ve
stibus esau valde bonis: quibus vt dictū est pri
mogeniti vtebatur. Pelliculasqz hēdorū man
ibus et collo circūdedit: vt similitudinē fratris
qui pilosus erat exprimerent: iacob ergo cibus

acceptis: et patri Isaac allatis cum ipm minime cognouisset de cibis comedit: et palpatio illo putans esau: iacob postmodum bndixit. Egresso igitur iacob uenit esau: et cibos patri tulit ac bndictionem petijt. Quo audito expauit Isaac uehementi stupore: et in hac extrahi uidit in spu ut ait comestor: a dno factu esse: et significatione pie frandis intellexit: et id non irascens quod fecerat confirmauit. In hoc autem facto: ut ait Breg. non peccauit iacob nec per fraudem bndictionem progeniturum surrepuit: sed sibi debita accepit: quia alias per leuiter edulio a fratre comparauit. Nec falso dicitur per se esse esau: quod erat ipse non persona sed primogeniture dignitate: sicut iohannes helias non natura sed uirtute. Benedictus est autem: non solum intentione patris que ad esau erat: sed solum uirtute uerborum que proferebat. Sicut episcopus qui ordinauit clericum alienum: quem credidit esse suum: et tamen uere eum ordinatus. **S**uperuixit autem Isaac post natos esau et iacob annis. cxx. Et sic annorum. cxxx. senex et plenus dierum mortuus est. Et sepeliterunt eum filij sui in sepulchro paterno: quod est in hebron in spelunca duplici: de qua dicitur superius. **H**ec est libro gen. a cap. xxv. vsq. ad. xxviii. et ex dicitur hieronymi: iosephi: et comestoris: atque et chronicis gullelmi.

De sancta Rebecca.

Cap. xliii.

Rebecca filia Bathuelis filij Nabor fratris abrahe et Isaac neptis ex uentulo per genita: eidem Isaac in uxorē diuina dispensatione q̄sita fuit: ut superius in gestis abrahe p̄tinet. Hec multo tempore sterilis duos postmodum geminos edidit natos: esau uicem et iacob. Et quod naturale est: ut mater se p̄diligat: quē p̄tinet amat. Rebecca iacob predilexit: quē Isaac respectu esau quod dāmodo cōtēpsit. Et de matris cōsilio ac p̄sidentia sūma adhibita cautela minor: maioris bndictionem accepit: ut superius dictum est. Eademque circumspiciōe iacob ab esau ira saluauit: dum ipse ad tempus ad labā uentulum suū et ipsius rebecca geramanū in mesopotamiā trāsmisit: ut mortē euaderet: quā sibi fuerat esau cōminat. Quo apud labā cōmorante per annos. xx. ut dicitur: antequam inde rediret: rebecca decessisse creditur: quo autem tempore: uel quō scripture textu filijō p̄teritur. De scō Jacob siue isrl patriarcha. Ca. xliii.

Jacob qui et isrl patriarcha Isaac filius: et ipse sancto: uel patrum catalogo scriptus ecclesiastici. Filij. anno patris. lx. cum esau conuenit: est. Hic postquam fratris benedictionem diuina dispensatione surrepuit: ut supra primo dictum est: a fratre exiit: et de

consilio matris ad laban uentulum suum in mesopotamiā confugit: ubi in itinere iuxta lussam dormiens: scalam e terra ad celum erectā: per quam angeli ascendebant: et descendebant: uisit: et dominum summitati scale iuxta sibi terram et benedictionem seminis promittentē audiuit. Perueniens autem ad laban. Fuit. eides annis pro duabus filiabus suis lila et rachele seruauit. Eius enim laban cum iacob pepigisset: ut sibi vii. anni pro filia sua minore rachele: quas ipse amabat seruiret. Et completo seruitio. vii. annorum: iacob uxorem suam exereret: labā nuptijs celebratis noctu lillam filiam suam in thalamo collocauit: cui ancillam zephā tradidit: cum qua iacob rachelem arbitrans nocte dormiuit. Cum autem manellam cognouisset: et de hoc socero conquestus esset: excusauit se labā: non esse de more patrie: ut minores filie ante maiores nuptijs traderentur. Promisit quoque sibi post. vii. dies rachele daturū: et sic iacob utraq; uxorem habiturū pro seruitio. vii. aliorum annorum futurorum: quo sibi seruire debuisset: compleretur hebdomada eidem rachelem tradidit: cui ancillam balaan nomine dedit: iacob quoque socero. vii. alij annis pro lila iam obtenta seruiuit. **V**enit quoque iacob. xii. filios ex uxoribus earum ancillis. Et lila habuit Ruben: Symeon: leui: iudam: et isachar: et zabilon: et uiam filiam nomine dinā. Et ancilla lile zephā: gad: et aser. Et ancilla rachele baladā: et neptalim. Et rachele ioseph: et bēlamin. Finitis uero. xliii. annis seruitij pro uxoribus suis iacob et laban discedere uoluit: sed laban adhuc ipso requirente pro alto septennij seruitio Jacob remansit: postulatque iacob pro peccio quicquid nasceretur uarij coloris ex gregibus: quos pascebat: quod annuente laban iacob nouam nature stropham commentatus: contra naturam arte naturali pugnauit: uirgas scilicet uarias in carnalibus ponens: et in seruoze diei dum ad potandū auide peccora pergerent: et accederentur ad coitū oues et capras ascendit faciens: ut tales fetus conciperent: quales uirgās arictū et hircorū supra se ascendentium in aquis conspicerent. **T**ertius enim erat color umbrarū: sicque multitudine agnorum et hedorum uarij coloris nascentiū: iacob ultra modum ditatus est. **J**acob igitur ioseph nato completis annis. xx. apud labā: nec ualens uiginti primū perficere propter nequitiā laban: qui mercede eius pluries mutauerat: cum uxoribus et filiis et substantia sua clā discessit. Quē laban iratus persecutus est cum cognatis et amicis: sed ipm dno cohibente: ne iacob noceret: in trio secum federe reuersus est in pace filias et nepotibus deosculatis. **J**acob uero ceptū iter pagēs angelos dei cōfortantes se per fratris sui esau irā: quē ualde timebat: obuios habuit: et aurozā cum sibi apparere āgelo iuxta dimicauit: quod ei remozis neruū tetigit: et statim

emarcuit: et nomen israel imposuit: atq; qz con-
tra fratrem inuictus staret: eisdē predixit. Jacob
no ad placandū animū fratris munera sibi per
nuncios misit: ipse autē subsequēs filios et vxor-
es ac familiā et iumenta in duas turmas distul-
sit. Lūi esau cum quadringētis armatis occur-
rens: et munerajelus recusans: ipz cū vxoribus
et filiis suis amabiliter cū amplexu et osculo ac
fletu susceperit: et in seyr reuersus ē. **T**rafacto
no iordane iacob habitauit in agro sichem: quē
emit a rege emor. Et tūc dīna filia eius egressa
vt mulieres regiōis videret: corrupta ē a sichē
filio emor. Quā postmodū in coniugiū perens:
symeon et leui dolose egerūt: vt filius emor euz
patre et populo iuxta ipsorū ritum circūcideren-
tur: afferentes se sororē incircūciso hominī co-
pulari non posse: quod si facerēt: nedum dīnam
filio regis pmiserunt tradere: sed etiā cū eorū
populo conubia cōfederare. Lum autē omnes
mares circūcisi fuissent: et pre dolore incisionis
tertio die in lectis iacerēt. Symeon et leui arre-
ptis gladijs vrbem aggressi sunt: cūctisq; ma-
ribus interfectis cetera diripuerūt. Unde ter-
ritus iacob ppter incolas terre: sed confortat⁹
a dño recessit. Perueniēsq; berhel edificauit al-
tare: et iuxta id quod prius in itinere mesopora-
mie domino voverat: ibidē obrulit holocaustū.
Egressus igitur iacob de berhel venit verno tē-
pore ad terras que ducit effratam. i. berhleem.
Ibiq; cum rachel filium peperisset: et pre dolo-
re partus moreret: vocauit eum bennonij. i. fil-
lius doloris. Pater no vocauit euz beniamin. i.
fili⁹ dectere. Ibiq; rachele sepulta: iacob pue-
nit ad terrā chanaā. Et cum esset annorū. cxx.
patrem suum isaac mortuū sepeliuit. Erat autē
iacob annorum. xcl. quando genuit ioseph. Et
cum esset ioseph annorum. xxxix. iacob descen-
dit in egyptum in animabus. lxx. qui tunc erat
cxxx. annorum: vt in proximo dicitur. Qui post
ea vixit in egypto annis. xvij. Et sic iacob anno-
rum. cclvij. videns appropinquare obitū suum
vocauit ioseph filiū suum adiurans eum vt ipz
sepeliret: vbi abrahā sepultus fuerat. Conuo-
catis autē omnibus filiis suis benedixit eis ac
prophētie multaventura predixit de diuisione
terre promissionis ad litteram: et de futuro sta-
tu duodecim tribuū: apertissime autē de vtroq;
christi aduentu. Et post hec in pace dormiuit:
ques filij assumentes portauerunt in hebron: et
ibi eūdem sepelierunt cum patribus suis. Hoc
ex Benesi a. c. xxvij. vsq; ad. xxxvij. et ex alijs
libris quibus supra.

De sancta Rachele.

Cap. lxxv.

Rachel filia Laban
filiū baruelis filij nachor fra-
tris abrahe et Jacob neptis et
auiculo pcreata in vxorē iacob
diuina dispensatione a patre tra-

ditā est. Pro qua vt supra proxime dictū est: la-
cob laban serulerat septē annis. Et videbatur
sibi dies pauci pre amoris magnitudine q̄ ipz
adamauit. Nam sororē et tam quasi coactus ac-
cepit. Quia tamē die instituta exigit vt minus
accepti in aliquo subleuentur. Videns deus q̄
iacob rachelē pdiligere: eā multo tpe sterilita-
te dānauit: liā autē multis filijs fecūdauit. Lū
autē cōtemplatione filioz amor lic sororis dis-
lectioni adequatus esset in iacob: tūc et rachel
parere cepit. Peperitq; primū ioseph iacob iā
xci. anno etatis agente: vt sez iosephus tradit.
Post quem annis duodecim genuit bēiamin et
in puerperio decessit: quā iacob in effrata q̄ est
berhleem vbi et filium pepererat: sepeliuit: et ti-
tulū eius descriptionis desuper apposuit. Pres-
tare tres sanctissime matres: sez sara: rebecca:
et rachel in multis sacre scripture locis cōmes-
morātur: et earum celebris sanctitas recolitur.
Specialiter autē petrus in prima epistola. c. lxx.
de sanctitate sara mētionem facit: Quis et cere-
ras cōmendare in genere videat: ppter quod
merito in sanctarū mulierum catalogo descri-
buntur: que tantorum viroꝝ coniuges et fa-
croꝝ filioꝝ meruerunt esse genitrices. Jo-
sephus etiā eas inter sanctas hebreoꝝ ma-
tres: imo pre ceteris commemorat. Hec omnia
vnde supra collecta sunt.

De sanctis duodecim patriarchis
filijs iacob.

Cap. lxxvi.

Duodecim patriar-

che filijs iacob: a quib⁹. xij. tri-
bus israel descēderūt: ab eodez
et duabus ei⁹ vxoribus: rache-
le et liā: et duabus ancillis zela-
pha et bala pgeniti fuerunt: quozū nomina hec
sunt: ruben: symeon: leui: iudas: isachar: zabu-
lon: gad: aser: dan: neptalim: ioseph: et bēiamin.
Hec emi in sanctorum numero ponendos indu-
cūt: nō solum paterna sanctissima merita: quoꝝ
rum illi imitatores fuisse creduntur: sed etiam
eorum in multitudinē filioꝝ israel innumera
generatio diffusa. Quod vt ipsoꝝ sanctitas
plenus innotescat ex omni tribu eoz duodecim
milia signatorum in apocalypsi describūtur: vt
sic ex electis filiis parentes eozum sancti com-
probentur. Excepta sola tribu dan: que ideo in
novo testamēto repellit: non ex vlla pgenitoris
culpa: sed quia ex ea christo cōtrarius antipps
nasciturus dicit. Verum et si ex eisdem patriar-
chis aliqui peccauerūt in aliquo: vt pote ruben
qui patris cōcubina abusus est: vel forsitan oēs
quādo ioseph iustū in egypto vendiderūt: ple-
reditur eozū culpas ante mortē per penitentiā
fuisse delatas: vt patrū vestigia imitātes omnes
ex hac luce sine delicto migrarēt. Confirmatur
etiā hec opinio ex duodecim testamētis ipsoꝝ
rum: que in hebreoꝝ codicibus reperta nuper
h lxx

in latinum translata sunt: que vincētius in spe-
culo ponit. In quibus de aduētu christi et arti-
culis humanitatis tot et tāta mysteria vaticina-
ta cōtinentur: vt videātur diuino afflati spīri-
tu: non futuram prophetiā predictisse: sed trās-
actam hystoriam tenuisse. Et potissime in hoc
concordantes: q̄ christus dominus de tribu iuda
et tribu leui fuerat nasciturus: ipas duas tribus
pre ceteris extollens: et in hoc christo regnuz et
sacerdotium attribuētes. Neq̄ em̄ arbitrandū
est tantā diuini spīritus afflationē in reproba-
tos homines eadem sacramēta sic vnico ore p̄-
pherantes: potissime mortis tēpore cōcurrisse.
Omnes autē patriarcbę sicut cum patre isa-
cob in egypto intrauerūt: sic ibidem vitā finie-
runt. Ex istis vt dictū est duodecim tribus filioz
israel dicere sunt: inter quas quīs tribus ruben
et eo q̄ fuerat primogenitus ceteras dignitate
precellere debuisset: tamē tribus iuda eius locū
obtinuit: et ideo merito regnum accepit: quia
aperto rub: o mare filijs israel transituris: cum
ctis intrare dubitātibz: p̄ior tribus iuda ma-
re transiuit: et ceteris transēdū audaciam pre-
buit. Post hęc fm tribus leui merito preficif:
quia ipsa sola et oibus diuina vocatione ad sa-
cerdotiū sublinat. Et quia ex oibus fratribus
suis leuite separati fuerant: vt de sacrificijs et
oblationibus ceteroz vitam ducentes forte he-
reditatis cum alijs non acciperēt: ita q̄ solum
tribus vndecim remanebāt. Idcirco tribus io-
seph in duas subdividit: que ex duobus filijs
effraim et manasse descenderūt: vt numerus duos
denarius impleret: vt tribus ioseph cuius occa-
sione ceteris fratribz tāta bona puenerāt: du-
ppli portione ditaret. Idcirco tribus ioseph iter
ceteras nō nominat: sed loco eius due tribus vi-
delicet effraim et manasse surrogatur.

De sancto Ioseph patriarcha. Cap. lxxv.

Ioseph pa-
triarcha Jacob fi-
lius est rachele in
sanctorum patrum
catalogo. Ecclesiastici. xliiij.
et primo Machab. ij. specialiter
nominat. Qui patri dilectis-
simus: eo q̄ in senectute ge-
nitus: cum annorum. lvi. pas-
ceret gregem: inuidiam fra-

trum suorum incurrit: tum propter familiarem
patris erga se dilectionē: tum p̄pter somniorū
narrationem. Uiderat em̄ somnia: q̄ fratrum ma-
ispuli suum in agro adoraret: et q̄ sol et luna et
stelle vndecim se similiter honorarent: quod pa-
ter exponens ioseph a fratribz p̄dixerat ado-
randum. Cum igitur a patre in Sichem: vbi
fratres pascebāt pecora mitteretur: ipsum tu-
nica calari nudatum deposuerunt in cisternam
siccam: et deinde consilio iude extractū ismael:

tis triginta argenteis vendiderūt. Tunicā autē
ipsum in sanguine hedi tinxerunt: simulātesq̄
illum a feris occisum eādē patri miserūt: qui
ipsum interfectuz existimans inconsolabiliter
omni tēpore desiebat. Quādiē hō qui et is-
maelre ioseph in egypto vendiderūt phuthipha-
ri eunuchus magistro militie pharaonis. Hic
habuit vxorem et liberos: nodum em̄ eunuchus
factus erat. Nam et ioseph postmodū duxit vx-
orem eius filiam: qui eunuchus factus ad sa-
cerdotium fuit promotus. Traditq̄ hebrei:
q̄ ipse phuthiphar vidēs ioseph elegantē emit-
eum: vt sibi miseretur. Dominus autem custo-
diens ioseph: adeo illum infrigidauit: vt deus
ceps tanq̄ eunuchus impotens ad coitum fue-
rit: propter quod et eunuchus dicitur. Uiden-
tes autem eum ierophanti arefactum de more
suo ipsum pontificem heliopulos: que postea
fuit damiata creauerunt. Phuthiphar autem
quis cum ioseph peccare non posset: ipsum ta-
men diligens infantum honorauit: q̄ omni do-
mū sue illum perfecit. Cum autē vxor eius in-
tecesset oculos in ioseph: quadam die dum esset
in camera solus: illa ingressa apprehendit pal-
lium eius: et cum ad concubitus inuitauit. Sed
ioseph iratus relicto pallio in manu eius effu-
git. Illa hō contemptam se videns: in argumē-
tum fidei retentum pallium: ostendit viro re-
deunt: accusans ioseph q̄ ipsam voluisset vio-
lare. Qui verbis vxoris credulus: vincum io-
seph tradidit in carcerem regis. Abi etias post
dies aliquot retrusū sunt a rege princeps pin-
cernarum et pistozum magister et culpa ipsorū.
Qui cum ambo nocte vna somnia vidissent: et
ea ioseph interroganti narrassent: principi pin-
cernarum qui dixerat se vidisse: q̄ ex vite tritum
propaginum vvas exprimens in calicem pha-
raonis poculum regi dabat: exposuit ioseph: q̄
post dies tres suo fuerat officio reponendus.
Principi hō pistozum dicenti: q̄ viderat se tria
canistra panibus referta gestare: anesq̄ ex eis
comedere: exposuit ipsum post tres dies in pa-
tibulo suspendendus: carnesq̄ eius ab aibus
lacerandas: que omnia vt predicterat: rei proba-
uit euentus. Post duos annos vidit pharao
somnia: q̄ septem boues crasse de fluuio ascen-
debant: quas sequebātur septem alie macilen-
te priorum pinguedinem deuorantes. Septem
quoq̄ spīce plene et vberes pullulabant: quas
sequebantur alie septē renes et arentes prio-
rum pulchritudinem absorbentes. Cumq̄ sapi-
entes egypti somnium regi interpretari nescia-
rent: ad suggestionem pincerne ioseph recorda-
ti: pharao ioseph educto de carcere somnium
retrulit: quod ille sibi exposuit. Dicens septem
annos fertilitatis nimitē in orbe v̄turos: quos
subsequentur alij septem summe sterilitatis.
Consuluitq̄ regi vt prouideret virū: qui quim-
tam partē frugum tēpore fertilitatis in hoz-

reis congregaret: et tempore future postmodum famis referuaret. Rex ergo miratus in ioseph somnū solutionem: et consilij discretionem commisit ei huiusmodi dispensationem: facies eum totius egypti ducem et principem cum esset annorum triginta. Primo igitur et fertilitatis anno venit ioseph ut congregaret frumenta in fines heliopoleos: id est damiate: et diuertit ad domum phuthipharis: qui ipsum emerat: et per dolum vxoris carcerauerat: qui princeps et sacerdos regionis Heliopoleos factus fuerat. Huius filiam asenmēch virginem dedit pharao ioseph in vxorem: ex qua nati sunt sibi duo filij Manasses et Effraim priusque anni fertilitatis venient. Transactis igitur annis vbertatis et grano collecto: venerunt anni inopie: et ceperunt: tam egyptiorum: quam aliarum prouinciarum populū cōcurrere ad ioseph pro frumentis emendis: vnde et exinde infinitam pecuniam congregauit et in arcis regis reposuit. Inter hec venerunt in egyptum de terra chanaan. et fratres ioseph: beniamin cum patre relicto: pro frumentis emendis: qui ad ioseph intrantes eum adorauerunt: quibus ille cognitis durius locutus est: dicens eos exploratores esse: eosque diebus aliquibus in vinculis mancipauit. Illi vero se excusantes omnem suam progeniem narrauerunt: et inter alia fratrem alium beniamin domi relictum se habere dixerunt. Quod ioseph audies symeonē detinuit: ceteros quoque cum cibis dimisit: iurans quod fratrem illorum nunquam dimitteret: nisi beniamin sibi adducerent: ut sic illos verum dixisse comprobaret. Qui rediētes omnia patri narrauerunt: et eum noua tristitia afflīxerunt. Consumptis ergo triticis de mandato patris iterum pro alijs emendis in egyptum descendunt: et quis dudum iacob recusante beniamin secum adducunt: venientesque ad ioseph eum adorauerunt: et beniamin sibi presentauerunt: et munera secum delata obtulerunt. Quos ille ad conuiuium inuitauit et symeonem eductum cum fratribus discumbere fecit. Factoque mane dispensatori suo mandauit: ut eis frumentum tribuatur: sciphumque sibi in sacco iunioris abscondat. Quod cum factum esset: et illi de ciuitate exissent: fecit eos insequi et teneri eo quod sciphum prius captis rapuissent. Quod dum negarent: et apertis sacco omnibus granū effusum esset: repertus est sciphus in sacco beniamin: illique omnes vinciti ad ioseph reducti sunt. Eū autē eos ioseph de commissio furto duri increparet et solū beniamin vti culpabilē ceteris dimissis in seruū retinere velleret: iudas propius accedens: eidē cum lachrymis exposuit: qualiter puerū a patre in fidē suam susceperat: et puerum miam postularat: supplicās illū ad patrem remittendū: et se loco pueri in seruitiū detinendū. Ioseph ergo se amplius cohibere non valēs: assensit oibus et iectis se cum lachrymis fratribus innotuit oēsque sibi cum ample-

ribus reconciliauit: datisque muneribus ad patrem remisit: eumque cum omni familia et facultatibus ad se deferendū mandauit. Qui festināter ad patrem redierunt: et sibi per ordinē cuncta rettulerunt. Audiens autem iacob quod ioseph filius eius viueret: et totius terre egypti dominator eēt: quasi de graui somno euigilas deū benedixit. Quē dñs per visionē confortauit. Qui mox surgēs. ii. anno famis cum vniuersa familia in egyptum descendit. Fueruntque anime. lxx. numero ipso et ioseph cum duobus eius filiis computatis. Pharao igitur benignissime iacob senē annorum. cxx. suscepit et ab eodē benedicti voluit: deditque ei et filiis suis terrā gessen vberriam ad habitandum. Sicque occasione ioseph iacob et filijs eius omnibus bonis egypti locupletati sunt. Sepellitque ioseph patrem suū defunctū: ut supra dictū est in sepulchro patrum suorum in hebron. Erat autē ioseph annorum. cxx. quādo iacob in egyptum intrauit vbi et annis. lxxv. superuixit. Sicque ioseph annos etatis sue. lvi. agebat decedere genitore. Quo mortuo superuixit annis. lxxv. et vidit filios effraim in tertiam generationem: filij quoque machir filij manasse nati sunt in genibus ioseph. Oblitusque omnium malorum que fecerant ei fratres sui mortuo patre eos benigne pertractauit: et peditibus ac possessionibus ditauit. Et ad extrema deueniēs fratribus predixit: quod de eos visitaret: et ad terrā pro qua patribus suis iurauit illos reduceret. Adiuuans eos: ut ossa sua tunc ex egypto trāsferrēt: et in paterno tumulo sepelirēt. Dormiuisset ioseph cum esset annorum. cxx. et conditus aromatis reseruatus est in loculo in egypto. Nec de libro geni. c. lxxv. usque ad finē: et ex alijs voluminibus quibus supra.

De sanctis Effraim et manasse. Cap. lxxv.

Effraim et manasses patriarche filij ioseph fuerunt: qui tribuum eius in duas subdiviserunt. Quorum primogenitus manasses anno. cxx. etatis ioseph. ii. genitū hō effraim anno. cxxv. eiusdem etatis natus est. Effraim autē minor manasse maior prelarus est: quod semē eius magis excreuit: et populi multitudinem: et regni dignitate. Nam regno israel in duo diuiso: tribus effraim caput. et tribuum fuit cuius regni samaria in ipsa tribu posita ciuitas regalis multo tempore claruit: unde et cum iacob mortui appropinquaret: ioseph filius suus manassem et effraim ad eum adduxit: ut antequam decederet filiis suis benedictionem daret. Applicāscos illos ad iacob manassem primogenitū posuit ad dexterā patris: effraim hō minorē ad sinistrā: cupiens ut pater maioris dexteram: minoris hō sinistram super caput poneret. Iacob hō qui tā oculis caligauerat: nec luminibus corporis nepotes videbat: spiritu tamen futura precidēs manus cancellauit: et super caput effraim dexterā: super caput hō manasse si-

nis tram imposuit: eisq; bñdixit. Quod ioseph
molestie ferēs dexterā patris de capite effraim
leuare ⁊ sup caput manasse transferre nitebat.
Qui iacob respondit se scire quid faceret: nam
quīs manasses magnus futurus esset: ipm tñ
effraim ⁊ seminis multiplicatōe ⁊ honoris di
gnitate pcelleret. Qui post aui ⁊ patris exces
sum in eorum semine mirabiliter excreuerunt:
⁊ cum ceteris patriarchis in egypto diem ex
tremū cōcluserunt. Hec ex libro gen. ca. xlviii.
⁊ ex alijs voluminibus quibus supra dis persim
collecta conscripta sunt.

De sancto Gedasto epo.

Cap. xlii.

Gedastus eps attreba
ren. su
it. Qui a brō remigio Remen.
archiepiscopo eidē vbi in epm
ordinatus: cum venisset ad por
tum ipsi⁹ ciuitatis: ⁊ duos pau
peres vnum cecum: ⁊ aliu clau

dum ad elemosynam sedentes inuenisset: facta
oratione cecum illuminauit: ⁊ claudum erexit.
Eum autem in quadam ecclesia derelictavepri
bus opera lupus habitaret: eidem mandauit:
vt inde discederet: nec illuc vterius redire pre
sumeret: quod ⁊ factū est. Deniq; cū verbo ⁊
exemplo multos cōuertisset: quadragesimo sui
episcopatus anno vidit columnā igneā a celo
in eius domū descendētē. Finemq; suum post
modicū futurū esse cognouit. Et circa annum
dñi. ccccc. in pace requieuit. viii. idus februa
rii. Cum autē corpus eius transferretur: ando
marus quidem pre senio cecus dolens: q; cor
pus sancti videre non poterat. Vos lumine re
cepto corpus asperit: sed postmodum pensans
hoc forte non esse anime sue perutile ad votum
lumen amisit.

De sancto Amando epo.

c.

Amandus eps no
bitibus parētib; ortus: mona
sterium introiuit. Qui die qua
dam maximū serpentē inuenit:
quē statim virtute crucis ad fo
ueam inde nunq; exiturum ire coegit. Post hoc
dum romā venisset: ⁊ in ecclesia sc̄i petri apli p
noctaret: custos ecclesie ipm irreuerēter foras
plicit. Qui postmodū añ fores dormitāt beat⁹
petrus apparuit: ⁊ ad gallias ipm redire man
dauit. Qui cū ibidem regē godobertū de suis
crimīnibus diuinitus admonitus increparer:
rex ipm de regno suo eiecit. Cum autē rex filiū
non haberet: ⁊ amādu sibi oratiōe natū a dño
impetrasset. Disposuit rex: vt eū ab amādo ba
ptizari faceret. Quē sito igitur sancto ⁊ ad regē
adducto prostrat⁹ ad pedes eius rex ventā pe
titi: ⁊ vt filiū suū quē precib⁹ sancti dñi sibi cō
cessisse nouerat baptizaret: instantius postulas
uit. Ille s̄o primam de ventā peritionem exau

dit: sed secularib⁹ negocijs implicari nolens
secundā recusauit. Tandem victus precib⁹ an
nuisit voto regis. Et cum baptizaret in faus ta
centibus cunctis respondit amen. Post hec
ipm rex in traiecti. episcopiū sublimari fecit.
Vbi cū verbum predicationis cōtemni videret
in vasconia iuit. Et dum ibi predicaret: ⁊ quis
dam iaculator ipm irrideret: continuo a demo
ne arripitur: ⁊ proprijs dentibus se discerpēs:
q; viro dei in iurta fecerit confitetur: ⁊ tandem
miserabiliter moritur. Vbi etiam cecus quidā
aqua lorionis manū eius oculis perfusus illu
minatur. Cum in quodam loco de voluntate
regis monasterium construere veller: ⁊ epi
scopus propine ciuitatis hoc egre ferret: misit
ad eum famulos suos: vt aut sanctum inde ex
pellerent: aut dolose occiderent. Qui venētes
ei in dolo susserunt: vt secum pergeret: ⁊ sibi lo
cum aptum ad monasterium construendū ostē
derent. Qui malitia eorum per spiritum agnī
ta: ad cacumen monti: cum eis accessit: vbi eū
occidere disponebant: eo q; ⁊ ipse martyrium
affectaret. Subitoq; tanta pluuia ⁊ tempesta
te mons regitur: vt se mutuo videre non pos
sent. Qui se mori putantes: prostrati ventā po
stulabant: ⁊ vt eos viuos abire permitteret ex
orabant. Ipseq; orationē fudit: ⁊ mox serenitas
illuxit: epiq; famulos amandos in pace di
misit. Post que multa alia miracula faciens in
dño feliciter obdormiuit. viii. idus februarii:
circa annū dñi. cccccxx. tpe heraclij ipatoris:

De sancta Dorothea virgine
⁊ martyre.

Cap. ci.

Dorothea

virgo ⁊ marty: apd
cesareā cappado
cie passa est. Qui
cum due sorores christa ⁊ cas
litta: que in tormentis terris
te fuerant apostatassent: tra
dita est Dorothea virgo a iu
dice duabus sororibus suis:
vt ipsius animū ad deorum sa
crificia inclinarent. Quas diuino nutu sancta
virgo versa vice ad fidei veritatem reuocauit:
⁊ ad martyriū animauit. Qua de re ipse sc̄e am
be in cuppā misse ⁊ in conspectu sororis incens
se xpo animas tradiderunt. Dorothea s̄o in
catastam leuata ⁊ palmis diutissime cesa tandē
data sentētia ad decollandū ducta est. Que dū
ad passionem tenderet: scolasticus quidam no
mine theophilus virginem irridendo: rogauit:
vt quā ad paradīsum sponsi sui pergere se dice
rat: de ipso paradīso rosas sibi aliquas destina
ret. Qd ⁊ illa sponōdit. Dū autē iugulo feriēda
foret: astitit ei iuuenis cernētib⁹ multis: qui et
dē in sinu suo tria mala ⁊ tres rosas p̄sentauit:
quas sibi de paradīso spōsi sui attulisse asseruit:

De sanctis in mēse february occurrētibus Fo. lxxj.

Quē saucta rogauit: vt eas theophilo deferat: qđ & factū ē. Propter qđ cū theophilus rosas missas tēpore hyemis aspiceret: & miraculuz considerasset: cōuersus est: & post decollationē virginis & ipse tenet in equuleo leuat? ac diuit? totus: tandē gladio cedēte martyriū consumauit. Passa est autē virgo xpi. viij. idus february.

De sancta Dorothea virgine. Cap. cxi.

Dorothea altera virgo apud alexandriā tēpore marci tii & maximi imperatorū passa est. Que vt octauo libro ecclesiastice historie traditur: nobilitate progente orta christo dño seruiebat: & vorū virginittatis emiserat. Sed maximus in partib? egypti exstans pudicitie hostis & fidel: xpianos mares ad deorū culturā: virgines ad voluptatē obsecrā: totis nsiibus puocabat. Dum igitur virgo xpi ab eodē pro adulterio impetit: accepta dilatione timentesq; virginittatē amittere: nocturno silentio clam aufugit: & heremū petens orationibus & ieiuniis multo tēpore vacans in pace quiescit. Cuius exempluz multe virgines imitare sunt. hec ibi.

De sancto moyse abbate. Cap. cxii.

Moyse abbas in deserto de scythi penitentiam egit. Qui fratri a se petēti sermonē dixit: vt in sua cella sederet: & ipa cū vniuersa doceret. Cū quidam frater senex infirmatus in egyptū veller ire ne fratres nimis grauaret: prohibebat eū moyses abbas ne frater: qm̄ in fornicationē incidere. Qui contristatus est nimis: tam infirmitatē suā quā senectutem considerans. Et contra abbatis inhibitionem discessit. Cui cum virgo quedā ex deuotione seruiret ille conualescens eam violauit. Que concepit & peperit. Senex q; infans in vniuersis suscipiens: in die magno festiuitatis que erat in scythi ecclesiā euz multitudīne fratru intravit. Et pnerū euz lachrymis oibus ad sui confusionē & aliorū exemplū ostendebat: et spm̄ filii inobediētie fore dicebat: ac vt nemo de senectute presumeret admonēbat: necnō vt pro se orarent omnibus supplicabat. Cui moyses abbas penitentiam imposuit: & ille ad cellam reuersus ad pristinum statū rediit. Fratrem quendā qui peccauerat abbati moyse miserunt iudicandum. Qui accepto sacco pleno harena venit ad eos. Et interrogat? ab eis qđ hoc esset: respondit q; erant peccata sua post se currentia in similitudinem harena ponderosa: que ipse non poterat videre: qui tamen venerat aliena iudicare. Ille autem hoc audientes fratres pepercerūt. Hec in vitis patrum. Quienit autem abbas moyses in domino: & agitur eius festum septimo idus february.

De sancto Moyse abbate alio epl? scopo saracenozum. Cap. cxiii.

Moyse alius abbas ethiops natione epl? saracenozum fuit: vt habet in hystoria tripartita. Hic postmodū ab egyptiis captus: & suus effectus ppter multas culpas a dño suo expulsus: latrocinijs & homicidijs deditus est. Tandē exemplo sanctorū anachoritarū ad penitentia puocatus: & xpian? ac monachus effectus est. Fuitq; discipul? isidori abbatis. Cuius sanctitatis exemplo omnia diaboli signēta deuicit: & demonib? admodum terribilis fuit. Deinde ad sacerdotij ordinem ascendit: & septuagintiquinq; annis in heremo seruire studuit. Cum autē pmo clericus factus esset: & epl? ei superpellicēū imposuit: dixit ei epl? q; factus fuerat nimis eadidatus. Ille hoquesiuit ab episcopo: an a foris: an ab intus: qđ diceret q; dealbatio extertor sine interiori nihil prodest. Nolens autē episcopus eius parietiam comprobare: dixit clericis suis: vt quādo ad altare accederet: eum cū iniuria expellerēt. Dein de ipsum insequētes quid loqueret audirent: Projicientes ergo eum foras dicebant. Eri foras ethiops. naz ethiops niger erat: q; egressus inter se dicebat: q; illi optime fecerat ipsuz expellendo: eo q; cū homo nō esset inter homines stare presumpisset. Hic antez sex annis in cella inclusus stetit: quibus nulla necessitate exiuit: panem solū comedens & aquam ad mensurā bibens: totaq; nocte stans apertis oculis orabat: vt tērationes quibus i somnis fatigabat deuinceret. Transactis sex annis oibusq; tērationib? supatis ex charitate ductus nocturno tēpore cellas monachoz circubar: & aquam aliquādo a decem: aliquādo a duodecim: aliquādo a viginti deferēs stadis: omnīū fratru lagenas implebat: factozq; mane nesciret q; eēt ad cellā redibat. Quē nocte quā demō vt eū ab hoc ope euerteret: qđ ad mortē in dorso percussit: q; mane factus reppus: & q; eēt agnit? ad ei? rugurū p fratres reduct? fuit. Quienit in pace in deserto scythi viij. idus february. lxxx. discipulis derelictis.

De sancto Augul? episcopo. Cap. cv.

Augul? episcopus in britania martirium passus est. Hic essit pōtiffes auguste ciuitatis britanie etate ac virtutib? puctus cursum xpi per martiriu cōplens eterna meruit suscipere pnia. viij. idus febr. vt ait ado.

De scra Loiuta virgine & martyre. Cap. cvj.

Diuina virgo et martyr apud alexandriā sub Decio cesare passa ē agēte diuio pside. Qui vt

habetur sexto ecclesiaste hystorie libro: beatum metranū senē volentem impia verba proferre: fustis omne corpus eius mēbratim fustibus colidi: vultumq; eius ac oculos acutis calamis rerebrari. Deinde ipm̄ extra ciuitatē electū lapidibus mactari: vt superius dictū est secūdo kalen. februarij. ¶ Post hec iubente iniquissimo p̄fide Lotiā virgine adorare idola recusantes: pagani pedibus innectentes: et per plateas ciuitatis hinc inde trahentes horrendo supplicio corpore discerpserunt. Sicq; christo spiritum reddidit sexto idus februarij.

De sancta Apollonia virgine et martyre. Cap. cvij.

Apollonia

Virgo et martyr apud alexandriam sub Decio cesare passa est agente diuino p̄fide predicto. Quā pagani derentā ad idola perducētes iussu p̄fidis adorare cogebant. Quod cū illa excrearet persecutores ipsius omnes primū dentes excusserunt. Deinde copioso igne accenso cū minaretur viuam se eam incensuros: nisi cum eis impia verba proferret: paululum quidem intra se metipsam delibans: repente de manibus impiorum prorupit: et in ignem quem parauerāt: profiliuit. Sicq; igne combustam in odore suauitatis suauissimum christo hostiam obrulerit quinto idus februarij. Cuius corpus vna cum reliquis coiure virginis et metranī martyrum a christianis alexandrie sepultum est.

De sancto Ausberto epl̄ scopo. Cap. cvij.

Ausbertus ep̄us filius

francij illustris cū esset iuuentis: andragasinam virginem filiam illustris roberti officialis lorharij regis francozum: factis renitente tandem a parentibus coactes desponsauit vxorem. Nam cum ab annis puerilibus deo virginem uouisset: uirum omnino accipere recusabat. Cum autem deū lachrymis propulsasset vt eius pudicitiam cōseruaret anteq̄ a viro traducta esset: subito graui in faciem lepra percussit: et a consortio hominum separatur. Sicq; dispensante andoeuo ep̄scopo a viro repudiatur: et in cenobio virginum iuxta monasterium beluacitum uirgo ipsa sacro velamine cōsecratur. Sed post dies modicos a lepra mūdata: priorem spectem reassumpit. Que et post modum eiusdem loci abbatisa facta est laudabiliter vixit. Ausbertus hō vtoris exemplo relicta aula regia in qua inuise morabatur: de voluntate lorharij regis monachus effectus

est in monasterio fontanelle: sub sancto vanderghillo abbate. Deinde ab andoeuo ep̄scopo p̄fite byter consecratus: theodorico regi nondū regnanti: cum ad regnū ascensurum p̄dixit. Et in huius signum in agro ipsius theodorici tempore hyemis herbam virentē p̄duxit: que vsq; in p̄sens ibidem perpetua viriditate conspicitur. Successit autē vanderghillo in regimine monasterij fontanelle. Et deinde post beatum andoenum ad ep̄scopatū rothomagenū. electus fuit. Quā vt bonus pastor commissi sibi gregis dominici mirabilē curam egit. Sed tandē regi p̄pino: quīs falso ramē de p̄ditione suspectus ab eodem apud altū montē in exiliū actus est. vbi in pace vitā finit. v. idus februarij. Cuius corpus dñi inde trāfferet visum est oculos tercio aperuisse. Sepultusq; est ad p̄sens apud beluacum virtutibus clarens.

De sancto Amonto confesso: et abbate. Cap. cix.

Amonto confessor

vir eruditissimus orientis dyoniscus discipulus fuit. Qui a iuuentute vsq; ad mortē p̄ter panem assum nihil vnq; comedit. Nunq; visus ē trāscēs: aut furans: aut mentis: aut vanum vel asperū vel infirmum protulisse sermones. Cum atq; anasio ep̄scopo romā tendens et rediens: nullū ciuitatis edifficium vel opus spectabile p̄ter apostolorum et laterasī. ecclesias cōspexisse narrauit. Electus aliquādo in ep̄scopū aurē sibi p̄cidit: vt sic vtī mancus et mutilatus ep̄scopatu iudicaretur indignus. Et dum adhuc omnino hoc non obstante electioni insisteret: protestans q̄ sibi linguā p̄cideret: dimissus est. Ignē de domo vicinorum assumens: nec in quo deferret paratū habēs p̄unas inuictis vestibus in sinu portauit. Quicquid in pace apud cyprum. v. idus februarij: vbi et sepultus est.

De sancta Scholastica virgine. Cap. cx.

Scholastica virgo

beati benedicti soror ab ipso in sancte tēpore domino dedicata in monasterio fuit. Ad quāz vixit semel per annū visitandam ventre cōsueuerat. Quādā die cum discipulis ad eam ex morte descendit. Qui totum diem in sacris colloquijs deducētes: incumbētibus laz noctis tenebris simul cibū sumpserūt. Eū ergo adhuc ad mēsam sederēt: et tardior se hora protraheret: sanctimonialis virgo fratrem rogauit: vt ibi secum eadem nocte permanēs diuinitas eā sermonibus refoueret. Quod ille omni modo facere denegauit. Et cū tanta esset in celo serenitas: vt nec parua nubecula appareret: Scholastica in ferris digitis manū sup mēsam posuit:

De sanctis in mēse februarij occurrētibus Fo. lxxij.

et caput in manibus dominum rogatura declinauit. Quod rāta conuersionis et conuicti uirtus tantaq; inuidatio pluuię erupit: ut neq; pater sanctus: neq; qui cū eo erant fratres: extra loci limē pedem mouere poruissent. Sicq; ipse exire extra rectū non ualens: qui remanere spōte noluit: inuitus in loco cum sorore permāsit. Totamq; noctem pugilē deduxerūt et p. sacra uire colloquia se uicaria relatione refecerunt. Dieq; sequenti uir dei ad monasterium rediit. Post triduum hō in cella cōsistens eleuatis oculis uidit sororis animā de corpore egressam in colūbe specie celi secreta penetrare. Quod mox fratrib' nunciāuit: eosq; ut corpus ad monasterium suū deferrent trāsmisit. Quod in sepulchro qd ipse sibi parauerat tumulauit. Sicq; contigit: ut quorū vna mens semp in deo fuerat: eorum quoq; corpora: nec sepultura separaret. Quē uenit in pace uirgo domini. iij. idus februarij. Hec gregorius. h. dialo. cap. xxxiij.

De sancta Sorbera uirgine et mar. Cap. cxi.

Sorbera uirgo et mar. in orientis partibus passa est. Que grauer et diuissime a lapidibus cecisa: cū cetera quoq; penarū genera uicisset nouissime gladio martyrium cōsumauit quarto idus februarij. Hec ado in martylogio.

De sancta austreberta uirgine. Cap. cxij.

Austreberta uirgo filia sifinnij illustris: et scri austerberti rothomagensis. epi soror fuit. Que uotoq; iustitias emisso ab eodem fratre suo in cenobio uirginū apud ciuitatem rothomagum inclusa: post laudabilia sanctitatis et uite testimonia. iij. idus februarij migravit ad dñm: ut dicit Bistelmus.

De sancta Euphrosyna uirgine. Cap. cxij.

Euphrosyna uirgo apud alexandriam claruit. Que ipsius ciuitatis nobilissimo patre pannutio progenita fuit. Hic enim dñi prole careret: et monasterium quodā monachorū ciuitati proximum frequentius uisitaret. Etq; multas elemosinas conferret. Agabitum abbatē et monachos exorauit: ut sibi gratam sobolē a domino precibus impetrarēt. Et deus orationib' fratrum filiam euphrosynā concessit. Dum autē ad annos nobiles peruenisset: et uirginitatē suam spō uouisset: eamq; pater licet inuitam cuiusdam nobili iuuenti dispōdidit: uirgo xpi uotum adimplere cupiens de paterna domo latenter abscessit: et sumpto uirili habitu seq; sinaragdum nominās ad dñm monasteriū seruum uirile finis accessit: seq; monachum fieri postulauit.

Que abbas gratanter excepit: et monasticū habitum sibi tradidit. Que in scā religione lectiōnis et uigilijs p. omnib' occupabatur: et ab omnibus masculis purabatur. Cū autē ei eleganti decore fratres aliquādo tentarent: iussu abbatis sepe ratum cellulā petiit: et sola inclusa deo seruans omni tēpore māsit. Verum pater et sponsus euphrosynam ubiq; pquirentes: nec usq; inuenientes: nimia tristitia afflicti eam ut mortuam desebant. Pater hō occupatus tristitia: sepius ad abbatē Agabitū ueniebat: et se suis orationibus commēdabat. Ille hō cum fratribus deum exorabant: ut qui pannutio concesso filiam: eādem sibi reuelaret: uel defunctam. Sed cum abbas a domino se exaudiri minime conspexisset: et pannutius nullam consolationem recipere posset: perduxit abbas pannutium ad sinaragdū inclusum: ut in eius faculo colloquio consolaretur. Quem euphrosyna cognosces: s; ab eo minime cognita: utpote habitu uirili uultu squalida et asidua: patrem suam amissione filie blādis adeo sermonib' solat: et sacris colloquijs exhortatur: q; quasi rediit uis effectus ex mortuo eam frequentius uisitabat. Sicq; xxxvij. annis inclusa omnib' incognita mansit. Post hec graui ualitudine p̄sā morib' proxima: patrem secretius aduocauit: et q; omnia sua occultā referat: et q; sit euphrosyna ipsius filia ueris indicijs manifestat. Quibusq; detectis inter eius manus spiritum exhalauit. Quam pater amarissime desens: utpote sero cognita: audita abbatē et fratrib' reuelauit. Dñi corpus lenari deberet ueritas detegitur: et uirgo domini a fratribus cum lachrymis in monasterio sepelitur. In cuius exequijs monachus monoculus corpus de osculans lumen accepit. Pannutius hō omnibus uenditis pauperibus medium precij: et aliud mediū monasterio cessit. Ubi et ipse monachus factus in sancto proposito decēnio filie superuixit. Quē uenit in xpo uirgo sancta. iij. idus februarij.

De sanctis saturnino et socijs martyribus. Cap. cxij.

Saturninus presbyter: David: felix: apuleus: et plures socij eorundem martyres: apud apulicā passi sunt. Qui sub anolino pconsule per diuersa tormenta gloriosissime trīpharunt. iij. idus februarij. ut scribit ado.

De sancto Seuerino cōfessore. Cap. cxv.

Seuerinus cōfessor claruit tēpore clodouij regis francorū. Hic abbas fuit monasterij aganensis multorum miraculorū gloria celeberrimus effulsit. Nā prefatum clodouicum regem dudum validissimis febribus

oppressum quem nullus medicorum curare poterat: ab eo accersitus sua confestim oratione sanavit: et in ciuitate parisiensi multos languentes a diuersis infirmitatibus liberauit. Dñi autem rex eidem pro beneficij vicissitudine multas pecunias obrulisset: nihil omnino recepit: nihil aliud pro munere petiit: nisi vt in toto regno quicūq; in carceribus qualitercūq; detenti libere lazarētur: quod et factū est. Qui diebus aliquibus parisijs residens: postq; obitū suū an gelo nunciante cognouit. egressus vrbe ad modicū castrum nauonis dicitur pperauit. Ibi q; in oratorio quondam inter manus sacerdotum domino seruientū exspirauit. Admirabili luce instar stelle in eius transitu ecclesia circumfusa: ibiq; sepultus est. ij. idus february.

De sancto Iuliano hospitatore
et confessore. Cap. cxvi.

Iulianus confessor

quia transeuntibus pro bono hospitio inuocatur: qui et hospitator boni dicitur: vtrūq; parentē ignoranter occidit. Eū em̄ existens iuuenis venatorum inuisitens ceruum insequere tur: ceruus conuersus ei miraculose locutus ē: dicit: q; patrem suum et matrem suam occidere debebat. Quod iuuenis audiens timuit: et ne si bi prophetera contingerent ad regionem longe remotam latenter abscessit: vbi cuidam principi adhesit: et tam strenue secum se habuit: q; principem militie eum fecit: et quandā castellanam viduam in coniugem ei tradidit: et castellū pro dote accepit. Interea parentes iuliani pro amissione filij vagantes eum vbiq; sollicitē requerebant. Tandem ad castrum cui filius preerat deuenerunt. Casus iulianus abscesserat. Quos cum vxor iuliani vidisset: et quā essent inquisisset: et illi cuncta que de filio cōtigerant enarrasset: intellexit quā sui parentes erāt: vt p̄ore que hec aviro frequēter audierat. Ip̄os igitur benigne suscepit: et pro amore viri sui letum eis dimisit: et ipsa sibi alibi cubile preparauit. Factoq; mane summo diluculo castellana ad ecclesia perrexit. Iulianus rediens thalamum suum vxorem excitaturus intrauit. Et inueniens duos pariter dormientes: vxorem cū adultero suspicatus: extracto gladio ambos pariter iugulauit. Sciens autem domum obulauit vxorē ab ecclesia redeuntē: et admirans interrogauit: quānam essent illi: qui in suo lecto dormierent: que respondit parentes suos esse: qui ipsum dudum quesierant: quos honorifice susceptos in suo thalamo collocauerat. Ille hoc audiens effectus exanimis amarissime stebat: et se miserum et patricidam exclamabat. Et dū coniugem veller deserere pro penitentiā peragenda: vxor omnino eum sequi proposuit: vt q̄

fuerat secum particeps leticie fieret et doloris. Sicq; abeuntes iuxta finem vbi multi peribant: hospitale fecerunt: in quo omnes pauperes hospitio recipiebant: et penitentiam peragebāt: omnesq; inde itinerātes iulianus trasuadabat. Post multū temporis media nocte cū esset grauissimum gelu: audiuit iulianus vocē lugubrem: vt se traduceret inuocantē. Qui cōcitus surrexit: et pauperem frigore deficientem transiit: et accenso igne in domo sua calefacere fecit. Sed cum calefieri non posset: ipsum in lectulum suum portauit: et diligēter operuit. Post modicam horam qui infirmus et quasi letus profus apparuerat: splendidus ad ethera conscendit: et vale faciens hospiti suo: dixit q; ipsum ad eum deus miserat: et peccatum suum sibi dimissum propter hospitalitatem nunciabat. Sic q; ille disparuit. Et iulianus cū vxore post modicum plenus sanctis operibus vitam finit: secundo idus february. Et quia fuit pauperū peregrinorum suscepitor: inde a viatoribus pro bono inuocatus hospitio dicitur Iulianus cognomine hospitator.

De quadragesima.

Cap. cxvii.

Quadragesima inci

pitur a dominica qua canitur Inuocauit me etc. et significat tempus afflictionis: vbi ecclesia que tot tribulationibus clamauerat Circūdederūt me etc. Et postmodū inuocandum adiutorij respirauerat dicens. Surge domine etc. Esto mihi in deum protectorem etc. Nunc se exaudiam ostēdit dicens Inuocauit me etc. Notādum autē q; quadragesima quandoq; dicitur habere quadraginta sex dies: quandoq; quadraginta duos: quādoq; quadraginta: quandoq; hō tñi triginta sex s̄m diuersos respectus. Dicitur autem esse quadraginta sex dierum: omnibus ipsius diebus computatis: incipiendo videlicet a feria quarta cinerum: et procedēdo vsq; ad diem pasche omnibus diebus: tam dominicis. q; ferijs computatis. Quāuis enim diebus dominicis non ieiunemus: tamen a carnibus abstinemus. Ratio autem huius obseruantie est: quia licet s̄m theologos corpus humanum quadraginta diebus formetur: tamen s̄m philosophos quod verius reperitur: hominis corpus quadragintaquinque diebus organizatur: et perficitur: et quadragesimo sexto die anima corpori infunditur. Ideoq; quadraginta sex diebus abstinemus: vt sicut aīa corpori infusa est carnis cōmixtionē quadragesimo sexto die maculatur: sic in carnis afflictione quadraginta sex diebus a macula expietur. Vel vt homo tot diebus deo persoluar abstinentie debitum: quod ab eius clementia se nouit esse perfectum. Dicitur etiā quadragesima fore quadraginta duorū die

De sanctis in mēse februarij occurrētibus Fo. lxxiij.

rum incipiendo a prima dominica a qua munda quadragesima incobatur: et numerando oēs dies vsq; ad resurrectionem tam dominicos q̄ feriales. Cuius obseruantie ratio est. Quia marthe? quadragesimas generationes ab abrahā vsq; ad christum posuit: ex quibus christus fm carnem descendit. Quoto ergo numero ad nos descendit per carnis generationem toto ad eū ascendere debemus per carnis macerationē: Et hec est ratio ambrosij. Cuius quia sicut filij israel ad terram promissionis pergentes. xliij. mansionibus per desertum factis ad ipsam terram deuenerunt. Sic et nos ad patriam eterne promissionis festinantes. xliij. dieb; per huius mundi heremum ieiunij afflicti ad eandē patriam deuenire oportet: et hec est ratio augustini. Dicitur insuper quadragesima dierum incipiendo a die cinerum vsq; ad pascha solis dieb; ferialibus computatis et dominicis in quibus non ieiunamus deductis. Cuius obseruantie ratio est: quia ut dicit Augustinus. Ad hoc ut habeamus quinquagenariū quadragesimo denariū ad hūc dū est. Quia ad hoc ut veniam; ad eternam requiem: oportet nos presentis vite et tempore laborare. Cui dominus post resurrectionem. xl. diebus cum discipulis mansit et postea. x. die spiritū eis paraclitū misit. Cuius ut dicit gregorius. Cuius obseruantie quadragesimus numerus custoditur: nisi quia virtus decalogi per libros quattuor sancti euangelij impletur. In hoc etiam moralit corpore et quattuor elementis subsistimus: et per voluptates eiusdem corporis decalogi preceptis contrahimus. Quia ergo per carnis desideria decalogi mandata contempnimus: dignum est ut eandē carnem quater decies affligamus. Dicitur preterea quadragesima esse. xxxvi. dierum incipiendo a prima dominica vsq; ad pascha deductis diebus dominicis et solis feriis computatis. Cuius ratio est ut dicit gregorius: quia dñi per. ccc. lxx. dies annum dicimus. xxxvi. diebus ieiunantes quasi anni nostri siue temporis decimas deo damus. Non solum enim deo debentur decline rerum sed etiam decime dierum. Nota; dum autem q̄ xpus postq̄ baptismum suscepit statim suum ieiunium incobauit. Quare autem eo tempore nostrū ieiunium non obseruamus: sed cum pascha potius illud cōtinuamus: quia duplicem rationem assignat iohannes belet; in summa de officijs. Prima est si volumus euz christo resurgere quia pro nobis passus est et nos cum eo compar debemus. Secunda causa est ut per hoc filios israel imitemur: qui eo tempore exierunt de egypto et subsequenter eodem tempore de babilonia. Quod inde probatur: quoniam tam isti q̄ illi statim egressi celebriauerunt pascha. Sic et nos imitantes illos hoc tempore ieiunamus ut de egypto et babilonia. i. hoc mūdo exeuntes in terrā hereditatis

eterne ingredi mereamur. Tertia est: quia feruor libidinis magis accendit tempore veris: ut ergo refrenemus corporis estum hoc tempore maxime ieiunamus. Quarta est: quia statim post ieiunium debemus eucharistiā sumere. Sicut igitur filij israel prius q̄ agnū comederent se affligebat: edētes lactucas aggresses et amaras. Ita nos debemus per penitentia prius affligi: ut digni ad esum agni vite peruenire valeamus. hec iohannes belet; vbi supra.

De sancto Agabo ppheta. Cap. cxxvij.

Babus ppheta vt

abbas doctus scribit: vnus fuit ex. lxxij. discipulis christi. Hic natione antiochenus: ut habetur Actū. xi. tempore apostolorum ex hierosolymis antiochia veniens significabar per spiritū sanctū in vniuerso orbe futurā: que facta est sub claudio cesare. Cuius ref gratia discipuli prout quisq; habebat pposuerunt in ministerium mittere habitantibus in iudea fratribus: quod et fecerūt mittētes et sentores per manus barnabe et pauli. Hic etiā cū paulus esset cesaree illuc supuentis tulit zonā pauli: et alligans sibi pedes et manus dixit per spiritū sanctum: virum cuius erat zona illa sic alligādum per iudeos in hierusalē et tradendū in manus gentiū: sicut et res euentus probauit. Sic ergo sub noui testamēti gratia iste prophētico spiritu claruit. Qui et antiochie in pace quieuit idibus februarij.

De sanctis Fusca virgine et Maurara martyribus. Cap. cxxix.

Mascavir

go et maura nutrit eius apud rauēnam martyrium passi sunt sub preside Quintiano. Hec nobili patre eiusdem verbis nomine syroi gentilitatis errore detento pgenita: cum esset annorum quindecim desiderabat esse christiana. Quod cum maura nutritici sue secreto reuelasset: et ipsa puella consensisset: imo etiam ad christi fidem transire disponeret: venerunt occulte noctu ad sanctum presbyterum hermolaum: qui eas baptismatis vnda perfudit: et de fide diligēter instruxit. Que cum syroi pater eius didicisset: et filiam ab intentione xpiana reuocare nō posset: eā in carcere clausit: et cibum oēm triduo denegauit. Quibus dieb; syroi missis ad filiam matronis et coetaneis puellis: ut eā ad patris voluntatem inllecterent virgini persuaderi fecit: sed nihil oino pfecti. Deinde spe idē in carcere personaliter accessit: et fuscā blandis sermonis

bus demulcēs animū eius in nullo mutare prē uauit. Qua inde postmodum educram gladio perimere uoluit: sed mater eius se interposuit sperans et dilatione rempotis filiā ad patris uoluntatē blanditijs demulcendā. Tunc ad sacrificandum dñs suis pater accessit: ut ipi filie propositū cōmutarēt. Post dies aliqd preses quintianus rauenā ingressus hoc audiēs mā dauit fuscā et maurā cū parētibz suis ad se uincros adduci. Dimisit hō uidentes eā orantes: et angelū dñi splendidū: iuxta eā stantē terrā redierunt. Et dum hec presidī uenūciarēt: fuscā et maurā se sponte sibi presentauerunt: et xpianus esse uia uoce pñūciarunt. Dum autē preses syroi tentū interrogasset: cur filiā christianā fieri permisisset: illeq; econtra se excusans omnia gesta per ordinē retulisset: quintianus quidē syroi dimisit: fuscā hō xpm confitentem et idola confutantē flagellari mandauit. Deinde in carcerē una cum maurā trudi fecit. Et dum in fide immobiliter perseverarēt: iussit eas preses ex urbe educi: ibiq; illas gladio transuerberari. Cum autē ad locū certaminis adduce fuissent: fuscā oratione fusa ad dominū: ut susceperet aīas earū in pace: uoce celi ea confortatur: deinde a spicatore gladios per latera transfixa necat. Maurā hō nutrit eius tenens corpus uirginis cū lachrymis rogauit carnifices: ut eam similiti passione transfoderēt quod et factus est. Quatuor corpora naute quidā xpiani noctu rapientes ad prouinciam tripolitā ciuitatē fabricatā ea deduxerunt et ibidem honorifice condiderūt. Transactis hō multis annorum curricula ciuitate illa a paganis depopulara: uitalis quidā uenetus diuinitus ad urbes ipam desertā nauigauit: et corpus sancte fusce inde sublatum ad prouinciam uenetię transtulit: et in ciuitate torcellensi cum honore collocauit: ubi et ecclesia eius nomini fabricata est. Passa est autem uirgo christi cum eius nutritrice idibus februarij.

De sancto Stephano abbate. Cap. cxx.

Stephan^o abbas or

Sanis grandimontē. fundator claruit anno dñi. cxxi. hic de alueria natus nobilissimū cuiusdā stephani filius in annis puerilibz ab eodē beneuentū deductus sanctoq; miloni archiepo traditus annis. xij. sub ipso doctus et educatus est. A quo postmodū discedens uitāq; anachoreticā ducere cupiens: multis heremjs peragratis ut locum quietis inueniret: tandem deuenit aquitanias prope ciuitatē lemoūtē. montēq; nemorosum et asperum qui dicitur muretus cōscendit quem sibi locum aptum elegit: factoq; paruo tugurio monasticā uitā ducere cepit: pane solo et aqua refectus: lectulo ex tabulis tantū absq; aliquibus stramentis decumbens:

uestes uiles et leues induēs: quas nullo calore minuebat: nullo frigore perangebat. Hicq; orādiuē inchoauit pluribus miraculis fulgēs. Inter que dum quidā miles peccatū aliquod sibi confessus esset: a quo nullatenus desistere uolebat: imo etiā ne crimen desereret: si forte pro se sanctus oraret ualde dubitabat: abbatē rogauit instanter: ne pro se preces ad deū uillas effunderet. Pro eo tamē stephanus orauit: et anteq; de recederet: militem a peccato uolūtariē subtraxit. Cum quidam diues ei uictualia sepe deferret: quadā die cibaria potans: a p̄donsibus in itinere capis et spoliatur. Quod sanctus dei per spiritū intelligens: pro uero xpi orauit. Et ecce nocte uir ille liber dimittit: et cū furibus diuinitus uincularis mane uictualia deserēs ante monasterij sanuas reperit. Predonesq; uiso miraculo conuertunt: et imposita eis per abbatē penitentia relaxant. Ipse obitū suū sibi reuelatum a deo lōge ante predictit: et anno cratis sue lxxx. sanctitate mirificus in pace quēit idibus februarij. Cum autē fratres eius obitū occultarent: ut pacifice sine populorū concursu corpus sepelire possent. Adest subito psbyter ciuitatis et populū multitudine eius obitum cognouisse clamātes: et eius sepulture interesse supplicātes. Et interrogari quōd eius transitum didicissent. Responderunt q; puer quidā nup misgrauerat: qui biduo ante loquelā miserat: sed dū ad uicem mam deuenisset horā locutus fuerat dicens: q; scalam lucidissimā uiderat: cuius cacumē celū et infima pars montē mureti tenebat p̄ quam dñm stephanū conscendisse cōspererat: cū quo et ipm statim abire oportebat. Et his dictis cōtinuo exspirauerat. Sicq; populū ei inter fuerunt crequis: sepultusq; est in monasterio ipso. Post aliquos annos sub abbate petro ei succeffore monachi diuina reuelatione moniti: ces nobium et ordinis ad gradimontem transtulerunt: a quo et ordinis uocabulum assumpserūt: ubi et nouum monasteriū construētes corp⁹ scilicet stephani derulerūt: ubi et facer signis coruscās. De scro stephano alio abbate. Cap. cxxi.

Stephan^o

alio abbas monasterij iuxta reatine ciuitatis menia constituit: pater fuit tēpore gregoriū pape primi. De quo idē doctor scribit: q; fuit uir ualde sanct⁹: patientie singularis. Lutus lingua h̄ esset rustica: docta erat eius uita. Hic pro amore celestis patrie cuncta despexit: tumultū hominū deuitabat: crebris orationibus intentus erat: in q; uir patientie instantū excreuerat: ut eū sibi amicum crederet: qui sibi molestiā irrogasset. Reddebat in cōtumelijs gratias: si quid sibi damni

De sanctis in mēse february occurrētibus. Fo. lxxv.

fuisse illarū: hoc marini lucru purabat. Hunc cum dies mortis egredi de corpore vigeret cōueniunt multi: vt tam sancte aīe de mūdo recedenti suas aīas cōmendarent. Quorū alij circa eius lectulū consistētes corporeis oculis angelos ingrediēs viderūt: sed dicere quicq̄ nō poterūt: alij oīno nīl viderūt. Et hī ergo qui viderant: et qui nīl penit? cōspererat: vno oēs tū moze percussī fugierūt: nullusq̄ illic assistere eoz moriēte potuit: vt palā daref intelligi: que illa egrediēs scra aīa susciperet: cuius egressus ne mo mortaliū ferre potuisset. Hec gregorius.

De scō Valētino epō et martyre. Ep. cxxij.

Valentinus epus icthyrañ. i vrbē roma

ma martyrium passus est. Nam cū crato quidā ciuis arhenicū orator cōspicuis grece et latine lingue perit? Rome clarus haberetur: tresq̄ haberet discipulos cōcines nobiles arhenicū. scilicet proculū phebū et apollonū secū in vrbē perozares: contigit filiū eius ceremonē tanta egritudine per triennū detineat: vt incuruatus dorso caput circa genua deflexum teneret: et nisi portaret ab alijs se oīno mouere nō posset. Cū autē nullus medicorū eidez subuenire potuisset: extitit quidā tribun? frontonius: qui germanā suā asseruit per quendam valentinū icthyrañ. epm a simili passione liberatā. Quē craton p quosdā nobiles amicos suos ad se romā acceruit: et vt filiū suū sanaret sicut et germanā tribuni sanauerat instāri? supplicauit. Promittens ei dimidiū suarū facultatum: si filiū suū redderet sibi sanū. Sanctus hō eius diuitias contēpsit: sed pauperibus dandis persuasit: nīlūq̄ aliud ab eo petiit: nisi vt in xpm crederet: et filius eius salutē perciperet. Qui dū se cū omni familia et tribus eius discipulis fidē xpi percepturos pmitteret: si filium eius curaret: ingressus valētinus cū filio cratonis cubiculū: tota nocte in oratiōe pseuerauit. Et circa mediā noctē subito lux maxima in cubiculo effulsi: et ceremon sanatus cū epō psalle re cepit. Et facto manevalentinus puerū patri erectū restituit atq̄ cratonē cum vxore et filio et omni eius familia: necnō proculū phebū et apollonū baptizauit: et in fide diligētē instruxit. Ceremon autē discipulus eius effectus epm predicantē sequebat. Cū autē prefati cratonis discipuli xpm predicando multos conuerterēt: et valentinus epus plurima miraculorū signa faceret: senatores romani inuidia accensī eo q̄ ppter istos multi deozū cultū deserebāt: valentinū episcopū detineri fecerunt: et virgis cesus eo q̄ sacrificare nollet placido vrbis prefecto tradiderunt. Qui ipm in arca custodia reclusit: et mediā nocte populum timentem illum in ipō carcere decollari fecit. Eius corpus proculus phebū et apollonius noctu rapuerunt: et

ad ciuitatem icthyrañ. deferentes in suburbano ciuitatis honeste sepulture tradiderunt: vbi cum in dei laudibus iugiter persisterent tēra gentilibus traditi sunt licentio consulari. Qui sciens eos a multis populorū insignib? dilectos: noctis medio iussit eos sibi presentari: et immolare dijs recusantes capitali sententia clā destine puniri. Gratius de ciuitate illa discessit: et quo abiret nemini reuelauit. Quorum corpa a quodā abundio presbytero iuxta corp? sancti Valentini tumulata fuerunt. Passio horum recollitur decimo sexto kalendas martij.

De sancto Valētino presbytero et martyre Ep. cxxij.

Valentinus presbyter et martyr. Ro

me passus est sub claudio imperatore. Quē imperator de christiānitate accusatū teneri fecit in vinculis duob? dieb?. Dein de sibi in amphitheatro pntatū interrogauit: cur deos nō adoraret. Scris christi fidem constanter multis rationibus verissimam comprobauit et omnes deos gentium confutauit: in tantum vt imperator: ipm de sapientia cōmendaret. Verum dum calphurnius prefectus assistens claudio diceret imperatorē seductū: timentis imperator: populi astantis cōfusionem animo immutatus valentinum tradidit asterio principi: vt eum in domum suam adductum pariter tractaret: et ipm ad deozū sacrificia suaderet. Eum autem sanctus domum principis introisset: et christum lumen verum innocasset: vt domum asterij illuminaret: dixit ei asterius: q̄ quia christum lumen appellauerat si filiam eius adoptiuam cecam illuminare in christi nomine posset: ipse cum omni eius familia christo crederet. Sanctus autem presbyter oratione facta puellas illuminauit et asterium cum omni domo sua et filia conuertit et baptizauit. Que cum audisset claudius iussit asterium et puellam atq̄ omnem eius familiam reneri: ipsosq̄ cunctos ad ciuitatem ostiā missos per diuersa tormēta vita presente priuari. Quod cum valentinum iussit fustibus cedi: et contentem christum via flaminia adducum capite truncari. Eius corporis a quadam matrona fauinella collectum in eodē loco sepultum est. xv kalendas martij.

De sanctis Basso et Antonino et socijs martyribus. Ep. cxxij.

Bassus: antoninus: p

rotolicus: tyron presbyter: moyses: bassianus: agathon: dionysius et amonius apud alexandriam passi sunt. Quorum bassus: antoninus et protolicus pro christi nominis cōfessione in mare demersi sunt. Tyron hō presbyter: moyses

bassianus et agathon igne combusti fuerunt. Dionysius autem et amonius gladio cedente passionem consumauerunt. xvi. kalendas martij. Bechtheronymus in martylogio.

De sancto Sifinnio episcopo. Cap. cxxv.

Sifinnius episcopus

thasineus. qui ciuitas est prope ephesum et vocatur thaus apud ipsam urbem claruit. hic euryo et eutitica nobilibus parentibus in urbe ciuitatis ortus est. quorum precibus a deo obtentus est. cum prius prole careret: et gratia suscepta sobolis ecclesiam beati iohannis euangeliste apud ephesum sepius cum oblationibus uisitare. Qui dum infans adhuc uera matris lamberet: quarta sexta feria et sabbato semel tamen in die mammillas suggebat. Cum autem esset annorum octo a patre liberalibus disciplinis imbuendus traditur et in eius breui tempore perfectus eruditur. Die quadam missus a patre ut blada subiectis sibi gentibus dispensaret: rotam triticum pauperibus erogauit: quod pater audiens moleste tulit: ad suggestionem tamen filij ad horrea que prius ille uacuauerat processit: et ea omnia decoro et nouo frumento repleta diuinitus inuenit. Mortuo quoque episcopo thasineo. theodorus episcopus ephesinus metropolitanius ipse diuina reuelatione eidem ciuitati sifinnium licet satis recusantem eum adhuc esset annorum viginti in episcopum prefecit. Qui gregem dolicum sibi commissum uerbis et exemplis solite pascere curauit. Cum quidam leontius presbyter per annos octo loquela amisisset: sifinnius ei in christi nomine mandauit: ut die natalis domini tunc de proximo futuro missas populo celebraret: quod et ille adimpleuit: loquela sibi exinde plenius restituta. Post hec sifinnius filium mulieris uidue ab annis trini. maligno uexatum spiritu: post triduanum seium et orationem ac uigiliis as tribus diebus in ecclesia celebratis a demonio liberauit. Sed dum per annos xxxiiii. ecclesiam suam feliciter gubernasset die quadam hora sexta eo celebrante audita est uox de celis eum ad celestia uocans. Qui omni clero et populo conuocato: et in domino confortato: ea die qua postmodum decessit se ad dominum migraturum predicauit: et ut predicaretur sic euenit. Qui uenit nanque in pace. xvi. kalendas martij. Cuius corpus in ecclesia sancti iohannis euangeliste apud ephesum prout ipse iusserat delatum: ibique condigna ueneratione tumularum seruatur.

De sancto Eratone martyre. Cap. cxxvi.

Eraton martyr ciuis

athensensis orator insignis Rome passus est. Cuius cum filium ceremonem contractum sanctus ualentinus episcopus sanasset: ut dictum est in eius

passione. xvi. kal. martij. conuersus est ad christum craton cum filio et omni familia sua: et ab eodem episcopo baptizati sunt. Postquam uero ualentinus episcopus passus est. Eraton etiam a senatu romano ex inuidia deuentus et eorum sententia decollatus est. Cuius corpus cerimon filius sepepeluit in predio suo. xv. kalendas martij. Qui post patris martyrium in sanctis operibus christo deseruens: et ipse post tempus aliquod laudabiliter ex hac uita decessit.

De sanctis Faustino et Iouita martyribus. Cap. cxxvii.

Faustinus et Iouita

faustinae et iouite martires apud ciuitatem britannie passi sunt sub adriano imperatore. Quorum prior in presbyterum: secundus uero in diaconum in ciuitate mediolanensi a sancto apollonio episcopo ordinati: apud britanniam christum dominum predicabant. Quos imperator adrianus ipsam urbem ingressus comprehendi fecit: et sacrificare nolentes in equuleo leuari et torqueri iussit. Qui cum ex equuleo soluti ante capitulum starent illi: unus de ministris nomine calocerus conuersus est: et magnum deum christianorum clamare cepit. Quem adrianus extra capitulum eici fecit: faustinum uero et iouitam in ergastulo concludi. Ad quos uisendos christus noctu uentus cum luce nimia confortauit eos. Cumque hec custodes carceris calocerus nunciassent uenit ille ad ostium carceris: et uisionem uidit: atque a domino exhortationem accepit: ipse uero custodibus fidem christi predicauit: et eos ipsa nocte conuertit. Et cum a sanctis martyribus omnes stantes ante ianuam carceris baptismum expeterent: angelus domini eduxit sanctos ianuam clausam: qui calocerum cum militibus ad sanctum apollonium adduxerunt. Illeque ipsos baptizauit hora quasi xij. Et cum altare non haberent: in quo dominicum corpus conficerent: subito apparuit quasi lintheamen niuicum extensum habens corpus domini inuolutum cum quattuor luminaribus accensis. Sicque omnes sacramenta eucharistia sumpserunt. Deinde ab angelo confortati sunt. Qui et sanctos martyres in carcerem reduxit: et cum eis calocerum et eius milites clausis ianuis et signatis intromisit. Mane autem facto cum hec adrianus uideret: et quod calocerum cum eius officio intra carcerem ianuam clausam introisset. Iratus omnes milites illos ante se adduci precepit: et eos omnes christum confitentem decollari mandauit. Calocerum uero faustinum et iouitam secum uinctos mediolanum adduxit. Quos sacrificare nolentes in equuleo leuatos diuina dante torqueri: deinde lampades ar-

De sanctis in mēse february occurrētibus Fo. lxxvi.

gentes eorum lateribus apponi. Et post hec stupā refina et oleo adhibitis ignē copiosum subter eos accendi. Orantibus autē sanctis: ignis ad statuas deorum que capitū imperatoris supereminēbāt: profilit: et eas incēdit. Imperatorve eo fugiens sanctos dei pedibus ad posteriora tauro: um ferocū ligari fecit et in filua dimitti: ut tracti post eos discerperent. Lauri hō in filua vti agni ad presepe steterūt. Angeli hō martyres exoluerūt: et eos tauris cū omni mansuetudine insequentibus ad civitatem reduxerunt. Venientesq; ad palatium eorum imperatore steterūt illesi: tauri hō omnes sibi obutos corribus vulcrabant: et ad sanctorum pedes humiliter procumbebant. Quis hec adrianus ar et magice deputaret voluit eos abinivē separare. Et calocerū quidem antiocho presidi tradidit puniendum: faustini hō et iouitam carceratos suo iudicio referuavit. Antiochus autē eorum alpes cortas esset trāsiturus calocerū ante se premisit custodie traditū. Custodes hō calocerum ad civitatem astēsi. adductū carceri tradiderunt expectantes aduentū antiochi. In rerea imperator cū sibi antiochus necessariū eēt: misit prefectum sapritiū ad civitatem astēsi. com mitrens eidem ut calocerū diris tormētis cruciaret: antiochum hō secum detulit. Calocerū hō in civitate astēsi. carceri mancipat. Secundū militem convertit: et eum ad faustinū et iouitam baptizandū mediolanū. trāsmitit: ut dicec in passione secūdi. iij. kalen. aprilis. Dum autē mediolanū venisset angelus dñi faustinum et iouitam de carcere ad secundū extra civitatem eduxit: a quibus baptisima nube quadā quam prebente suscepit. Et ecce columba de celo venit et sacram hostiā deferēs martyrib; tribuit. Faustinus hō secundū cōmunicavit: et residuū eucharistie ei dedit: ut ad martianū deferret q; apud tridonā vincens detinebatur: ut in eius passione dicec. ij. non. martij. Quo abeunte angelus domini martyres ad carcerem rediit. Post hec adrianus bixiam rediit: et martyres christi secū reduxit: quos sacrificare nolentes capitali sentētia damnavit. Quorum corpora bixie a christians sepulta sunt. xv. kalen. martij. Calocerū hō post hec sub sapritio proconsule in civitate astēsi. martyrium consumavit: ut suo loco dicerur. xij. kalen. aprilis.

De sancto S. usto monacho et confessore. Cap. cxxvij.

Ustus monachus beati bñdicti discipul; fuit. Qui eiusdem beati patris vitā cōscripsit. A quo cū sancto mauro abbate ad gallias missus eidez mauro et inde semp adhenit: et ipsius vite ac sanctitatis imitator: effect; hortatibus eū fratrib; suis suos actus et gesta memorie tradidit: et in ande

gaueñ. monasterio laudabilē vitaz dicit: et post magistrū trāsitū ad cassinēsi. monasteriū rediit: ubi et in pace in xpo q̄uit. xv. kalen. martij.

De ieiunijs quattuor tēporū. Cap. cxxix.

Ieiunia quattuor tēporū

poꝝ a calisto papa instituta sūt. Circa que triavidēda occurrūt: scz quare ieiunam? quattuor anni tēporibus: quare illis mētib; scz martio: iunio: septēbr: et decēbr: et nō alijs: et quare tribus in septimana diebus: scilz feria quarta: sexta: et sabbato. Primo igit vidēdū est quare quattuor anni tēporib; ieiunam? scz in vere: estate: autūno: et hyeme. Cuius quattuor assignant rōnes. Prima rō sumit ex parte ipsoꝝ quattuor tēporū anni. Quis ver est calidū et humidū. Estas calida et sicca. Autūnus frigidus et siccus. Hyēs frigida et humida. Ieiunamus igit in vere: ut noxiū humorē luxurie temperemus. In estate: ut noxiū calorē avaricie extinguiamus. In autūno: ut castigem ariditatem superbie. In hyeme: ut refrenemus frigiditatem accidie. Secūda rō sumit ex parte quattuor complexionū: qm̄ in vere augmentat sanguis: in estate cholera: in autūno melācholia: et in hyeme phlegma. Ieiunamus igit in vere: ut in nobis debilitet sanguis cōcupiscentie et inepre leticie. Sanguineus em̄ est libidiniosus et letus. In estate: ut debilitet cholera iracūdie et fallacie. Cholericus em̄ est iracūdus et versur;. In autūno: ut debilitet melācholia cupiditatis et tristicie. Melācholicus em̄ est naturalr cupidus et tristis. In hyeme: ut debilitet phlegma heberudinis et pigritie. Nā phlegmaticus est hebes et piger. Tertia rō sumit ex parte quattuor elementoz. Quis ver comparat aeri: estas igni: autūnus terre: hyems aque. Ieiunamus ergo in vere: ut in nobis edomet aer elatidinis et superbie. In estate: ut edomet ignis cupiditatis et avaricie. In autūno: ut edomet terra frigiditatis et ignozantie. In hyeme: ut edomet aqua levitatis et incōstātie. Quarta rō sumit ex parte quattuor etatum. Quis ver refert ad pueritiaz. Estas ad adolescentiā. Autūn; ad etatē virilitē. Hyems ad senectutē. Igit ieiunamus in vere ut simus pueri p innocētā. In estate ut efficiamur iuvenes p cōstantiā. In autūno ut efficiamur senes p prudentiā et honestā vitaz. Vel pot; ut satisficiam; deo quicqd; p illas etates aut p illas cōplexiones in quattuor anni tēporib; vel in quattuor elementis eū offendim;. Quare autē in illis potius mētib; q̄ in alijs ieiunam? duplex rō assignat. Prima rō est: ut iudeos imitemur qui quater in anno ieiunabāt. scilz ante pascha: ante penthecostē: ante senophegiam. scilz fixationē tabernaculi in septēbr: ante encensa. scilz dedicationē templi in decēbr. Secūda rō est: qm̄ hec ieiunia sūt in martio germināte terra

vt in nobis virtutū germīna oriant: vt maiore vel iunio quādo segetes colligunt: vt nos manipulos bonorū operum deo nostro reddamus. In septembze quādo vne vindemiant: vt nos diuina charitate inebriari valeamus. In decembze quādo herbe moriunt: vt nos vicia carnis mortificemus. **Quare autē tribus dieb' in hebdomada ieiunam' duplex similis rō reddat.** **Pri-**mo quia sicut homo cōstat ex quatuor elementis quantū ad corpus: et tribus virtutibus quā ad animā: videlicet rōnali: concupiscibili: et irascibili. sic per tres dies quattuor annū tēporibus ieiunamus: vt quisquid in carne vel anima delinquit: deo per ieiunium exoluamus: sicut quaternarius ad corpus: ternarius vō ad animam refert. **Secundo vt per hoc satisficiamus in die quicquid peccamus in mense. Nam singulis mē-** sib' trib' dieb' ieiunamus. Et sicut hec ieiunia in quarta feria: quia dñs a iuda ea die veditus fuit. In sexta: quia in cruce pepedit. In sabbaro: quia in sepulchro iacens discipulis tristitia dereliquit. Hec ex summa de officio iohannis belety: et ex dictis damasceni et gnelmi.

De sancto Onesimo discipulo. Cap. cxxx.

Onesimus discipulus

lus apostoli pauli: seruus fuit philemonis nobilis colose si eiusdē apostoli familiarissimū. **Ubi a dño suo fugiens romā ad apostolum iam in carcere detentū venit: et sedule ministravit. Quem paulus ad xpm conuertit et baptizauit. Et ad dominum cum epistola que intitulat ad philemonē christianū et correctū remisit. In qua epistola paulus philemonē rogat: vt onesimo delictū ignoscatur: et ipm vt christianū et confratrē benigne suscipiat. Quem philemō apostoli intuitu manus misit: et ipm ad eum remisit. Apostolus vō ipm episcopū ephesi ordinauit. Qui peracto predicti carionis officio post passionē pauli iterū romā rediit: vbi et pro fide christi lapidat' occubuit. Corpusq; eius inde ad locum vbi fuerat epus constitutus: delatum est. Qui passus est. xiiij. kalen. martij: vt dicit ado.**

De sancta Juliana virgine et martyre. Cap. cxxxi.

Juliana virgo

et marit' passa est in ciuitate nicomedea tēpore maximiani imperatoris. **Hec aphyrican' nobilis et gentilis filia ex eadez vrbē oriūda ab annis infantibus christiana: tradita est in spōsas a pte cuiusdā eleusio pfecto. Quam cū sponsus traducere vellet: et virgo domini sibi copulari nollet:**

nisi fieret christianus: fecit eā pater suus exponi et grauer cedē. Sicq; flagellatā tradidit pfecto sponso eius. Ille ergo eam sibi presentatam et dudū examinatā: cum diceret se nullatenus sibi populandam: nisi fieret christianus: iratus iussit virginem extensam a quattuor sibi iniuicē succedētib' virgibus crudeliter cedi: deinde per sex horas capillis appendi: et post hoc plūbū liquefactū in caput ipsius pfundi. **Quod cū nihil sibi nocuisset: eā cathenis ligauit: et in carcerem reclusit. Ad quā venit belial demō in specie boni angel: et dicit: qd christus ipm ad eam miserat: et cuius sibi parte mandabat: vt dñs sacrificaret: ne in tormentis male deficeret. Juliana vō dubitans: cum lachrymis orauit: vt domin' sibi reuelaret quis esset qui talia suaderet. Factaq; est vox ad eam: vt ipsum apprehenderet: et qd esset confiteri cogeret. **Que cum demonem tenuisset: interrogansq; qd eēt: dixit ei qd belial demon erat: et qd pater suus beelzebuth ipsum ad eam decipiendam miserat: qui et demōes facit grauer flagellari quoties a christianis fuerint effugati. Dixitq; qd erant innumerabiles demones: qd a dicto beelzebuth ad omnia mala perpetrāda mittebantur. Ipse multa scelera committi fecerat: et nunq; ab ali quo christiano eo modo derentus fuerat. Nam adam et eam fecerat in paradiso preuarcare: et abel a cayn occidi: et populū in deserto ad vitulum adorādum conuertit: et tres pueros in camino ignis immisit: et iherusalem inflammari: et alia multa plurimis pessima opera perpetrari. Tunc iuliana manibus retrosum ipsum ligauit: et cum cathena qua vincita erat diuissime verberauit. Et cum die sequenti iussu pfecti de carcere educeret: demonem post se trahebat ligatum. Qui cum misericordiā eius peteret: ne amplius de se ridiculum faceret: per totum forum illum traxit: et tandem in latrinā quādam proiecit. Et cum ante pfectum consistens christum confiteretur: in quadam tora extenditur: intantum vt omnia ossa eius vsq; ad exitum medullarum confringeretur. Angelus autē domini rotam cōminues virginem in momento sanauit. Quo miraculo viso centū viginti gentiles promiscui sexus ad christum conuersi sunt: et in confessione nominis christi decollati. Deinde in ollam plumbo liquefacto repletam iussu eleusij mittitur: sed plūbo velut suauis balneo tepfacto virgo illesa educitur: qua educta plumbus ebullies prositit: et septuagintaq; gentiles ex circūstantibus interfecit. Tūc preses gladio caput eius amputari precepit. Quā demon quē verberauerat in specie iuuenis insequi cepit: et gentiles exhortari: ne sibi parcerent que deos vituperauerat: et se nocte precedente grauer flagellauerat. Et cū ipm virgo respuisset: auisit demon: dubitans ne iterum se capere vellet. Ducta est igit' extra ciuitatem.****

De sanctis in mēse february occurrētibus. Fo. lxxij.

et oratione premiffa decollata est. Eius corpus sepelita fenarix accepit: et eū in nauī derulit: ut romā ueniens ipm ibidē sepeliret. Sed orta tempeftate nauis in fines campanie ad portus puteolanum impellit: et ibidē vno miliario a mare corpus uirginis sepelit. Etenus nō non post multo tēpore nauigās maris tēpeftate cū trigintaquatuor uirīs submersus est. Passa ē autem uirgo xpī. xiiij. kalen. martij.

De serō pollochronio epō et mar. La. cxxxij.

Pollochronius ep̄s et martyr: apud babylonā ciuitatem passus est sub decio cesare. Qui cū aduersus persas congressus esset: et habita uictoria multas ciuitates obrinuisset: ueniēs ad ciuitatē babilonicā Pollochroonium ep̄iscopū xpianorum tenentē iussit cū presbyteris parmeno: elymate: et chrysofello: et diaconibus luca et mutio: quos fecit duci ad sacrificandū: et sacrificare nolētēs ac xp̄m cōfiterēs in custodia reclusit multis diebus. Interimq; in ip̄ay:be templū saturno edificauit. Et cū ad nouum templum ep̄m cum eius clero duci fecisset: et ut sacrificia offerrent instaret: et pollochronius neq; sacrificare neq; uerbū aliqđ decio respondere uellet interrogauit decius permentū cur ep̄s eorū mutus effectus esset: qui respondit: qđ nō obmutuerat: sed os sanctū in stercoza coinquinare uolebat. Propter qđ decio linguā parmenij precidit fecit: qđ tamē ut prius experire loquebat. Tūc iratus decius iussit os pollochronij lapidibus contūdi. Et dū cedere emisit sp̄m. Post hec decius ambulās in ciuitate cordulā: parmenij et socios fecit uinctos adduxit: de quibus in eorū passione agef decimo kalen. martij. Corpus nō pollochronij ante templum dimisit. Quod duo reguli abdon et fenne xpiani noctu colligentes ante muros babilonicumularunt decimotertio kalendas martij.

De sancto Sauino epō. La. cxxxij.

Sauinus ep̄s ciuitatis canusine claruit tpe torille regis gorbuz. Qui inter cetera dona sibi a deo concessa: spū pphetico claruit. Quod torilla rex gorbuz audies minime credidit: sed probare studuit quod audiret. Eū em̄ in eisdē partib; deuenisset: et a uirō deuinitatus ad eius deperā discubuisse: cū iam ep̄s longo sentio lumen oculorū amississet: puer ex more eidē patri poculū prebuit: sed rex silenter manū extendēs calicē puero abstulit: eūq; per se uice pueri epō porrexit. Tūc ille calicē accipiens: sed tamē ministrū nō uidēs dixit: uiuat ista manus uiuat talis minister. De quo rex letus erubuit: qđ quis deprehensus esset: in sancto quod querebat inuenit. Cum autem sabinus longo sentio traheretur: archidiaconus

eius ep̄iscopatum ambiens: uinifus: et eius animū precio precibusq; corrupit ut mixto uino sibiuenenum propinaret. Qui refectionis hora ep̄scopo ueneni poculum obtulit: sed ep̄scopus eidem ut illud statim biberet imperauit. Tremefactus pincerna deprehensus se sentiens maluit moriturus bibere: quā penas pro tāta homicidij culpa tolerare. Tūc ad os sibi calicem posuisset: ep̄scopus compefcuit seq; uenenum bibiturum obtulit: mandans ut ad illos qui sibi dederat iret: etq; diceret qđ sauinus quidem uenenum biberet: sed ipse minime ep̄scopus esset. Facto ergo signo crucis uenenum ep̄scopus bibit: et illesus permansit: eademq; hora archidiaconus eius alibi existens subito defunctus est: ac si per os ep̄scopi ad archidiaconi viscera mortiferum transiisset. Qui uisit in pace uir domini. xiiij. kalendas martij. Hec gregorius. iij. dial. cap. v.

De sanctis Maximo et Claudio socijs martyribus. La. cxxxij.

Maximus et claudius fratres canj pape et gabini presbyteri: et uxor claudij prepedita et filij eius alexander et cucia preclarissimi genere et urbe: agente fratre eorū bino presbytero a sancto caio papa baptizati sunt. Ob hoc iussu diocletiani imperatoris tenti sunt a iudice iulio. Et maximus quidem capitalem sententiam accepit. Claudius nō cum coniuge et filijs in exilium deportati: deinde incendio cōcremati odoriferum martyrij sacrificium domino reddiderunt. Quorum corpora in mare apud ostiam iactata fuerunt. Sed eorum reliquias christiani requirentes cum corpore maximi iuxta muros ostie uerbis sepeluerunt. Qui passi sunt. xiiij. kalendas martij.

De sancto Symeone ep̄scopo et martyre. La. cxxxv.

Symeon ep̄s hierosolymitanus et martyr: p̄pinq; saluatoris fm carnē exstitisse dignoscitur ac filius cleoppe qui fuit frater ioseph iusti: ut dicit Hieronymus. Hic ut. iij. ecclesiastice hystorie habetur post sacrobium fratrem domini hierosolymorum pontifex: sub persecutione traiani imperatoris cum iam esset decrepitus: accusatus est ab attico cōsulari tanqđ christianus. Qui ab eo tentus multisq; supplicis affectus: tandem crucis patibulo appensus martyrio consumatus est: omnibus qui aderāt etiam ipso iudice de eius patientia admirantibus: et qđ. cxx. annorum senectutis crucis patibulū pertulisset: qui passus est. xiiij. kalendas martij.

De sancto Sabino presbytero et martyre. La. cxxxvi. i. iij

Cabinus presbyter et martyr nobilis civis romanus ex genere diocletiani imperatoris et frater sancti cæsaris pape fuit. Hic liberis libus studiis dux esset gentilis non mediocriter eruditus: factus christianus et presbyter libros et tractatus ad fidei eruditionem plurimos compilabat. Hic germanos maximus et claudius cum uxore claudii et filiis ad christum convertit: et per manus cæsaris pape baptizari fecit. Filiam quoque suam susannam virginem pulcherrimam ab infantia christianam sacris litteris erudit. Que cum ob eius nobilitatem et elegantiam a maximiano diocletiani filio in coniugium peteretur: et puella consentire nolleret: dicens se christo domino desponsatam non posse alicui viro: et potissime idolorum cultorum matrimonio copulari: et gabinius presbyter ab imperatore requisitus: eam ad hoc compellere nolleret: in carcerem iussu augusti mittitur ibique fame et vinculis maceratur. Qui etiam post aliquot tempus ibidem expiravit. Cuius corpus cæsar papa germanus eius sepelivit. xi. kalendas martii.

De sanctis Septuagintanovem martyribus. Cap. cxxviii.

Septuagintanovem martyres apud siciliam passi sunt: Qui sub diocletiano augusto per diversa tormenta confessionis sue coronam a christo sibi paratam percipere meruerunt. ii. kal. martii. Hec hiero. in martylogio.

De sancto Symmacho papa et confessore. Cap. cxxix.

Innumerabiles sancti martyres quorum numerum solus dei scientia colligit apud tyri civitatem passi sunt. De quibus octavo libro ecclesiastice hystorie scribitur: quod diversi sexus et etatis ac ordinis ex egypto illuc advenientes persecutione in christianos imminere a paganis tenti sunt. Et confitentes christum primo quidem per omne corpus flagris laniati: deinde in arena bestiarum diversorum generum traditi sunt. Cum autem a feris minime lesi fuissent aliique gentiles rei mortis bestiarum subiecti subito lacerati essent. Iterum sancti martyres feris exponuntur: ut ex paganorum moribus incitate in sanctos ferociores redderent. Et cum nec sic in eos prevaluissent mutatis super eos ferocioribus animalibus omnino intacti permanserunt. Quod dum pagani magice ascriberent ad alias feritates feris immaniores se converterent. Et alios quidem ex sanctis gladiis trucidarunt: alios flammis incendunt: alios in mari necaverunt: alios capitibus absciderunt: nonnullos etiam inedia consumaverunt: quosdam vero reclusos: quosdam vero deorsum verso vertice patibulis affixerunt: qui omnes in confessione veritatis coronas passionis a domino perceperunt. Horum gloriosam multitudinem ad victoriam incitabant beati et tyranus et silvanus et philenus et atque linus episcopi

Tertius

Fnecon cenobius presbyter qui omnes una secus felici agone palmas adepti sunt. Nam tyranus et silvanus episcopi bestiarum moribus interierunt: philenus et linus episcopi ignibus consumpti: cenobius vero presbyter cum pluribus alijs decollatus est. Horum omnium passio recollitur. x. kalen. martii.

De sancto Symmacho papa et confessore. Cap. cxxix.

Symmachus papa natione sardus ex patre fortunato anastasio secundo pape in pontificatu romano successit et sedit annos. xv. menses. vii. dies. xviii. In cuius electione tanta rome dissensio fuit: ut electo quodam laurentio una cum symmacho: senatores laurentii partibus fauentes adversus ceteros qui symmacho adhaerebant: bellum inferrent multaque cedes et homicidia facientes: plerisque sacerdotum et clericorum ac civium extirperunt. Denique ambo vno die ordinati sunt. Symmachus quidem in ecclesia constantina: laurentius vero in ecclesia sancte marie. Sed cum neutra pars alteri cederet: conduxerunt: ut lis incepta iudicio regis theodosii finiret. Qui ravenna positus dum legatos partium audisset: decrevit: ut quem maior pars cleri et populi elegisset: ipse in sede apostolica resideret. Sicque symmachus in quem maior pars convenerat pontifex factus constituit: laurentium episcopum in nicena civitate intuitu misericordie. In hac dissensione sanctissimus paschasius ecclesie romane diaconus partibus fauebat laurentii bona fide. Die symmachus constituit: ut omni die dominico in natalicij apostolorum et sanctorum precipuorum. Gloria in excelsis deo canteretur. Et que sequuntur post verbum angeli addidit in eodem hymno. Post paucos annos criminatur symmachus ex invidia per falsos testes: et occulte laurentius renovatur: et iterato clerus dividitur quibusdam adherentibus symmacho nonnullis autem laurentio. Sed convocata synodo cccv. episcoporum expurgatur symmachus de crimine falso: et cum gloria restituitur. Laurentius vero depositus cum suis condemnatur. Post hec symmachus in pace sedi apostolice presides: sanctitate conspicuus quievit in pace. ix. kalen. martii. Sepultusque est apud sanctum petrum miraculis coruscans.

De sanctis in mēse februarij occurrētibus So. lxxviij.

De cathedra sancti Petri apostoli
antiochie facta.

Cap. xl.

Cathedra san

cti petri apostoli ab ec
clesia festiue celebraf:
quia tūc beatus petr⁹
apud antiochiā in ca
thedrali honore subli
matus fuisse perhibe
tur. Huius autē solenni
tatis institutio: tripli

cem causam videt habere: scz ppter hystoriam:
ppter figurā: et ppter prauā cōsuetudinē abo
lendā. Prima causa est ppter hystoriā. Eū em
beatus petrus antiochie p̄dicaret theophilus
pnceps illius ciuitatis: eo q̄ pplm seduceret:
apostolū fecit in carcerē vinculari et fame die
bus plurib⁹ affligi. Qui iā pene deficiēs xp̄m
ne se deserat deprecaret: et ab eodē celica voce
confortat. Audiēs paulus de carceratione pe
tri ad theophilū iuit: et se multarū artium sum
mū opificem esse dixit: ppter quod a p̄ncipe
rogat⁹ in eius curia mansit: et post dies tres ad
petrum in carcerē latēter intrauit: et vidēs euz
pene cōsumptū amarissime plorās eū vocauit:
et in eius ruc̄s amplexus ip̄m cibo refocillauit:
et multis cōfortatū sermonibus dimisit. Deide
paulus caute repro tpe theophilo suggerebat:
q̄ eius gloriā petri vinculatione deponestaue
rat: qui mēdicus et paup̄ nil mali ppetrauerat:
sibiq̄ in multis pdesse poterat. Et cū theophi
lus paulū interrogaret: in quo sibi petrus pro
desse posset. Paulus tanq̄ se alienū fingēs: di
xit q̄ audierat petrū oēs egros sanasse et mor
tuos suscitasse. Tum hec theophilus vti delira
mēta dispiceret: ad hoc tandē deuenit: vt si pe
trus filiū suū: licz annos ante defunctū suscita
ret: ip̄e eū in pace dimitteret: et fidē cū oī pplō
suo suscipet. Ingressus ergo paulus ad petrū
eidē narrauit: q̄lter theophilo filiū suscitādūz
pmisit. Educ⁹ ergo petr⁹ de carcere ad sepul
chrū accessit: et cū orōnē fudisset p̄tinuo inue
nis resurrexit. Tūc theophilus cū vniuerso po
pulo credidit: et gl̄iosam eccliam ad nutū apli
fabricauit. In cui⁹ medio ppli cathedrā loca
uerūt: et in ip̄a petrū exaltauerūt: in q̄ sedit an
nis. viij. Deinde romā veniēs in cathedra roma
na p̄fuit. ānis. xxv. Eū autē petrus ex antiochia
ad ip̄s discessisset: simō magus illuc accessit: et
p̄dicās figmēra mlta atq̄ signa fallacia ostē
dens pplm oēm a fidei veritate puerit: et p̄tra
petrū ip̄m terribil⁹ cōcitauit. Petr⁹ hō rediēs
et p̄dicra reperiēs: simoniscq̄ fallacias detegēs
veratos ab oī lāguore curauit: et opp̄sos a de
monibus liberauit. Sicq̄ pplz ad vitatē fidei
renocauit: et infra dies. viij. plusq̄ decem milia
hōim baptizauit. Tūc q̄ ppl̄s nudis pedib⁹ ad
petrū accessit: agēs penitentiā q̄ simonī mago

consensit: et ip̄m vna cū p̄ncipe theophilo iterū
in cathedra sublimauit. Ideo ecclia de ip̄s
p̄ma cathedratiōe festū agit: quōs scda qua ro
me sedit p̄ncipalior fuerit: vt dictū est supra in
alia cathedra petri. xv. kal. febr. **C** Scda rō est
ppter figurā. Nā petrus in triplici ecclia exal
tatus fuit: scz in ecclia militantiū: malignantiū:
et triūphantiū: et hoc s̄m triplicē festiuitatē quā
de ip̄o ecclia celebra. Est em̄ exaltatus in ec
clesia militantiū ei p̄sediēdo: et eam in fide lau
dabiliter regēdo. Et hoc q̄tū ad p̄sentē solēns
tate que dicit cathedra: q̄ tūc sup eccliam antio
chenā pontificatū accepit: et ea seprēnio guber
nauit. **E** Est etiā exaltat⁹ in ecclia malignantiū
ip̄am dissipando et ad dñm cōuertendo. Et hoc
q̄tū ad scdam festiuitatē que dicit ad vincula: tūc
em̄ malignantiū iudeoz eccliam dissipauit: et
multos cōuertit. **E** Existit insup exaltatus in
ecclia triūphantiū in ip̄am scz feliciter intro
eūdo et xp̄o dño conregnādo. Et hoc quātū ad
tertā festiuitatē q̄ est passionis ip̄s: q̄ tunc
in ecclia triūphantiū introiuit. **L** celebra autē
et festū eius ter in anno: ppter p̄nilegiū: ppter
officiū: et beneficiū. **P**ropter p̄nilegiū qd
habuit triplex. Fuit em̄ p̄e ceteris dignior an
ctozitate: q̄ clauēs regni celoz accepit. Fuit et
feruētor: in amore: q̄ cū maiori feruore xp̄m di
lexit q̄ alij apostoli. Fuit etiā efficacior in vir
tute: quā ad vmbra petri sanabantur infirmi:
ideoq̄ festū ei⁹ ter in anno celebraf. **P**ropter
officiū: q̄ officii p̄lationis habuit sup vniuer
sam eccliam: que diffusa est in asia: africa: et eu
ropa: ideo ecclia ter in anno celebraf festū ei⁹.
Propter beneficiū: quia absoluit nos a trib⁹
generibus peccatoz: scz cogitationis: locutio
nis: et operationis: vel q̄ homo facit in deuz: in
proximū: et in seip̄m. **T**ertia causa huius fes
ti est ppter prauā cōsuetudinē tollendā. Eō
suetudo em̄ fuit gentilibus: vt ait Job. belety
singulis ānis circa dies istos epulas offerre su
per tumulos parentū suoz: q̄s nocte demones
consumebar. Ip̄i autē eas ab animab⁹ circa ses
pulchra errantibus quas vmbas vocabāt eas:
purabāt absumi. **Q**ue cōsuetudo epularū cum
a xp̄ianis extirpari nō posset: statuerūt sc̄i pa
tres festū cathedre sancti petri: tuz de illa que
fuit romē: tum de illa q̄ fuit antiochie: vt eo die
quo talia per paganos fiebāt in reuerentia de
monum: eodē die christiant̄ charitatiue epula
rētur in subsidū pauperū: et honore p̄ncipis
apostoloz. Ideoq̄ talē die in aliquib⁹ locis ce
lebrantur cōiūsa: et vocaf festū epularū sancti
petri: scz. viij. kalen. martij. **H**ec Job. belety.
Post cathedratiōē autē suam beatus apo
stolus scripsit duas ep̄stolas que canonicē no
minātur: quarum secūda ppter stilli dissonan
tiam a pleriscq̄ non illius fuisse narratur: marci
euangelium dicasse dicitur. **H**ec hieronymus
de viris illustribus.

Ziber

De sancto papa episcopo hieropolitano. Episcopus. cxiij.

Apianus hieropolita

Dominus episcopus iohannis apostoli audis-
tor polycarpi quoque discipuli et
cōsodalis fuit. Hic ab eodem episcopo
apud hieropolim predicante ordi-
natus episcopus eiusdem ciuitatis: postquam gregi dñico
pluribus annis laudabiliter presuit: beato fine
in christo quiescit. viij. kalē. martij. Hic quinq[ue]
libros de verbis dñi composuit. Hec Hieronym[us]
de virtis illustribus.

De sancto Aristione discipulo. Episcopus. cxliij.

Aristion discipulus

Agnus de. lxxij. discipulis fuit: qui
bini ab eo missi sunt ad predican-
dus. De quo in passione barnabe
apostoli merito habetur. Qui post
peractus predicationis officium apud salaminā
in cypro insula in domino requiescit. viij. kalē.
martij: ut dicit ado.

De sancto Abillio episcopo. Episcopus. cxliij.

Bilius episcopus

Alexandrinus fuit. Qui
post beatum marcum
secus pontifex ibidem
constitutus: siquidem post
ipsum marcum primus exte-
rerat anianus: annos
xiiij. eidem sedi presi-
dens sacerdotius vite

conspicuus ministravit: et. viij. kalē. martij in
christo quiescit: ut dicit ado.

De sancto Polycarpo presbytero. Episcopus. cxliij.

Polycarpus presby

Pater et confessor christi tempore dno
clementiani et maximiani imperato-
rum claruit. De quo in beati seba-
stiani passione supra. xiiij. kalē.
februarii merito facta est: et di-
ces infra in passione ryburij. iij. idus augusti.
Hic una cum beato sebastiano multos ad christum
conuertit: et plurimos baptizauit. Nam cum beatus
sebastianus a zocoro nicostrati p[er]miserim: que
dudum muta existerat loquelā restituerat: et ipas
una cum viro suo et familia necno tranquillinus
et martia pareres marci et marcelliani conuer-
tisset: ipos oēs polycarp[us] sacri fontis vnda p[er]fu-
dit. Et cum nicostratus a fratre suo claudio com-
mentariense obrinisset: oēs carceratos ad do-
mum suam adducit: eos oēs ad xpm p[er] sebastianum
conuersos idē psbyter baptizauit. Et quō eidem
claudio nicostratus retrulit: quiter vxori sue lo-
quelā sebastian[us] recuipasset: obrulit claudij se-
bastiano duos filios: quos p[er] hydrotic[us] alter
vulnerib[us] obfessus erat: quos scilicet sebastian[us]

Tertius

filii sanos effecit. Laudat[ur] quia una cum ipsis con-
uersos: polycarpus p[re]dictus diuino fonte rege-
nerauit. Deinde cum chromatius vrbis p[re]fectus
grauit morbo laqueus decuberet: et tranquillinus
ad eum polycarpum et sebastianum ad duxisset: ille
ab eis p[er]uersus oia idola in domo sua existētia
destrui p[er]miserat: sanatus est mox chromatius cum
ryburcio eius filio ad fidē xpi rediret: quos post
carpus psbyter cum familia sua que erat vltra. D.
cccc. p[er]missi teras filii baptizauit. Post h[oc] autē
cum iussu diocletiani chromatius p[re]fect[us] i exiliū
apud capaniā cum multis xpianis mitteret: polycarp[us]
psbyter sp[irit]e secū exiliū subijt: ut xpian[us]
nos existētes ibidē exhortaret: vbi multo tēpe
fideliter deo seruies: oronib[us] et p[re]dicationi inhi-
stens in pace vitā finit. viij. kalē. martij.

De sancto Berardo episcopo et martyre. Episcopus. cxliij.

Berardus

Berardus episcopus et martyr ve-
nerarum ciuitate
oriundus a pueris
t[er]tia deo deuor[us] ecclie scilicet mar-
ci canonicus fuit. Sed ad vitā
artore anhelans religiois ha-
bitu suscepto. Dum ad sepul-
chrum dñi p[er]geret visitandum:
pannoniā deuenit: vbi a scro

stephano christi anissimo vngarie rege: qui euz
seruū christi eē cognouit retētus est: dimissisq[ue]
socijs euz quibus pergebat ibidem mansit. Et
in quodā heremo qui bel vocat p[er] annos septē
solitaria vitā duxit. Post hec a rege quibus satis
gentēs ad epatū p[er]notus est. Qui p[er] ciuitates
et castella pannonie circūies verbū dñi p[re]dica-
bat. Sedem autē suā iuxta flumē morisij fluminis
statuit: quam et morisens appellauit. Ubi et
eccliam sancti martyris georgij cōstruxit: in qua
et altare dei genitricis erexit: ante quod argen-
teum thursbulū cum thymiamate perpetuo collo-
cauit: et ibidē semp[er] conseruari decreuit. Beatā
enim dei genitricē deuotius coluit. Cū et singlis
sabbati diebus officij eius cum nouē lectionib[us]
ibidē cōstituit celebrandū: quod vsq[ue] in p[re]sens ser-
uatur. Episcopatu quoque strenue gubernabat:
sepius ad heremū aliquot diebus diuerterat.
Deinde ad sedē suā rediens officij sibi inuictū
adminstrabat: et iugiter predicationi vacabat.
Defūcto ergo stephano rege successit ei rex pe-
trus. Eius regnū cum vnus ex principib[us] inua-
sisset: et plurimos nobiles occidisset: venit mo-
risenav[us] ab episcopo gerardo die pasche coronare.
Eius coronationē nedū scilicet facere recusa-
uit: sed nec ipsi interesse voluit: quin post eisdē
ut regni inuasori et p[re]datori interfectionē ipius
post triennij futurā p[re]dixit. Quod ut p[re]dixerat
enent. Deinde post annos quinq[ue] cum ad albam
ciuitatē p[er]geret: hospitatus apud eccliam san-
cte saune: martyriū suū in crastinū futurū p[re]dixit.

De sanctis in mēse february occurrētibus Fo. lxxi.

nunciavit. Sequenti die missarum solēnis celebratis cum esset iuxta flumen danubium ab infidelibus captus lapidari cepit. Dumq; lapides in ipsum facti in aera penderēt: lācea trās-nerberatus cum pluribus alijs xpīantis gladio cecis ibidem occubuit: vbi & sepultus fuit. Sed processu temporis inclutus rex andreas corp⁹ martyris transfudit moisenam: vbi & miraculis claret. Passus est aut. vij. kal. martij. Hic sc̄tus plures homelias & sermones preclaros per solennitates per anni cīrculum edidit: in quib⁹ eius doctrīna & sapientia liquido demonstrat: & precipue qz devotus beatissime virginis fueret in cuius laudem multa p̄clare dicitavit.

De sancto Berardo episcopo & confessore. Cap. cxlvi.

Berardus episcopus leucorum sanctitate mirabilis extitit. Qui. xij. anno henrici imperatoris tertij miraculis clarus ad xp̄m migravit. Et a leone papa calcidonensi synodo quarta celebrata canonizatus fuit: & intra sanctorum confessorum numerum in ecclesia honorandus censitus est: vt dicit frater Vincentius in speculo.

De sancto Sereno martyre. Cap. cxlvij.

Serenus monachus & martyr sub maximiano imperatore apud syriam passus est. Nam cum ipse sibi horum excoleret & vnus ex domesticis imperatoris amicus intimus esset: quadā die v̄ro rem illius in horum suo hora incongrua deambulante repperit: eamq; acriter de inhonestate increpauit: q̄ sola hora inepta monachi permerium introfisset: eam quoq; cum indignatione eiecit. Que viro suo de sereno conqueritur: & q̄ eam turpiter eiecisset lamentatur. Qui verbis confugis ad iracundiam morus: quem dudū vt amicum celauerat: maximiano vti xpīanum accusat. Sicq; serenus iubente imperatore rērus & se christianaum confessus capite cecus est vij. kalen. martij.

De sancto Sereno abbate. Cap. cxlvij.

Serenus abbas summe continentie fuit. Que non solū in eius actibus: sed etiā in aspectu conspici poterat. Quā a deo in tantum crebris orationibus impetravit: vt nec etiā se naturalib⁹ incertis inquietari: vel in sopore sentiret. Qd̄ adhuc fortiorib⁹ ieiunijs & assiduis orationib⁹ exstans: ad rāta mētis & corporis puritatem deuocit: vt vix in se motū naturale sentiret acti p̄uulsi & lacēs sentire dignoscif. Et dū huiusmodi gratie p̄eueratā lacrymis flagi-

rarer: angelus eidem in somnijs afflavit & eum p̄ ventrem nonacula secuit: & teceore ac itestinis educis & extricatis: oibusq; mūdissime lotis cūtra interiora suo loco reposuit: sibiq; dixit oia incertina carnis in eo abinde fore p̄cisa: p̄petuāq; in posterum mentis & corporis ipm̄ obtinuisse: vt perlerat a dño puritatem. Hec in vitis patris.

De sancto Athasia aplo.

Cap. cxlvij.

Athasia aplo iude p̄ditoris substitutus est. Lū em̄ iter ascensionē & p̄thecosten apli in cenaculo simul essent. Tūdes petrus q̄ n̄uerus aploz erat imunitus: q̄s dñs tñ in nūero duodenario elegerat: vt fide trinitatē in q̄tuor mūdī trib⁹ p̄dicaret: cū eēt

oēs discipuli in cenaculo syon numero. cxx. eturgens in medio eoz eos allocutus est: ostendens ex textu diuine scripture in psalmo p̄phetatū: q̄ iudas p̄ditor p̄iturus erat: cuius apostolatū ali⁹ accipere debebat. Erhorat⁹ fratres vt aliquid ex ip̄is eligerēt: quē in locū iude surrogarent. Qd̄ cū oibus placuisset: elegerūt duos inter ceteros sanctiores. s. ioseph iustū: qui vocabatur barsabas: filiū cleophe & fratrem iacobi minoris: & mathiā: & orōne p̄missa dederunt sortes eis. Et cecidit sortis sup mathiā: & annūterus est cū. xi. aplis. Et nota q̄ hoc exēplo non est sortib⁹ v̄redū: vt dicit hieronym⁹: qz priuilegia paucorū non faciūt legē cōmunē. Hec q̄ dicta sunt habent Actū. i. Lū ḡ apli ad predicandum essent diuisi: mathias apls iudeā in sortem predicationis accepit. Qui tñ vt alibi reperitur prius in macedonia p̄dicauit. Bēstles hō ei⁹ fide & sanctitate p̄bare volētes: quadā portionē rossicā que cūctos b̄dētes visu p̄uabatur: sibi dederunt. Quam in noie xp̄i b̄bit: & nullā lesionē incurrit. Et cum illa portio plusq; ecl. execasset: ille singulis man⁹ imponēs oēs illuminauit. Diabolus hō in similitudinē infantis canis eis apparuit: suades vt mathiā occiderent qui cultū eozū euacuabat. Quē p̄ triduum quiesierūt & in eozū medio cōsistentē minime viderunt. Tertiā die se eis sponte manifestum vinctū in carcerē recluserūt: vbi demones sibi apparētes in cū dētibus fremebāt: s̄z appropinquare nō poterāt. Dñs aut cū multo lumine sibi assistens eū confortauit: & ostio ap̄o liberum abire p̄misit. Et dñs iterū p̄dicaret: & quidā obstinati p̄sisterent: mox terra se aperuit & cūctos illos deglutiuit. Reliq̄ hō ad xp̄m cōuersi sunt. Post hec reuersus apls ad iudeā verbū dñi predicabat: multosq; in signis & p̄digijs cōuertebat. Lū inuidēs iudei eū in cōcilio statuerunt. Duosq; testes qui illū accusauerāt primo in ipm̄ lapides miserūt. Quos lapides in testi-

monium secum petijt sepeliri. Qui dñi lapidare
tur: securi in capite percussus spm̄ deo reddi-
dit. Eius corpus in iudea sepultū: deinde ro-
mam translātū in ecclesia sancte marie maioris
esse dicit: et ibidem caput eius pp̄lo demonstrat.
Qui passus est. vi. kalen. martij.

De sanctis lxxij. martyribus.

Cap. cl.

Septuaginta duo mar-
tyres sub maximiano imperatore apud
ciuitate syriam passi sunt. Qui mar-
tyrij certamen in p̄fara vrbe cōsumātes regna
mansura perceperunt. vi. kalen. martij: vt dicit
hieronimus in martylogio suo.

De sanctis victorino et victore et
socijs martyribus. Cap. cli.

Victorinus: victor:
nicophorus: claudianus: dioscorus:
serapio: et papias: apud egyptum
sub numeriano imperatore martyrij
passi sunt agere iudice sabino. Quorum primus in
p̄lamyndis circumforata missus: et per singula
foramina diutissime cultris trāspūctus est. Et
deinde capite truncatus. Scds amputatis mani-
bus et pedibus in eadē p̄lla missus: et sicuti pri-
or: trāspūctus et postmodū decollatus est. Tertius
cum in p̄lla ipaz sp̄ore fuisset ingressus: inde
indignatus illū inde educi: et dudū sup̄ craticulā
fecit assari. Et cum tali supplicio non moreret:
ipm̄ minutatim gladijs iussit concidi. Claudianus
et dioscorus flāmis incensi fuerūt. Serapion
et papias gladio cesi: omnes celebre martyrij
um dedicauerūt. v. kalen. martij.

De sancto nestore episcopo et mar-
tyre. Cap. clij.

Nestor eps et marty-
r in ciuitate p̄gen. p̄aphylie passus
est sub persecutione decij. Qui eius
die nocturne orationi insisteret po-
stulas vt grex xp̄i custodiret: cōprehensus est a
quodā principe curie hyrenarcho: qui eum ob-
tulit p̄sidi pollioni: quem ille nomē dñi mira li-
bertate et alacritate cōfiterent in equuleo leua-
tum: et crudelissime tortū: nolentē xp̄m negare:
cruci cōfigi mādauit. In qua dñi orasset emisit
spm̄. A fidelibusq; sepultus est. iij. kalē. martij.

De sancto alexandro episcopo et
confessore. Cap. cliij.

Alexander eps alexan-
drinus glorioso senio venerandus extitit.
Hic post beatū petrū alexandrinum
ep̄m et martyre ad eundē p̄motus ep̄atum non
immediate: sed post achilā: qui eidem petro im-
mediate successerat sicut et ipse beatus petrus
eisdem duobus tunc suis discipulis predixerat si-

bi dño reuelatū: arriū presbyterū suū heretica
p̄auitate corruptū et diuina charitate conuictū
de ecclia alexandrina eiecit: et postea in ter. ccc.
xvij. patres in niceno cōcilio dānauit. Qui in
reuerēda senectute anno: ū. lxxvij. apud eandē
vr̄bem laudabili fine quieuit. iij. kalē. martij.

De sanctis Juliano et canio eius
ministro martyribus. Cap. cliij.

Julianus et quidam

et minister noie canio
martyres apud alexan-
driam passi sunt. Cum
em̄ xp̄ianorū persecu-
tio desuēret: et iulianus
ita podagra constrictus
esset: vt neq; incedere
neq; stare posset cum
duobus ministris xp̄ianis eū
gestantibus in sella
iudici affertur: et quibus
ministris vnus timore
tormentorū que videbat
xp̄ianis inferri: cō-
festim negauit: alter vero
canio noie cum iuliano
no dño suo in cōfessione
perstetit. Quos iudeus
camelis impositos p̄ totā
iustitiam circūduci: et
flagris hinc inde inspec-
tate populo tādiu lan-
tari vsq; quo finem ip̄s
ouerberib; sortirentur.
Qui passi sunt. iij. kalen.
martij.

De sancto Leandro ep̄o. Cap. clvj.

Leander ep̄s

in hispania p̄uicia hys-
paliē. ecclesia feliciter
pastoralis cura ges-
bernavit. Hic eadē quē
beatus Gregorius mor-
tū libros scripsit. Eius
p̄dicatione et indu-
stria tota gothorū ges-
Per regē recaredū dep̄uata
ab arriana p̄auitate
ut nte cōuersa est. Qui
etiam frater eiusdē reca-
redi hereticū regē viuere
adhuc patre heretico
ab eadē heresi cōuersum
ad martyrij passionem
exhortando p̄duxit: vt
ponit gregorius. iij. dialo.
cap. xxx. et dicitur in
passione herminigildi
idibus aprilis. Qui et
officio p̄dicationis si-
deliter pacto: quieuit in
dño. iij. kalē. martij.

De sancto Jobane monacho. Cap. clvj.

Jobannes monachus

filius eutropij magistri
militum vrbis romę et
theodore xp̄ianorū cum
esset anno: ū. xij. a
parente liberalibus
studijs traditus est.
Cum autem pater in
domo sua abbatem
monasterij acimitei
hierosolymam per-
gentem hospitio susce-
pisset: susuenis ad
vitam monasticam
aiatus ab eodem
regularibus disciplinis
imbuatur p̄missione
si bi facta q̄ regrediens
domum illuc diuerteret
eo q̄ secum ire et
monachus fieri
disponeret.

De sanctis in mēse february occurrētibus Folio. lxx.

Interea iohannes a patre euangelii sibi scribi petijt in quo studere cupiebat: quod mater gemmis et auro ad filij dilectione orauit. In quo quotidie iohannes legebat: et ad vite perfectionem emulum anhelabat. Reuersus igitur abbas in domo iohannis recipitur: cum quo habitu colloquio de fuga petenda: quia parentes timebat nauē reperire iuxta littus: a quibus dum nauē multū pro nauo exigerent et pecunia carceret abbas: ad repatriandū festinaret. In uenis patrē rogat: ut det sibi centū aureos pro cōiunio cōsodalibus celebrādo. Quibus accēptis iohānes quasi necessaria empturus abiit: urbem exiit: et ad abbatem se iuxta mare presolantem concitus uenit: datoque nauo nauem secum ascendit. Quem parentes dudū perquirentes et minime intuentes ad mortē affligebatur. Ille igitur ad monasteriū perueniens factus est monachus ubi in omni uite sanctitate et summa obedientia septēniū peregit. Post hec cum de uisione parentū nūmū tentaret: obrenta abbatris et monachorum licentia: relicto cenobio romā uenit: mutatoque habitu sanctissimis uestib' indutus facie pre ieiunijs tabefacta: in domo parentum incognit' hospitaf: minime se reuelās. Tū mane pater domū egrediēs: ut pauperi peregrino cōpatiens tugurū sibi iuxta domū suā cōstruxit: eumque de mensa propria uti pauperē aluit. Qui multis ieiunijs affectus cōtinue orationibus insistebat. Sed tandē infirmitate corrept' mortisq' uicinus matrē uocauit eiq' psalterium gemis et auro ornatū exhibuit. Que libro cognito uiroque uocato iohannē interrogat quō psalteriū illud habuisset: et si qua de eorū genito audiuisset. Qui cūcta per ordinē narrās: se iohānē eorum filiū patefecit: morq' in eorū brachijs expirauit. Cuius corpus cum multarū effusione lachrymarū parentes in nouo edificato oratorio sepeluerunt: et eidem per peregrinorū susceptione cenobii addiderūt: ibiq' dño seruantes preter quotidianū uictū omnē substantiā suam pauperibus ministrabant. Quis uenit autem in pace uir domini. iij. kalendas martij.

De sancto iohanne abbate. Cap. clviij.

Iohānes abbas in scy thi claruit. Ad quē cum quidam anachorita noie epifius uisitandū uenisset: qui per annos. xl. in heremo habitauerat: interrogat' est a iohāne q'ru exinde profecisset: qui respondit: q' ex quo ceperat solitariū esse: nunq' sol uiderat euz manducantē: cui iohannes inquit: nec me irascētē. Dum autē iohannes uellet ad similitudinē angelorū nihil operari: sed dño sine intermissione vacare seipm expoliuit: et hebdomadā in heremo perfecit. Cum autē fame periclitaretur: et aculeis muscarū et uesparū totus uulnerat' esset: reuersus ad ostium fratris sui pulsauit: dicens se esse

iohannē. Qui respōdit: q' hoc esse nō poterat: q' iohānes āgelus factus erat: et inter homines amplius nō habitabat. Sicq' dimisit eū affligi usq' mane. Postea eidē apparuit et ipm de presumptione redarguit dicens: q' si homo erat iterum eum ut pasceret inter hoies operari oportebat. Et autē angelus esset intrare cellam non quereret. Iohannes compūctus ueniā postulauit. Cum autē postulauit: rogauerūt eum fratres ut aliquod uerbum salutare cōpendiosum loco hereditatis sibi relinqueret. Qui eis dixit: q' ex quo fuerat monachus nunq' proprias fecerat uoluntatem: nec aliquid docuerat quod non prius ipse fecisset. Hec in uitis patrū. quē uis' in domino. iij. kalen. martij.

De scto Iohāne alio abbate. Cap. clviij.

Iohannes abbas

alius in heremo superioris thebaidis erate puectus: uita moribus et abstinentia pcellēs claruit. Hic primus secedens ad heremū trib' annis continuū sub quadā rupe stādo semp orauit: ita ut nunq' sederet neq' iaceret. Somni autē tantū ceperit: quantū q's stans rape poterit: Libū hō nisi die dñico sumpsit. Presbyter eū tūc ad eū ueniēs pro eo sacrificiū offerebat: et ipm sacra hostia cōcabat: idq' ei erat sacramentū et uict'. Hūc die quadā diabolus se in psbyterū trāsfigurās ut ipm deciperet: hōrā solistā preuenit: simulās se sacramentorū gratia aduenisse. Quē sanctus ppter intempestiua hōrā demonē suspicatus: ipm redarguit: morq' diabol' p'fusus abscessit: pedes autē eius ex nimia immobilitate dirūpebant: adeo ut sanie effluerēt. Sed cōpletis tribus annis: angelus sibi apparuit: eiusq' pedes vulnera sanauit: et celesti cibo refecit: ac diuina repletū sapiētia ad alios edocēdos ire mandauit. Qui iussa complens: dñica semp die ad eūdem locum redibat: et ipsum angelus reficiebat: ceteris hō diebus iohannes ex palmarum folijs manibus operabaf. Cuz quidā claudus ad ipsum curacionis gratia ire disponeret: asinum ascendit: qui cingulo manibus sancti uiri operato: sella constrictus erat: morq' ut pedes claudi cingulum terigerūt: sanatus est. Secreta etiā hoim agnoscebat: ita ut monachis uiciorum loco: u' eorū peccata occulta cōscriberet: et eorum patribus ut tales uel tales fratres de tali uel tali culpa corrigerēt. Eorū etiā merita eisdeq' per litteras infinnabat: admonens ut in eis perseuerarēt. Similr patribus cenobiorū scribebat in quibus eos per spirituz deliquisse cognouerat: ita ut illi cōscientie remorsu cōuicti negare nō possent: multis quoq' alijs uirtutibus et miraculis admodū effulfit. Hec omnia appelles Hiero. narrauit: ut idem refert in uitis patrū.

De sancto Johanne viro dei confes. Cap. clif.

Johannes vir

scelus anachorita in deserto nutrit claruit: quod torius gratie homo fuit: in quovis dicit hieronymus ubi supra: tanta consolationum gratia refulsit: ut quocumque mestitia quocumque redio quis oppressus fuisset: paucis et sermonibus alacritate et leticia repleret: sed et sanitarum gratia plurima sibi a deo donata est. Hec in vitis patrum.

De sancto Romano abbate. Cap. clx.

Romanus abbas in

territorio lugdunensi. in locis virentibus claruit. Qui primus in eodem loco vitam heremiticam duxit: et multis virtutibus et miraculis insigniter effulsit: ac plurimorum postmodum pater exstitit monachorum. Qui et in eodem loco sanctitate famosus: in christo quievit pridie kalendas martij. hec vsuardus.

De Translatione sancti Augustini episcopi. Cap. clxi.

Translatio corporis sancti

augustini facta est anno domini. cccc. lxxviii. transfactis ab obitu sancti annis. cclxxx. tpe alipradi regis longobardorum. Nam cum beatus doctor apud hypponensem civitatem apud siculorum: cuius episcopus fuit in officio quievisset: ibique sepultus fuisset. Post aliquod tempus barbari terram illam occupaverunt: et loca sancta profanaverunt: propter quod fideles corporis sancti augustini inde egressi sunt: et ipsum in sardiniam transulerunt. Tpe igitur premissi alipradus predictus longo bardo rex audientes sardiniam a saracenis depopulatam: solones illum nuncios misit: ut doctoris sancti reliquias papiam deferreret: quod magno precio dato corpus sancti augustini tulerunt: et ipsum versus ianuam navigio adduxerunt. Quod devotus rex audientes versus ad dictam civitatem ei obtulit: et reverenter illud excepit. Tu autem mane corpus velle educere: nullo modo inde moveri potuit: donec rex votum emisit: quod si se inde deduci permitteret: ibidem in nocte eius ecclesiam fabricaret. Statimque corpus sine ulla difficultate inde motum est: et rex quod voluerat adimplevit. Ad miraculum die sequenti in villa episcopi condensis que dicitur castelle contigit: et eodem modo ibidem in honore sancti rex aliam ecclesiam construxit. Et quod videret sancto complacere: ut in suo nocte ecclesie plures fieret: ubique mansisset corpus nocte cum rege: timens ne alium locum quod ubi de siderabat sibi eligeret: in honore eius ecclesiam inchoabat. Sicque cum gaudio papiam deducit et in ecclesia sancti petri que dicitur cellum aureum honorifice

collocatur pridie kalendas martij: ubi claris virtutum signis effulget.

De sanctis ducentis et septuaginta duobus martyribus. Cap. clxii.

Acti et septuaginta

duo martyres rome sub claudio passi sunt: quos primo pro christi nomine ad arenam fodendam damnatos iussit claudius ut foras muros pro te salarie in amphitheatro mitterent: ibique sagittis militum interficerent. Quod audientes marinus cum filiis suis audifax et abachuch: ut in eorum passione habef. xiiii. kalendas februarj: illuc accesserunt iohanne presbytero secum assumpto: ut sanctorum corpora sepeliret. Et inveniunt ipsa signa superposita. Tunc exiit se ceperunt corpora subtrahere: et sepelire quod quod et ipsis potuerunt: que et ibidem sub claudio cucumeris res condiderunt. Cetera vero igne consumpta sunt: Qui passi sunt kalendas martij.

De sancto Verulano episcopo. Cap. clxiii.

Herculano episcopus civitatis

pusine anno. xviii. iustinianus imperatoris sub rege gorthorum totilla passus est: ut ait sigibertus. Hic ex conversatione monasterij ad sacerdotalis ordinis gratiam deductus est. Totille autem regis gorthorum temporibus eandem urbem annis septem continuis exercitibus gorthorum obsedit: ex qua multi civium fugerunt qui periculum famis ferre non poterant. Anno vero. vii. necdum intro obsessam urbem exercitus gorthorum intravit. Tunc comes qui exercitum perat ad regem nuncios misit exirens: quod de episcopo vel populo fieri iuberet. Qui mandavit episcopo primo a ceruice versus ad calcaneum corrigam tolli: et tunc caput eius amputari: omnes vero populum gladio exercituum. Tunc idem comes crudelitate tanta abhorrens herculanum episcopum super murum urbis capite truncavit: eiusdemque curam iam mortui a vertice versus ad calcaneum incidit: ut ex eius corpore corrigam subtracta videretur: motusque corpus extra murum proiecit. Quod quidam humanitate compulsi abscessum caput ceruici apponentes cum corpore pueri infantis illic iuxta muros repto sepulture tradiderunt. Eius post eadem cedere die. xl. rex totilla misisset: ut ciues ubilibet dispersi ad ipsam civitatem sine trepidatione remearent. Hi qui pus fame fugerant: accepta viuedi inia reuerfi sunt. Qui corpus episcopi sui perites: effossa terra ubi facebat corpus pueri pariter humani: ut pote die. xl. corruptum et humis plenum: corpus vero episcopi ac si die eodem esset sepultum inveniunt. Et quod mirabilis est: ita caput eius vultum fuerat corporis: ac si nequaquam fuisset abscessum: in quo nec sectio ulla vestigia appareret: et sicut tergum eius perites: ita sanum atque intemeratum omne corpus inuenit: ac si hoc nulla incussio ferri terigisset: quod intra urbem adducentes

De sanctis in mēse martij occurrētib⁹ Fo. lxxi.

honorifice sepelientur: qui passus est kal. mar-
tij. Hec gregorius. iij. dialogo cap. xij.

De sancto albino epō. Cap. clxliij.

Albinus ep̄s tēpo

re sancti egidij abbat̄is floruit. hic de regione Venetina: que
oceanū britanniā confinis est:
nobilibus parētib⁹ ortus t̄ini
lacei. monasterij primo mona-
chus fuit. Qui cum aliqñ ad obedientia abba-
tis perficiendam pergeret: et subito tempestas
nimis ingrueret: et dom⁹ ad quā cū alijs diuer-
terat ipsa tempestas etiā rectū contriuisset: om-
nibus alijs qui in eadem se domo reduxerunt
madefactis: ipse solus a pluuia immunis fuit.
Deinde annozū. xxxv. existēs ip̄s monaste-
rij abbas factus est. Qui ip̄i regimini laudabi-
liter p̄fuit annis. xxx. Post hęc anno: ij. an-
degauis ep̄scopus ordinatur. Eureq; pastora-
li vigilanter infedit annis. xx. diuinis operib⁹
vacās multisq; miraculis conuēcās. Inter que
duos mortuos suscitauit. In asiaco monasterio
cecum illuminauit: et mulierem dudum ab im-
mundo spiritu vexatam liberauit. In ande-
gaueñ. ciuitate sedis sue: dum pro carceratis in
turri detentis ad iudicem interuenisset: nec ali-
cuius liberationem obtinere potuisset: oratio-
nem fudit. Stratimq; saxum quadrum de muro
turr̄is exiliens: inclusis extēndi aditum fecit:
omnesq; continuo exierunt et deo ac sancto gra-
tias egerūt. Quēn̄ in pace kalen. martij. Se-
pultus andegauis. In cuius exequijs paraly-
tici tres sanati et duo cec̄i illuminati sunt.

De sancto donato martyre. Cap. clxv.

Donat⁹ marty: ap̄d

carthaginē ap̄hricę ciuitatē pas-
sus est. Qui sub iudice nisario
et marcellino tribuno: cū ec̄t mi-
litaris: in xp̄i cōfessione gladio
cedēte martyrij coronam p̄cepit kalendas mar-
tij: vt dicit ado.

De sanctis pluribus martyrib⁹. Cap. clxvi.

Martyres plurimi: quo

rum tñ certus numerus minime re-
perit. Rome sub alexandro impera-
tore passi sunt. Quos idem august⁹
diu cruciatos capitali sentētia in extremo dam-
nauit. vi. noñ. martij. Hec ado in martylogio.

De sanctis quadringētis mar. Cap. clxvij.

Quadringenti fere

martyres a lōgobardis passi sūt.
Quos cum lōgobardi italiā de-
uastantes cepissent: more suo im-
molauerunt caput capre diabolo.
Hec clx conferentes per circuitū et carmine ne-

phando dedicantes. Eūq; illud ip̄i p̄zins sub-
missis ceruicibus adozarent: eosq; quos cepe-
rant hoc adozare pariter compellebant. Sed
ex eisdem captiuis permaxima multitudo pau-
cis videlz exceptis obtemperare iussis sacrile-
gis noluit: et cernicē quā semper creatori flete-
rat: creature inclinare contēpsit. Quapropter
hostes qui eos ceperant graui iracundia accen-
si: cunctos gladijs interfecerūt. Quos in erro-
re suo particeps habere nequiterunt. Hec gre-
gorius. iij. dialogo. cap. xvij. Qui passi sunt se-
xto nonas martij.

De sc̄is pluribus ep̄is mar. Cap. clxviii.

Ep̄scopi plures mar

tyres: quozum etiam nec cert⁹ nume-
rus scriptus colligitur: iustitiam au-
gusti temporibus apud ap̄hricā passi
sunt. Nam cum persecutio vandolica in parti-
bus illis vehēmenter insaniret: quidam in de-
fensione veritatis ep̄i fortiter persistēs ad me-
dium sunt deducti. Quos vādalo: rex verbis
ac muneribus flectere ad perfidia non valens:
tormentis frangere eos posse credidit. Nā cū
eis in ipsa defensione veritatis silētū indiceret:
nec tamen ip̄i contra perfidia tacerent: rapt⁹
in furorem eozū linguas abscidi radictus fe-
cit. Qui ita post pro defensione veritatis etiam
sine lingua loquebantur sicut p̄zins loqui p̄ lin-
guam consueuerant. Hos omnes iussit postmo-
dum idem rex in exilium deportari. Qui multo
post tempore superuixerūt. Et quidam ex ip̄is
miraculum narrantes constantinopolim vene-
runt: vnus autem illozum statim vt in luxuriam
decidit loquēdi facultatem amisit. Hec idē qui
et vbi supra cap. xxij.

De sanctis Jouino et Basileo
martyrib⁹. Cap. clxix

Iouinus et Basile

us martyres Rome via latina
passi sunt sub Valeriano et Bas-
lieno imperatoribus. Qui per
gladium palmam martyrij per-
ceperūt sexto nonas martij: vt

dicit Ado.

De sancto Guillelmo presbytero. Cap. clxx.

Guillelmus angli

cus sacerdos vir charitativ⁹:
sanctitate vite pollens ac moxi-
bus: et officij sui prosecutor stre-
nuus tempore henrici. iij. impe-
ratoris plen⁹ sanctitate migra-
uit ad xp̄m. vi. noñ. martij. Ad cuius sepulchrū
tpe mortis ei⁹ cec̄i illuminati sunt: claud̄ erecti:
et aij plures a diuersis infirmitatibus liberati.
vñ et corp⁹ ei⁹ a multis pegrinātib⁹ visitat⁹ per-
gentib⁹ ad ip̄m deuotionis cā. Hec vincētius.

Liber

De sanctis Darino et Asterio
martyribus. Cap. clxxi.

Martinus miles et aste-

rius senator apud cesaream pale-
stine sub valeriano imperatoris
persecutione passi sunt. De quo-
bus habet. viij. ecclesiastice hys-
to:ie libro. Quorum prior civis
hierosolyme clarus a comilitonibus accusatus
quod esset christianus: datusque sibi a iudice spacio triduum
horarum ad deliberandum: an sacrificare: an mori
eligeret. Interim quoque a sancto theoteno eius-
dem urbis episcopo confortatus: dum immola-
re renuisset pro christo decollatus est. Eius cor-
pus cum asterius truncatum subiectis humeris
et expollata veste et cepisset: et sepelisset. Hono-
rem quem martyrum detulit continuo martyr ipse
se accepit. De quo Asterio scribitur ubi supra:
quod dum esset apud cesaream philippi que tunc pa-
neas dicitur: et gentiles suo more idolis immo-
larent: victima arte demonis subito rapiebatur:
et nusquam comparens celo delata putabatur. Quod
dum sanctus fieri cerneret: orationem fudit ad
dominum. Et ecce victima que credebat assum-
pta: aquis superferri conspicitur: et populus ab erro-
re convertitur. Passi sunt autem. v. nonas martij.

De sanctis Emitterio et Helido
natio martyribus. Cap. clxxij.

Emitterius et heli-

donius martyres: ut scribit aure-
lius clemens in libro coronatorum:
primum apud legionum gallicae civi-
tatem exurgente persecutionis. p-
cella. p. confessione nominis iesu christi plurimis
tormentis afflicti: deinde calagurium usque producti
atque ibi capite cefi martyrio coronati sunt. In
quorum decollatione anulus vni et stolla alba al-
terius nube suscepti et in celum euecti sunt: quo-
rum usque ab assistentibus anulus aurei fulgor et limbecki
candor: intentis luminibus discerni potuerunt.
Passi sunt autem. v. nonas martij.

De sancto lucio papa et mar. Cap. clxxij.

Lucius papa et martyr

natione romanus ex parte porphyrio
Cornelio pape in episcopatu romano
succedit: et sedit annos tres: menses tres: et dies
tres. Hic precepit ut duo presbyteri et tres dia-
coni in omni loco episcopum non desererent: p-
pter testimonium ecclesiasticum et stilum erroris.
Hic primum in exilium missus: demum ad ec-
clesiam suam reuersus a valeriano capite trun-
catus martyrio coronatur. Et sepultus est cum
collegis suis episcopis via apia in cimiterio ca-
lyxtri. iij. nonas martij. Et cessauit episcopatus
dies quinque.

De sanctis Laio et socijs mar. Cap. clxxij.

Tertius

Aulus palatinus et

alii viginti septem martyres apud
urbem romanam passi sunt. Qui
omnes maris fluctibus immeriti
victorie coronas a domino per-
cipere meruerunt quarto nonis
martij: ut dicitur ado.

De sanctis nongentis mar. Cap. clxxv.

Nongenti martyres

rome via apia passi sunt. Qui om-
nes vna die laurea martyrum coro-
nati: positi sunt in cimiterio ad san-
ctam ecclesiam. iij. nonis martij. Ibi
et tumulari digna fidelium deuotione veneran-
tur. Dec ado.

De sancto phoca martyre. Cap. clxxvi.

Phocas martyr apud

antiochiam passus est. Qui post
multas quas pro christi nomine re-
deptoris est passus iniurias: qua-
liter de illo antiquo serpente triduum
phauerit usque hodie populis declaratur. Nam
si in quempiam in locis illis coluber venena dis-
funderit: mox ut ianuam basilice martyris cre-
dens attigerit euacuata virtute veneni saluatur.
Sed et longe satis ab eius templo aialia que est
mortifera appropinquare non audent. Passus est
aut. iij. nonis martij. Dec ado.

De sancto Theophilo epo turris
stratonem. Cap. clxxvii.

Theophilus eps

stine ciuitatis que quondam tur-
ris stratonis siue cesarea dicebatur:
nunc vero paneas dicitur: sub
severo principe insignis sapientia
et conspicuus sanctitate ad modum effulsit.
Qui inter cetera laudabilis cum ceteris episco-
pis synodicam et vtilem valde: aduersus eos qui
cum iudeis luna decima quarta pascha celebra-
bant: composuit epistolam. Et quiescit in domo
no tertio nonas martij. Hec Hieronymus de
viris illustribus.

De sancto theophilo epo alexan. Cap. clxxviii.

Theophilus episco-

pus alius scilicet alexandrinus
studio et doctrina clarissimus
extitit. Hic aduersus Origenem
grande scripsit volumen: in quo
ipsum et omnia fere sua pariter
damnat: docens illum a sanctis patribus et ma-
xime ab heracla fuisse a presbytero electum: ec-
clesiam pulsum: urbe fugatum. Scripsit et con-
tra antropomorphitas hereticos asserentes deum
humana effigie et membris constare humanis

De sanctis in mēse martij occurrētibus Folio. lxxij.

eos longissima disputatione confutans. Tres libros sub illius nomine inscriptos se legisse: sed eis non multum credidisse propter stili dissonantiam tradit Bēnadius: qui hec de illo scripsit.

De sancto Martiano episcopo et martyre. Cap. clxxix.

Martianus martyr et episcopus apud terdonam passus est sub adriano imperatore agente prefecto sapritio. Qui a ciuitate mediolanensi ad partes illas ab imperatore delegatus ciuitate terdonā ingressus: martianū de xpianitate suspectū in carcere reclusum inuenit. Ad quē visitandū sanctus secundus miles tam a ca locero in ciuitate astēn. in fide edorus: sed occultus xpianus cū sapritio venerat: eūq; satis videre desiderabat. Tunc educente ipm angelo martianus de carcere exiit: et sedm visitauit: atq; in dño confortauit: vt dicebat in passione secundū iij. kalen. aprilis. Post hec secundus mediolanū iuit: et ad sanctis faustino et iouita baptizatus fuit vt superius in corū passione dictum est. xv. kalen. martij. Corpus quoq; dñcum quod eis columba de celo detulerat: ab eisdem susceptum: partem ipsius martiano derulit: quē terdone in carcere reliquit. Rediens autē secundus cū iasnor esset: et ad ripā padū venisset: angelus dñi frenū equi accipiens super padū ipm transuegit: et vsq; ad terdonā perducens ad martianū in carcerem introduxit. Qui et secundus munus encharistie ex parte faustini presentauit: quo suscepto: secundus angelico mādato ad suū hospitiū rediit. Post hec martianus eductus de carcere cū laminis ferreis candentibus super verticē eius appositis illesus permansisset: a sapritio capitalē sententiā accepit. Et secundus corpus eius rapens sepeluit secūdo noī. martij.

De sanctis Victor et Victorino mar. Cap. clxxx.

Victor et Victorinus martyres apud nicomediā ciuitatē passionis gloriā perceperunt. Qui per triennium cum claudiano et bassa vxore eius tormentis multū afflicti: et retrusi in carcerem. Ibidē vite sue cursum cū palma martyriū compleuerunt. ii. noī. martij. Hec ado.

De sancto Thoma de aquino confessore. Cap. clxxxij.

Thomas confessor ordinis predicatorum ex illustri prosapia comitum de aquino patre laudulpho comite matre theodora nobilitate de neapoli in confinis campanie et regni sicilie extitit oriundus. Lius ortus et vite progressus anteq̄ nascere: fuit diuinitus

premonstratus. Nā a quodā heremita re et noīe bono in partibus illis solitariā vitā ducere: martii eius existenti in castro suo noīe rocha sicca: et q̄ esset pregnans adhuc ignorāti fuit. p̄phetarū: q̄ filiū pareret Thomā noīandū: ordinis predicatorū habitū et regulā assumpturū et preclarū sapiētia in toto orbe futurū. Que omnia vt predixerat sunt cōpleta. Natus ergo puerulus thomas vocatus est. Quē cū die quadā nutrit balnearēt strictā cedulā vidit in manu ei: quas cū de manu ipsius vix mater auelleret: reperit in ea scriptā salutationē āgelicā. Sed puer fletibus et signis cedulā instāter reperit: quē sibi traditam. prius in ore positā trāsglutiuit. Et extūc in consuetudinē duxit: vt si quādo fletet: nunq̄ desisteret: nisi aliqua sibi charta vel liber presentaret. Et cū adhuc vix scīret aliqua vba differere: cū libros videret ad eos festināter currebat. et chartas reuoluens tali se ludomore puerorū exercebat. Cū autē esset annorū. v. traditus ē a p̄e abbati monasteriū cassinē. vt ibi libris erudiret. Quē abbas vidēs eē mirabilis indolis ad patrē remisit: vt ipm ad neapolitanum studiū destinaret: perfectus sapientia imbundū. Pater ergo ipsum annorū. x. neapolim destinauit: vbi in liberalibus sciētis modico tēpore oprime profecit. Sed cum sepius ad locum predicatorū pergeret: et fratrum sermones audiret: delectatus illorū sapientia et regulari vita relicto seculo annorū. xij. ordinē ingressus est: vbi sanctis operibus et studio sacre sapiētie vacare cepit. Quod fratres eius carnales patre tā defuncto audientes moleste tulerunt: et prius quidem ad ipm venientes: eumq; ab ordinē reuocare nitētes: nihil prius profecerūt. Tandem ab ipsis thomas violenter rapitur: et quasi per biennium turris custodie mancipatur. Cūq; nec minus nec blanditijs posset a p̄posito reuocari: p̄specie puelle impudice ad eum introducte: subuertere querūt animū innocētis. Qui mox de igne tritonē arripens suggestionē ignite libidinis extra camerā effugauit. Factoq; signo crucis i orone se p̄strauit: petēs cū lachrymis a dño sibi dari p̄petue continentie castitatem. Vox oranti duo angeli affuerūt dicentes ipsum a deo clementius exaudiri: qui etiam cum cingulo quodam circa renes stringentes dixerūt: quod nullatenus dissoluetur. Et extunc in vira sua nunq̄ sensit stimulum venere voluptatis. Tandē mater ipsius dubitans diuine resistere voluntati: et recordata eorū que de ipso predica fuerant: ipsa permittente per fratres ordinis ad ordinē est reductus: et quē sanctus dubitabat ne adhuc carnaliū fratrum persequeret priuata: et curauit de neapoli discedere: missusq; romā ad capitulū gñale: inde cū magistro iohāne teutonico iuit parisijs ibidē in sacre theologie studio mancipatus. Deinde missus colonā magis albertū virū sapia mira-

bilem in philosophia et theologia habuit prece-
 ptore: ubi studio interius ab alijs condiscipulis
 quodammodo despiciebatur: eo quod in scholis nunquam
 verbum proferret. Et quod naturalis complexionem car-
 nosus erat bene murum eum appellabant. Dum
 autem quidam ex fratribus de eius industria ali-
 qua notabilia conperissent: et hec magistro reue-
 lassent: ex mandato ipsius quandam questionem di-
 sputandam assumpserunt. Ad quam dum mirabilibus
 argumentis respondisset: magister albertus pro-
 phetico spiritu predicavit ipsum esse futurum bonum:
 qui talem daturus esset magistrum: quod totus eum
 mundus audiret. Post hec missus est baccha-
 larius ad studium parisiense. ubi post lecturam libri
 sententiarum: quam luculentissime transcurrit.
 Dum ad magistratum peteretur: ex humilitate re-
 putans se indignum potissime quod anno domini m. cccc. nono
 dum impleretur omnino recusabat. Cui apparuit
 sanctus quidam senior: qui sibi esse parte dei ut
 magistrum assumeret mandavit: et thema quod
 in sui sermone proponeret edocuit: auctoritatem:
 videlicet illam psalmi. Rigas montes de su-
 perioribus tuis etc. Sicque Thomas humiliter
 ad magistrum ascendit: in quo non segiter ma-
 gistri adhuc studio intendebatur: et velut apis spi-
 ritualia mella colligens: suo tempore mellita do-
 ctrinam eloquia infundebat. Tanto etiam gau-
 dio in contemplatione replebatur: ut plures
 dum in secreto loco oraret: visus fuerit stare to-
 taliter elevatus a terra: nullo proorsus iunioris
 corporis fulcimine. Quoties autem disputare:
 legere: vel dicere voluit: prius ad orationis se-
 cretum accessit: et inde surgens inveniebat quod que-
 rebatur quasi in libro aliquo didicisset. Nam ut so-
 cio suo fratri reginaldo in professione revelavit:
 scientiam suam non tam humano ingenio vel studio
 quam orationis divinitus impetravit suffragio. Et
 quod cause per effectus cognoscuntur: quantum in
 eo divine sapientie gratia abundaverunt: si quis
 cognoscere velit per ipsius scripturarum opera per-
 cipere potest. Hic doctor cum quadam nocte ora-
 tioni incuberet: visi sunt apostoli petrus et pau-
 lus: ipsum de recto aliquo dubio scripture prophete-
 tice plenissime instruentes. Et studium etiam con-
 templatione nimis: adeo a sensibus abstrahere-
 tur: ut quasi in extrahi raptus nullis sensibus vel
 moribus corporis vti videretur: et quodammodo
 sepius mortuus vel in sensibus redderetur.
 Non solum enim inter homines stans homines non aduer-
 tebat: sed nec visibilia videbat: nec ad interro-
 gata respondebat. Aliquando etiam tanto fervore
 mentis studio contemplationis spiritu inbe-
 rebatur: ut de nocte ad librum sedens: et candelam ma-
 nu tenens: ac ipse candele consumpte caure-
 rum non sentiens: digitis multa adfusione lede-
 bat: et quasi lapis esset vel ferrum: nec per se a sui
 meditatione retraheretur: plurimum autem miraculorum
 gloria claruit. Nam et puerum cecum illuminavit
 et mulierem a demonio vexatam liberavit: et

matronam sibi devotam in die pasche post predi-
 cationem a sanguine profuso sanam effecit: aliosque
 plures a diversis languoribus extemit. Post hec
 vite ipsius termino proximante: cum nocte quadam
 apud neapolim devotius oraret: visus est a quodam
 fratre quasi duobus cubitis in aera elevari: et au-
 dita est vox ab imagine crucifixi: que thomam
 quia de christo optime scripserat: commendabat.
 Et quia exinde mercedem acceperat: et querebat.
 Qui respondebat quod nihil nisi aliud ipsum christum
 recipere cupiebat. Et quia facta fuerat questio
 de mercede: dabatur intelligi de proprio laboris
 suo terminum imponendum. Tum enim ex mandato
 gregorii pape. et tunc romam ad concilium genera-
 le transiens per companiam infirmitate deprimen-
 tur: et in monasterio fossenone ordinis cister-
 tiensis honeste recipitur. Ubi languore ingravescente
 nec sic a doctrina si ueris sapientie se poterat con-
 tinere. Rogatus enim a monachis expositis eis
 cantica canticorum: ut sic ad cantica tenderet an-
 gelorum. Per triduum autem ante eius obitum stella
 cometes apparuit: que quid presignaret doctoris
 obitus patefecit. Nam sancto deficiente: stel-
 la defecit. Sicque ad extremam horam deveniens
 anno domini m. cccc. lxxiiij. etatis sue nonagessi-
 mo in pace quiescit non martij. In cuius obitu
 frater reginaldus testimonium perhibuit: quod
 ipse sancti sepius et tunc confessionem audierat:
 et semper eivum puerum quinque annorum invenerat: quod
 nunquam sue carnis contagio sensit: nec mortalis
 criminis habuit in voluntate consensum. In hora
 vero transitus sui quidam frater vidit eum in scholis
 legentem: et sanctum apostolum paulum ad eum intran-
 tem. A quo dum thomas peteret: an in epistolis
 suis verum intellectum habuisset. respondit quod sic
 quantum quis vivens in corpore posset habere:
 Sed tamen eum volebat ducere: ubi clariorum in-
 tellectus haberet. Videbaturque sibi quod ipsum per
 capam tractum extra scholas educeret. Tunc fra-
 ter fortiter clamans: fratres ad auxilium inveni-
 bar: quod frater thomas ab eis tollebat. Ad cuius
 clamorem excitati fratres: et visa audientes dies
 et horam notaverunt: et tunc sanctum a corpore mi-
 grassse cognoverunt. Verum quod monachi fosse-
 noue timerunt ne corpus sancti per fratres sui
 ordinis tolleretur: ipsum de nocte clandestine ad lo-
 cum alium transtulerunt. Sed beato thoma preson-
 ri dicti loci apparere in somnis: et ipse de hoc
 durius increpare: corpus ad locum pristinum du-
 ctum est totaliter integrum: et tanto odore refra-
 grans: quod totum plaustrum suavitatem repletum est:
 ibique conditum requiescit: et miraculis glorio-
 sis refulget. Scripsit autem hic sanctus super
 omnibus libris dialectice et pene totius philo-
 sophie naturalis et moralis scripta elegantia et
 utilissima in multis voluminibus. Composuit
 et fallacias logicas rudibus peritiles. Scri-
 psit et commentum super quattuor libris senten-
 tiarum. Summam theologie in libris quattuor: di-

De sanctis in mēse martij occurrētibus. Fo. lxxij.

hincā. Summā contra gentiles in libris quat-
tuor conspicuā. Eō posuit et scripta plurima su-
per libris diuine scripture plurimis. Sup quat-
tuor euangelijs. Super psalterio. Sup eplis
pauli. Sup. v. libris moysi. Sup cāctis cantu-
coy: et sup alijs plurib⁹. Scripsit et q̄stiones de
malo. de vitare. de potētia. de sp̄ialib⁹ creatur⁹
De aia. De strarib⁹. Et alia mltā signa et nota
bilia opuscula q̄ singula scribere nō occurrunt.

De sanctis Perpetua et Felicitate
et socijs martyribus Cap. clxxxij.

Perpetua et Felicitas

tas martyres cū Saturnino: sa-
tyro: reuocato: et secūdolo in ci-
uitate tyburitano: nū mauritan-
nia passi sunt tēporib⁹ valerian-
ni et galien imperatorū sub p̄-
consule tarrutio. Fuerūt autē saturninus et sa-
tyrus germani. Reuocatusq; fuit frater felici-
tatis. Qui oēs sacrificare cōtemētes a p̄d-
ico p̄cedūte in carcerē missi sunt. Erant autē
p̄petua et felicitas ambe nobiles cōiugate. Fe-
licitas quidē pregnās erat: perpetua filium la-
ctentē habebat. Pater autē perpetue ad carcerē
venit: vt filia a p̄posito reuocaret: sed nō va-
luit. Vidit autē perpetua p̄visionē scalā aureā
ysq; ad celum erectā in dextra et leua cultris et
gladijs plenā ad eo angustam: vt nō nisi vnus et
paruus per eam inter gladios ascēdere posset.
Sub ea draco teterrim⁹ et ingens iacebat: quē
cuncti ascendere volētes formidabāt. Viditq;
saryrū per eā sursum ascendentē: et cōsocios vt
ascenderent: similiter et ne draconē timerent et
horrantē. Quā visionē cum sancta ceteris recit-
tasset: oēs deo gratias egerūt: qz se vocatos ad
martyrium cognouerūt. Presentatū ego iudici
fuerūt vtrūq; mulieribus separati. Eū autē fel-
icitati suaderet: vt sui misereret: eo qd̄ pregnās
esset: illaq; immobilis permaneret: cōpatiēs iu-
dex sibi quodāmodo: qz pregnās eā ad carcerē
reduci fecit. Eū autē parentes et vtrūq; cū
lachrymis eidē suaderēt: vt p̄sidi cōsentirer
parvulū quocq; sp̄ius lactentē ad collū eius sa-
ctassent: illa fortissimo aio parvulū abiciēs et
parētes ac vtrūq; contēnens in xp̄i cōfessione in-
uictissime p̄stitit. Quapropter iudex ip̄am cum
sanctis diuissime verberatā iterū carceri man-
cipauit. Scris autē p̄ felicitate orātib⁹ qz. viij.
mensū pregnans erat: subito in eā dolores ir-
ruerūt: peperitq; filium viuū. Qd̄ p̄ses audies
eos omnes de carcere educi fecit: et ligatis post
tergū manib⁹ nudatisq; natib⁹ per plateas cir-
cūduct: deinde in amphitheatro duci et bestias
sibi laxari. Ex quibus saryus et perpetua a leo-
nibus deuorātur. Reuocatus et felicitas a leo-
pardis comedunt: saturnin⁹ et secūdolo illesi
diuina voluntate seruant. Unde post hec saturni-
nus iussu p̄consulis decollatus finem accepit.

Secūdolo nō ad carcerē reductus ibidē ex-
p̄rauit. Quorū omnīū corpora a fidelib⁹ in eadē
sunt vrbe tumulata. Qui passi sūt nōn. martij.

De sanctis Philemone et Apollonio
et socijs martyribus. Cap. clxxxij.

Philemon et apollonius adria-
nus et theoticus cū
alijs tribus apud egyptum in ciuitate
antinohi. tēpore diocletiani au-
gusti sub p̄sede adriano passi sunt.

Eū em̄ post mortē ascle martyris: de quo dictū
est. f. kalen. february. Philemon et apollonius
ad eius tumulū orare reperti fuissent a iudice
tenti sunt. Qui philemonē fecit primo alapis
cedē: deinde ligatū ad stipitem sagittari. Et cū
sagitte in aere penderent: accessit adrianus
vt videret: quē vna et sagittis percussis oculo
excecauit. sed euz philemon admonuit: vt se
mortuo ac sepulto de terra illa aqua infusa oculo
lum inungeret: sicq; visum recuperaret. At nō
adrianus fecit philemonem cum apollonio de-
collari. Sequenti die dum quasi tentatue sibi
a philemone cōsulta perficeret: lumē percepit
et confestim conuersus est ad christum. Quod
diocletianus audiens: misit theoticum cū alijs
tribus ad ipsum captendum. Accedensq; a-
drianus ad sepulchrum martyrum: et eorum im-
plorans auxilium: voce sancto: us de sepulchro
lapsa: in domino confortatur. Quod quattuor
illī protectores audientes stupefacti sunt. Euz
quibus adrianus ad imperatorem accessit. Et
quia per s̄ spiritum se in mare necandus cogno-
uerat: p̄cepit octo seruis suis: vt ip̄ius corpus
die octauo ad mare expectarent: quod delphis
nus ad terrā portare debebat: illudq; sepultu-
re traderet. Eum autē coram diocletiano xp̄m
constanter confiteretur: iussit eum ligatū in fo-
ueā p̄fundā deponi: terra que de fossa fuerat
superiecta. Sed cum sero ad lectū pergeret: in-
uenit adrianus in cubili suo iacentē incolumē:
et cathenas ip̄ius trahi appēsas. Tūc indigna-
tus imperator fecit eum in sacco cum arena li-
gato mergi: vna cum quattuor p̄toribus p̄-
dictis: qui ad ip̄m tenendū fuerant missi: quicq;
tantis visis miraculis ad xp̄m erāt cōuersi. Die
igif octaua serui adriani ad littus p̄solabant.
Et ecce quinq; sanctorū corpora sup quinq; del-
phines ad littus allata deducunt. Eum autem
serui dubitarent: ne corpus dñi sui ibi nō esset:
eo qd̄ de se solo non de alijs p̄dixerat exportā-
do: subito vocē vnus ex delphinis loquentem
humanitus audierunt: et qd̄ dñi sui corpus ibi
esset cū alijs quattuor vna secū passis intelle-
runt. Sicq; omnīū p̄dicorum corpora in tra
corpus ascle martyris sepelirunt: vbi et phile-
mon et apolloni⁹ tumulati quiescunt. Voz om-
nium passio recolif. viij. idus martij.

De sancto Pontio diacono et
martyre. Cap. clxxxij.

k

Quintus diaconus cypritanus cartaginensis. episcopus et martyr. usque ad diem passionis eius cum eo exilium ducens egregium volu-
lumen de vita et passione eius reliquit: et in suis semper passionibus christum glorificans: coronam vite promeruit. Qui apud cartaginam sub galiano imperatore in domino feliciter quiescit. viij. idus martij: ut dicit hieronymus de viris illustribus.

De sanctis. xl. martyribus. Cap. cxxxv.

Quadraginta

milites in civitate sabbatensis. armenie minoris passi sunt tempore licinij imperatoris sub agricolao preside et lydia duce. Quorum nomina hec sunt. Eunolus: sissinius: domi-

cianus: heraclius: alexander: iohannes: claudius: athanasius: valens: belianus: melitius: edictus: achartus: iulianus: helius: theodolus: cyrilus: flavus: severianus: quiron: valerius: thudon: sacerdon: priscus: entyrus: smaragdus: philoturon: acritus: lysimachus: domus: theophilus: cuthochius: sanctus: agnus: leonitius: istrius: gagus: gorgoni: cadidus: michaelis. Qui primo ab agricolao preside in carcerem diebus plurimis detenti: expectante lydie ducis adventum. Deinde ipso lissa ad eandem civitatem veniente: coram utroque constituti: dum christum confiterentur: lapidibus in facies eorum missi sunt. Sed divino nutu ministri alterutrum lapidibus se feriebant. Dum autem leonolapidem ut eorum aliquem percurreret: lapide retro facie presidis contudit. Sicque sancti in carcere reducti divina visitatione consolantur. Quare homo ante presidem et ducem iterum constituti: cum christum viva voce confiterentur: in stagnum gelidissimum missi sunt: ut gelu constricta corpora eorum nocte superveniente dirumperentur: custodibus sibi adhibitis: balneo quoque iuxta posito: ut si quis vellet transgredi fidem suam ad balneum confugere posset: unus homo de numero. xl. effectus pusillantis refugit ad balneum: moxque ut attigit calorem resolutum reddidit spiritum. Ceteri vero confortati in laudes domini eruperunt. Circa hanc noctem terram respiciens velut sol lumen super eos: et glacies dissoluta est. Custodibus quoque curis dormientibus solus clauicularius vigilabat. Qui eos orantes audiens: et in luce curiose conspiciens vidit in luce coronas xxvij. descendere super eos. Et cognovit quod qui ad balneum confugerat: non erat cum ceteris numeratus. Experge faciens ergo custodes protecti vestimentis

ta sua in facies eorum et se christianum proficiens exiit in stagnum: et cum ceteris tota nocte perstabat. Quod dum preses et dux mane didicissent: iusserunt ipsos omnes ad litus trahi: et baculis crura eorum confringi. Sicque reddentes tempore ante manus tali crurifragio martyrium consumaverunt. Corpora vero martyrum iusserunt igne consumi: et reliquias in fluvium tactari: ne a christiano sepulchra martyrum colerentur nobis. Horum unus meliton nocte cum esset omnium etate iunior: et cruribus fractis adhuc suppuerere: mater que assistebat dubitans: ne in cruciatu deficeret: blandis et salutaribus sermonibus horabatur. Eumque sanctorum corpora planstris imposita: ad incendium a ministris portarentur: mater iuvenis ipsum tollens in humeris vehicula sequebatur. Eumque ferretur inter maternos amplexus emisit spiritum. Eius corpus mater in ignem cum alijs projecit: ut nec filius mortuus a sodalibus esset divinus: combusta sunt igni sanctorum corpora et ossa in fluvium dispersa. Episcopus autem civitatis per visum admonitus: nocte ad flumen veniens invenit sanctorum reliquias in alveo fluminis subrus aquas sicut luminaria splendent. Quas omnes collegit et digna veneratione recondidit. Qui passi sunt. viij. idus martij.

De sancto gregorio episcopo emeseni. Cap. cxxxvi.

Gregorius emesense

mus frater beati basilij cesariensis: episcopus fuit. Qui habuit et alterum fratrem nomine petrum: quorum alter in verbo doctus: alter in opere basilium exquebant. Iuvis erat plurima opuscula luculenta. Nam ut ait. Cincientius in speculo: scripsit librum de imagine in supplementum exameron beati basilij. Scripsit etiam libros contra eunomium quos beato gregorio nazanzeno et hieronymo legit. Scripsit et contra apollinarem librum: in quo evidenter in christo ostendit unam esse personam: sed duas naturas et operationes. Item librum de vita obscurum valde: quem psianus caudicus tempore secundi federici de greco transtulit in latinum. Item epistolam de trinitate fide catholica explicantem. Alia quoque multa scripsisse dicitur. De quo hiero. in lib. de viris illustribus mentionem fecit. Et claruit sub imperatore revalente. Et quiescit in christo die. viij. idus martij.

De sancto pariano episcopo. Cap. cxxxvii.

Parianus episcopus

apud barcinonam eiusdem potestatis ecclesie claruit: vir castitate insignis vita et sermone clarus: varia composuit opuscula: ex quibus est certus liber contra novatianos: tunc autem theodosij patris nostri ultima senectute fessus sine vite sortit: est viij. idus martij. Hec hiero. de viris illustribus. De sanctis alexandro et caio mar. Cap. cxxxviii.

De sanctis in mēse martij occurrētibus **So. lxxx.**

Alexander et ceteri martyres apud apamiam passi sunt. qui vt apollinaris scribit hieropolitanus episcopus in libro aduersus cathaphrigas persecutiōe antonini veritatis gloriose martyrio coronati sunt. vi. idus martij. Dec Hieronymus in martylogio.

ronati sunt. vi. idus martij. Dec Hieronymus in martylogio.

De sancto Anatholio episcopo. Cap. cxxxix.

Martholus alexandrinus natione laodicie syrie episcopus et positus probi et charitatis imperatoris floruit: qui vixit in artibus liberalibus et philosophorum disciplinis eruditus plurimo sermone celebratus.

Vir hic opuscula multa non solum religiosis: sed philosophis ipsis ad intrada reliquit: que ad se puenisse testatur eusebius. Cui ingenij magnitudo de libro quem super pascha composuit: et de libris dece arithmetice institutionis potest aperitissime cognosci: qui etiam sanctitate sublimis in pace quiescit. vi. idus martij.

De sancto Attalo abbate. Cap. cxc.

Attalus abbas monasterij luxonteni.

successor fuit sancti colubani abbatis. Qui dum egregie monasterium regeret: quidam ex suis fratribus austeritate vite non valentes sustinere: contra eius preceptum apostatarunt: quorum vnus subita febre correptus: cum ad sanctum attalum venire se posse poptraret. Post modicum extinctus est. Cuius exemplo plurimi ad monasterium redierunt: quidam vero obstinati in apostasi permanserunt: quorum vnus securi percussus interijt: alter in paruisimo flumine necatur. Tertius de nauis in mare concidens submergitur. Cum autem bobis fluminis inuidias molendinum monasterij officinas inuaderet mandauit sanctus per sinoaldum diaconem suum fluminis se retrahere deberet. Statimque fluminis alueo naturali relicto per alios meatus adeo a loco illo discessit: vt etiam alueus siccaret. Et cum quidam ex monachis laborando in nemoze casu sibi pollicem precidisset et sepelisset. Sanctus digitem defossum manu applicans: spiritu quoque leniens ad locum suum sanatum reduxit. Quienit in domino. v. idus martij.

De sanctis Virado et socijs martyribus. Cap. cxcj.

Gradus: zozimus

Alexander: candidus: piperion. et alij eorum viginti cofocij martyres apud cartaginem. pro christi nominis confessione passivictorie triumphum a domino consecuti sunt quibus idus martij. Dec Aldo.

De sancto Gregorio papa et doctore. Cap. cxcij.

Gregorius papa

primus doctor egregius ex senatoria stirpe romanorum nobilissima. patre gordiano: matre filia: romana sedis pontificatum tenuit annis. xij. mensibus. vi. diebus. et

Qui cum summum prebium apicem in annis adolescentibus attigisset: ac rerum et diuitiarum copia abundare: cogitabat hec omnia deserere: et ad religionem se transferre. Sed dum sub probris urbanis habitu mundo desereret: multasque sibi ex seculi cura succresceret: tandem orbatum patre sex monasteria in sicilia construxit: et septimum intra vrbes in honorem sancti andree quibus de proprio large dotatis oibus ceteris pauperibus erogatis. in septimo se fecit monachum sub abbatis disciplina. Ubi ad tantam in breui perfectione devenit: vt posset iam in perfectorum numero computari. Tantaque districtione corpus suum assuevit: vt in firmato stomacho subsistere vix valeret: et infirmitatem illam quam greci synopim vocant patiens: per horarum momenta qua ad exitum propinquaret. Abbate quoque eius defuncto successit eidem in regimine abbacie. Quadam die cum in studio suo scriberet: naufragus ad eum venit: sibique misereri cum lachrymis postulauit. Cuius sibi sex argenteos dari iussisset et abijt: eadem die iterum redijt sex multa perdidisse et pauca accepisse dixit. Qui cum ab eo totidem argenteos recepisset: tertia die iterum reuersus: misereri sibi importunis clamoribus postulabat. Sed cum sanctus gregorius a procuratore domus nihil dandum preter scutellam argenteam didicisset: illam statim sibi dari precepit. Quam ille accipiens letus abcessit. Postquam autem gregorius ad papatum promotus fuit: die quadam cancellario suo mandauit vt. xij. peregrinos ad conuiuium vocaret. Et dum omnes recuberent: intuens papa. xij. numeravit. Et cum cancellario diceret cur. xij. contra suum mandatum inuicasset: illeque non ultra duodecim esse assereret. Animaduertit gregorius vnum ex illis crebro vultum mutante: et nunc senem: nunc iuuenem similitate. Finito conuiuio illi in

Ziber

camerā secreto vocauit: et interrogās q̄s esset: audiuit: q̄ angelus ille erat qui ab eo in forma naufragi existente in monasterio. xij. nūmos et scutellam argenteā receperat: et quo die deus ipsum romane vrbis pontificem futurum destinauerat: statimq; ab eo disparuit. ¶ Cum die quadam Gregorius adhuc abbas per forum trāfirer: vidit pueros pulcherrimos vultuq; venustos esse venales. Et interrogās vnde essent audiuit q̄ erant de insula angolorum: quos ille recte ait vocari anglos quasi angelos: quia angelicos vultus habent. Eū autē didicisset illos esse gentiles compatiēs genti: q̄ princeps renebrarū tam decoros homines possideret: pelagium romanū pontificem omnino rogat: vt ad conuertēdas gentes illas predicatores aliquos mittat: offerens se in tale opus esse paratum. Quem papa cū quibusdā alijs ad predicandū ad angliam destinauit. Sed postq̄ triū dierum iter perfecisset ad instātiā romani populi: se de ipsius absentia cōquerentis: gregorium per nūcios reuocauit: quem postmodū a suo monasterio abstraxit: et ipsum cardinalem diaconum ordinauit: ipsum quoq; successiue legatum ad cōstantinopolim pro causis ecclesie destinauit: vbi existens gregorius. Eutycetis heresim de resurrectione corporis male sentiens cōfutuauit: librosq; ipsius comburi fecit: et gratiam imperatoris mauritij plurimā acquisiuit: vnde et filium eius de sacro fonte leuauit: indeq; ad vrbem rediit. ¶ Post aliquod tempus fluitus tyberis alueum suū egressus intantū excreuit: vt sup muros vrbis influeret: et plurimas domos euerteret. Tūc etiā per tyberim serpentū multitudinem cum dracoue ad mare descēdit: sed a scorpionibus p̄focatus: ad littusq; proiectus ac rē terribiliter infecerit. Sicq; plaga pessima quas in guinariam vocāt secuta est. Que primo omnium pelagium papam percussit: deinde in populus adeo descuit vt domus plurime vacue remanerent. Tūc gregorius ab omni populo in pontificem electus est. Cum ergo cōsecrari deberet: et lues populū denastaret: sermone ad populum fecit et processionē cum letantijs instituit: et omnes diuinā misericordiā implorare monuit. In qua processione octuaginta de populo spiritū exhalauerūt. Sed nequaquam ab oratione cessandum admonuit: finitraq; processione habitū mutauit: et vrbē fugēs triduo latitauit. Sed dū populus ipsum vbiq; perquireret: cuidam heremite per visum ostenditur vbi esset. Nam colūna lucis super cauernā vbi larebat conspicitur. Sicq; licet renitēs a populo trahitur: et ad summum pontificium sublimat. Et cum imperatori mauritio precib; per litteras iustitisset: vt electioni de se facere nullatenus cōsenseret: presertus vrbis litteras surripuit. Sicq; confirmationem gratanter imperator misit. Sed q̄ ad huc romā pestis predicta vastabat populū mor-

Tertius

re solito processionē iterū cum letantijs vrbem circūeundo ordinauit: et iconā beate virginis quam lucas euāgelista in propria forma pinxisse dicitur: circūferri iussit. Cui ac infectus miro modo cedebar: et post imaginē serenitas remanebat. Tūc audite sunt voces angelorū in aere concinētium ante illam. Regina celi letare etc. Viditq; gregorius super castrum crescētij angelum: qui gladium cruentū in vaginam deponerebat: quo signo deum placatū intellexit. et sic pestis et vrbē cessauit: vnde et castrū illud deinceps sancti angeli vocatū est. Tandē vt dudū optauerat: augustinū mēlitū et iohannem cum quibusdā alijs ad angliam misit: et pplm illum suis precibus ad fidem conuertit: p̄pter quod ab angloꝝ populis apostolus appellat. Tante autē humilitatis fuit: q̄ primus seruus seruorū dei se nominauit et alios nominari iustituit. Tante largitatis et elemosynarū: vt non solum presentibus: sed etiā longe positis: etiā in morte synai monachis necessaria ministraret. Nam omnium pauperū nomina scripta habebat: et eis liberaliter subueniebat: monasteriū hierosolymis instituit: et illic de gentibus necessaria procurauit. Tribus milibus ancillis christi p̄ quos tūc dāuit stipendijs octuaginta libras auri annuas offerebat: quorūdam quoq; ad mēsam suā peregrinos et pauperes inuitabat. ¶ Cum die pasche in ecclesia sancte marie maioris celebraret: et pax domini sit semper vobiscum dixisset. Angelus domini alta voce respondit. Et cū spiritu tuo. p̄pter quod pape ipsa die ibidem celebranti: et pax domini diceret: nihil responderetur. ¶ Die quadam per forum traianū transiēs: recondatus virtutum que de traiano imperatore legerat: et qualiter iusticiā summope colerat: et ex sola ignorantia: cum maxima tamē moderatiōe christianos persecutus fuerat ad sancti petri basilicā deuenit: et ibidem pro eo amarissimi fleuit. Cuius lachrymis deus placatus mirabili dispositione traianū reuocauit ad vitam: vbi suscepto baptismate gratiā consecutus veniam meruit: et sic iterū obdormiēs gloriā obtinuit. Nec em̄ eius anima erat in inferno finaliter deputata: sed ad tempus: nō sentētia diffinitua damnata. Huius autē rei ecclesie orientalis et occidentalis credulitas testis est. Post hec angelus sibi apparuit: et quia pro damnato orauerat: duarum sibi penarū opinionē dedit: aut biduo in purgatorio cruciari: aut i vīta sua infirmitatibus fatigari. Qui primo sp̄eto se cū dū elegit. Unde deinceps semp aut febrib; aut podagra: aut stomachi occupatione: aut varijs membrorū doloribus pressus fuit. ¶ Quod trona quedam singulis diebus dominicis beatorū panes offerebat. Qui cū sibi post missas corpus domini offerret: illa subisit: eo q̄ panem quem proprijs manibus illa fecerat: gregorius corpus dominicū appellabat. Qui pro

Incredulitate mulieris se in orationem prostravit: et partē illā dīcti corporis ad instar dīgitū conuersam inuenit. Et sic matronā conuertit. Oravit iterū: et carnē in fornā panis conuersā vidit: et matrone sumendum tradidit. Cum quendā romanorum p̄ncipem propter culpā adulterij excoicasset: ille vindictā experēs magozuz suffragia req̄siuit. Qui demonē in equū p̄tōficis immiserūt. Cum autē gregorius equo insideret: illeq; resatus nequaq; teneri posset. gregorius per sp̄ritus sanctū intelligēs: signo crucis edito demonē ab equo eiecit: qui egresus maleficā p̄petua cecitare dānauit: quē tū sanctus ecclesie subdito nutriti mādauit. Cum apud mauritiū imperatorē de more cuiusdam ep̄i falso accusaret: et mauritiū ex hoc ip̄m et ecclesiam persequeret: quidā monastico habitu gladiū tenēs imperatorē asstitit: et gladiū vibrās: illū p̄pter perfectionē pape gladio mozturū p̄dixit. Qui territus a persecutione desistit: et vt p̄ se oraret pape p̄fās supplicauit. Hic p̄stitit etiā in singulis eccl̄is vrbis rome i diebus aduētus et quadragesime fieri statioēs deuotīe fidelīū celebrādas. Et ne errores antiqui semē decetero pullularet: fecit generaliter amputari imaginib; demonū capta: vt per hoc extirpata gētilis prauitas ecclesiastice veritatis palma plenius exaltaret. Addidit in canone missę. Diesq; n̄os in tua pace dispone etc. Et p̄cepit: vt sup̄ corpora ap̄stolorū a papa siue cardinalibus celebraret missa. Officiū missę p̄ introitū et i. kyri eleison et alia q̄ in antiphonario continentur celebrari instituit. Et etas nias maiores inter pascha et penthecostē ordinauit. Anno quoq; imperatoris mauritiij. xliij. synodū ad ecclesiam sancti petri. c̄xliij. ep̄orum celebrauit. In qua plurima de necessariis ecclesie p̄uidit. Alia quoq; multa insignia et laudabilia opera tam in v̄be q̄ in orbe perfecit. Et plenus sanctis virtutibus a corpore migravit circa annū dñi. ccccxcvi. die quarto idus martij. Et sepultus est in ecclia sc̄i petri iuxta secretariū. Et cessauit ep̄iscopatus mēses. v. et dies. xvi. Hic eximius doctor librum cōposuit pastoralē: in quo ostēdit qualis esse debeat: qui ad ecclesie curam debet assumi. Librum sacramentorum per totū anni circulus. Euangeliozū homelias. xl. Dialogozum libros. liij. Super iob libros. xxx. P̄imā et vltimam ezechielis partem que obscuriores videbantur per homelias xliij. quantum lucis habeant ostendit. Antiphonarū nocturnum et diurnū suauē modulatione formauit. Ep̄istolarū suarum registrum ad diuersos missarum in. xij. voluminibus ordine digessit. Super canticis canticorum. Et in omnes prophetas. Et libros regū. Josue. Et iudiciū multa scripsisse dicitur. Aliaq; plurima que ab inuidis combusta fuisse traduntur. De sc̄o petro diacono et cōfess. Cap. c̄xliij.

Strus sancte roma

ne ecclesie diaconus et beati gregorij discipulus fuit. Ad cuius instantiā ip̄e doctor libzū dialogozū cōposuit: et vtriusq; mutuas colloquutiones in eo inseruit. Hic sanctitate consplendens cuius bonus magistrū imitator extitit. Hic aliquid quādo beato gregorio predicante vel dictante sp̄ritū sanctum vidit in columbe specie super caput doctoris verba in eius aurib; inferentē. Qui cum beato gregorio v̄sa narrasset: admonuit eum doctor: vt v̄sa silentio regeret: quia cunctis hora v̄sum referret: confestim spiritum exhalaret. Mortuo igitur gregorio cuius quidam eius emuli sibi detraherent: q̄ prodigius thesauros ecclesie consumpsisset: et in vindictam libros eius combureret: opposuit se petrus diaconus dicens tantū viri opera peritūlia non fore delenda. Tandē moztē p̄ciligens q̄ sancti doctoris infamiam: ad hanc eos sententiam deduxit: vt secretū quod de gregorio viderat reuelaret: et iuraturando firmaret: quod dicto si statim ip̄e decederet a librozū cōbustione cessarent. Sin autē superstes existeret: ip̄m cum libris in simul incendio cōcremarent. Itaq; cum apparatu diaconi librum euangeliozū gestas venerabilis petrus coram populo reuelauit: q̄ plures super caput gregorij sp̄ritum sanctū in specie columbe conspexit quod mozt vt tactis euangelij iuramento asseruit a dolore moztis extraneus inter verba hęc confessionis sp̄ritū efflauit. Statimq; iudiciā librozū exustione destiterūt: et corp; petri iuxta magistrū tumulū sepelētes: ip̄m vti sanctū venerari ceperūt. De sancto petro martyre. Cap. c̄xliij.

Str' mar

tyr apud nicomediam passus est sub persecutione diocletiani. Hic cū eēt cubicularius imp̄atoris diocletiani p̄fati: et cum ip̄o in thalamo fiducia accepta cesarē de immensis martyriū supplicijs liberius causaret: q̄ esset xp̄ianus deprehensus est. Et eodē imp̄atore iubente in medium ducitur: ac primo suspensus diuitis sine flagris torquetur: deinde aceto et sale vultu neribus perfunditur: ad vltimum in craticula assatur. Sicq; vere petri ap̄stoli extitit fideliteres et nominis. Passus est autē quarto idus martij. Hec hieronymus in martylogio. De sancto paulo ep̄scopo. Cap. c̄xcv.

Anulus leoneñ. ep̄scop

pus: a beato elduco a pueritia nutritus et doctus simul cum beato sampsonē

episcopo et alijs pluribus tempore iustini in-
nozis claruit in britannia cis marina. Lus aut
sanctus eliducus in plantis triticū seminasset
ne vastaretur ab alitibus marinis: paulum ad
huc iuenculū custodem adhibuit. Quo nocte
dormitante ager vastaf. Sed excitatus mane
damnū segetis aduertit: oratione fusa agrū am-
biuit: auesq; se mouere nō valentes alarū vir-
tute deposita: vt oues ad claustrum abegit. Ad-
cernens abbas: et quid sibi hoc velle interro-
gans: respōdit paulus illos esse segetis hostes:
quos captos ad ipm duxerat puniēdos. Quod
pater videns et miraculum stupens aues abire
precepit. ¶ Rogatus a sorore vt aluens eius
iuxta mare positus dilateret: ad mare accessit:
nudasq; sibi cedentes vsq; ad certū locū sibi vi-
sum inseq cepit: vbi lapillis modicis factatis:
mari mādauit ne lapillos trāsire presumeret.
Quod vsq; hodie factū ē. Nā et eo redeire lapilli
in columnarū magnitudinē excreuerunt. ¶ Te-
poris processu abbas factus est. Qui die quodā
discipulis per aridas siluas vagantibus et siti
deficientibus: solo percussis: humosq; in triplē
loco defossa tres fontes de terra pduxit: vsq;
in presentē tēpore permanentes. Sed et draco-
nem infestū quē etiam armatos plurimos inua-
debat: stolla sacerdotali collum eius constrin-
gens: sicut agnū ad mare vsq; deduxit: et in pro-
fundū equozis demersit. Postmodū aut electus
episcopus leoneū. Quis dudū reuērens: clarus
sanctitate in pace quieuit. iij. idus martij.

¶ De sanctis Egduno presbytero
et socijs martyribus. Cap. cxcvi.

Egdun^o presbyter et
alij. vij. martyres apud ciuitatem
nicomedie sub diocletiani perse-
cutione passi sunt. Qui diebus sin-
gulis singulis eoz suffocati sunt: vt
ceteris mer^o in cuteret. Quoz passio recolitur
iij. idus martij: vt ado in martologio scribit.

¶ De sancta Euphrasia virgine. Cap. cxcvii.

Euphrasia vgo filia an-
tigonis senatoris et euphrasie nobilissi-
me de ciuitate cōstātinopolitana tpe
theodosij imperatoris originē duxit.
Eius pater augusto amicissimus et ppinquus
totius lycie negocia gubernabat. Post cui^o or-
rum parētes eius celibē vitā duxerūt. Antigo-
nus hō anno integro elemosinis et sanctis ope-
ribus intentus: post annū diē clausit extremū.
Pater hō adhuc iuuenis que per triennij euz
viro vixerat: in sancta viduitate deo seruire stu-
dens apud imperatorem cū filia degebat. Qui
filia eius euphrasiam annozū. v. cuiā magno
principi despondit: donec pfecte etatis existēs
eidem matrimonio iungeret. Eum autem post
aliquod tempus euphrasia antigonē relicta ab

augusta suaderetur: vt alteri eam petenti nube-
ret senator: euphrasia moleste ferens et ne ad
hoc compelleretur timens: cū filia sua euphra-
sia ex vbe latentem discessit: et ad possessiones
suas in egyptum accessit: vbi consistens ecclē-
sias et monasteria seruozū dei sepius visitabat
et multas elemosynas faciebat. ¶ Erat autem
in thebaide monasteriū dominarū habens vir-
gines. ccc. in summa vire sanctitate dño serui-
entes vbi contine ieiunium arduū seruabat:
et vnaqueq; manibus operabatur. Dum autē euz
pbrasia cum infantula locū illū frequentius vi-
sitaret: cepit infantula in vita vginū delectari:
et audiens que ab eis de xpo dicebantur ad in-
gressum monasterij potuit: sed matre ad ciui-
tatem venire permisit. Et cum diebus pluribus
ibidem fuisset: et in sancto proposito perseuera-
ret: dicens se xpm in sponsum elegisse cōsentē-
te matre ab abbatisa clicino habitu monaste-
riū indit: et in cenobiū montalis effecta intro-
ducit. Quā mater dño cōmendauit et filia anno-
rum. vij. in monasterio dimisit. Que summa hu-
militate et sancta conuersatione pollere cepit.
Dataq; sibi magistra iulia psalteriū breui tēpo-
re didicit: et mira obedientia in cunctis minis-
terijs pre cūctis pfectit. Post modicū tēporis
euphrasia mater virginis moritur: et in mona-
sterio sepelitur. Euphrasia hō iunior omnes fa-
cultates paternas pauperibus erogauit. Eum
autem ad perfectam venisset etatem: sponsum
suum per litteras imperatoris ad eam ad con-
fugium requisit: sed ipsa imperatori rescri-
bens vt pote christo iam nupta temporale con-
nubium denegauit: vt de et in monasterio sum-
ma abstinentia deo seruicis famulari cepit.
Multasq; diaboli tērationes pertulit: propter
quas superandas penitentia mirabilē se affli-
xit. Nā et lapidem capiti supposuit: et cinerem
sup stratum cōspersit: aliquādo p tres vel quat-
tuor dies: aliquādo hebdomada integra se in-
cra macerauit. Eius patientia abbatisa ten-
tare volens: lapidem magnū vix a duabus femi-
nis basulandū diebus singulis de horzo ad fur-
nū et inde ad horzū per dies. xx. ipsam portare
iussit: quē illa cum omni humilitate detulit: nō
murmurans neq; de labore impozabili: neq;
de inanitate precepti. Et cum iterum diabolus
eam tentaret q; senatoris filia ad altarium mi-
nisterium esset submissa: cepit adhuc vilioribus
officijs se occupare: et in coquina ollas abluere
et immūdiās expozare: nec propter hec ab ab-
stinentia se solita subtrahere: nec officij in ec-
clesia dimittebat. Eū autē eidem quedā germana
noie improperaret: q; talia opera preteru hy-
procrisis ostenderet: et ob hoc abbatisa illam:

De sanctis in mēse martij occurrētibus **Fo. lxxvi.**

punitrevellet: euphrasia nedū ad pedes sorozis sibi cōduciantis veniā petens prociēdit: sed etiā pro eo ab abbatissa veniā impetrauit. **C**um autē diabolus eā animo superare nō posset: cepit ipsam persequi p̄ciso corporali. Nam cū ex puteo aquam haurirēt: capite deorsum deiciētur: sed a sorozib⁹ illesa educitur. Ipsa nō vbi quotidie portabat singulas: cepit exinde deferre hydras aque binas. Alia quoq; vice dum ligna precideret: securi calcaneū sibi vsq; ad tibiam scidit: et colligata a sorozibus p̄pter hoc non destitit: quin ligna incisa deferre voluerit. Sed cum scalam ascenderet: summitatē tunc ce calcās super ligna cecidit: quorum vnum ferre oculum eius effossum grauit̄ vulnerauit. Sed dei misericordia diebus modicis ex vtraq; plaga conuulsa. **C** Post hęc eam diabolus de tertio solario precipitauit: que tamen sine vlla lēsiōe ad terram descendit. **C** Deinde ollam cui⁹ aqua feruente portans cecidit: aquaq; buhenti facie perfusa omnino intacta permansit. **M**ultis autem signorum miraculis claruit. **M**ulier quēdam infantem annorum octo ex paralyti effectum surdum ⁊ mutū ad monasterium detulerat: vt ipsum sorozum orationibus commēdaret. Quē mox vt sancta virgo ad abbatissam deferēdū in brachijs sumpsit: puer loqui et audire cepit: et ad marrem ad sanā expectantem incolumis proprijs pedibus cucurrit. **Q**uedam ex sorozibus antiquis ab immundo spiritu dudum vexata fuerat: quam mille ancillarum christi preces liberare potuerāt. Que etiam cathenis vincta tenebatur: cui⁹ et cū cauco ligno porrigebatur: eo q̄ nulla ad eam appropinquare presumebat: quia vestes ⁊ carnes sorozum dētib⁹ lacerabat. Et quia abbatissa sanctitatem euphrasie nouerat: eiusq; miraculum in puero viderat: eidem licet ex humilitate satis recusant: per obedientiam sorozis illius liberationē imposuit. **P**ro qua euphrasia dudum se ieiunijs afflixit: ⁊ ad dominū diebus pluribus exorauit. Et tadem in christi nomine demonem ab illa effugauit: et cum marimo strepitu in abyssum ire precepit. Ex istis tamen in nullo extollebatur: sed ampliori humilitate p̄ficere videbatur. **C** Post hęc abbatissa per visionem conspexit: q̄ duo viri venerabiles ad monasterium venientes euphrasiam rapiebant: ⁊ ipsam in aureū palatium gemmis ornatum introducebāt: que ibidem ab angelis cōcipientibus sumebatur: ⁊ ad christi pedes prociēdens a genitrice dñi corona aurea decorabat. Intelletit ergo abbatissa virginem quārotius ad celestem thalamū deducēdam. Que cum sorozibus intinasset: ⁊ ille obitus dilecte sorozis desierit: euphrasia subita febre corripitur: et vite termino prima in oratoriu⁹ deducitur: verum ex profunda eius humilitate orabat ad dominum: vt eam adhuc per annū in carne dimit-

teret: eo q̄ penitentiā condignam suo arbitrio non perfecisset. Et cum abbatissa ⁊ eius magistra iulia virginem exorārēt: vt ipsam sequi sine dilatione liceret: promisit eis orare dominū: vt ipsarum desideriu⁹ adimpleret. Sicq; inter sorozum manus migravit ad christū. iij. idus martij. **C** Post cui⁹ obitu⁹ die tertio iulia obiit. **A**bbatissa nō substituta quadā eugenia in matrem filiarum ipsa die. xxx. ex hac vita decessit. Que ambe in eodem sepulchro cum euphrasia virgine condite sunt.

De sanctis Macedonio presbytero ⁊ socijs martyribus. **Cap. cxviiij.**

Macedoni⁹ presbyter: patria: modesta: theodora: oves: theodora: impondera: martia: et traxia apud nicomediam ciuitatem martyriū passi sunt. Qui omnes per ignem conflagrati acceptabile sacrificiū christo dño reddiderūt. iij. idus martij: vt in martylogio adonis habetur.

De sanctis quadragintanoue militibus martyribus. **Cap. cxciij.**

Quadraginta

nouem milites Rome sub nerone cesare passi sunt. Hos omnes vna cum sanctis processo ⁊ martiniano beatus petrus apostolus conuertit ad christum: cum teneretur in custodia martina: vna cum coapostolo suo paulo: vbi nouem menses detenti fuerunt. Et cū milites predicacione apostolorū conuersi essent: et aquam pro ipsis baptizandis non haberent: orare apostolorum principe de filice saxei montis fons aque prorupit: ex cuius vnda ipse apostolus baptizauit: et fons ibidem in testimonium miraculi permanet vsq; in presens in loco qui dicitur carcer petri sub colle tarpelo. Deinde predicti gloriosi quadragintanoue milites sub deuotissima fidei confessione neroniano gladio cōsumpti sunt: pridie idus martij.

De sancto Petro abbate clauallen. **Cap. cc.**

St. Petrus abbas clau

allen. cum esset nobilitate exortus prosapia factus monachus igniaci monasterij nobilitate suā summa vilitate occultabat: vtilib⁹ indutus: vilia officia exercēdo.

k iij

Tamen ob vite nimiam sanctitatem a multis reuerentia habebatur. Adhuc non in ordine duz in maturinis aliquando dormiraret: sed pulsari sentiret. Apertisq; mor oculis nullum cōspiceret: orant dominus vt excitantem ipsum sibi ostēderet. Et dum iterum dormitasset: pulsatus citius aperiens oculos: vidit iunem splendidū sibi assistere: indeq; morose per chorum transire: qui demū disparuit: et petrus eius esse angelum intellexit: media nocte cum fratribus psallēs subito dolore capitis premitur: et recedere de ecclesia cogitās audiuit vocē dicentem vers. illum. Laudās inuocabo dñm etc. et statim dolor cessauit. Et dum mane iterū euz dolore eodem capitis perseverante: ad cōmunionem accessisset: visum est sibi qd lapsus pondus de capite eius egressus esset: et exinde a tali dolore liberatus perfecte fuit. Post hec factus est prior igniaci. Deinde abbas vallis regis assumptus est. Qd abbas eius igniacē. tali visione prescinit. Videbatur enim sibi candela brum lucens ante altare: per maiore fenestram exire. Nec multo post petrus prior in abbatem electus est. Cum aliquādo abbas egrotaret: et mercenarius quidā a cellaris operis mercedē exigeret: illeq; dare recusaret: indignatū mercenarius prunas ardenes ad vnā ex monasterii granis in cacabo deferbat: vt eam incenderet. Tunc affuit abbas: et eum de mala voluntate redarguit: et vt ad se mane et ad infirmariā veniret mercedem suāz receprurus admonuit: quod et factus est. Mercenarius quoq; est miratus: eo qd abbatē de infirmariā vrpote lāguētem minime recessisse cognouit: et penitentiam egit. Vocatus ad electionē abbatē igniacē. oratione premissa: vt deus sibi idoneum inspiceret: audiuit vocem qd illuc venēs audiret qd idoneus esset. Tūc ad locum venēs p eodem orasset: iussus est socios itineris sui de hoc interrogare. A quibus cum quereret quis vtilis est legendus foret: responderūt qd ipse. Sicq; omnium consensu electus est. Cum henricus comes campanie se ipsius orationibus commendasset: et ipse pro eo celebrasset: post vltimā colatram vidit comitē tunc absentem: signū crucis in veste habentem. Et diem ac horā notans comperit: postmodū ipsum eodem tempore cruce fuisse signatum. Oranti sibi aliquādo apparuerunt sancti bernardus abbas: et malachias episcopus: qui cum abbatem clareualles. futurum predixerūt. Non multo post gerardus clareualles. abbas a fratre hugone de bazochis qui grauiter in ordine deliquerat: et abbatē punitionem timebat: interfectus est. Cui successit henricus. Quo post modicū in presbyterum cardinalem assumptus: petrus ad electionem vocatus aufugit: eo qd eligi formidaret: qui tamē absens electus est. Et cum diu recusaret: tandem visionis memor. consensit. ¶ Romanus pontifex

et eius famam audiens: eum ad se accersuit: cui et peccata sua ex deuotione confiteri: et ab eodem comunicari voluit. Cum autē esset in valle regis infirmitate graui vnū ex oculis amissit: et hoc gaudens et deum laudans: quia vnus ex hostibus suis capitalibus sibi abulera. Et dum esset cum fratribus in messibus operans tres pulcherrimas mulieres in medio fratrum vidit: quas de nimia presumptione redarguēs audiuit ab illa que erat formosior: qd erat maria mater christi: alie due maria magdalena et maria egyptiaca: que fratres in suo labore cōsolare curabāt. Quēnt autem sanctus petrus in domino pridie idus martij.

¶ De sancto Longino martyre. Cap. cci.

Longinus fuit qui

dam centurio de prouincia hysaurie: qui cum alijs militibus cruci domini affans: latus eius lancea perforauit. Et vidēs signa que fiebant: solem scilicet obscuratum: et terremotum in christo credidit. maxime ex eo vt quidam dicunt: qd cum ex infirmitate eius oculi calligassent: de sanguine christi per lanceam decurrente casu oculos tetigit: et protinus clare vidit: vnde renuncians militie: et ab apostolis instructus: in cesarea cappa doctē vigintiocto annis monasticam vitam duxit: et plurimos ad christū conuertit. Cum autē ab octauiano prefide tentus sacrificare nollet: iussit preses omnes dentes eius excuti et linguam abscidi. Et hoc tamen loquelā non amisit: sed accepta securi omnia idola confregit. Demones autem de idolis exeuntes et in aerez vultantes in presidem et in eius socios intrauerunt. Qui insipientes longini se pedibus prostrauerūt. Quos omnes longinus in christi nomine ab oppressione demonum liberauit: et demones in desertum misit. Quo miraculo quidā aphrodisius commētarieñ. cum multis alijs ad christum conuersus est. Post dies aliquot cum octouianus longinus tentum ad se adducti iussisset: vt eum penis afficeret: et ipsum ex hoc aphrodisius reprehēderet: eo qd de suscepto ab eo beneficio ingratus esset: iussit preses aphrodisio linguam precidi. Sed ipse nihilominus loquebatur. Preses quo cōfestim excecatus est. Cui longinus suasisit: qd liberari non posset: nisi ipsum occideret. Nam martyris effectus pro preside oraret: et ipse lumen recuperaret. Statimq; preses longinum decollari fecit. Post hec ad corpus eius adijt: et prostratus cum lacrymis penitentiam egit: et continuo visus recepit. Corpusq; martyris honorabiliter tumulauit: et in bonis optibus perseuerauit. Passus est autē marty: christi idibus martij.

¶ De sancta Quatrone martyre. Cap. cii.

Marcellina martyris apud

theſſaloniam paſſa eſt. Hec reſi-
gione chriſtiana cum eſſet ancilla
la plantille vidue gentilis: chri-
ſtum occulte adorabat. Et cum a
dñā ſua deprehēſa eſſet in eccleſia xpianorum
ab eadem in ſcāno ligata & crudeliter flagel-
latur: dieq; & nocte integra incluſa & vincra di-
mittitur. Sed dum noctu diſuſit: ſoluta & clau-
ſis ſanctis educata eſſet: ad eccleſiā rediit & deo
gratias egit. Quē iterum ibidē repertam dñā
ſua iterum ipſam in ſcāno vincit & crudelius fla-
gellauit: triſiduo quoq; ſine cibo recluſam dimit-
ſit. Illa ſo iterum diuinitus ſoluta educitur: &
in eccleſia orans a dñā ſua tercio reperit. Que
tertio ab eadem ligatur: & loſis duriffimis tam
diu cedit: donec ſpiritus exhalauit. Que paſſa
eſt idibus martij. Hec ado.

De ſanctis Ilaro epō & Tatiano
martyribus. Cap. cccij.

Ilarius eps et tati-

nus diaconus apud aquileiam
paſſi ſunt tempore Numeriant
imperatoris. Beatus enim ila-
rus ab infantia xpianus ſacris
litteris eruditus ad diaconatū
ordinem: deinde ad pōſitum aquileienſis eccle-
ſie a populo promouus eſt. Qui eius diſcipu-
lum nomine tatiā ſibi archidiaconū cōſtituit
cum quo in xpī fide pplm admonebat. Cū autē
ab imperatore numeriano chriſtianorum perfe-
cutio excitata fuiſſet: & quidam beronius pre-
ſes aquileie chriſtianos ad ſacrificia coartaret
ad ſuggeſtionem cuiuſdam ſacerdotis idolorū
nomine monophanti fecit ilarum episcopum
chriſtianorum detineri: & ad templum idolorū
adduci: vt ibi diſs ſtura imponeret. Quem ſa-
crificare nolētem iuſſit nudatum virgīs duriffi-
me cedi. Deinde in equuleo leuari & vngulis ra-
di: adeo vt eius intranea nudaretur. Deinde de-
poſitum ex equuleo mandauit doꝝ ſum eius car-
bonibus adurti: & poſt hec acetum ſale permis-
tum eius vulneribus infundi: ipſaq; plagas
ex camelorum cilicio confricari. Et cū hec om-
nia pro xpī nomine patientiffime toleraſſet:
oratione premiſſa exuſſauit in ſimulachra er-
moꝝ cuncta in puluerem redacta ſunt. Claman-
te quoq; aduerſus illum omni populo paganoꝝ
rum fecit eū preſes in carcerem recludi. Et cū
audiſſet: qd haberet diaconum tatiā: qui ſi-
militer populū a deoꝝ cultura ſubtraheret
fecit eum teneri: & deoꝝ gentium conſultantem
extendi: & virgīs diutius flagellari: ceſum quo-
q; vna cum ilaro episcopo eodem carcere deti-
neri. Orantibus autem ſanctis nocte illa factū
eſt contruum magnum: ita vt fundamenta vr-
bis commota fuiſſent: & multi paganorum inte-

rent. Templum etiam herculis fundit: euer-
ſum eſt. Quod audiens beronius preſes miſſis
ſpūatoribus fecit gladios in pectora ipſoꝝ
in ipſo carcere traſſigi. Cū quibus & alijs tres
chriſtiani in eadem cuſtodia vinciri: ſcilicet felix
largus & dionyſius eodē martyrio necati ſunt.
Quoꝝ corpora noctu a chriſtianiſ de carce-
re rapta iuxta muros aquileie ciuitatis ſepul-
ta ſunt. xvij. kalen. aprilis.

De ſancto Patricio episcopo.
Cap. cccij.

Patricius

episcopus apud
scotlandiam primus
christum predi-
cauit. Qui cum

die quadam ſcorhorum regi
de paſſiōe domini aliqua nar-
raret: & ille deuore intēderet
appodans ſe ſup ferulā quā
manu tenebat: caſu pedi res-
gis ſuperpoſuit: & cuſpide ferule ipſum perfo-
rauit. Rex ſo credens episcopum hoc ex indur-
ſtria facere & ſe aliter fidem non poſſe ſuſcipe-
re: niſi talia pro xpīſto pateretur: patienter per-
tulit. Sanctus ſo hoc intelligens obſtupuit: &
regis pedem ſanauit. Die precibus ſuis toti il-
li inſule obrinuit: qd nullum venenolum animal
ibidem viuere poſſit. Et quod plus eſt etiam li-
gna & coſta illius regionis contraria ſunt vene-
no. Quidā conuicini ſui ouem furatus fuerat:
& comederat. Et cū eps plures furem quicūq;
ille eſſet: exhortatus eſſet: vt furtū redderet:
& nullus appareret: conueniente omni populo
ad eccleſiam orauit dominum: vt in cuius ven-
trem ouis intrat: eorum omnib; balatum das-
ret: quod & factum eſt. Et reus penitentia egit.
Erat autem eius conſuetudo omnes cruceſ:
quas videbat adorare. Cum aurem quādā cru-
cem inuſſam preterſſet: & a ſuis admonit; cur
non vidiffet: audiuit vocē de ſub terra cuiuſdā
ibidem ſepulti: dicentis ſe fuiſſe paganum: et
ſigno crucis indignum: & ideo ipſam non vide-
rat: vnde fecit ipſam abinde tolli. Cum autē
patricius per hiberniam predicaret: & fructus
ſibi modicū faceret: rogauit deum: vt ibi aliqd
ſignum oſtenderet: per quod territi peniterēt.
Juſſu igitur domini in quodam loco circulum
magnum cum baculo deſignauit: intra qd ſe ter-
ra ſtatim aperuit: & puteus profundiffimus ibi
dem apparuit. Reuelatum quoq; fuit ſanctor;
q; ibi quidam purgatoꝝ locut; eſſet: in quem
quiſquis vellent deſcendere: alia ſibi penitentia
non reſtaret: nec aliud pro peccatis purgatoꝝ
ſuſtineret. Pleriq; autem non redirent: & qui
redirent die naturali integro ibidē moram face-
rent. Multi igitur ingrediebant; qui de cetero
non reuertebantur. Poſt longū tēpus morā

no patricio: quidam nobilis nomen nicolaus qui
 peccata multa commiserat: ad penitentiam devenit: et
 locum ipsum intrare volens diebus octo prece
 dentibus: ut omnes faciebatur: se ieiuniis mace
 ravit: et sic in puteum descendit et ostium quod
 a latere invenit introiit: ubi monasterium inveni
 nit: et a quibusdam abbatibus in oratorio intro
 ducitur officioque peracto: ut constans esset ad
 monetur: quia multa diaboli tentamenta cum percur
 rere oporteret. Et cum se penis affligi sentiret:
 protinus diceret. Jesu christe fili dei: visum miserear
 ris mihi peccatorum. Quibus abeuntibus adsunt
 demones: et ut sibi obediant primo eum blandis ser
 monibus persuadent: afferentes quod ipsum custo
 diant: et ad propria incolumem deducant. Et cum
 eis obedire nolleret: diversarum ferarum terribi
 les audivit voces. Ad que paucifatus verba in
 vocacionis protulit: et omnis ille tumultus con
 quiescit. Alterius procedens et demonibus con
 sentire nolens in ignem maximum projicitur:
 sed verbis expressis ignis extringuitur. Ad lo
 cum alterum veniens vidit homines vivos igne
 assari: et carbonibus usque ad effusionem viscerum
 concremari. Et dum nec sic consensisset demo
 nis ab eisdem simili pena torreretur: sed verba
 proferens continuo liberatur. Inde proce
 dens in puteum profundum obscurum et fetidum
 descendit: dicentibus sibi demonibus quod il
 le erat infernus: sed dum verba repetisset inde
 illesus educitur. Post hec ad pontem arduum
 et lubricum devenit: subter que igneus flus
 uis rapidus currebat. Et dum pontem transi
 re desperaret: unum pedem ponens: verba que
 didicerat dixit: deinde alium pedem ponens ipsa
 repetiit: et ad quamlibet pedis mutationem ea
 dem iteravit: et sic illesus transiit. Et in quen
 dam pratum amenis et odoriferis floribus con
 sertum devenit. Ubi a duobus speciosis iumentis
 bus ad quandam civitatem auro et gemmis ful
 gentem adducitur: et quia illa esset paradysus sibi
 revelatur. In qua dum se admitti oraret: audi
 vit quod primo ad suos rediret et post dies xxx. in
 pace quiesceret et sic illuc intraret. Tunc nicola
 us iude ascendens supra puteum se restitutum al
 tero mane reperit: et que viderat enarravit: ac
 post dies xxx. in pace quiescit. Dies autem depositio
 nis sancti patricij. xvi. kalen. aprilis celebratur.
 De sancta gertrude virgine. Cap. ccv.

Ertrudis virgo obiit an
 no constantis imperatoris. xxi. ut dicit
 Sigibertus. Hec ortiva fuit de civitate
 sigelensi: ubi et monasterium dñarum costru
 it: et ipsum sub regulari disciplina laudabiliter
 regit maxima sanctitate pollens. Que die obiit
 sui apparuit modeste abbatisse monasterij tres
 heren. sibi in amicitia coniuncte ante altare bea
 te virginis tunc in oratione prosternere: eique ipsa
 hora ad christum migrasse: et celestem patriam in

troisse nuntiavit. Post annos 80. F. ignis exiles
 monasterium sancte consumere videbatur. Sed
 tunc sancta supra rectum apparuit et velum suum
 flammis obiectis: ignem excussit: statimque extin
 ctus focus monasterium omnino indennem reli
 quit. Puer quoque in fonte necatus: ipius me
 ritus suscitatur: et alia multa miracula ad eum
 mulum demonstrantur: ubi in ipso monasterio se
 pulsa venerantur. Qui vivit autem in pace deci
 mosexto kalen. aprilis.

De sancto alexandro episcopo et mar. Cap. ccvi.

Alexander episcopus
 et martyr apud cesaream passus
 est. De quo in vi. libro ecclesie
 hystorie scribitur: quod de
 cappadocia et propria civitate
 sanctorum locorum visendorum cau
 sa hierosolymam veniens: divina revelatione eius
 dem loci gubernacula suscepit. Nam cum nar
 cissus hierosolymorum episcopus esset annorum. cxxv. et
 propter nimiam senectutem cure pastorali intrēde
 re non posset: voce de celo prolapsa: ut officii eius
 ues eidem hierosolymam venienti occurreret: et ipsum
 suum vna cum narcisso episcopo ordinarer: a populo ho
 norifice susceptus: et factus est narcisso coadiu
 tor: et eiusdem post obitum ipsi successor. Post hec
 romam venit ad apostolorum limina visitanda. Re
 uersus autem hierosolymam sub persecutioe decij
 ductus est cesaream. Et dum diebus multis: mul
 to ferri pondere vincitus: de carcere ad tribuna
 lia iudicis: et inde ad carcerem duceret: inter ipsa
 sibi vicissim succedentia tormenta defecit. Atque
 ob confessionem christi martyrium complevit. xv. kal.
 aprilis. Hic ad ecclesiam antiochenam: cuius regi
 mini primo presuerat super pace ecclesie vna scri
 psit epistola. Ad aronitiam aliam per clemētem pres
 byterum alexandrinum. Itē ad origēnem per origēnem
 contra demetrium aliam. Sed alie eiusdem ad dis
 uersos ferunt epistole: ut dicit Hieronymus li
 bro de viris illustribus.

De sancto Johanne abbate. Cap. ccvii.

Johannes abbas
 magne sanctitatis vir de syria
 ortum: us pervenit italia. Su
 scepiusque hospitio a deuota
 matrona apud urbem penna
 centem resedit. Et ab angelo
 monitus: locum sue habitacionis sub quadam arbor
 re prope eandem civitatem elegit. Sub qua dum mense
 decedendo quiescere cepisset: arbor repere inuisi
 tato imbris rpe flores prulit et frondes. Quod
 ubi a venatoribus illac transierantibus copertum
 est: visusque miraculo: et cognito quod seruus dei es
 set fama ipsius circumquaque delata est: unde a so
 hane spolerano episcopo visitatus: et ab eodem sibi iuxta
 dictam arborē cenobium fabricatur: ubi per annos
 xliiij. congregacioni sanctorum multorum

De sanctis in mēse martij occurrētibus Folio. lxxviij

monachorum presuit: multisq; clarus virtutibus post vitā laudabilem in pace quieuit: xliij. kalendas aprilis ibiq; sepultus iacet.

De sancto Calocero martyre Ep. ccviij.

Calocerus martyr de cuius triumpho in passione faustini et iouite ex parte dicrum est supra. xv. kalendas martij: vltis miraculorū insignijs que deus in tormentis predictorum sanctorum exhibebat: ad Christum conuersus est: et cum eiusdem martyribus plurimis supplicijs cruciatus: tandem ab alexandro augusto mediolani existente: traditus est sapritio prefecto puniendus: qui ad alpes cortas ab imperatore mittebatur. Quem sapritius ante se premisit sub custodia: in ciuitate asten. carceri mancipandum: vbi dum sapritius cum secundo milite aduenisset: et secundus calocerus sepius in carcere visitasset: ab eodem christi fide doctus est: et missus mediolanum a sanctis faustino et iouita baptizatus. Qui baptizatus erdonam dicit: et martianū episcopum in carcere visitauit: ipsumq; a sapritio martyrizatum sepeluit: propter quod plurimis afflictus tormentis a sapritio in carcerem missus fuit: vt in eius passione dicit. iij. kalen. aprilis. Cū autē sapritius ad carcerē mittens secundū nō inuenisset: et ad ciuitatē asten. redisset: vt vel calocerū morti faceret: repperit secundū in eodē carcere cū calocero existentē. Et secundū quidē in custodia reseruati fuisse. Calocerū nō albiganū mitti: et ibidem capite cedi. Cuius corpus a fidelibus iuxta ipsam ciuitatem cum honore humanum est decimoquarto kalendas aprilis.

De sancto Ioseph spōso dñe nostre. Ep. ccij.

Ioseph san-

ctissimus domine nostre sponus de ciuitate berthelem oriundus de domo sci iacet et familia dauid regis stirpe. pogenitus: p miraculū aridē virge florentis: et spiritus sancti in columbe specie in eius ca-

cumen descendens: cum iaz senes esset: et filios ex vxore premortua haberet: inter omnes suos cōtribules solus deo placens ad desponsandam virginem electus est: et usq; ad custodiam deputatus. vt in hystoria natiuitatis virginis dicitur. vi. idus septembris. Hic enim virginem desponsatā in nasareth in domo paterna dimisit: et in berthelem ad preparandas nuptias accessit: vbi dū morā traheret: angelus ad virginē mittit: ipsaq; operante spiritu sancto impregnatur. Cū autē ioseph post septem menses redēs pregnantē repperisset: cum iustus esset: voluit occulte dimittere eam.

Sed admonitus ab angelo: vt dicit Matth. i. eam accepit: quia ipsam de sancto spū cōcepisse cognouit. Postmodū cū describeret orbis illaz secū berthelem pro faciendā pessione deduxit: vbi et filium dei natū de virgine primū in vltis suscepit: et ipm vt bonus nutricius summa diligentia educauit: et omnibus verbis dei infantie gestis interfuit. Nam et eidē circūcisio astitit: et magos ad eum adorandū veniētes consperxit: et ipm vna cum matre ad templū presentauit: ipmque metu herodis ab angelo monitus in egyptum cū matre fugauit: et per septennū ibi manens: mortuo herode eūdem et genitrice ad patriam rettulit. In medio doctorū etiam ipsum dnodenem vna cum maria triduo ante amissū inuenit. Id eozq; virginitaris sponse sue et oīm infantilū christi actuum veridicus testis fuit.

Hic ioseph vt in libro de infantia christi dicit: vxorem alteram prius habuit: ex qua plures filios procreauit: qui etia ex euangelio iohannis secto ca. fratres iesu dicunt: q; ex iesu patre putatiuo pgeniti. vnde et quibusdā placet: q; iacobus minor: apostolus ideo frater domini dicit: quia ioseph filius fuerit ex alia cōiuge: vt Hieronymus libro de illustribus ponit: Quis ab eodem talis opinio reprobat. Eodem etia infantie christi libello tradit: q; ioseph faber lignarius fuit: vnde et ibidē fertur: q; cū ioseph grabatū faceret: et oēs tabulas secuisset: vna iparū ex errore mēsure minor ceteris reperta est. Et cū ioseph ex hoc tristaret: puer iesus tabulam breuē alijs apposuit: et ipsam vti esset cera mollis protrahens ad ceteraz longitudinē diuina virtute protendit: ppter hoc in euāgelio iohannis iesus a iudeis fabri filius appellatur. Hec ex textu euangelioy: et libro de infantia predicto. et ex compilatione fratris bartholomei colligunt. Quāto nō tēpore ioseph inupterit: vel vbi: aut quo modo humanitatis debitū soluerit: expressum nō habemus. Tamē q; vsq; ad duodecim annos etatis christi superstes extiterit ex textu luce secūdo capitulo didicim. In quodā tamē antiquissimo kalendario in cuius exordio rubrica ponebat: quod ex vetustis eius sebij cesariē. exemplaribus sumptum fuerat: scriptū repperi: festū ioseph sponi dñe nostre xliij. kalen. aprilis. Cui ex antiquitate et exemplaris origine satis fidem adhibui.

De sancto Theodoro epō. Ep. ccj.

Theodorus heracti-

ensis episcopus tēpore constantini magni imperatoris in thracia claruit. Qui i mattheū: iohāne: paulum: et psalterius elegantis apertiq; sermonis cōmētarios edidit: et sermonibus atq; moribus admodum effulsit. Diem quoq; extremū. xliij. kalen. aprilis conclusit. Hec hieronymus de illustribus.

Liber

De sancto Archypo discipulo. Cap. cccij.

Archypus discipul⁹
apostoli pauli fuit. Cuius comiti-
onis sui ides apostolus meminit
scribens colofcensib⁹ ad col. quar-
to. Qui ab eodem apostolo ibide
predicationis gratia dimissus: post coplerum
eius ministerium perrexit ad dñm. xij. kalen.
aprilis: vt hieronymus in martylogio testatur.

De sancto Eudberto epi. Cap. cccij.

Eudbertus epi: vt
dicit beda quarto libro hysto-
rie angloruz vir sanctus et vene-
rabilis in insula modica q̄ ap-
pellatur pharnes: et ab ecclesia
lyndisarcensis nouē milibus

passuū distat in oceano vitam solitariam pluri-
bus annis duxit. Fuit autem primo monachus
monasterij melros: quod in ripa nudi fluminis
positum est: sub abbate etha: cuius et post mor-
tem successor extitit. Inde ad curiam lyndisar-
censis monasterij vocatus ibidem diutius man-
sit. Deuenit post hec ad insulā pharnesem omni
cultu et habitatore desertā cupiens solitariam
ducere vitam. A qua et plures infestationes de-
monum expulit: et fontem vsuū fratribus suis
de terra pduxit: qui sibi vsq̄ in p̄sens scaturit:
sibiq̄ edificato nouo cenobio cōgregationi ana-
choritarū pluribus annis presuit. Deinde post
mortē theodori lyndisarcensis archiepi quauis
satis restitisset: archiepiscopus ordinat. In qua se-
de verbo semper et exemplo populum instanter
docuit: et miraculorū signis vitam incitram du-
xit. Post hec autem quia obitū suum de pro-
ximo futurum diuina reuelatione prenouerat:
ad monasterium suum rediit: vitæ residuū ibide
consummare desiderans. Ubi dum quidam sanc-
tus presbyter herbertus eius intimus ipsum
visitasset. Eudbertusq̄ ei suum transitum pre-
dixisset: rogauit eum instantius presbyter: vt
yna secum sibi occubere liceret. Qui oratione
facta sibi a domino quod poposcerat: impetra-
tum nunciauit. Reuersus itaq̄ ad ecclesiā suā
herbertus anno integro ante obitū sancti viri
languore detentus die et hora qua ille obiit: et
hic ex hoc seculo transmigravit: scilicet decimo
tertio kalendas aprilis. Cuius corpus ad ec-
clesiam lyndisarcensem delatum: et in solo se-
pultum est. Eum autem post annos vndecim le-
uaretur: vt supra pauimentū honorabilius loca-
retur: integrū et omnino incorruptus repertum
est: et vestes quib⁹ indutus fuerat: illibate nul-
la vetustate consumpte. Eius successit sanctus
eadebertus sanctitate clarus: qui decedens in
eodē tumulto cuz sancto Eudberto positus est:
vbi ambo requiescunt miraculis prepoliores.

De sancto Tulpbrantio epi. Cap. cccij.

Tertius

Tulpbranti⁹ sene

Vnen. episcopus successor: laber-
ri ex territorio vastines. incluy⁹
fuit in aula regis Dagoberti et
filiij eius ludouici patre milite
noberto progenitus. Qui pri-
mus a christo admonitus assumpris secū a san-
cto ausberto tunc rothomagen. epi quibusdaz
socijs de monasterio fontanelle genti frironuz
christi euangelium predicauit. Cum autē per
mare nauigās in nauī celebraret: et patenā of-
ferre veller: de manu diaconi casu patena pla-
bis: et in mare demergit. Sed orante sancto pa-
tena in manu diaconi diuinitus reponit. Dū
autē saxontibus predicaret: die quadā iuuenem
laqueo appesum reperit: quē illi forte eleger-
rent: et more sue gētilitatis suspensum demo-
nijs imolare volebāt. Quē illico scis sola ora-
tione dirupto laqueo: et ipso illeso cadere a mo-
te eripuit: et tali miraculo multos ad fidem cō-
uertit. Cum autē filiū ducis rathboldi bapti-
zasser: et abts iduisset: ille subito exprotrauit: qd̄
episcopus idcirco a deo obtinuit: ne iuuenis a
patre gentili ad culturam idoloz reduceretur.
Completa hō pdicatione sua post annos quiq̄
reuersus ad ecclesiam suā epatus resignauit. Et
ordinato sibi successore gerico: i monasterio fon-
tanelle monachus fact⁹: vitā in sanctis opibus
cōsumauit anno dñi. cccccxi. xij. kal. aprilis.
Sepultusq̄ est iuxta sanctū vandegisillum.

De sancto Benedicto abbate et
confessoze. Cap. cccij.

Benedict⁹

abbas cuz vitam
gregozius. ij. dia-
log. scribit ex nur-
sia prouincia: claris parētis
bus ortus. Eum roine libe-
ralibus studijs tradit⁹ eēt:
in ipsa infantia mūdum des-
seruit et desertum petere de-
creuit. Quem nutritrix eius
ipsum tenere diligens vsq̄ ad locum qui effide
dicif secura est: vbi dum ad purgandū triticum
capisteriū muruo accepisset: illud cadēs in ter-
ram fractū fuisset. Benedictus nutritrici flenti cō-
passus capisterij partes accepit: et oratione sus-
sa ipz reintegravit. Post hec nutritricē fugtēs in
locum qui sublacus dicitur deuenit: vbi trīcento
hominibus cunctis excepto romano monacho
icognitus māstr: qui ei necessaria ministrabat.
Et cū ad specū ipsius iter nō esset: panē in fune
ligatū ei deponebat: in quo et tintinabulū liga-
uerat: vt ad eius fontē benedictus panes sibi
delatum audiret. Sed diabulus ex inuidia pro-
fecto lapide tintinabulum fregit: nisi hominus
tū romanus sancto ministrare aliter non desit.

De sanctis in mēse martij occurrētibus Fo. lxxix.

Post hec dominus cuiusdam presbytero qui die pasche sibi refectionem parauerat apparuit: et ut cibos viro dei tali in loco ferre deberet admonuit. Qui cum multo labore ad eum veniens: Inuitavit patres: ut cibos sumeret: quia eo die pascha esset: qui respondit: quere pascha esset: ex quo illum videre meruisset: longe quippe ab hominibus positus: quod die eadem paschalis foret solennitas ignorabat. Sicque benedictentes dominum ambo refecti sunt. Quadam die autem la merula circa faciem eius voltante: signoque crucis effugata tanta libidinis tentatione accessus est: quantum nunquam expertus fuisset. Qui in spinis et vepribus adeo se voluit: quod exinde rotas cruentus et laceratus exiit. Et sic per cutis vulnera mentis vulnus eduxit. Ab illo ergo die talis nunquam tentatio in eius corpore pullulavit. Fama igitur eius crescentem venerunt ad eum monachi cuiusdam monasterii abbate vacantis: et ipsum in patre elegerunt. Qui satis recusabat: eo quod se eorum moribus minime convenire disceret: tandem instantibus acquiescit. Tunc ille discretus eos regulam servare compelleret: illique illicita sibi non licere conspicerent: penitentes quod eum elegerant: venenum vino miscuerunt: et ei in poculum porreperunt: sed signo crucis edito: sic vitreum vas quod vinum tenebat: confregit: ac si pro signo lapidem dedisset. **Moxque intelligens:** quod illi fecerat ab eis discerere: et ad locum discrete solitudinis remeavit. Ubi multis ad eum discipulis convenientibus duodecim monasteria construxit. In uno quorum monachus erat: qui ceteris in ecclesia orantibus: mox foras exibat: et aliqua temporalia peragebat. Quod dum benedictus per abbatem illius loci didicit: illuc iit: viditque puerum nigrum monachum illum ceteris orantibus extra ecclesiam per vestimenta trahentem. Quod etiam maurum monachum videre orationem impetrauit. Egre diens ergo sanctus monachum virga percussit: et tunc immobilis in oratione perseveravit: ac si malignus spiritus eius verbera percussus fuisset. Et ipsis monasteriis tria in cacumine montis crant: que deo: sum aquas cum nimio labore hauriebant. Ubi sanctus pater ascendens cum puero: nocte tres lapides pro signo posuit: reuertensque domum fratribus illis mandavit: ut in locis ubi lapides erant foderent: et aquam inveniunt. Quod et factum est: in illis locis aqua usque in presens largiflue inundante. **Et cum** quidam frater circa monasterium vepres securi abscideret ferrum de manubrio proflisset: et in lacum proximum se demersit: vir autem domini manubrium in aqua posuit: et ferrum ad suum locum enatauit. Placidus puer et monachus cum ad aquam hauriendam descenderet: ipsum mox vnda rapuit: et in momento introitus a terra subtraxit. **Quod dum** sanctus in cella per spiritum cognovisset: maurum vocavit: et quod acciderat enarravit: atque ut ad eripiendum puerum

pergeret imperavit. Tunc ille coactus cucurrit: et per terram se ire existimans: ad puerum super aquas venit: eumque ad terram per capillos adduxit: et deinde quod super vndas ambulasset advertit. Ad virum dei ergo veniens quod acciderat enarravit: quod abbas non suis meritis sed eius obedientie deputavit. Tunc exinde inter eos presbytero contentio oriretur: dum alter alterius meritis miraculum ascribebat. Placidus puer est aqua liberatus: arbiter accessit: qui dum esset in periculum melotem abbas super se existentem: seque protegentem vidisse narravit. **Presbyter** florentius sancto invidens: panem infectum veneno quasi pro benedictione misit: quem ille grater accepit. Lorum quoque qui de manibus eius quoties panem accipiebat mandavit: ut panem illum in loco deferret: ubi a nullo hominum sumi valeat. Lorum ergo patris mandatum implevit: et post triduum reuersus solus ab eo escam accepit. Quod presbyter sentiens septem puellas nudas in hortu monasterii ludentes et canentes misit: ut sic vel fratres eius ad libidinem infirmaret. Quod sanctus prospiciens emulatione cessit: et quibusdam fratribus secum assumptis habitationem mutavit. Statimque solarium domus in qua erat florentius corruit: et malignam operam pressit. **Benedictus** autem locum non hostem mutavit. Nam ad montem cassinum veniens: replem apollinis sibi situm in sancti Johannis baptiste ecclesiam commutavit: et circumadiacentes homines ad idolatria convertit. Quod diabolus moleste ferens: eidem teterrimus apparebat: et in eum ignem visibiliter emittebat: multaque eidem comitibus inferebat. **Quadam** die lapidem in terra iacentem multitudo fratrum in edificium levare non poterant: donec vir sanctus advenit: et demonem lapidi insidentem conspexit: sed signo crucis edito diabolus effugatur: et lapis facilliter a paucis fratribus subleatur. **Alia** etiam vice demonem coquina monasterii ut cunctis videbat infirmaverat: fratresque omnes ut ignem extingueret aqua solvere debebant: ubi autem abbas supervenit: et signum crucis edidit: omne illud incendium ut phantasia evanuit: et nihil combustum per effectum ostendit. **Alia** etiam malignus spiritus pariter quem edificabant evertit: et puerum monachum ruina extinxit: quem vir domini mortuum et laceratum in sacco ad se adduci fecit: et ipsum oratione suscitavit: et operi predicto eadem hora restituit. **Laicus** quidam ex devotione semel per annum ad eum ieiunus venire consueverat. Et cum semel ad eum vadens: alterius viatorum se iungens ab eo tertio pulsatus in quodam prato comedit: et sic ad benedictum venit. **Et cum** ille comederat moxque patrefecit: et de gulositate redarguit: laicusque penitentiam egit. **Totilla** rex gothorum audens: quod spiritum propheti cum haberet: eum probare volens: quendam spatium suis regibus vestibus induit: et cum ma

igno comitatu: vti regem ad benedictum misit. Quem ille venientem conspiciens: mor agnovit: et vestes regales sibi non pertinentes deponeret mandavit: et spartbarius confusus erubuit. Clericū quēdā a maligno spū veracum liberavit: et tamē p̄cepit ne ad sacros ordines unq̄ ascenderet: quod si secus faceret eum demō iterato opprimeret. Cum autem clericus dudum mandatis paruisset: post tempus aliq̄ se consecrari fecit: sp̄m̄ continuo demon vsq̄ ad sp̄ritus effusionem inuasit. Cū quidā duos flascōnes vini sibi miserat: quorum alterum portor in via abscederat. Qui cū gratiarū actio ne unū accepit: sed latore ne de altero quem absconderat biberet oīno p̄hibuit. Qui confusus ab eo recessit et in flascōne occultato serpētem inuenit: et de cōmisso penitentiā fecit. Filius defensoris monachus eidem cenanti cadellam tenebat: et sp̄ritu superbie in corde suo murmurabat indignum reputans: q̄ filius tanti viri illi comedenti assisteret. Quod vir dei statim per sp̄ritum agnovit: et vt cor suū contra tentationem signaret admonuit: atq̄ de manu eius lumen auferri p̄cepit. Alia quoq̄ multa cordiū secreta cognovit: et multa que ventura erāt sp̄ritu p̄phētico p̄dixit. Cū quosdam fratres ad locum cōstruendū misisset: certo die se ad illos venturū dixit: et qualiter operari debeāt indicavit. Noctē hō diem statuta p̄cedēte: abbatē et p̄posito illius loci per somnium apparuit: et qualiter locus construendus esset per signa indicavit. Cum autē visionē non crederent sed ipsum expectarēt: tandem reuerſi sunt dicētes q̄ non venerat diutius expectatus. Qui se venisse vt promiserat per visum asseruit: et q̄ vt in somnis moniti fuerāt oīa facerēt ordinavit. Quidam eius monachus tentatus de monasterio abiit: sed draconē maxīmū se deuorare nitentem inuenit: prerritusq̄ ad claustrū rediit et in promissione perseveravit. Cū fames valida regione illam p̄meret: et quinq̄ solūmodo panes in monasterio superessent: fratrib̄ cōquerentibus diuisi iussit: ipse hō nocte in oratione permansit. Et ecce mane ducenti farine modij ante fores monasterij inuēti sunt: sed vnde: vel a quo missi fuerint ignoratur. Eodē quoq̄ tempore cū oīa que in domo erant pauperibus dispensasset: modicum olei q̄ in vitro vase remanserat: pauperi elemosynā petēti dari iussit. Qd̄ dispensator: obedire contempsit: timēs ne fratribus oleum deesset. Quod pater audiens: oleum per fenestrā abiici iussit: ne quid ibidem per inobedientiā remaneret. Cum autē vas sup̄sata delectrū: nec fractū esset: nec oleū effusum: oleum cum vase petēti tribuit: et cū orasset doctum olei: quod vacuū erat vsq̄ ad summū repletum oleum pauimētū effudit. Rusticus quidam corpus defuncti filij in vlnis ad monasterium detulit: et vt puerū suscitaret: virū dei cum

lachrymis exorauit. Quem oratione premissa: ipse suscitatum patri restituit. Dulcisq̄ alius si gnorum virtutib̄ effulsit. Scripsitq̄ monachorum regulam sanctitate precipuam: sermone luculentam: quia vir dei non potuit aliter doceri q̄ vixit. Eodē anno quo migraturus erat obitum suum etiam absentibus fratribus nunciavit. Ante sextum hō exitus sui diem: aperiri sibi sepulturā iussit. Quorū correptus febrib̄ septimo die in ecclesiam portari se fecit: sum̄ pro quoq̄ viatico inter discipulorum manus: vltimum sp̄ritum inter verba orationis efflauit. Eadem hora maurus monachus longe positus: ipsum versus celos tendentem conspexit per viam: videlicet orientis per lucidam ab eius nobis vsq̄ ad celos perringentem. Eius corpus in cassinē. monasterio sepultū est. Quiēuit in sp̄o. xij. kalen. aprilis: circa annos domini. cccc. cxxij. tempore iustini senioris.

De sancto Benedicto papa. l. Cap. cxxv.

Benedictus papa huius nominis primus natus romanus ex patre Johanne

Leoni secundo in pontificatu romano suscepit: et sedit menses decem dies duodecim. Hic benedictus: ex vite sanctitate cum nomine concordauit. Et cum tam modico tempore sederit: multas tamen in urbe ecclesias reparauit. Hic ab inuente etate ecclesie militauit. Atq̄ sic se diuinitis scripturis et cantilena a puero: et in presbyterii dignitate nomine pariter et operibus exhibuit: vt digne ad pontificatus honorem perueniret. Paupertatis namq̄ fuit amator. Humilis: mansuetus: et in omnibus coparentiam habens manuq̄ argissima. Hic constituit vt ad tumuladū romanū pontificē: omnes eiusdem ecclesie clerici cōuenirent: similiter et ipse in eorū faceret obsequijs. Sepultusq̄ est apud sanctū petrum. Et cessauit episcopatus mensibus duos: diebus quindecim.

De sancto benedicto monacho. Cap. cxxvi.

Benedictus monachus in cāpanie partib̄. xl. ab urbe milia rō i quodā monasterio fuit: etate q̄dem iuuenis: sed moribus grandævus et in serē cōuersationis regula se fortiter stringēs. Quē cum tpe totille regis gorb̄ reperissent: hunc incendere cum sua cellula mori sunt. Ignē nāq̄ supposuerūt: et i circuitu oīa arserūt: cellula hō cōburere nequerūt. Qd̄ illi vidētes magisq̄ se uiētes: ipm̄q̄ ex suo hīaculo educētes primū accessum albanū p̄ coquēdis pantib̄ ispererūt: eūq̄ i illo p̄cecerūt: albanūq̄ clauerūt. Sed

De sanctis in mēse martij occurrētibus Folio. lxxiij.

die altero ita illeſus inuentus eſt: vt nec caro eius: nec extrema veſtimenta vllō modo crema rentur. hec Grego. iij. dialo. cap. lxxij.

De ſancto Serapione abbate. Cap. ccvii.

Serapion abbas vt

in octauo libro hystorie tripartite: et in vitis patrum habet: fuit in regione arſenoſte pater decem milium monachoz: de labore manuum victum querentiu quoridianu. Tempore autē meſſis omnes ad metendu precio conducebatur: et quicquid acquirere potuiſſent indi gentibus regionis et alexandrie carceratis ac peregrinis in coru neceſſitatibus expendebar. Hic tēpore ſuūētutis exiſtens monachus: poſt menſam cōmunem panē furabatur: quam ſero latenter comedebat. Tandē ad cor rediens: ab bati peccatum confeſſus eſt: mox ex ore eius quaſi flamma ignis egreſſa fetorem ſulphureū exhalaui. Hic ſola vnica ſyndone amictus: pane tantum pro cibo et aque potu contentus: nihil aliud quoridie ſumebat. Cum autē ſemel amictum ſuum pauperi tribuiſſet: et alteri nudo ob utans tunica dediſſet euangeliū: tenens nudus ſederet. Interrogatus quis eum expoliſſet: reſpondit: qd euangeliū quod tenebar. Alias in ſuper pauperem tertium videns euangeliū ſpūvendidit: et pauperi precium dediſt: dicens qd euangeliū omnia precipit vendit: et pauperibus dari. Seipm ergo euangeliū vē di mandat. Alio tempore exiſtens in quodā oppido paganozum: ſeipm eis vendidit: quos poſtq verbo et exemplo conuerterat: reddito precio ab eis receſſit. Hoc idem fecit in laceſe monia apud atphenas: ſeipm vendens vni pri mario ciuitatis: vt ipſum conuerteret: quod et fecit. Dormiuitq in pace duodecimo kalēdas aprilis alexandrie tumultus.

De ſcō aphrodiſio eſo et cōſef. Cap. ccviii.

Aphrodisius genere

egyptius prefectus toti egypti erat tempore quo puero leſu egyptum fugato: et in tēplo deozum delato idola omnia corruerunt. Quod eſt aphrodiſius tunc prefectus audiſſet ad phanū in quo ſimulachra euerſa fuerant acceſſit: et viſo puero leſu eū adorauit: ipm q vna cū parentibus a furore pontificum idolorū eos in deozū ſuozum vltionem occidere volentū vi riſiter deſenſit. Et ex tunc in xpm quaſi per ſomnū credidit. Sed poſt aſcenſionē domini cum predicatio euangeliū ad egyptum perueniſſet: prefecturam deſerens antiochiam venit: et ſibi baptizatus aq beati petri diſcipulus factus eſt. Eū quo poſtmodū romā iuit. A quo et directus eſt ad gallias predicādas. Qui etiam ſibiſdem ſancto paulo ſergio eſo narboneſi, ſe

affociauit. A quo ordinatus biturcēſis eſus ad ipſam ciuitatē deuenit: vbi multo tpe officio pdicatiois inſiſtes et miraculoz glia refulges: oēm pplm eiūſdē vrbis xpi noi ſubiugauit. Et ſcētib ac erare maru in dño genuit. xi. kal. aprilis. Et ſepul eſt in ecclia ſua ſignis clareſcēs. De ſcō Victoriano martyre. Cap. ccxix.

Victorianus adru

mētine ciuitatis nobilis: vt dicit apfrican: a quodā pōſule cartaginēſis q null in pſecutio ne ecclie durior fuit: dū idolis imolare cogereſ: et oīno renue ret. pmo reb ſpoliar: deinde tātis tormētōzū generib cruciar: quāt hūanus ſmo nō poterit explicare: feliciter tripudians martyriū in eadē vrbē ſumauit. x. kal. aprilis. h. apfrican. De ſanctis Frumentio et alio frumētio martyribus. Cap. ccxx.

Frumentius duo quozū

vterq frumētius vocabat aquis regien. in ciuitate oriūdi apud badeni. oppidū paſſi ſunt. Qui ſi biniuicē iurauerūt torrozes rogare: vt ſemp pari ſupplicio torquerentur. Tenti igitur a paganis eū die integro pēderēt ſuſpē ſi molis in pedibus alligatis: vnus eoz ſe depo ni perit: et inducias ſibi dari. Sed ab altero eō foratus: et penitens torrozes rogabat: vt lapis des matozes ad iicerēt. Deinde ambo laminis ignitis eſtuati: et poſt hec vngulis exarati: multis quoq cruciatibus vexati: ab ipſis torrorib redio derelicti: et a facie eoz proiecti ſpiritum dño reddiderunt. x. kalen. aprilis.

De ſanctis duodecim infantulis martyribus. Cap. ccxxi.

Duodecim in

fantuli apd apri cā ſub pſecutione vādatica paſſi ſūt. Qui ab arriantis de nūero con ſeſſozū xpi ſegregati: nō ſpū: ſed corpe: ſuggerēte qdā teu chario heretico: qz ipos noue rat ad cārtlenā vocales ac ſtre nnos: cartaginē deducti ſūt: vbi primo: qz pueruli blāditiſ ſuaſi: dū arria ne fidei conſentire nollent: duriffimis verberibus tādiu ceſi ſunt: quousq ſpū emiſerunt: ſibi demq quaſi in numero apoſtolorū ſepultri. Quozū exēplo duo negociatozes quoz vterq frumētius dicitur eſt: et quinq eſuſdē monaſte rii fratres: ſcs liberatus abbas: bonifacius dīa conus: ruſticus ſubdiaconus: rogatus: et marti mus monachi pro fide catholica martyriū ptu lerunt. Qui paſſi ſunt. x. kalen. aprilis.

Liber

De sanctis Liberato et socijs
martyribus. Cap. cccxxi.

Liberatus martyr

Liberatus cum uxore et filiis duobus et cre-
scentius presbyter necnon puer
quidam annorum. vii. cuius no-
men non exprimitur tempore per-
secutionis arriane in aphyrica pas-
si sunt. Nam primo infantulus in suu. Byrille ar-
rianorum episcopi a parentibus raptus matre
post raptores conclamare: ut se quocumque duceret:
dum viua voce se catholicum profiteretur in gur-
gitem demersus est. Quod et de duobus filiis
liberati medici factum est. Post hec liberatus
et uxor detenti separati in duobus carceribus
missi sunt. Eumque prius liberatum educrum in
loco honorabili confedere fecissent: uxorem si-
militer eduxerunt: suggerentes ei quod uir suus
confererat arrianis. Que ubi ipsum conspexit
in loco sublimiori confidentem: verum exstis-
mans quod audiuisset: ipsum de apostasia duris
sine increpare cepit. Ille se catholicum pro-
fitemens hereticorum fallacias detexit. Quapro-
pter ambo coniuges gladijs trucidantur. Ere-
scentius autem presbyter tarsetane ciuitatis
persecutionem fugiens in speleo quintini mon-
tis inclusus inedia defect. Idorum passio agif-
t. kalendas aprilis. Hec aphyricanus.

De sancto Pygmenio presbytero
et martyre. Cap. cccxxii.

Pygmenius presby

Pygmenius et martyr rome sub iuliano
apostata passus est. Hic iulianus
num eundem una cum sancto
donato postmodum aretino epi-
scopo et martyre a puero enu-
triuisset: et sacris litteris erudiuit. Iulianus au-
tem post hec factus monachus christi fide apo-
statauit: et diuina permissione procurante dia-
bolo ad imperij apicem ascendit: unde christia-
nos ultra modum persecutus est. Audens au-
tem quod pygmenius corpora martyrum sepeliret
misit eum in exilium in persidem: ubi quadrien-
nio demoratus cecitatem incurrit. Post hec in
somnia diuinitus admonitus venit roma. Cum
autem una cum puero ipsum deducere stipem
petens cluuium sacre vie conscenderet: ostens-
dit baculo redas cesaris transeuntis. Qui pyg-
menium videns et eius quodammodo cecitati
cogaudens ait. gratias deus quod te video. At ille
gratias inquit deo meo quod non video. Quem
mox imperator per potestatem in cyberin ha-
crari fecit. Eius corpus a christianis collectum
in cimiterio pontiani sepultum est: non longe
a corporibus abdon et semie. it. kal. aprilis.

De sancto Durita martyre. Cap. cccxxiii.

Tertius

Marita diaconus et

Maritus cum pluribus alijs apud
aphyricam passus est. Qui cum quen-
dam elpidophorum baptizasset: ille
postmodum apostatarat: et ad presi-
dis dignitate peruenisset: ab eodem tentus sua-
sus est: ut arrianorum fidei consentiret. Cum autem
marita non solum ei consensum prebere renueret:
sed etiam ipsum de apostasia increparet: et vestes ca-
didas quas ei in baptismate dederat: reserua-
tas ad eius confusionem ostenderet. Elpidopho-
rus ira accensus murra cum pluribus clericis
cecos et nudos in exilium relegauit: ubi fame et
inedia ac frigore consumpti martyrium compleue-
runt. it. kalen. aprilis. Hec vicior aphyricanus.

De annunciatione beate Marie
semper virginis. Cap. cccxxv.

Annunciatio

Annunciatio dominica dicta
tur: quod tali die ab
angelo aduenit filij dei in car-
ne virgini marie annuncians
fuit: videlicet. viij. kalen. aprilis.
Cum enim virgo beata a tertio
cratis sue anno usque ad. xiiij.
in templo cum alijs virginibus ex-
stitisset: et uocum virginum nisi

deus aliter disponeret emisisset: eas ioseph des-
ponsauit dno reuelare: et ioseph uirga fronde-
re: sicut in hystoria natiuitatis eius dicitur. vi.
idus septembris. Et in berplee unde erat ioseph
necessaria puiscurus iuit: ipas quod in nazareth in
domo paterna dimisit: ubi ad eam angelus uenit et
eidez uerbi dei aduentu nunciavit. Circa hanc
annunciationem se consideranda occurrunt: videlicet
ipsi opportunitas: missi nobilitas: mittentis
auctoritas: loci congruitas: uirginis nueli suscep-
tionis scitatis: et annunciationis nouitas. Pri-
mo ergo considerandum occurrit ipsi opportu-
nitas: quod fuit in mese. vi. a conceptione iohannis
baptiste: que facta est. viij. kalen. octobris: ut p
hoc def intelligi quod iohannes fuit figura ueteris
testamenti: ut dicit Aug. Cuius aduentu christi adue-
tus sequitur. vi. mese: quod in sexta mundi crate dno
incarnatus est: et sexta feria: et h. Primo propter
numeri perfectionem: quod numerus senarius et ipsis
tribus suis componitur: scilicet. iij. et. i. nullo superare
vel deficiente: ut per hoc perfectio ipsius incarna-
tionis denotetur: in qua concurrunt tria: scilicet. eter-
na diuinitas: anima de nouo creata: et caro ab
ada traducta: et due nature: scilicet diuinitas et hu-
manitas: et hec constituit unam personam christi. Secundo
propter hois formationem. Nam sicut Adam
primus sexta feria de terra uirgine formatus est:
sic et ada secundus qui est christus de femina uirgine
incarnatus: et eodem die anni ad istam: ut quada tra-
dunt: quod est. viij. kalen. aprilis primi et secundis

De sanctis in mēse martij occurrētib⁹ Fo. lxxxi.

ade diuerso tpe: videlicet post annos quinq; mille centūnonagintanonē formatio facta est. **T**ertio propter nature renouationē. Nā fili⁹ dei in equinoctio vernali: quo tpe oīa renouant in carnationē oīa renouabātur. apocal. xxi. Ecce noua facio oīa. **S**ecundū est missi nobilitas: qui fuit angel⁹ gabriel. Congruū em̄ fuit q̄ angelus ad virginē mittēret. **P**rio ex parte ordinis: vt ordo reparationis rēderet ordinē preuaricationis: vt sicut malus angelus muliere ad peccati lapsu inclinauerat: sic bonus angelus virginē ad verbū cōceptū induceret. **S**ecundū ratioe ipsius virginis. Nā vt dicit hieronym⁹. Recte mittitur angelus ad virginē: qz semp est angelis cognata virginitas. In carne preter carnē viuere: non terrena vīa est sed celestis. **T**ertio ratione finis subsequētis. Nā incarnatio xpi ordinabat ad finē ruine angelice per saluandos hoīes reparandē. Ideo angeli nō de buerūt exiūdī. **D**e quo aut ordinē hic angelus fuerit dubitaf. Gregori⁹ tenet: q fuerit de ordine supremo dicens summū angelū venire dignū fuit: qui summū omnīū nūciabat. **A**lii tenēt q̄ de ordine archangelorū: qz ipm ecclia archangelū noīat: dicentes q̄ hoc magis cedit ad honorē virginis: qz si quis de superioribus mittēretur: ab eo illuminari potius q̄ nunciari videret. **Q**uid aut gabriel interpretet: dicitur infra p̄ta hystoria gabrielis. **A**pparuit autē sibi corpāl: vt visio esset certior: qz corpāl vīsa certiora sunt. **C**ognitio plenior: qz vīsa etiaz per intellectū melius cognoscunt. **E**t factio firmior: qz nūciabat spūale verbū incarnādū: id fuit cōgruū: vt corpāliter appareret. **E**t apparuit corpe humano: qz dei filiū nō quodcumq; aīal: s; hoīem assumpturū nūciabat. **I**n sexu masculino: tū qz dignior: tū qz magis illuminatius: tū qz in ipō sexu dei filius erat hoīez assumptur⁹. **I**n etate iuuenili: qz iuuenis dicit nouitate cū perfectiōe. Nā in puero ē nouitas imperfecta. In senē pfecto antiquata. **E**t qz angel⁹ nūciabat illū: q̄ erat nou⁹ hūanitate: et pfectus diuinitate: id apparuit in iuuenili etate. **I**n veste alba: q̄ denorat innocētā et angelū nūciantis et virginis recipietis: et verbū carnē in nocētē assumētis. **I**n ortu solis: qz veri solis ortū venerat nūciare. **T**ertū est mittētis auctoritas: qui est ipse de⁹. **D**issus est em̄ angel⁹ a deo p̄re: q̄ ibi posuit suā oīpotentiā: vt preter naturā hōgo mirabilr pareret. **A**deo filio: q̄ ibi posuit suā sapiētā: vt saluo pudicitie sigillo in ventre virginis intrare et inde exire sapiēter sciret. **A**deo spūscō: q̄ posuit suā gratiā: vt mulier sine peccato cōciperet. **Q**uartū ē loci cōgruitas: qz missus est in ciuitatē galilee cui nomen nazareth: qd interpretaf flos: vt sic locus repositi cōgruat. **U**nde dicit bernardus: q̄ flos natus est de flore in flore et floris tpe. **Q**uin-

tū est virginis nūciū recipietis scitas: qz missus est ad virginē. **U**bi tria videnda occurrunt. **P**rio q̄re xps in matrē elegit virginē femina: hoc em̄ fuit cōueniēs. **P**rio ex parte mittētis p̄ris: Nō em̄ fuit cōueniens: vt xps q̄ fm naturā diuinā naturalr est fili⁹ dei: aliū haberet patrē q̄ deū. **S**ecundo ex parte cōcipietis matris. Nā xpi generatio tēporalis: est imago generatiōis eterne: vt sicut de vno patre indiuisibiliter nascitur generatiōe eterna: sic de vna matrē incorruptibilr nascat generatiōe tēporali: vt in vtrāq; generatiōe de vno solo principio pcedat. **T**ertio ex pre incarnati germs: vt sicut verbū sine corruptione in mēte concipit: sic verbum dei in corrupte carnī vniat. **Q**uarto ex pre subsequētis muneris: vt sicut fili⁹ dei naturalis sine corruptione nascit de virginē femina: sic filij dei adoptiui renascant sine corruptione de virginē ecclēsia. **S**ecundo quare elegit virginē desponsatā. **H**ui⁹ aut sex ratioes a doctozib⁹ assignantur. **P**rima ratio est: vt p hoc sacramentū istud diabolo celaret: q̄ vidēs marīā pregnantē: et cā desponsatā sciens: putauit eā de ioseph concepisse: et per hoc aduentū xpi non plene cognoscere potuit: quē sciebat de virginē nasciturū. **E**t hec ratio est origenis. **S**ecunda vt p hoc xps legē implere videret. **Q**uod em̄ legē nō solueret: quā ab inurta legis cepisset: cū part⁹ inupte legē dānet. **E**t hec est ratio hieronymi. **T**ertia vt per h infamā virginis tolleret. **D**aluit em̄ dñs aliq̄s de suo ortu q̄ de matrē pudore dubitare. **I**deo pot⁹ voluit credi fili⁹ eē ioseph q̄ matrē impudicā. **E**t hec est ambrosij. **Q**uarto vt per hoc ceteris mulieribus exemplū daret. **N**am si beata virginē infamata fuisset: ceterē virginis sinistra opinioe viuētes velamē excusationis haberent: q̄ infamata quoq; mater dñi videret. **E**t hec etiā est ambrosij. **Q**uinto vt per hoc virginis testimoniū pberet. **F**uit em̄ ioseph virginis testis veridicus: q̄ eā et virginem pbauit et si alterā cognouisset accusare potuit. **E**t hec ē augustini. **S**exta vt p hoc nato puero a ioseph ministeriū preberetur. **F**uit ioseph minister fuit: et omnis eius infantie edicator: vt dicitur est supra de sancto ioseph. xlii. kalen. apūlis. **E**t hec hieronymi. **T**ertio q̄re elegit virginē nomine marīā. **H**oc em̄ nomē interpretaf. **I**lluminatrix: illuminata. **D**are amay. **E**t dñā: atq; stella maris. **F**uit enim illuminata in verbū cōceptione. **I**lluminatrix in eius parturitione. **D**are amarū in eius passione. **D**ñā in ipsius assumptione. **S**tella maris est in peccatorū conuersione. **S**extū est legationis nouitas: que consistit in. vi. **P**rimo in angelica salutatione. **I**ngressus em̄ angelus ad eam in cubiculū: et orantē inueniens cū nimia claritate et summa reuerētia prostratus vt seruus ad dominam: qui ante alias venerat eidemq; apparuerat vt soci⁹ ad amicā: vultu in terrā demisso

locūda voce inquit. Ave gratia plena dñs tecū
bñdicta tu in mulieribus etc. Et ostēdit sp̄m a
fuiture liberatā. Ave. i. sine ve. Triplē em̄ ve
mulieres laborāt: qđ notatur in triplē littera
huius nois eua. Est em̄ ve pudoris quoad con-
cipiētes: et hoc denotat lfa. E. que est nota irri-
tionis. Est ve doloris quoad parturiētes. et hoc
denotat littera. U. que est nota lamentationis.
Est ve laboris quoad nutriētes: et hoc denotat
littera. A. que est nota fatigatiōis. Sed ecōtra
nomen eua vertit et fit Ave. i. sine ve pudoris:
doloris: et laboris: qz sine pudore concepit: sine
doloze peperit: et sine labore filium educavit.
¶ **D**octibus adornatam: gratia plena. Hierony-
mus. Singulis em̄ gratia largit p partes: ma-
rie hō simul se totā infundit gratie plenitudo.
¶ **M**atrimonio copulatā: dñs tecū: plusq̄ me-
cū dicit. Elyssostomus. qz mecū per gratiam:
tecū per naturā: mecū in mente: tecū in carne.
mecū qz ab eo sum creatus: tecū qui ex te est in
carnatus. ¶ **I**n reginā ordinatā: benedicta tu
in mulieribus. Augustinus. maledictio eue: in
benedictiōe mutat marie etc. ¶ **S**ecundo no-
tatur hec nouitas in virginis cogitatione. Hec
em̄ cū virgo audisset turbata est nō perturbata:
q̄ em̄ turbata est fuit pudicitie h̄ginalis: q̄ nō
perturbata fortitudinis: vt dicit Bernardus.
Et turbata est non in angeli visione: que sepe
dere pfueuerat: sed in noua salutatione. Ideo
turbata est in sermōe eius: et cogitabat qualis
esset ista saluatio. ¶ **T**ertio in facti siue lega-
tionis narratione. Angelus em̄ more sapientis
legatorū post salutationē virginis factā et par-
te dei narrat et causam sui aduentus dicēs. Ne
timeas maria etc. Annūciās et dei filiū et eius
vrero incarnandū: et ipm̄ fm̄ hominē super se-
dem dauid patris eius perpetuo regnaturum.
¶ **Q**uarto in dubij cuiusdā interrogatiōe. Nā
virgo cū credula verbis angelicis redderetur
quantus in facto: nō dubitans aliquāter quin
hoc fieret q̄ mater filiū dei esset: dubitans de
modo vt doctores dicunt: angelū sup hoc inter-
rogauit dicēs. Quo modo fiet istud etc. Et de-
ber scribi diuise vt sint due dictiones scilz: quo-
modo et modo nomē: et non vna dicitio: quomō-
do que est aduerbiū interrogandi: quasi dicat vir-
go. Tantū h̄ginitatē predilexi: vt salua diuina
dispositione: potius eligerē virginē permanere
q̄ corruptā dei matrē esse. ¶ **Q**uinto in sp̄s
dubij solutione. qđ immēdiate angel⁹ soluit di-
cens. Spiritus sanctus superueniet in te et vir-
tus altissimi obumbrabit tibi. Et notāter dicit
nō venire: sed superuenire: vt superabundātie
gratia ostendat. Et virtus altissimi eidē obum-
bratura prenūciat. Hec aut obūbratio ipa ē di-
uini verbi incarnatio. Nā vmbra a lumine et cor-
pore obiecto formatur. Sicut em̄ sol quodāmodū
est pater vmbre: et statua siue quodlibet corp⁹
eius mater: et statua ex solis lumine cōcipiēs

lumen: vmbra formatur in terra: que vmbra pa-
trē solē habet in celis: statua hō matrē in ter-
ris. Sic xps patrē deū habet in celis: matrē vir-
ginē in terris: que dei lumē cōcipiēs xpi hūa-
niratē instar vmbre ex sui natura formauit in
terris. ¶ **A**ltra hec angelus ad lericie virginis
cumulū: et eius perfecte fidei firmamentū: elis-
zabeth et cognatā zacharie coniugē: nūciante
sterile cōcepisse et tā mēsem serū attigisse: vt
ex hoc: deo possibile quicquid veller esse asseres-
ret. ¶ **S**exto in legatiōis finali cōclusionē. Nā
vbi h̄go audiuit q̄ mater filiū dei esset futurā:
nec ppter hoc h̄ginitatē quā deo vouerat amil-
sura sūma repleta letitia: genuerit posito ex
panis mantib⁹ oculisq̄ ad celū erectis cū lachry-
mis dixit. Ecce ancilla dñi fiat misit fm̄ verbū
tuū. Gratiasq̄ fili⁹ dei in vrero h̄ginali de ip⁹
semie sp̄s sancto operāre cōcepit: est: perfect⁹
deus: pfectus hō: ex aīa rationali et hūana car-
ne subsistēs. Eius corp⁹ formatio et organiza-
tio nō. xl. seu. xlv. dierū numerū expectauit: sed
mor ipō instāti vt virgoverbū pulit: diuina ope-
rante oīpotentia pfecta et integrā facta fuit.
¶ **T**unc surgēs maria abiit in mōrana ad elis-
zabeth vistrandā: quā vt saluasset iohānes in e-
vrero exultauit. Illa per spiritū sanctū in exul-
tatione filiū: virginē xpm̄ in vrero cōcepisse cō-
gnouit: et qđ nouerat pphetauit. Et maria can-
tici: magnificat: eius exultatione decātauit. Et
inde apud cognatā tribus mensibus mansit: do-
nec iohanne nato ipsa mater christi eidem pri-
mum officium obstetricis impendit.

¶ **D**e serō Gabriele archangelo. Cap. cccxvi.

Abriel archangelus

Quāuis nulla speciali solēnitate
aliquo anni tempore ab ecclesia
recolatur: merito tamen. viii. ka-
len. aprilis de ipso memoria cele-
bris habenda censetur: qz ipso die mysteriū in-
carnationis principiū nostre salutis: vt dictum
est beate virginis nūciante: et ad ipam legationē
deferendā nūcius idoneus pre cūctis angelis
a deo electus fuit. Quāuis em̄ alias pluries a
deo magna sacramenta nūcianda pluribus san-
ctis fuerit destinatus: in nullo tñ sicut in myste-
rio incarnationis fuit tanto honore sublimat⁹.
De ipso em̄ in scriptura sacra exp̄ssum habem⁹:
q̄ multa predixit danieli de tempore futuro:
et secreta nūciante zacharie de iohanne nasci-
turo. Hic etiā fm̄ iohannem belety ortum bea-
te virginis iochim et anne eius parentibus
nūciante. Et generaliter licet ex nomine ga-
brielis non exp̄ssimatur: creditur a pluribus: qz
ad queq̄ magna dei sacramenta prenūcianda
hic angelus destinatur. Unde et ex hoc qui-
dam putant eundem fore qui ortum sampso-
nis manue predixit: et ioseph vt christum pue-
rum fugaret in egyptum in somnis mandauit:

eidēq; in egypto herode defuncto vt in iudeā rediret imperauit. Atq; magos vt p alia viā reuertent ad patriā sibi soporatos admonuit. Idē insup idē fuisse arbitrat: qui xpo dño passionē expectanti: et sanguineū sudorez emittēt in oratione apparuit: eiusq; humanitatē fm motus sensibiles confortauit: Quis alijs rectius videat: q̄ ille michael potius fuerit: quia angelus qui tunc xp̄sto apparuisse legit non venit ad aliquid nūciandū: sed exhortandū: quod potius est officii michaelis q̄ gabrie-
lis. Dicunt quidā q̄ nō fuerit ille idem angelus qui ortum iohānis et virginitis et ortū xp̄i prenūciavit: s; eim eodē nomine appellent: istud tñ est nomen officij nō persone. Nam ista nomina michael: gabriel: raphael: nōta sunt officioz: sicut comes: imperator: eps: et sacerdos. Et ideo plures angeli idē exercēt officij possunt eodē nomine nūcupari. Nō em̄ videt conueniēs q̄ idem angelus fuerit nūcius natiuitati s; serui et dñi: p̄cursoris et regis. Et si alter de inferioribus: alter de superioribus ordinibus extiterit. Sed hanc opintonē leo papa reprobat in sermone asserens gloriā baptiste inter alia in hoc cōsistere: q̄ ei natiuitas eodē angelo q̄ et xp̄i incarnatio prenūciata fuit. **Gabriel** hō interpretat fortitudo dei. Et hoc ideo: q̄ illū nūciare venit: q̄ dñs fortis et potēs in plio ad debellādas aereas ptates descēdit. **Officiū** autē ei est secreta mysteria diuina nūciare. An et de sc̄a elisabeth deuigaria inuenit: q̄ gabriel āgel eidē plures apparuit: et mltas ei diuinas visiones reuclauit: q̄ etiā ei dixit: q̄ ipse erat āgel: q̄ dñi dei conceptū brē h̄gini nūciavit: q̄q; obitū ip̄i h̄gis eidē p̄dixit. **Est** etiā ei officij alias iustoz cū michaelē assume-
 re. An in vitis patrū h̄: q̄ qdā frater veniēs ad ciuitatē vidit pegrinū egrorū i platea facere: et i extremis laborāte: cui nullus assistebat: vidit q̄ a dextris ei⁹ et a sinistris michael et gabriel archāgelos q̄ descēderant p̄pter animā eius: rogantes eam vt egredere. Sed cū ex corporis affec-
 tione egredi recusaret: dixit gabriel ad michaelē vt eam assumeret: et sic abirent. Qui respondit q̄ nō poterat: quia impositū a deo sibi fuerat vt animā pegrini sine dolore educeret. Et tñc frater ille vidit dauid cū cythara et oēs ciues celestis hierusalē psallētes iussu dei descēdere: ad quozum cantus et sonitus melodīa anima pegrini sp̄ite a corpore exiit: quā Michael cū Gabriele suscepit. Hec in vitis patrū.

De passione dñi n̄i iesu xp̄i. Cap. cxxvij.

Passio dñi: eodē die quo
 et eius incarnatio ad lram post annos
 xxxij. et eadē serra feria facta est: sc̄
 vij. kalen. aprilis: quo etiā die augusti-
 nus quarto de trinitate homem primus
 de terra formatum: et ipso die lapsum
 fuisse testatur: et quidam eundē post annos. cccccecl.
 ipso die dicunt esse defunctū: vt sic ordo redemptionis
 cōcordet creationi. **Et** notandū q̄ passio domini est
 memoriter retinēda: eo q̄ quantū ad p̄cessum fuit iniusta: q̄tū ad modū

Liber

fuit ignominiosa: quātū ad supplicū fuit penosa: quātū ad effectum fuit fructuosa. **P**rimo quātū ad p̄cessum fuit iniusta: quia peccatum nō fecit: nec inuētus est dolus in ore eius. Nam que venit indignē: pena dolenda venit. **F**uit etiā contra humanā legem: q̄ em̄ in hominem non confessum nec cōiuctum sententiā mortis feratur est cōtra omnē legem. Ecce ego ait pilatus coram vobis interrogās nullā causam inueni in homine isto et his in quibus eum accusatis. De tribus em̄ eum accusabāt. q̄ scilicet tributum dari cesari prohibebat. q̄ se regez dicebat. et q̄ filium dei se faciebat. De primo a pilato interrogatus nō fuit: quia manifeste de contrario sibi cōstabat q̄ se dixerat. Reddite que sunt cesaris cesari etc. De secūdo interrogatus satisfecit: manifeste se regez pbans: et q̄ regnū eius non erat de hoc mūdo. De tertio interrogatus non respondit. Eum enim eum preses interrogasset: vnde es tu? Responsum ei non dedit: eo q̄ diuinā generationē siue etiā humanā mirabile audire indignus fuit. **F**uit secūdo contra consuetudinē. Nam tēporis cursu nullā dilationem accepit. Unde a die qua in concilio decretum fuit ip̄m occidendū nullam requiem ei dederunt. Et postq̄ eum ceperunt sine vlla intermissione verberauerūt: hinc inde traxerūt: flagellauerunt: indicauerunt: crucifixerunt etc. **F**uit tertio contra legem naturalem. Natura enim ipsa repugnat in corpus hominis mortui plagas innouare. Christus hō tam defunctus in cruce lancea transuerberat contra naturalem legem. Job. xix. Unus militus lancea latus eius aperuit etc. **S**ecūdo quātū ad modū fuit ignominiosa. Et hoc ppter sex causas. Primo ppter ignominiosum precū: quia pro triginta argenteis comparabilis precū sanguis venalis factus est: vt pro tam vilis precio quis nō daret asinum: aut deforme mancipium. zach. xxxij. Appenderunt mercedem meā. xxx. argenteis etc. **S**ecundo ppter ignominiosum officium: quia crucis supplicium suū portare cōpellit: quod nuscū de latrone auditū est. figura isaac qui ad immolandum vadens ligna sibi detulit. Genes. xxij. **T**ertio ppter ignominiosum locum: q̄ in loco caluarie vbi malefactores et scelerati extra ciuitatem puniebant. **P**ropter ignominiosum supplicium: quia morte turpissima cōdemnatus est. Erat em̄ supplicium erat latronū vel quozū cumq̄ sceleratorum. Sap. ij. Morte turpissima cōdemnatus eum. **Q**uinto ppter ignominiosum ludibrium: quia corā multitudine nudus cōstituitur in cruce suspensus. psalmista. Tota die verēcundia mea contra me est. Et alibi. Diuiserūt sibi vestimēta mea etc. **S**exto ppter ignominiosum consortiū: quia cū sceleratis deputatus est. l. cum latronibus: quozum vnus scilicet dīctas qui erat a dextris: vt dicit in euangelio nicodemus: conuersus ad penitentiā saluatus est.

Tertius

Alius qui erat a sinistris sex gestas obstinatus permanēs est dānatus: vt dicit infra de sancto dīctis. **T**ertio quātū ad supplicium fuit penosa acerba et dolorosa. Et hoc ppter septē rationes. **P**rimo ppter carnis christi parietis viuacitatem. Plus enim doleret caro delicata q̄ grossa. Et quia caro christi fuit viuacissima et delicatissima: quia optime cōplexionata et sine omni deordinatione formata: ideo magis dolore sensit. Et ppter hoc sudorem sanguineū emisit: q̄ caro optime cōplexionis fuit. In huius figura dicit de dauid. ij. Reg. xxiij. Ipse est em̄ quasi tenerimus ligni vermiculus. **S**ecūdo ppter occidentiū qualitatem. Tolerabilis enim quis patit vel ab inimicis vel ab extraneis q̄ a suis. Christus autē passus est ab amicis et a primis. i. de quoz stirpe natus est: et ab his quibus in bona contulerat: vnde conquerit dicens in officio huius diei. Popule meus quid feci tibi etc. **U**bi recolit omnia beneficia sibi illata: et omnia supplicia sibi retributa. **T**ertio ppter passionis acerbicatem: quia cōfusus ē in locis magis sensibilibus et nervosis et corpore distēsus supra crucem pendens manibus et pedibus cōclausus: que maximū et dolorosum supplicium intulerūt. ps. Foderūt manus meas et pedes meos: et dinumerauerūt omnia ossa mea. **Q**uarto propter passionis diuturnitatem. Nam ab hora q̄ ip̄s ceperunt vsq̄ ad horā qua sp̄s emisit semp in dolore et cōtinuo cruciatu fuit. Passus ē ad minus. xij. horis sex sex noctis et sex diei. psalmist. Tota die cōtristatus ingrediebar: qm̄ nō est sanitas in carne mea. **Q**uinto ppter passionis generalitatem. Nam generaliter passus est. In fama: quia cum blasphemabāt dicētes: vāq̄ qui destruis etc. In rebus: quia nudus expoliatus est: vt dicitur est. In anima: vnde passionē presens sentiens tristabat et dicebat: tristis est aīa mea vsq̄ ad mortem. In corpore: a planta em̄ pedis vsq̄ ad verticē non fuit in eo sanitas. Esa. l. In amicis: quia discipuli ip̄m captum vidētes fugerunt: iudas eū prodidit: petrus negavit etc. qd fuit causa atrocis doloris in mēte christi. In matre: nam dicit Damascenus q̄ tātus fuit dolor christi et dolore quem sciebat matrem sentire: quātus propius: quem corporaliter sentiebat. In multozū ingratitude. Dolor em̄ maximus fuit christi: quia presciebat mortē suā inaniter pati pro multis damnādis. Nam intolerabilis dolor est homini: cum maximū laborem portare pro filiis cum vider se et eozum prauis moribz inaniter laborasse. **I**tem passus est christus in singulis corporis sensibus. Nam passus est in oculis: quia velauerunt oculos eius: et quia in cruce lacrymatus: vt dicit Matthe. v. In auditu cum ei scilicet opprobria et blasphemie irrogate sunt. Nam qui erat summa potestas: dicit seipsum non posse saluum facere: qui erat summa veritas dicitur alios subuertēdo decipere:

esse possibile puerum ab homine generari tanta
 puritate decoratum. Et si possibile esset:
 ut si deus haberet filium: elegantissimum illum
 infantem diceret ex aliquo numine generatus.
 Igitur et propter pueri spem: et matris aspectum
 placabilem non solum ab eorum depredatione ab-
 stinuit: sed etiam eos illa nocte in domum propria
 introduxit: et necessaria ministravit. Habebat
 autem prorem et filium tot viceribus plenum
 ut leprosus videretur. Cum autem virgo digne
 puero iesu balneus preparasset: et virgo christi
 balneasset: latronis coniunx quasi divino insti-
 tutu puerum suum in eadem aqua balneavit: spe-
 rans quodammodo et quadam latente virtute
 quam in filio virginis esse cogitabat filium suum
 vicerosum posse sanitate suscipere: quod et fa-
 ctum est. Non enim ut puerum vicerosum aqua
 illa tetigit: sine ulla macula confestim de balneo
 mundatus ascendit: quod videns discipulus: pue-
 rum iesum cum matre ut deos adoravit: et eosdem
 usque ad civitatem cum securo comitatu associa-
 vit. Dicit quoque quod puer iesus in recessu suo la-
 tronem allocutus pro humanitate sibi impensa
 eidem in regno patris sui premium se retribu-
 turum promissit. **¶** Tempore igitur mortis christi
 discipulus cum alio latrone nomine gestas pro fa-
 cinoribus suis a iudeis capti cum christo mor-
 ti crucis adiudicantur. Et discipulus quidem christum
 propter hoc aliter non cognoscens ad dextris
 eius gestas homo a sinistris confixus est. Et cum
 iesum omnis populus blasphemaret: ipse quoque
 ambo latrones qui crucifixi erant cum eo im-
 properabant ei: ut duo evangelista testantur.
 Cum autem sol ad meredem tenderet: et latus
 christi radio suo feriens umbram eius versus
 dextram partem emitteret: gyrante sole motus
 ut umbra corporis christi super latronem ad de-
 xtras exisset: nitem descendit: virtus divinitatis
 eius in corde illius subintravit. Vidensque qua-
 liter christus pro inimicis patres obsecraverat
 compunctus est: et continuo in christum credens:
 non solum ut dicit lucas evangelista confocius
 de blasphemis increpavit: sed etiam iesu mise-
 ricordiam imploravit. Cui dominus misericors:
 qui pro peccatoribus pendebar ne dum peccata
 remisit: sed etiam ei mortem paradisi com-
 donavit. Bestas homo qui in sua obstinatione per-
 mansit: ad inferna descendit. In evangelio non
 comedi legitur: quod cum christus sanctos patres
 de limbo extraxit eos ad terrestrem paradysum
 introduxit: ut usque ad diem ascensionis eius
 ibidem manerent: et tunc secum ascendente ascen-
 derent. Quibus paradysum introgressis: occurrit
 vir portans humeris signum crucis. Et
 interrogatus ab eis quis esset: respondit: quod la-
 tro ille erat: qui cum christo crucifixus fuerat:
 et in ipsum credens eius misericordiam postula-
 verat. Cui dominus regnum celeste promiserat
 signum quoque crucis sibi tradiderat: mandans

ut illud ad paradysum portaret: et angelo ipsius
 loci custodi ostenderet: ac sibi ex parte christi
 crucifixi mandaret: ut ipsum in eodem loco ins-
 tromitteret. Quod postquam latro fecit angelus
 ipsum in paradysum introduxit. Hec in euange-
 lio nicodemii. Festum autem beati discipuli eodem die
 discipuli passionis recolitur: scilicet. viij. kal. aprilis.
¶ De sancto hyreneo episcopo et mar. Cap. cccxli.

Hyreneus episcopus

Hmyreni. passus est apud firmitum
 um tempore martiniani imper-
 ratoris: agente piobo prede
 panonie. Qui primo tormen-
 tis acerrimis veratus: deinde
 diebus pluribus in carcere cruciatus. Nouiss-
 me pro confessione nominis christi: usque ad
 mortem gravissime cesus est. Corpusque eius in
 flumine sancti precipitatum. Ado ramen dicit
 nouissime absciso capite conumatus est. Qui
 passus est octavo kalen. aprilis.

¶ De sancta Dula virgine et mar. Cap. cccxli.

Ala virgo et mar

Alyrici: nicomedie civitate passa
 hec fuit ancilla cuiusdem mi-
 litis paganorum. Quam cum
 ille cognoscere vellet: ipse om-
 nino recusaret: dicens christia-
 na lege adulterium esse prohibitum cum ipsam
 christianam audivisset: ab eodem domino suo
 pro fide et castitate occisa est. viij. kalen. aprilis.
 hec ado in martyologio.

¶ De sancto Castulo martyre. Cap. cccxli.

Castulus martyr

Castulus palatii imperatoris: sub
 diocletiano rome passus est.
 Qui in superiori ipsius palatii
 et altissimo manens: cum esset
 occulte christianus. Catum pa-
 pam: marcellianum et marcum germanos ef-
 fecit diacones: atque tranquillinum eorum pa-
 trem factum presbyterum refouebat: et alios
 christianos: quia de ipso suspitio nulla erat.
 Tandem deprehensus quod christianus esset: et
 christianos preteritu officii refoueret a perse-
 cutoribus tentus: tertio appensus: tertio audi-
 tus in confessione domini perseverans missus
 est in foveam: et dimissa super eum massa ha-
 renaria cum palma martyrii migravit ad chris-
 tum. viij. kalen. aprilis.

¶ De sancto Quirino martyre. Cap. cccxli.

Quirinus martyr

Quirinus passus est tempore claudij im-
 peratoris: de quo legit in passio-
 ne sancti dionysii et marthe audifari
 et abacii. xij. kalen. februarij: quod

cū predicti sancti venissent romam ad oratio-
nē: martyres detētos: in carceribus visitabāt:
venientes autē in castrū trans tyberim intra car-
cerē inuenerūt hōiem venerabilē noīe Quiri-
nū: qui iam multa verbera p̄ xp̄i noīe p̄pessus
fuerat et facultate nudatus. Lum quo diebus
ocro manserūt ministrantes ei de facultatibus
suis ⁊ lanantes pedes eius qui in vinculis erāt
p̄stricti. Inde abierūt ad martyres alios requi-
rēdos: ⁊ post dies aliquot redeūtes: b̄n̄i q̄rinū
nō inuenerūt. Sed a q̄dā pastore p̄bytero aus-
dierunt: qualiter quirinus gladio in carcere in-
terfectus fuerat: et in tyberim factus. Cui⁹ cor-
pus remanserat in insula lycœniē. Ad quod re-
quirendum martius cum filijs et pastore p̄sby-
tero perrexit noctu: et inuentum corpus sepe-
lierunt in cimiterio pontianū in crypta. vij. ka-
lendas aprilis.

De sanctis Montano p̄sbytero et
Maxima martyribus. Cap. cccxxij.

Montanus p̄sby-
ter et maxima virgo in oppido
furnio passi sunt. Qui dū xp̄i-
stum dominiū vna voce confite-
rentur: ab infidelibus tenti et
vinculis ferreis colligati: ambo
mare meri sunt. vij. kalen. aprilis: vt Hiero. in
martylogio testatur.

Explicit liber tertius.

Incipit prologus quar-
ti libri.

Martus liber
presentis catalogi con-
tinet gesta ⁊ passiones
illorum sanctorū quo-
rum festiuitates occur-
rūt infra tēpus in quo
representat ecclesia so-
lemnem sponse a sp̄so
factam translationem:
et ipsius dotationem siue adorationem: quod

tempus fuit a resurrectione domini vsq; ad diē
penthecostes. Et ipsum tempus ecclesia dei
p̄out ad litteras euenit representat. ¶ In quo
quidē tempore pronuba xp̄isti figuratiue: p̄li-
mo in diē resurrectionis domini ⁊ per octauas
de domo tyranni diaboli qui pater eius factus
fuerat: non creando: sed decipiendo per xp̄istū
resurgentem educitur. Cui et per psalmistam
dicitur. Obluiscere populum tuum et domum
patris tui. ¶ Secundo ipsa eadem nuptia ab
octaua pasche vsq; ad ascensionem mystice ves-
titur et colitur atq; doribus adornatur. ¶ Naz
in prima dominica post pascha glorificat in cor-
pore et vestitur immortalitate. In cuius figu-
ra ipsa dominica vocatur in albis: stolisq; cbdē-
dis neophyti vestiuntur: quod denotat dotes
corporis immortalis. Et in euangelio de glo-
ria dominici corporis ad discipulos clausis sa-
nctis itrogressi memoria fit: quod est figura no-
stre future corporee glorificationis. ¶ In reli-
quis quattuor subsequentibus dominicis glo-
rificatur in anima: cuius dotes s̄m Augustinū
sunt visio et dilectio. ¶ Ideo in secunda et ter-
tia dominica representatur beatorum visio: in
libro scilicet apocalypsis qui tunc legit: vbi nar-
ratur de viginti quattuor senioribus et de ange-
lis ac turba magna sanctorū stantibus ante thro-
num diuināq; fruētibus visione. ¶ In quarta
et quinta dominica representatur eorundem de-
lectio in epistolis canonicis q̄ tunc leguntur: in
q̄bus de dilatione p̄cipue pertractatur. ¶ Ter-
tio ipsa eadem sponsa a diē ascensionis vsq; ad
penthecosten subarata: ⁊ vt dictum est feliciter
dorata in domum sponsi xp̄isti solēniter intro-
ducitur: et hoc in personam xp̄isti carne glorio-
si: et sanctorum patrum glorificationum cum il-
lo ascendentium: vnde tunc cantatur. Ascens-
dens xp̄istus in altum: captiuam duxit capti-
uitatem: et ascendit deus in sublatione ⁊c. Ad
huius ergo temporis festa discutenda proces-
dendum est.

¶ Finit prologus
quarti libri.

l. lxxxij